

๔๗๑๒๓๒๘๓

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง

เรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม

นายคงกระพัน พลาฤทธิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุมัติวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รื่อง : ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัย : นายคงกระพัน พลาฤทธิ์วนัช

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาตรีประ产业化ศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันิท ตีเมืองชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธพ ยุทาศ

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมย์ไชสง

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เจริญศิริ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สัมฤทธิ์ เกษณากุม)

กรรมการ

ผู้เรื่อง	: ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
ผู้วิจัย	: นายคงกระพัน พลาฤทธิ์มณฑล
ปริญญา	: รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เจริญศิริ รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เกณากุณิ
ปีการศึกษา	: 2560

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับและปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพ รวมถึงข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพ โดยศึกษาในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามที่ศาลพิพากษาถึงที่สุด เลี้ว และได้รับการจำแนกให้เข้ารับการฝึกวิชาชีพตามกฎระเบียบของเรือนจำจำนวน 296 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตามสูตรของ ทาโร่ ยามานะ และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ด้วยวิธีการจับสลาก (Lottery Method) เครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากัน .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การทดสอบโดยพหุคูณเชิงเส้นตรง เลือกวิธีการแบบ Stepwise กำหนดนัยสำคัญในการทดสอบที่ระดับ.05

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และเมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่าด้านความคาดหวังในปัจจุบันและด้านความคาดหวังในอนาคตอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30 และ 4.29 ตามลำดับ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวม ได้แก่ ปัจจัยด้านความต้องการความสัมพันธ์ และปัจจัยด้านทัศนคติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .551 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ได้ร้อยละ 29.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm .524$

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามในรูปแบบแนวคิด ได้ดังนี้

$$\gamma = 1.457 + 0.534(\text{ความต้องการความสัมพันธ์}) + 0.161(\text{ทัศนคติ})$$

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหาสารคามในรูปแบบมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$z = 0.496(\text{ความต้องการความสัมพันธ์}) + 0.178(\text{ทัศนคติ})$$

เมื่อ γ และ z เท่ากับ ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม 3) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหาสารคามดังนี้ ควรที่จะให้มีการฝึกวิชาชีพในสาขาวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ควรที่จะให้ทางเรื่องจำจุ้และสวัสดิการสิทธิประโยชน์ผู้ต้องขังมากขึ้น ควรให้ภาครัฐและเอกชนสนับสนุนทางค้านผู้เรียวยาญ วิทยากร ครุหรือบุคลากรที่มีความรู้เชิงพาณิชนาเว็บไซต์ควรให้ภาครัฐสนับสนุนเงินทุนเพื่อนำไปประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษ ควรจัดให้ได้รับหนังสือรับรองการฝึกวิชาชีพที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐ ควรให้ภาครัฐจัดทำงานให้ภายหลังพ้นโทษ ควรให้ภาครัฐจัดหาตลาดเพื่อรับรองรับผลิตภัณฑ์ที่ได้ทำขึ้น

คำสำคัญ : ความคาดหวัง, ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังในเรื่องจำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : The factor have an affect on the expectation in vocation training of
Maha Sarakham province prisoner

Author : Mr.Khongkaphan Palakoonmonton

Degree : Master of Public Administration (Public Administration)

Advisors : Asst. Prof. Dr. Vitaya Charounsiri
Asso. Prof. Dr. Sanya Kenaphoom

Year : 2017

ABSTRACT

This research has the objective to study expectation level, factor, interaction test and the suggestion in expectation development in vocation training. This research study in Maha Sarakham province prison. Group of sample, is Maha Sarakham province prisoner that the court delivers judgment to the lawsuit ends. And have separate give reach take vocation training areas the prison regulations, be total 296persons.Simples used from Taro Yamane's formula and used from simple random sampling with the lottery method. Instruments used in this research are a scale questionnaire reliability value at 0.94. Statistics used were Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, Correlation Coefficient model and multiple linear regression analysis, (Stepwise model), fix the significance in the test that 0.05.

The result of the study was as follows. 1) Expectation level in vocation training of Maha Sarakham province prisoner generally is in high level, be average to 4.30. Analyses result that average of present expectation is 4.30 and average of feature expectation is 4.29. 2) For example generally for the factor have an affect on the expectation in vocation training of Maha Sarakham province prisoner, relation requirement factor and attitude factor by valuable the coefficient is related to multiple is .551and forecast the expectation in vocation training, get 29.90percentages important imply statistics way that .05 levels by have standard deviation in forecasting between -0.524 to 0.524.

The Algebraic equation forecasts of the expectation in the original points as follows,

$$\gamma = 1.457 + 0.534(\text{relation requirement factor}) + 0.161(\text{attitude factor})$$

The Algebraic equation forecasts of the expectation in the standard points format as follows,

$$Z=0.496(\text{relation requirement factor}) + 0.178(\text{attitude factor})$$

γ And Zequalto, the expectation in vocation training of Maha Sarakham province prisoner. 3) The suggestion development in expectation vocation training of Maha Sarakham province prisoner as. Should have vocation training be in line with follow labor requirement. Should take more welfare. Should give very train by an expert from the government sector and private support. Should give the government sector supports the fund for induce to earn a living later pass the penalty. Should give government vocation training certificate. Should give procure the work from government sector later pass the penalty. The government sector procures the sale way for prisoner product.

Keywords : Expectations, Expectations for professional training of inmates in prison

Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาให้ความช่วยเหลืออย่างสูงจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.อุภาพร อุภาศประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.
สุเทพ เมย์ไชสง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เจริญศิริ ประธาน
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนากุมิ กรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์รวมถึงคณาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องอย่างดีเยี่ยม ตั้งแต่ต้นจน
สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี่

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่พรรภี นาประเสริฐ และครอบครัว ที่ให้การสนับสนุน
และเป็นกำลังใจ ในการทำวิจัยครั้งนี้จนประสบความสำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ
บิดา มารดา บุรพาราษ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอน มอบความรู้ และให้การศึกษา
แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จทางการศึกษา การดำเนินชีวิต ก้าวหน้าในหน้าที่การ
งานเป็นคนดี มีคุณธรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
คงกระพัน พลาฤณ์ ณ ฑล

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	๑
ABSTRACT	๑
กิตติกรรมประกาศ	๗
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	๘
สารบัญภาพ	๙
บทที่ ๑ บทนำ	๑
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	๑
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	๓
1.3 สมมติฐานในการวิจัย	๔
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	๔
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	๕
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	๘
บทที่ ๒ การทบทวนวรรณกรรม	๙
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง.....	๙
2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อกลไนท์ความคาดหวัง.....	๒๑
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง	๔๖
2.4 บริบททั่วไปเกี่ยวกับเรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม.....	๑๐๑
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๐๖
2.6 ครอบแนวคิดการวิจัย.....	๑๑๐
บทที่ ๓ วิธีการดำเนินการวิจัย.....	๑๑๒
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	๑๑๒
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	๑๑๔
3.3 วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	๑๑๔
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๑๖
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๑๑๗
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	๑๑๘

หัวเรื่อง

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	121
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	121
4.2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	122
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	122
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	134
5.1 สรุปผลการวิจัย	134
5.2 อภิปรายผล.....	137
5.3 ข้อเสนอแนะ	139
บรรณานุกรม	145
ภาคผนวก.....	153
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	154
ภาคผนวก ข ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	162
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	165
ภาคผนวก ง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	168
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์	170
ประวัติผู้วิจัย.....	177

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนประชากร และกثุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	113
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	123
4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัด มหาสารคาม ด้านความคาดหวังในปัจจุบัน จำแนกเป็นรายข้อ	125
4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัด มหาสารคาม ด้านความคาดหวังในปัจจุบัน จำแนกเป็นรายข้อ	125
4.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัด มหาสารคาม ด้านความคาดหวังในอนาคต จำแนกเป็นรายข้อ.....	126
4.5 การกำหนดรหัสตัวแปรที่จะใช้ในการนำเสนอ.....	127
4.6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม	128
4.7 ตัวแปรพยากรณ์ของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัด มหาสารคาม	128
4.8 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของ ผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม	132
ข.1 การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม.....	163
ค.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	166
ง.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) ระหว่างตัวแปรทั้งหมด	169

สารบัญภาพ

หน้า	สารที่
11	ความคาดหวังที่มีผลต่อการตัดสินใจเดือกดูติกรรมของบุคคล
13	ความสัมพันธ์ตามทฤษฎีความคาดหวัง.....
24	ความต้องการตามแนวคิดของ Maslow
25	ความต้องการตามแนวคิดของ Alderfer.
26	ความต้องการตามแนวคิดของ McClelland.....
32	ทัศนคติในทางตรงกันข้าม
33	การเพิ่มความเข้มของทัศนคติในทางลบหรือทางบวกทางใดทางหนึ่ง.....
41	กระบวนการเรียนรู้โดยการกำหนดเงื่อนไขแบบดึงเดี่ยม.....
42	กระบวนการเรียนรู้โดยการกำหนดเงื่อนไขการกระทำ.....
54	วิสัยทัศน์ พัฒกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์การดำเนินงานของกรมราชทัณฑ์
62	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 1 แผนงานที่ 1.1.....
63	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 1 แผนงานที่ 1.2.....
64	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 1 แผนงานที่ 1.3.....
65	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 2 แผนงานที่ 2.1.....
65	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 3 แผนงานที่ 3.1.....
66	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 3 แผนงานที่ 3.2.....
102	แผนผังของเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม.....
103	โครงสร้างการบริหารงานเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
105	ที่ตั้งเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยสังเขป.....
111	กรอบแนวคิดในการวิจัย
143	รูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำ จังหวัดมหาสารคาม

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองไทย ในยุคโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ การเปลี่ยนแปลงบางอย่างนำไปสู่การพัฒนาที่ดี บางอย่างกลับนำไปสู่ทางที่เสื่อมโทรมเกิดปัญหามากมาย รวมถึงปัญหาอาชญากรรมด้วย ดังนี้ “คนกับคุก” จึงเกิดจากสมาชิกของสังคมส่วนหนึ่งที่ต้องแพ้ภัยสังคมไม่สามารถดำเนินชีวิต หรือต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองที่รุนแรงได้ จึงได้กระทำการผิดกฎหมายเกณฑ์และติกาของสังคม จนถูกกล่าวหาของสังคมส่งเข้าไปคุณข้างในเรือนจำ (กรมราชทัณฑ์, 2554, น. 36) การควบคุมสมาชิกในสังคมให้อยู่ในระบบทูบวนัย ไม่ละเมิดกฎหมายที่สังคมกำหนดอาจทำได้ 2 วิธี คือการให้รางวัล และการลงโทษแม้ว่าการให้รางวัลแก่ผู้ปฏิบัติตามจะเป็นกฎหมายที่ของสังคม จะทำให้ผู้ได้รับเกิดความพึงพอใจ และนักจิตวิทยานำท่านยังให้ความสำคัญกับการให้รางวัลมากกว่าการลงโทษ แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ยังมีความจำเป็นที่จะต้องลงโทษผู้กระทำความผิดกฎหมายที่ของสังคม การลงโทษตามกฎหมายอาญาหนึ่ง (พุนไพร มีสัตย์, 2542, น. 1) ได้สรุปไว้ว่า มีอยู่ 4 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อการแก้แค้น ให้แก่สังคม (Retribution) ทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกันอาชญากรรม (Deterrence) ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation) ทฤษฎีการลงโทษที่มีจุดมุ่งหมายรวม (Integration)

กรมราชทัณฑ์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรม มีหน้าที่ดำเนินการลงโทษผู้กระทำความผิดกฎหมายอาญาตามคำพิพากษาของศาล ในอดีตการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในเรือนจำจะเป็นไปในลักษณะแก้แค้นให้สามกับความคิดที่เขากระทำแต่ในปัจจุบันการลงโทษผู้กระทำความผิดได้ยึดถือแนวทางการลงโทษเพื่อแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิด ให้สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและสภาพจิตใจให้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้ โดยได้จัดให้มีมาตรการต่างๆ ดังนี้

1. การพัฒนาจิตใจผู้ต้องขัง หมายถึง การอบรมและปรับสภาพจิตใจของผู้ต้องขังให้รู้สึกดี ตระหนักรู้ถึงว่าอะไรคือความดี อะไรคือความชั่ว โดยใช้กระบวนการอบรมทางศาสนา จริยธรรม และการใช้กระบวนการการอบรมทางสังคม

2. การจัดการศึกษาวิชาสามัญแก่ผู้ต้องขัง โดยกรมราชทัณฑ์ได้ร่วมมือกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนเปิดสอนวิชาสามัญในระดับชั้นต่าง ๆ ให้แก่ผู้ต้องขัง โดยเมื่อผู้ต้องขังได้รับการศึกษารอบตามหลักสูตร จะได้รับประกาศนียบัตรเพื่อรับรองคุณวุฒิทางการศึกษา

3. การฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญสำหรับการฟื้นฟูสุขภาพใจให้กับผู้ต้องขัง ทำให้ผู้ต้องขังมีความรู้ความสามารถเพื่อออกไปประกอบอาชีพได้หลังจากที่พ้นโทษไปแล้ว เป็นการแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดซ้ำเนื่องจากการว่างงานของผู้ต้องขัง

ดังนี้ เรือนจำจึงเป็นสถาบันทางสังคมที่มีหน้าที่ในการป้องกันสังคมให้ปลอดภัยโดยการควบคุมผู้กระทำความผิดที่เป็นภัยต่อสังคม และดำเนินการอบรมแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดตามหลักทฤษฎีวิชาสามัญใหม่ เพื่อให้เป็นบุคคลที่ดีสามารถใช้ชีวิตร่วมกับสังคมทั่วไปได้ภายหลังพ้นโทษ โดยไม่เป็นภาระต่อสังคมภายใต้ความเชื่อที่ว่า ผู้กระทำความผิดทุกคนมีศักยภาพในการที่จะได้รับการพัฒนา เพื่อกลับไปเป็นทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ในที่สุดเรือนจำจึงปรับเปลี่ยนสถาบันที่มีหน้าที่ในการพัฒนาทรัพยากรัฐมนตรีวีกหน้าที่หนึ่งในสังคม โดยการให้การศึกษา และ ฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง ถือว่าเป็นการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังวิธีหนึ่ง เพราะถ้าผู้ต้องขังเหล่านี้มีความรู้ ความชำนาญในวิชาการ และอาชีพต่าง ๆ ยังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน เขาก็สามารถนำความรู้วิธีการและเทคนิคใหม่ ๆ ไปใช้ในการประกอบวิชาชีพเดิมคงแรงและครอบครัวได้ (ไพรัตน์ ขมินทกุล, 2542, น. 38)

ในส่วนของการฝึกวิชาชีพในปัจจุบัน จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลการฝึกวิชาชีพของเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม 3 ท่าน ได้ให้ความเห็นเหมือนกันว่าผู้ต้องขังส่วนมากฝึกวิชาชีพเพื่อให้เวลาผ่านพ้นไปหรือเพื่อปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามระเบียบของทางเรือนจำเท่านั้น ส่วนมากไม่ได้คิดที่จะนำความรู้ที่ได้จากการฝึกวิชาชีพไปใช้ในการประกอบอาชีพอ้างชิงชัย ดังนั้นการที่จะทำการฝึกวิชาชีพให้ได้ผลจึงจะต้องทำการฝึกวิชาชีพเพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถนำไปประกอบอาชีพได้จริงหลังจากที่พ้นโทษไปแล้ว การที่จะฝึกวิชาชีพให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกรมราชทัณฑ์และได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ จะต้องทำการฝึกวิชาชีพให้สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ต้องขัง

การอบรมและการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังในเรือนจำแต่ละประเภทนั้น ควรต้องคำนึงถึงการตามหลักปรัชญาการแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitation) ที่เชื่อว่าสาเหตุการประกอบอาชญากรรมเกิดจากสภาพแวดล้อมทางสังคมของบุคคลนั้น หรือเกิดจากความบกพร่องทางบุคลิกภาพ ดังนั้น โปรแกรมสำหรับการฝึกวิชาชีพ จึงจำเป็นต้องสอดคล้องกับประวัติ ภูมิหลัง การศึกษา อาชีพ สภาพแวดล้อม เดิม ระดับสติปัญญา อายุ อุปนิสัย ความดันดี และความสมัครใจของผู้ต้องขัง โดยเรือนจำจะต้องมี

ความพร้อมที่จะดำเนินการตามโปรแกรมนั้นด้วย ภายใต้สภาพความเป็นจริง (Realistic) เท่าที่เรื่องจำต้องดำเนินการได้ (อายุต์ สินธพพันธ์, 2545, น 59)

เรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกรมราชทัณฑ์ ได้สนองต่อการกิจหลักดังกล่าวข้างต้นมาตลอด ซึ่งนอกจากจะควบคุมผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพแล้วยังมุ่งเน้นที่จะแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัย ผู้ต้องขัง โดยการอบรมศีลธรรม จริยธรรม การให้การศึกษา การจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ การให้การส่งเคราะห์ช่วยเหลือด้านต่าง ๆ อ蜒เสนอภาค โดยเฉพาะการจัดฝึกอบรมวิชาชีพ ถือเป็นแนวทางสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤตินิสัยผู้ต้องขังในทางที่ดี

ปัจจุบันเรื่องจำจังหวัดมหาสารคามมีผู้ต้องขังทั้งหมด 1,846 คน โดยแบ่งเป็นผู้ต้องขังชาย 1,611 คน ผู้ต้องขังหญิง 235 คน ได้ดำเนินการจัดฝึกวิชาชีพแก่ผู้ต้องขังโดยแยกเป็นผู้ต้องขังชาย จำนวน 11 กองงาน มีผู้ต้องขังเข้ารับการฝึกวิชาชีพ จำนวน 941 คน และ ผู้ต้องขังหญิง จำนวน 6 กองงาน มีผู้ต้องขังเข้ารับการฝึกวิชาชีพ จำนวน 193 คน (ฝ่ายควบคุมและรักษาการเรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม, 1 เมษายน 2559) ภายใต้กฎระเบียบ และพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ตลอดจนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง โดยยึดหลักสิทธิมนุษยชนเป็นหลัก การเสริมสร้างความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการโน้มน้าวจิตใจ ส่งผลให้การฝึกวิชาชีพเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ความสำคัญที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง เพื่อจะนำผลของการศึกษาในครั้งนี้เป็นแนวทางในการดำเนินการฝึกวิชาชีพให้สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ต้องขัง ให้การฝึกวิชาชีพบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ต้องขัง และหน่วยงานของทางราชการต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

1.3.1 ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องนำ้งหัวดมหาสารคามอยู่ในระดับมาก

1.3.2 ปัจจัยความต้องการมีส่วนต่อความต้องการความสัมพันธ์ การเรียนรู้ และทักษะความสามารถพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องนำ้งหัวดมหาสารคาม

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องนำ้งหัวดมหาสารคาม โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาดังต่อไปนี้

1.4.1 ขอบเขตทางด้านเนื้อหา

ประเด็นเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1.4.1.1 ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องนำ้งหัวดมหาสารคาม

1.4.1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องนำ้งหัวดมหาสารคาม

1.4.1.3 ปัญหาและแนวทางการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องนำ้งหัวดมหาสารคาม

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.4.2.1 ประชากร (Population) ได้แก่ ผู้ต้องขังเรื่องนำ้งหัวดมหาสารคามที่ศาลพิพากษางานที่สุดแล้ว และได้รับการจำแนกให้เข้ารับการฝึกวิชาชีพตามกฎหมายเบี่ยงของเรื่องนำ้งหัวดมหาสารคาม รวมทั้งสิ้น 1,134 คน (ฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์ เรื่องนำ้งหัวดมหาสารคาม, 1 เมษายน 2559) โดยสามารถแบ่งได้ดังนี้

- 1) ผู้ต้องขังชาย จำนวน 941 คน
- 2) ผู้ต้องขังหญิง จำนวน 193 คน

1.4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ผู้ต้องขังเรื่องนำ้งหัวดมหาสารคามที่ศาลพิพากษางานที่สุดแล้ว และได้รับการจำแนกให้เข้ารับการฝึกวิชาชีพตามกฎหมายเบี่ยงของเรื่องนำ้งหัวดมหาสารคาม รวมทั้งสิ้น 296 คน โดยสามารถแบ่งได้ดังนี้

- 1) ผู้ต้องขังชาย จำนวน 246 คน

2) ผู้ต้องขังหญิง จำนวน 50 คน

หาจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ต้องขัง โดยใช้สูตรของ Yamane (1973,

หมายถึงใน รั้งสรรค์ สิงหนาท, 2551, น 42)

1.4.3 ขอบเขตด้านเวลา

ทำการวิจัยระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2559 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2559

1.4.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

ทำการวิจัยที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

1.4.5 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาตัวแปร ดังนี้

1.4.5.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม แบ่งได้ดังนี้

- 1) ความต้องการมีชีวิต (Existence Needs)
- 2) ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness Needs)
- 3) การเรียนรู้ (Learning)
- 4) ทัศนคติ (Attitudes)

1.4.5.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม แบ่งได้ดังนี้

- 1) ความคาดหวังในปัจจุบัน (Present Expectation)
- 2) ความคาดหวังในอนาคต (Feature Expectation)

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคาดหวัง (Expectation) หมายถึง คาดคะเน คาดหมายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง หรือความประรอนานที่จะได้รับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งคนคาดว่าจะได้จากสถานการณ์หรือบุคคล โดยผ่านประสบการณ์หรือการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่ความสุขในสิ่งที่ตนมองประรอนานและต้องการ การวิจัยนี้แบ่งความคาดหวังเป็น ความคาดหวังในปัจจุบันและความคาดหวังในอนาคต

ความคาดหวังในปัจจุบัน (Present Expectation) หมายถึง ความคาดหวังที่ผู้ต้องขังคาดว่าจะได้รับในขณะอยู่ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้คาดหวังที่จะให้เอกสารเข้ามาไม่ส่วนร่วมในการฝึกวิชาชีพคาดหวังให้มีการจัดฝึกวิชาชีพให้ตรงความต้องการของตลาดแรงงานคาดหวังที่จะได้รับความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและเจ้าหน้าที่คาดหวังที่จะ

ได้การคุ้มครองสวัสดิภาพในการทำงานเที่ยบเท่าแรงงานภายนอกภาคหัวงให้มีการนำวิทยากรจากภายนอกเข้ามาให้การฝึกอบรม

ความคาดหวังในอนาคต (Feature Expectation) หมายถึง ความคาดหวังที่ผู้ต้องข้างคาดว่าจะได้รับเมื่อพื้นที่อยู่ ดังนี้ คาดหวังว่าจะนำวิชาชีพที่ได้จากการฝึกวิชาชีพไปประกอบอาชีพเมื่อพื้นที่อยู่คาดหวังจะได้รับหนังสือรับรองมาตรฐานที่มีอ้างงานที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐคาดหวังให้กรมราชทัณฑ์จัดหางานให้ท่านเมื่อพื้นที่อยู่คาดหวังให้กรมราชทัณฑ์ช่วยเหลือค้านเงินทุนเมื่อพื้นที่อยู่คาดหวังให้กรมราชทัณฑ์หาต่อรองรับผลิตภัณฑ์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อกลไน์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง หมายถึง ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อกลไน์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดคุณภาพตามเพิ่มขึ้นหรือลดลงซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดไว้ 4 ปัจจัย ประกอบด้วย

1. ความต้องการมีชีวิต (Existence Needs) หมายถึง ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการทางด้านความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน แบ่งเป็น ต้องการทางด้านปัจจัย 4 อาหาร ยา เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย ต้องการเวลาพักผ่อนที่เพียงพอต้องการให้มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ เพื่อผ่อนคลายความเครียดต้องการเครื่องมือในการฝึกวิชาชีพที่ดี และปลอดภัยต้องการโรงฝึกวิชาชีพที่เป็นสัดส่วน สะอาด คงทน เหมาะสมแก่การปฏิบัติงาน

2. ความต้องการทางด้านความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) หมายถึง ความต้องการทางด้านสังคม ต้องการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ต้องการเพื่อน ต้องการสังคม ต้องการความรักและการยอมรับจากคนอื่น แบ่งเป็น ต้องการมีเพื่อนร่วมงานที่ดีต้องการให้เจ้าหน้าที่ดูแล เอาใจใส่ในการฝึกวิชาชีพมากขึ้นต้องการฝึกวิชาชีพในสาขาที่เปลี่ยนใหม่ และทันสมัย สถาศึกษาที่เกี่ยวข้อง AEC ต้องการเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและเจ้าหน้าที่ต้องการฝึกวิชาชีพให้เกิดความเชี่ยวชาญ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อจะได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น

3. การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากการประสบการณ์ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แบ่งได้เป็น การเรียนรู้ด้านวิชาชีพจากอาจารย์ที่มีความสามารถ ประสบการณ์อย่างแท้จริง การเรียนรู้ดึงสภาพสังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน การเรียนรู้ถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นหรือประเทศ การเรียนรู้ถึงผลดีและผลเสียจากการฝึกวิชาชีพภายใต้เงื่อนไขอย่างถูกต้อง เรียนรู้ถึงสิทธิประโยชน์ที่ท่านจะได้รับจากการฝึกวิชาชีพ

ทัศนคติ (Attitudes) หมายถึง ความสัมพันธ์ที่ควบคู่กันระหว่างความรู้สึกและความเชื่อหรือการรู้ของบุคคลกับแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมโต้ตอบในทางใดทางหนึ่งต่อเป้าหมายทัศนคติ แบ่งได้เป็น ทัศนคติในการฝึกวิชาชีพ ทัศนคติต่อการบริหารงานการฝึกวิชาชีพของเรือนจำ

จังหวัดมหาสารคาม ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ ทัศนคติต่อสถานที่และอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพ ทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากการฝึกวิชาชีพ

เพศ หมายถึง ลักษณะทางกายภาพและสรีระวิทยาที่ได้มาตั้งแต่เกิด แบ่งออกเป็น 2 เพศ ได้แก่ 1.ชาย และ 2.หญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 ช่วง ได้แก่ (โดยอายุเป็นเดือน ให้ปีชี้นเป็นปี)

1. อายุ 18 -31 ปี	2. อายุ 32 - 45 ปี
3. อายุ 46 - 59 ปี	4. อายุ 60 ปี ขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 7 ช่วง ได้แก่

1. ต่ำกว่าประถมศึกษา	5. อนุปริญญา/ปวส.
2. ประถมศึกษา	6. ปริญญาตรี
3. มัธยมศึกษาตอนต้น	7. สูงกว่าปริญญาตรี
4. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	

กำหนดโทษ หมายถึง จำนวนระยะเวลาที่ผู้ต้องขังต้องได้รับโทษตามคำพิพากษาของศาลตามประเภทความผิดทุกประเภทรวมกัน โดยในการวิจัยนี้แบ่งเป็น 4 ช่วง ได้แก่ (โดยของกำหนดโทษที่เป็นเดือน ให้ปีชี้นเป็นปี)

1. กำหนดโทษ ตั้งแต่ 1 - 5 ปี	3. กำหนดโทษ ตั้งแต่ 11 - 15 ปี
2. กำหนดโทษ ตั้งแต่ 6 - 10 ปี	4. กำหนดโทษ ตั้งแต่ 16 - 20 ปี

ความต้องการ หมายถึง ความปรารถนา ความประสงค์ มุ่งหวัง อย่างใด หรือหมายถึง สภาพที่เกิดขึ้น และเป็นผลต่อพฤติกรรมและความเชริญที่พัฒนาทางบุคลิกภาพ หรือกล่าวสั้น ๆ ว่า ความต้องการคือ แรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรม

ความต้องการในการฝึกวิชาชีพ หมายถึง ความปรารถนา และความสนใจในการฝึกวิชาชีพสาขาต่าง ๆ

การฝึกวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการให้ความรู้ในวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ให้แก่ผู้ต้องขังเพื่อให้ผู้ต้องขังมีความรู้ ความสามารถ เกิดทักษะ และความชำนาญ

ผู้ต้องขัง หมายถึง ผู้กระทำความผิด ที่ถูกสั่งขังหรือจำคุกตามหมายศาล และถูกส่งมารับการควบคุมตัวที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม และเข้ารับการฝึกวิชาชีพในโรงงานฝึกวิชาชีพ ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

กำหนดโดยระหว่างการพิจารณาคดีหมายเลขคดี ระยะเวลาต้องขึ้งอยู่ในเรือนจำตามหมายชี้ของศาลระหว่างการพิจารณาคดี

เจ้าหน้าที่หมายเลข ๖๒ พนักงานราชการที่ดูแลการฝึกวิชาชีพในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม หมายเลข ๖๒ เรือนจำที่ใช้ควบคุม กักขัง ผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษไม่เกิน ๒๐ ปี ตั้งอยู่ที่ ๗๙ หมู่ ๑๔ ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอต่อผู้บริหารเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการปรับปรุง แก้ไขและวางแผนการฝึกวิชาชีพให้ตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางประกอบการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวัง
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง
4. บริบททั่วไปเกี่ยวกับเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดของการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง

มีผู้กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง (Expectancy) ไว้ดังนี้

ประเทือง สุงสุวรรณ (2534) กล่าวถึงความคาดหวังไว้ว่า เป็นความต้องการ ความรู้สึกนึกคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของแต่ละบุคคลในการคาดคะเนหรือคาดการณ์ล่วงหน้าถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่า ควรจะมีหรือควรจะเกิดขึ้นในอนาคตตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ และความคาดหวังนี้จะถูกต้องมากน้อยเพียงใดขึ้นกับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

เพชรรี หาลาภ (2538) กล่าวถึงความคาดหวังว่า ความคาดหวังของแต่ละบุคคลถูกตั้งขึ้นมา เพื่อตอบสนองความต้องการจะเห็นได้ว่า เมื่อนักคณิตมีความต้องการในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ก็จะมีความคาดหวังให้ลิ้งนั้น ๆ เกิดขึ้น และจะดำเนินการใด ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของความต้องการนั้น ๆ และถ้าความต้องการของบุคคลนั้นได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลนั้นจะมีความต้องการที่สูงขึ้นและจะก่อให้เกิดความคาดหวังที่สูงขึ้นตามลำดับ

ประกาศ ศิลปประรัตน์ (2530 , อ้างถึงใน สุกัญญา เพิ่มนุญ, 2553, น. 9) ให้ความหมายของคำว่า ความคาดหวังในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานว่า หมายถึง ระดับผลที่บุคคลกำหนด

หรือคาดหมายว่าจะทำได้ และความคาดหวังนั้นเป็นระดับที่บุคคลประณญาจะนำไปใช้เป้าหมายที่กำหนดไว้ในการทำงานแต่ละครั้ง

Vroom (1995 , อ้างถึงใน นิติพลดุษณะ, 2556, น 203) เชื่อว่า แรงจูงใจเกิดจากผลได้ที่บุคคลคาดหวังจะให้เกิดขึ้นจากการกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งของตน โดยบุคคลจะประเมินความเป็นไปได้ที่เขาจะได้รับรางวัลตอบแทนตามที่คาดหวังไว้ในกรณีที่เขาได้ใช้ความพยายามในการทำงานจนประสบความสำเร็จ นั่นคือ ความคาดหวังดังกล่าวจะทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ กล่าวโดยสรุปคือ บุคคลจะเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์เมื่อคาดได้ว่าพฤติกรรมนั้นจะนำไปสู่รางวัลตอบแทน ซึ่งทฤษฎีความคาดหวังเป็นความสมการ ดังนี้

2.1.1 การจูงใจ (Motivation) V E I

2.1.1.1 V มาจากคำว่า Valence หมายถึง ความชอบ คือการรับรู้ของบุคคลกี่ยวกับคุณค่าของผลตอบแทนหรือรางวัลที่จะได้รับ

2.1.1.2 I มาจากคำว่า Instrumentality หมายถึง ความเป็นเครื่องมือ คือการรับรู้ของบุคคลถึงความเป็นไปได้ของผลงานที่เกิดจากความพยายามของเขานำไปสู่ผลตอบแทนหรือรางวัลที่เขาต้องการ

2.1.1.3 E มาจากคำว่า Expectancy หมายถึง ความคาดหวัง คือ การรับรู้ของบุคคลถึงความเป็นไปได้ที่ความพยายามของเขานำไปสู่ความสำเร็จของผลงานที่ดีขึ้น

สรุปยังได้อธิบายว่า บุคคลมักจะทำงานโดยมีความคาดหวังว่า ในการทำงานนั้นเขาจะได้ผลตอบแทนตามที่เขาต้องการ เป็นการพยายามอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลว่ามีความเกี่ยวข้องกับเป้าหมายและความหวังในสิ่งที่เขาจะได้รับ ทฤษฎีความคาดหวังจะเกี่ยวข้องกับปัจจัย 3 อย่างคือ Vroom (1995 , อ้างถึงใน นิติพลดุษณะ, 2556, น 203)

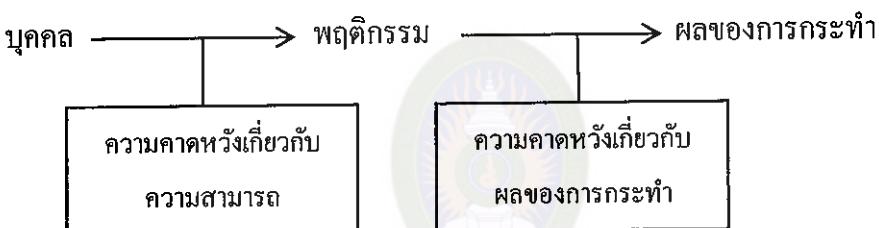
1) ความสัมพันธ์ระหว่างความพยายามกับการทำงาน (Effort-Performance Relationship) คือความพยายามทุ่มเทให้กับการทำงานกับผลงานที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นจากการใช้ความพยายามในการทำงานในครั้งนั้น

2) ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานกับรางวัล (Performance-Reward Relationship) คือการทำงานในระดับใดระดับหนึ่ง ซึ่งจะทำให้บรรลุผลสำเร็จและรางวัลที่จะได้รับ

3) ความสัมพันธ์ระหว่างรางวัลกับเป้าหมายส่วนบุคคล (Rewards-Personal Goals Relationship) คือมูลค่าหรือคุณค่าของรางวัลท่องค์การให้เพื่อตอบแทนแก่พนักงาน มีคุณค่ามากพอที่จะใช้เป็นการจูงใจพนักงาน

Bandura (1971, อ้างถึงใน บุญฤทธิ์ จินพิมล, 2548, น. 55 - 57) ให้ความเห็นว่า ความคาดหวังในความสามารถของบุคคลยังมีอิทธิพลต่อความพยายามที่จะทุ่มเทให้กับงาน ระยะเวลาที่จะกระทำพฤติกรรมที่ต้องแข่งขันกับปัญหาหรืออุปสรรคและการแสดงพฤติกรรมทั้งในปัจจุบันและอนาคตด้วย แบบครูร่าได้อธิบายว่าความคาดหวังเกี่ยวกับผลของการตัดสินใจเลือกพฤติกรรมใด ๆ นั้นมี 2 ชนิด คือ

1. ความคาดหวังเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Outcome Expectancy) เป็นการคาดคะเนของบุคคลว่า พฤติกรรมนั้นจะนำไปสู่ผลการกระทำได้
2. ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถ (Efficacy Expectancy) เป็นการคาดคะเนความสามารถของบุคคลในการกระทำพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ผลของการกระทำตามที่คาดหวังไว้ ตามรูปแบบความคาดหวังทั้ง 2 ชนิด ดังแผนภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 ความคาดหวังที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกพฤติกรรมของบุคคล. ปรับปรุงจาก การเปรียบเทียบความคาดหวังและสภาพความเป็นจริงในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพใน ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร, โดย บุญฤทธิ์ จินพิมล, 2548, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จากการที่แสดงให้เห็นความคาดหวังที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมของ บุคคล แบบครูร่าได้เสนอองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของคน ดังนี้ Bandura (1971, อ้างถึงใน บุญฤทธิ์ จินพิมล, 2548, น. 55 - 57)

1. ความสามารถในการทำงาน (Performance Accomplishment) เป็นประสบการณ์ที่มี ผลต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลมากที่สุด เพราะว่าจะทำให้บุคคลมีความมั่นใจมากขึ้นและความมั่นใจนี้จะนำไปสู่ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถสูงขึ้น
2. การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious Experience) การสังเกตเห็นคนอื่น ได้รับความสามารถในการทำงานที่ยากโดยไม่เกิดผลเสียตามมา จะเป็นตัวแบบที่ตัวบุคคลนำ มาพิจารณาความสามารถของตน และทำให้เกิดความคาดหวังว่าตนก็สามารถทำงานนั้นได้ ถ้ามีความตั้งใจจริงและความพยายาม

3. การพูดชักจูงจากผู้อื่น (Verbal Persuasion) เป็นการรับเอกสารคำแนะนำของผู้อื่นมาเป็นข้อมูลในการพิจารณาความสามารถของตน ทำให้บุคคลมีความมั่นใจว่าตนเองมีความสามารถที่จะทำงานนั้นได้สำเร็จ

4. การตื่นตัวทางอารมณ์ (Emotional Arousal) บุคคลจะรับรู้ว่าตนมีความตื่นเต้นวิตกกังวลหรือกลัว จากการกระตุ้นของร่างกาย ในสภาวะที่ร่างกายถูกกระตุ้นมาก จะทำการทำงานนั้นไม่ได้ผลดี หากบุคคลนั้นรับรู้ว่าตนเองมีความวิตกกังวลในระดับสูง ก็จะคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถที่จะทำงานนั้นได้ในระดับต่ำ

นอกจากนี้ แบบคูร่า ยังได้เสนอว่า ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน มี 3 มิติ คือ

1. มิติเกี่ยวกับปริมาณหรือระดับของความคาดหวัง (Magnitude or Level) เป็นการคาดหวังของบุคคลว่า จะทำงานได้สำเร็จในระดับไหนเมื่อถูกเสนองานที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกัน

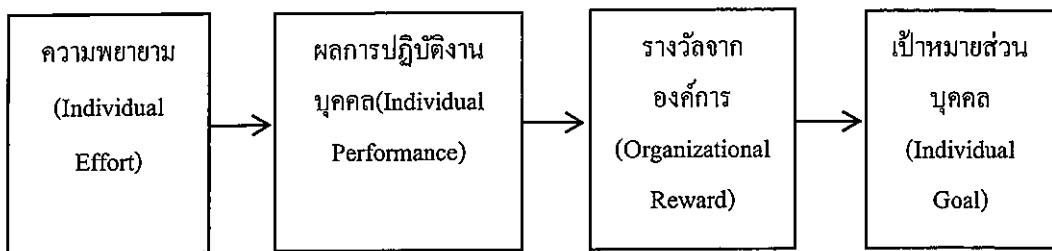
2. มิติเกี่ยวกับการแฝงขยาย (Generality) ประสบการณ์บางอย่างจะช่วยให้บุคคลมีความคาดหวังว่า ตนสามารถนำสิ่งที่รอบรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่นได้

3. มิติเกี่ยวกับความเข้มแข็งหรือความมั่นใจ (Strength or Confidence) หากว่าบุคคลไม่มั่นใจในความสามารถของตน เมื่อประสบเหตุการณ์ที่ไม่เป็นไปตามที่คิดไว้ ก็จะทำให้ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองลดลง แต่ในทางตรงกันข้าม หากมีความเข้มแข็งหรือมีความมั่นใจมาก บุคคลก็จะมีความมานะพยายาม แม้จะประสบเหตุการณ์ที่ไม่สอดคล้องกับสิ่งที่คาดหวังก็ตาม จะทำให้ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเพิ่มมากยิ่งขึ้น

จากแนวคิดของ แบบคูร่า ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการรับรู้และความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลที่จะเป็นแรงจูงใจภายใน (Cognitive Motivational Mediator) ซึ่งจะช่วยให้ผู้ที่คาดหวังความสามารถของตน ได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงประสบความสำเร็จในการทำงาน จึงอาจกล่าวได้ว่า ความคาดหวังคือ ความเชื่อของมนุษย์ที่มีอยู่ในตัวบุคคลทุกคนที่ตั้งใจจะทำอะไรแล้ว จะมีความคาดหวังว่าคงจะได้รับผลตอบแทนอย่างโดยย่างหนึ่งที่หมายไว้ ทั้งนี้เพื่อเป็นกำลังใจที่จะนำไปสู่ความภาคภูมิใจของตนเองตามความสามารถที่มีอยู่ของบุคคลนั้น ๆ จำนวนมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการกระทำและกลยุทธ์ในการใช้สติปัญญาที่มีป้าหมาย

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวังข้างต้น สรุปได้ว่า บุคคลจะทุ่มเทความพยายามในการทำงานหรือไม่ขึ้นอยู่กับการพิจารณาองค์ประกอบทั้งสาม คือ ความพยายาม (Effort-Performance Relationship) รางวัล (Performance-Reward Relationship) และคุณค่า (Rewards-Personal Goals Relationship) ภายใต้สถานการณ์ที่กำหนด มนุษย์ทุกคนล้วนแต่มีความคาดหวัง

เสนอ ความคาดหวังจึงเปรียบเสมือนเป็นแรงผลักดันให้เกิดความต้องการซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ แต่ละบุคคลก็มีความหวังไม่เท่ากันในแต่ละช่วงเวลาหรือสถานการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะที่สิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง สามารถสรุปได้ดังภาพ

1 = ความสัมพันธ์ระหว่างความพยายามกับการทำงาน (Effort-Performance Relationship)

2 = ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานกับรางวัล (Performance-Reward Relationship)

3 = ความสัมพันธ์ระหว่างรางวัลกับเป้าหมายส่วนบุคคล (Rewards-Personal Goals Relationship)

ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ตามทฤษฎีความคาดหวัง. ปรับปรุงจาก ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อการดำเนินชีวิตหลัง พื้นที่ไทย, โดย สุกัญญา กาญจนรัตน์, 2544, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2.1.2 ความหมายของความคาดหวัง

ได้มีผู้ให้ความหมายของความคาดหวัง(Expectancy) ไว้หลากหลาย ดังนี้

สุรังค์ จันทร์เร่อน (อ้างถึงในสุกัญญา เพิ่มนบุญ, 2553, น. 9) กล่าวว่า ความคาดหวังหมายถึงความเชื่อว่าสิ่งใดน่าจะเกิดขึ้นและสิ่งใดบ้างน่าจะไม่เกิดขึ้นความคาดหวังจะเกิดขึ้นได้ถูกต้องหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

กรณิกา นาควัชระ (2534 , อ้างถึงใน กรณิกา สุวรรณกิจ, 2554, น. 30)

ความคาดหวัง คือ ความคิด ความต้องการของบุคคลต่อสิ่งที่ปรารถนาจะให้เกิดขึ้นจริงในอนาคต โดยคาดคะเนจากความสามารถและสภาพของตน

นิยดา ภู่อนุศาสน์ (2535 , อ้างถึงใน กรณิกา สุวรรณกิจ, 2545, น. 30)

ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึกของคนต่อเป้าหมายที่ตั้งไว้สำหรับตนเองในสิ่งที่เขาต้องการจะเป็นความต้องการที่ได้มาและต้องการที่ทำให้สำเร็จโดยคาดคะเนจากความสามารถและสภาพของตน

ศคพัฒน์ ยอดเพชร (2544 , อ้างถึงใน กรกเรขา สุวรรณกิจ, 2545, น. 30)

ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหมายหรือคำทำนายถึงเหตุการณ์ในอนาคตของแต่ละบุคคล ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมา และสถานการณ์ที่ได้รับในปัจจุบัน

กรกเรขา สุวรรณกิจ (2545, น. 30) ความคาดหวัง หมายถึง ความปรารถนา ที่จะได้รับสิ่งหนึ่งสิ่งใด เพื่อนำมาซึ่งความสุขทัดเทียมสู่อื่น โดยคาดคะเนจากความสามารถ และสภาพของตน

จากความหมายความคาดหวังข้างต้น สรุปได้ว่าความคาดหวัง หมายถึง การคาดหมายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง หรือความปรารถนาที่จะได้รับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งคนคาดว่าจะได้จากสถานการณ์หรือบุคคล โดยผ่านประสบการณ์หรือการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่ความสุข ในสิ่งที่ตนเองปรารถนาและต้องการ เช่น หากมีบุคคลมีการเรียนรู้ว่า การค้ายาเสพติดจะทำให้ได้รับความนั่งคั่ง บุคคลก็จะเกิดความคาดหวังว่าจะได้รับเงินจากการค้ายาเสพติดเป็นเหตุให้บุคคล มีพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความคาดหวังของตัวเองด้วยการก้าวสู่การกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น

2.1.3 การใช้ทฤษฎีความคาดหวังกับการจูงใจ

ทฤษฎีความคาดหวังสามารถใช้ทำนายความพยายามในการทำงาน ระดับความพึงใจงาน และระดับการปฏิบัติงานของพนักงานได้อย่างชัดเจน การจูงใจหรือแรงจูงใจ (Motivation) Vroom ว่ามีค่าเท่ากับความคาดหวังคูณความพึงพอใจหรือความชอบ (Expectancy and Valence Combine Multiplicatively to Determine Motivation) โดยทั่วไป ถ้าความคาดหวังหรือความพึงพอใจมีค่าสูง แรงจูงใจก็จะมีค่าสูงด้วย (จุ่น พล หนึ่มพานิช, 2549, น. 71)

การจูงใจ + ความคาดหวัง + ความพึงพอใจหรือความชอบ

ความคาดหวัง (Expectancy : E) หมายถึง การคาดหวัง หรือการคาดคะเนถึงโอกาสที่บุคคลนั้นจะได้รับผลตอบแทน ตามที่เขาหวังไว้ ความคาดหวังนี้มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 1 ถ้าความคาดหวังมีค่าเท่ากับ 0 (ศูนย์) หมายความว่า คนไม่มีความเชื่อเลยว่าตนจะปฏิบัติตามที่เลือกไว้แล้ว ตนจะได้รับผลตอบแทนตามที่คาดหวัง ส่วนถ้าค่าของความคาดหวังมีค่าเท่ากับ 1 (หนึ่ง) บุคคลเชื่ออย่างแน่นอนว่าถ้าตนได้ปฏิบัติตามทางที่ได้เลือกไว้แล้ว คนจะได้รับผลตอบแทนตามที่ตนต้องการ หรือปรารถนาหรือปรารถนามากที่สุด

ความพึงพอใจหรือความชอบตามที่คาดหวัง (Valence : V) หมายถึง ความพึงพอใจหรือความชอบของบุคคลแต่ละคนในเรื่องผลตอบแทนประเภทใดประเภทหนึ่ง ความพึงพอใจหรือความชอบอาจมีได้ทั้งค่าลบ (-) เช่น กลัวภัย การมีข้อขัดแย้งกับผู้ร่วมงาน และ ค่าบวก (+) เช่น คิดว่าจะได้รับการส่งเสริมให้มีการเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่ง ถ้าบุคคลได้บุคคลหนึ่งไม่ว่าความพึงพอใจ ความชอบเลยก็จะมีค่าเท่ากับ 0 (ศูนย์)

สื่อกลาง (Instrumentality : I) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนระดับที่ 1 กับผลตอบแทนระดับที่ 2 ค่าของ Instrumentality จะมีค่าระหว่าง +1 หรือ -1 ถ้าผลตอบแทนระดับที่ 1 (การปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย) นำไปสู่การเพิ่มค่าจ้างหรือเงินค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น ผลตอบแทนระดับที่สอง (Instrumentality จะมีค่า +1 แต่ถ้าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนระดับที่ 1 กับระดับที่ 2) Instrumentality จะมีค่าเท่ากับ 0 (ศูนย์) แต่ถ้าการปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมายจะก่อให้เกิดผลคือทำให้เงินค่าจ้างลดลง Instrumentality จะมีค่าเท่ากับ -1

แต่มีข้อแม้ว่าต้องกำหนดค่าต่าง ๆ ลงในสูตรให้ถูกต้อง ดังนั้น ทฤษฎีอาจใช้พยากรณ์ได้ถูกต้องในบางสถานการณ์แต่อาจใช้ไม่ได้ในสถานการณ์อื่นที่แตกต่างไป หากจะใช้ทฤษฎีนี้ในการวุ่งใจการปฏิบัติงานของบุคคล จะต้องสอดคล้องกับเงื่อนไขต่อไปนี้

1. ต้องกำหนดเป้าหมายชัดเจน รวมทั้งการปฏิบัติที่จำเป็นเพื่อการบรรลุเป้าหมายนั้น
2. ผลตอบแทนหรือรางวัลจะได้ต้องสอดคล้องกับระดับความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่่านั้น คือ บรรลุเป้าหมายมากได้ผลตอบแทนมาก
3. ผลตอบแทนหรือรางวัลที่ให้ต้องเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อพนักงาน หัวหน้างานต้องรู้จักพนักงาน แต่ละคนเป็นอย่างดี
4. พนักงานมีความเชื่อถือในข้อตกลงที่กำหนดกัน หัวหน้างานต้องรักษาสัญญาที่ให้ไว้กับพนักงาน

ทฤษฎีความคาดหวังจะใช้ได้ผลต่อกับผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีลักษณะการควบคุมทางภายใน (Internal locus of control) เพราะพนักงานเหล่านี้เชื่อมั่นว่าเป็นคนกำหนดแนวทางชีวิตของตนเอง ได้ความพยายามและความสามารถที่มีอยู่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน แต่ทฤษฎีนี้ไม่เหมาะสมใช้จุงใจพนักงานที่มีลักษณะการควบคุมจากภายนอก เพราะพวgnี้เชื่อถือในเรื่องดวงโชค ความบังเอิญ และสิ่งภายนอกอื่น ๆ ไม่เชื่อในความสามารถและความพยายามของตัวเองว่าจะทำให้พบความสำเร็จได้

2.1.4 ทฤษฎีกระบวนการแรงจูงใจ

ทฤษฎีความต้องการอธิบายถึงองค์ประกอบของแรงจูงใจ พยายามทำความเข้าใจ และอธิบายว่าอะไรจูงใจให้กับเรากระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ในขณะที่ทฤษฎีกระบวนการแรงจูงใจ พยายามทำความเข้าใจว่า พฤติกรรมของคนเราถูกจูงใจได้อย่างไร และทำไมจึงเป็นเช่นนั้น เช่น ทำไมเขาจึงเลือกเป้าหมายนี้ในการทำงาน ทำไม่เข้าใจทำอย่างนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ คนเราประเมินความพอใจต่อเป้าหมายหรือความต้องการอย่างไร อาจกล่าวว่าทฤษฎีนี้พยายามเข้าใจกระบวนการคิดของบุคคลในการกระทำการพฤติกรรมนั้นเอง ทฤษฎีที่สำคัญในกลุ่มนี้ได้แก่ทฤษฎีความคาดหวัง และทฤษฎีความเสมอภาค

ทฤษฎีกระบวนการแรงจูงใจ ยังกล่าวอีกว่าระดับของ แรงจูงใจเป็นไปตามระดับความต้องการที่คนเรามีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และระดับความเป็นไปได้ที่เขาจะได้รับสิ่งนั้น ทฤษฎีนี้ มีหลักการพื้นฐานที่สำคัญ คือ

1. ปัจจัยภายใน (ความต้องการ) และปัจจัยภายนอก (สภาพแวดล้อม) มีผลต่อ พฤติกรรมของบุคคล
2. พฤติกรรมใด ๆ เกิดจากการตัดสินใจด้านตนเองของบุคคล
3. บุคคลมีความแตกต่างกันในความต้องการ ความปรารถนา และเป้าหมาย
4. บุคคลจะเลือกใช้พฤติกรรมใดยอมเป็นไปตามการรับรู้ผลต่อเนื่องจาก พฤติกรรมนั้น
5. แรงจูงใจตามทฤษฎีนี้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยตัวแปรสำคัญสองตัวประกอบ กัน คือ ความคาดหวัง และ คุณค่าของผลลัพธ์

ความคาดหวัง (Expectancy) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลต่อความสามารถ ของตนเองหรือโอกาส และความเป็นไปได้ที่เขาจะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ได้โดยทั่วไปแล้ว บุคคลที่มีความคาดหวังสูงย่อมมีแรงจูงใจสูง แต่ถ้าพนักงานคนใดไม่เชื่อใจตัวเองว่าจะทำงานได้ สำเร็จ พนักงานคนนั้นก็จะไม่มีแรงจูงใจที่จะทำ หรือจะไม่พยายามทำงานนั้น

การรับรู้ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติการกระทำการหรือพฤติกรรมกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหรือต่อผลตอบแทนที่จะได้รับ ถ้าบุคคล คาดหวังสูงว่าการกระทำการของเขากำได้รับรางวัล เขายังเกิดแรงจูงใจสูง ถ้าพนักงานมั่นใจว่าเมื่อ กระทำการแล้วได้รับผลตอบแทน เขาย่อมเกิดแรงจูงใจที่จะทำงานนั้น แต่ถ้าพนักงานไม่มีความแน่ใจ ว่าจะได้รับอะไร แรงจูงใจในการทำงานจะไม่เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น ตะวันเชื่อตัวเองว่าเขาสามารถ เป็นหัวหน้างานที่ดีได้และเขาต้องการได้รับตำแหน่งนั้น แต่เขามีลักษณะการควบคุมจากภายนอก

(External locus of control) ซึ่งเชื่อว่าการทำงานหนักไม่ใช่วิธีที่จะได้รับการเลื่อนตำแหน่งแต่อย่างใด ดังนั้นเขาไม่มีแรงจูงใจที่จะทำงานหนักเพื่อการเลื่อนตำแหน่ง

คุณค่าของผลลัพธ์ (Valence) หมายถึง คุณค่าหรือความสำคัญที่บุคคลรับรู้ต่อผลตอบแทนหรือรางวัลที่ได้รับ โดยทั่วไปถ้าบุคคลรับรู้คุณค่าสูงต่อผลตอบแทน หรือรับรู้ว่าผลลัพธ์มีความสำคัญสูงมากเท่าไรยิ่งทำให้มีแรงจูงใจสูงมากขึ้นด้วยและจะทุ่มเทความสามารถในการกระทำเพื่อให้ได้ผลลัพธ์นั้น ตัวอย่างเช่น มนase ซึ่งเป็นหัวหน้างานต้องการให้ชาลีซึ่งเป็นพนักงานทำงานให้มากขึ้น เขาจึงบอกกับชาลีว่า ควรจะเอาใจใส่ทำงานให้มากขึ้น เพราะการทำงานมากขึ้นจะส่งผลต่อการเลื่อนตำแหน่ง ถ้าหากชาลีมีความต้องการจะเลื่อนตำแหน่ง เขายังมีแรงจูงใจสูงขึ้นในการทำงาน แต่ถ้าชาลีไม่สนใจหรือไม่เห็นความสำคัญของการเลื่อนตำแหน่ง การบอกราบล่าวของมนase ไม่สามารถจูงใจชาลีได้

นักจิตวิทยาในยุคปัจจุบันที่จัดอยู่ในกลุ่มปัญญาณิยม (Cognitivism) มีความเชื่ออย่างหนักแน่นว่า มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่ใช้ปัญญาหรือความคิดในการตัดสินใจว่าจะกระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือไม่เพื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการและโดยความเชื่อดังกล่าวทฤษฎีความคาดหวังจึงมีฐานคติ (Assumptions) หลายประการดังต่อไปนี้ (บุญฤทธิ์ ฉิมพิมล, 2548, น. 55 - 57)

1. พฤติกรรมของมนุษย์ถูกกำหนดโดยผลกระทบรวมของแรงผลักดันภายในตัวของมนุษย์เอง และแรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อมด้วย
2. มนุษย์แต่ละคนมีความต้องการ ความปรารถนาและเป้าหมายแตกต่างกัน
3. บุคคลตัดสินใจที่จะกระทำการพุติกรรมหลายอย่าง โดยสิ่งที่เป็นข้อมูลให้เลือกได้แก่ ความคาดหวังในค่าของผลลัพธ์ที่จะได้ภายหลังจากการแสดงพฤติกรรมนั้นไปแล้ว

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง ที่ได้รับการยอมรับนำมาใช้ศึกษาปัจจัยทั้งนี้ พฤติกรรมของปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นกล่าวได้ว่าเป็นผลงานของ Victor Vroom ซึ่งเป็นนักจิตวิทยา ชั้นแนวหน้าของกลุ่มนี้และเรียกทฤษฎีนี้ว่า “Vroom's Expectancy Theory” ทฤษฎีความคาดหวังพัฒนามาจากสมมติฐานที่ว่าก่อนที่บุคคลจะได้รับการจูงใจให้กระทำการสิ่งใด เขายังต้องได้ทำการพิจารณาถึง ความสามารถพนักกับความพยายามของเขาก่อนว่าจะทำให้ได้ผลตามที่พึงปรารถนาหรือไม่ โดยการจูงใจให้ทำงานเป็นความคาดหวังที่ยึดถือของแต่ละบุคคล การจูงใจเป็นผลมาจากการที่มนุษย์มีความคาดหวังใน 3 ประการล้วนคือ

1. การคาดหวังว่าถ้าพยายามทำแล้วจะทำได้ (Effort-Performance Expectancy) หมายถึง การที่บุคคลคาดหวังไว้เป็นการล่วงหน้าว่าถ้าหากตนลงมือแสดงพฤติกรรมอย่างเต็มที่สุดความสามารถแล้ว จะมีโอกาสหรือความน่าจะเป็นสูงมากหรือน้อยเพียงใด

ที่จะกระทำสิ่งนั้นสำเร็จ กล่าวว่า ๆ ก็คือ บุคคลจะซึ่งใจว่าพฤติกรรมที่จะต้องทำนั้น มันยากเกิน กำลังความสามารถของตนเองหรือไม่ก่อนที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นออกมานะ

2. การคาดหวังว่ากระทำแล้วได้ผลลัพธ์ (Effort-Outcome Expectancy) หมายถึง การที่บุคคลคาดหวังไว้ว่าถ้าก่อนที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมว่า ถ้าหากเขากำลังทำพฤติกรรมนี้แล้ว เขายังได้รับผลลัพธ์ที่จะเป็นผลดีหรือผลเสียต่อตัวเขาอย่างไร

3. ค่าของผลลัพธ์ (Valence of Outcomes) หมายถึง คุณค่าหรือความต้องใจที่ผลลัพธ์มีให้แก่บุคคลที่จะต้องแสดงพฤติกรรมออกไปเพื่อให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์นั้น ซึ่งแต่ละบุคคล ก็จะมีการรับรู้ต่อผลลัพธ์เดียวกันที่แตกต่างกันไป

สิ่งเหล่านี้ช่วยให้สามารถสรุปทฤษฎีได้ว่า การบูรณาการให้บุคคลแสดงพฤติกรรมมีโอกาสประสบความสำเร็จ ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าพฤติกรรมนำไปสู่ผลลัพธ์และผลลัพธ์นั้นมีคุณค่าสำหรับเขาระหว่างนี้ แสดงถึงความสามารถอยู่ในระดับที่สามารถแสดงพฤติกรรมนั้นได้

2.1.5 องค์ประกอบของความคาดหวัง

Nackler and Lawler (1967 , อ้างถึงใน สังเวียน อ่อนแก้ว,2536 น. 65) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความคาดหวังไว้ 3 ประการ คือ

1. การคาดหวังเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้น บุคคลจะมีพฤติกรรมอย่างไร จะขึ้นอยู่กับในใจเขามีการคาดหวังอย่างไรเกี่ยวกับผลที่คิดตามมา

2. ความพอใจหรือคุณค่าของผลที่เกิดขึ้น ผลที่เขากำลังคาดหวังเกิดขึ้นนั้นได้ก่อให้เกิดความพอใจหรือมีคุณค่าแก่เขาเพียงใด

3. ความคาดหวังเกี่ยวกับกำลังความพยายามกับผลการปฏิบัติงาน ความคาดหวังของบุคคลเกี่ยวกับความยุ่งยากในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลนั้นว่าจะปฏิบัติงานดังกล่าวหนึ่นหรือไม่

จากที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่า องค์ประกอบของความคาดหวัง ประกอบด้วย การคาดหวังเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นความพอใจหรือคุณค่าของผลที่เกิดขึ้น และความคาดหวังเกี่ยวกับกำลังความพยายามกับผลการ

2.1.6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวัง

Hurlock (1964 , อ้างถึงใน วรรณลักษณ์ เมียนเกิด, 2549 น. 8 - 10) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีความคาดหวังต่างกันดังนี้

1. เพศ (Sex) บรรยายภาพของบ้านและโรงเรียนจะส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กชายตั้งความหวังสูงกว่าเด็กหญิง บิดามาดาจะคาดหวังในตัวของบุตรชายมากกว่าบุตรหญิง เด็กชายมักจะ

ถูกกระตุ้นให้มีความคาดหวังทางการกีฬา การงานและการประกอบอาชีพ แต่เด็กหญิงมักคาดหวังที่จะได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การแต่งงาน ซึ่งเด็กเองก็ยังไม่รู้ว่าจะแต่งงานเมื่อไร แต่งงานกับใคร ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมหลังแต่งงานเป็นอย่างไร จึงเป็นเรื่องยากที่เด็ก หญิงจะวางแผนในเรื่องเหล่านี้ ดังนั้น เด็กหญิงจึงมีแนวโน้มที่จะตั้งจุดมุ่งหมายในระยะสั้นกว่าเด็กชาย และไม่สนใจเรื่องการเรียน เด็กหญิงมักจะวางแผนระยะสั้น เช่น เดือนต่อเดือน

2. ชนิดของครอบครัว (Kind of Family) เด็กที่มาจากการครอบครัวที่มั่นคง มีแนวโน้มที่ตั้งจุดหมายในอนาคตสูงกว่าเด็กที่ไม่มีความมั่นคงภายในครอบครัว เด็กที่ต้องยายถินปอย ๆ จะไม่สามารถคาดหวังหรือวางแผนอนาคตของตนเองได้ชัดเจนเท่าเด็กที่ไม่ต้องยายถินปอย ๆ ขนาดของครอบครัวจะมีอิทธิพลต่อการตั้งเป้าหมายของเด็ก เด็กที่มากจากการครอบครัวขนาดเล็กมีแนวโน้มที่จะพน์ความสำเร็จมากกว่าเด็กที่มากจากการครอบครัวขนาดใหญ่ ทั้งนี้ เพราะครอบครัวขนาดเล็ก พ่อแม่สามารถดูแลและส่งเสริมให้เด็กมีความคาดหวัง และสามารถวางแผนทางให้เด็กไปสู่ความคาดหวังได้มากกว่าเด็กในครอบครัวขนาดใหญ่ ครอบครัวที่มารดาเป็นผู้นำ เด็กมีแนวโน้มที่จะมีระดับความคาดหวังสูง อาจเป็นเพราะความสัมพันธ์ทางอารมณ์ระหว่างกัน โดย เคพะมารดาภันบุตรชาย

3. เ才ร์ปัญญา (Intelligence) เมื่อเด็กอยู่ในกลุ่มที่มีค่านิยมต่อความสำเร็จสูง เด็กจะตั้งความคาดหวังให้ตนประสบความสำเร็จเหนือเพื่อน ๆ ในกลุ่ม ซึ่งอาจไม่สูงนักฐานะของความเป็นจริง อย่างไรก็ตาม เด็กที่ผลิตจะตั้งความคาดหวังของตนโดยอาศัยความสนใจและความสามารถของตนเอง เพื่อปกปิดความไม่สามารถของตน บุคคลที่มีความมั่นใจในตนเองจะตั้งความคาดหวังที่สอดคล้องกับความเป็นจริงกับตน ส่วนบุคคลที่มีความวิตกกังวลต่ำมีแนวโน้มที่จะตั้งความคาดหวังไว้สูง เนื่องจากจะค่านิยมถึงความสำเร็จของตนเองมากกว่าความล้มเหลว อาจมีความคาดหวังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงได้ ส่วนบุคคลที่มีวิตกกังวลสูงมักวิตกอยู่กับความล้มเหลวในอดีตทำให้มองอนาคตในแง่ด้านอยกว่าที่ควรจะเป็น

4. บุคลิกภาพ (Personality) บุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อความหวังให้หล่ายกรณีด้วยกัน ในเรื่องการชดเชย บุคคลที่ไม่ยอมรับตนเองจะตั้งความคาดหวังโดยไม่คำนึงถึงความสามารถของตนเอง เพื่อปกปิดความไม่สามารถของตน บุคคลที่มีความมั่นใจในตนเองจะตั้งความคาดหวังที่สอดคล้องกับความเป็นจริงกับตน ส่วนบุคคลที่มีความวิตกกังวลต่ำมีแนวโน้มที่จะตั้งความคาดหวังไว้สูง เนื่องจากจะค่านิยมถึงความสำเร็จของตนเองมากกว่าความล้มเหลว อาจมีความคาดหวังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงได้ ส่วนบุคคลที่มีวิตกกังวลสูงมักวิตกอยู่กับความล้มเหลวในอดีตทำให้มองอนาคตในแง่ด้านอยกว่าที่ควรจะเป็น

5. วินัย (Discipline) เด็กที่ได้รับการอบรมดีเยี่ยมดูแบบอัตตาธิปไตยจะตั้งความคาดหวังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ในทางตรงกันข้ามเด็กที่ได้รับการอบรมดีเยี่ยมดูแบบประชาธิปไตยจะตั้งความคาดหวังที่สอดคล้องกับความเป็นจริง

6. ชนชั้นทางสังคม (Ordinal Position) ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ

ปานกลางและฐานะทางเศรษฐกิจดี บิความคาดหวังเกี่ยวกับคนแรกและให้โอกาสแก่บุตรคนแรกมากที่สุด โดยเฉพาะถ้าเป็นบุตรชาย ซึ่งตรงกันข้ามกับครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นพื้นที่เดียวกันและมีงานทำเพื่อให้สมาชิกคนอื่นในครอบครัวได้เข้ามาร่วมทางเศรษฐกิจและสังคมขึ้น

7. ฐานะในกลุ่ม (Group Status) กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อเด็กมากน้อยเพียงใดขึ้นกับฐานะของเด็กในกลุ่มและความคาดหวังของกลุ่มที่มีต่อเด็กเอง ถ้าฐานะของเด็กมั่นคงและไม่มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความประทับใจให้กับสมาชิกในกลุ่ม ระดับความคาดหวังของเด็กก็จะใกล้เคียงกับความเป็นจริง แต่เด็กที่ไม่มีบทบาทสำคัญในกลุ่ม เด็กจะต้องการเลื่อนขั้นตอนเองข้ามผู้นำในกลุ่ม ทำให้การตั้งความคาดหวังหลาย ๆ อย่าง ไม่อยู่บนราากฐานของความเป็นจริง ส่วนบุคคลที่ชอบแยกตัวของความคาดหวังของกลุ่มจะมีผลต่อเขาเพียงเล็กน้อย

8. อุดมการณ์ด้านวัฒนธรรม (Cultural Ideals) วัฒนธรรมที่แตกต่างกันจะทำให้มาตราฐานของความคาดหวังของบุคคลต่างกัน ซึ่งมาตรฐานนี้ครอบคลุมถึงระดับความสำเร็จและทัศนคติต่อความสำเร็จ เมื่อเด็กเข้าสู่วัยรุ่นจะรับรู้ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อตนเอง และความรับผิดชอบของตนเองที่มีต่อสังคม การตั้งความคาดหวังของบุคคลในแต่ละสังคมจึงต่างกันไป

9. การใช้กลไกการหลบหนี (Use of Escape Mechanisms) กลไกการหลบหนีที่มีผลต่อความคาดหวังมากที่สุด คือ การฝังกลังวันในลักษณะต่าง ๆ กันที่มีความสำคัญ เช่น ฝันอยากเป็นพระเอกหรือนางเอก เด็กจะตั้งความคาดหวังไว้ว่าจะต้องประสบความสำเร็จและหลีกเลี่ยงความล้มเหลว ซึ่งอาจจะเป็นการตั้งความคาดหวังที่ไม่อยู่บนราากฐานของความเป็นจริงนัก

10. การบอกกล่าวถึงความคาดหวัง (Labialization of Aspirations) ความคาดหวังของเด็กที่บอกกล่าวขอคำมั่นจากอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงมากกว่าการที่เด็กเก็บไว้หรือคิดอยู่คนเดียว อย่างไรก็ตาม ความคาดหวังที่เด็กบอกกับเพื่อนสนิทจะเป็นลักษณะของความไฟฝันไม่ค่อยใกล้เคียงกับความเป็นจริงเท่ากันที่เขานอกกับบิดามารดา ครูหรือบุคคลที่ไม่ค่อยยุ่นเยกกัน เมื่อเด็กวัยรุ่นบอกถึงความคาดหวังของตนให้บุคคลอื่นฟัง จะเป็นการทำลายให้เขาพิสูจน์ตนเองโดยพยายามทำให้ได้ตามที่พูดไว้ เพราะเขารู้ว่าหลายคนใส่ใจในสิ่งที่เขามุ่ง เขายังไม่ต้องการพบสายตาที่มองดูเขาด้วยความผิดหวัง

11. ความล้มเหลวและความสำเร็จในอดีต (Past Failures and Successes) บุคคลที่ประสบความสำเร็จเสมอ ๆ มีแนวโน้มที่จะต้องมีความคาดหวังว่าจะได้รับความสำเร็จอีกในอนาคต ในทำงานองเดียวกับบุคคลที่พบความผิดหวังซ้ำ ๆ ก็มักจะคิดว่าอนาคตจะผิดหวังอีก ประสบการณ์เช่นนี้จะมีผลต่อการตั้งความคาดหวังในอนาคตว่า บุคคลผู้นี้จะตั้งความคาดหวังไว้หมายรวมกับสภาพความเป็นจริงหรือไม่เพียงใด

จากที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่าปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีความคาดหวังต่างกัน คือ เพศ ชนิดของครอบครัว ชนชั้นทางสังคม วินัย ฐานะในกลุ่ม การใช้กลไกการหลบหนี การบอกกล่าวถึง ความคาดหวัง ความลึมเหลวและความสำเร็จในอดีต เขาว่าปัญญา บุคลิกภาพ และอุดมการณ์ด้าน วัฒนธรรม

2.1.7 สรุปความคาดหวังที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวังข้างต้น และ ได้สังเคราะห์ออกมายังดังนี้

ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหมายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง หรือ ความประณญาที่จะได้รับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งตนคาดว่าจะได้จากสถานการณ์หรือบุคคล โดยผ่าน ประสบการณ์หรือการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่ความสุข ในสิ่งที่ตนเองปรารถนาและต้องการ แบ่งความ คาดหวังออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. ความคาดหวังในปัจจุบัน (Present Expectation) หมายถึง ความคาดหวัง ที่ผู้ต้องขังคาดว่าจะได้รับในขณะอยู่ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้คาดหวังที่จะให้เอกสาร ข้ามมีส่วนร่วมในการฝึกวิชาชีพคาดหวังให้มีการจัดฝึกวิชาชีพให้ตรงความต้องการของ ตลาดแรงงานคาดหวังที่จะได้รับความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและเจ้าหน้าที่คาดหวังที่จะได้ ารคุ้มครองสวัสดิภาพในการทำงานเทียบเท่าแรงงานภายนอกคาดหวังให้มีการนำวิทยากรจาก ภายนอกเข้ามาให้การฝึกอบรม

2. ความคาดหวังในอนาคต (Feature Expectation) หมายถึง ความคาดหวัง ที่ผู้ต้องขังคาดว่าจะได้รับเมื่อพ้นโทษ ดังนี้ คาดหวังว่าจะนำวิชาชีพที่ได้จากการฝึกวิชาชีพไป ประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษ คาดหวังจะได้รับหนังสือรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงานที่ออกโดย หน่วยงานของรัฐ คาดหวังให้กรมราชทัณฑ์จัดทำงานให้ท่านเมื่อพ้นโทษ คาดหวังให้กรมราชทัณฑ์ ช่วยเหลือด้านเงินทุนเมื่อพ้นโทษ คาดหวังให้กรมราชทัณฑ์หาต่อรองรับผลิตภัณฑ์

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวัง

การศึกษาพฤติกรรมมนุษย์จะต้องศึกษาลักษณะทางจิต ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ บุคลากรแห่งพฤษติกรรมของคนให้ทราบโดยถ่องแท้เสียก่อน ทั้งนี้ เพื่อheyสืบสื้นพื้นฐานมูลเหตุแห่ง การกระทำการของมนุษย์ อย่างไรก็ตามนักพฤษติกรรมศาสตร์ที่ศึกษาเรื่องมนุษย์โดย ทั่วไปแล้วยอมรับ ว่า เมื่อกล่าวถึงการศึกษาวิเคราะห์พฤษติกรรมในระดับปัจเจกบุคคล (Individual Behavior) แล้ว

ย่องประกอบด้วย ความต้องการ การเรียนรู้ ทัศนคติ ความคาดหวังและแรงจูงใจ โดยการวิเคราะห์ปัจจัยเหล่านี้ให้ละเอียดลึกซึ้ง เพื่อจะรู้จักรูปแบบชาติและมูลเหตุแห่งพฤติกรรมของคน (อรุณรักษารน্ম, 2554, น. 27)

2.2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

2.2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ

ได้มีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ (Needs) ไว้หลากหลาย ดังนี้

กังวล เทียนกัณฑ์เทศา (2531, น. 360) ได้ให้ความหมายว่า ความต้องการหมายถึงลักษณะตามธรรมชาติของมนุษย์ที่ว่าไปประสงค์ให้มี ให้เป็นไปตามธรรมชาติ เช่น ต้องการหายใจ ต้องการรักและถูกรัก ซึ่งเป็นลักษณะตามธรรมชาติร่วมกับความรู้สึกและอารมณ์แสดงออกทางพฤติกรรมหรือความคิดเพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ที่ไม่พอใจกว่าจะเป็นที่พอใจ

Krejcie and Morgan (1970, อ้างถึงใน สงวน จันทารัมย์, 2548, น. 26)

แบ่งความต้องการเป็น 2 ประเภทใหญ่ ดังนี้

1. ความต้องการผูกพันกับผู้อื่น เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม จำเป็นต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่น นอกเหนือจากพ่อแม่พี่น้อง ความผูกพันกันนั้นทำให้เกิดความพึงพอใจ

2. ความต้องการฐานะ ในกลุ่มชนที่อยู่ด้วยกันจำนวนมาก การแบ่งระดับชั้นจะเกิดขึ้นเสมอ คนส่วนมากจึงพยายามที่จะสร้างฐานะของตนเองให้ทัดเทียมหรือดีกว่าคนอื่น ๆ

Beland and Passors (1975, p 13) ได้ให้ความหมายว่า ความต้องการ คือ พลังดามธรรมชาติที่อยู่ที่สมอง และมีอิทธิพลต่อความคิด ความรู้

Thomas (2001, อ้างถึงใน จิรภา บัวเพื่อน, 2554, น. 28) ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกมาในรูปของความปรารถนา 4 ประการ คือ

1. ความปรารถนาที่จะมีความมั่นคงปลอดภัย
2. ความปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นยอมรับ
3. ความปรารถนาที่จะได้รับการตอบสนองจากเพื่อน
4. ความปรารถนาที่จะมีประสบการณ์ใหม่ ๆ

Sanders (2003, p. 56 - 57) กล่าวว่า ความต้องการ คือ ความไม่เท่าเทียมกัน หรือช่องว่างระหว่างสถานการณ์ในปัจจุบัน (Present Situation) กับสถานการณ์ที่พึงประสงค์ (Desired Situation)

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าความต้องการ (Needs) หมายถึง ความประณญา ความประสงค์ มุ่งหวัง อยากรได้ หรือหมายถึง สภาพที่เกิดขึ้น และเป็นผลต่อพฤติกรรมและความ จริงที่พัฒนาทางบุคคลิกภาพหรือกล่าวสั้น ๆ ว่าความต้องการคือ แรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรม

2.2.1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

มีผู้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ (Needs Theory) ไว้อย่าง หลากหลาย ดังนี้

Maslow's (1970) การจะเข้าใจถึงพฤติกรรมจำเป็นจะต้องเข้าใจในเรื่อง ของสิ่งใดหรือแรงขับที่มีอิทธิพลให้มนุษย์เกิดพฤติกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง โดยที่ มาสโลว์ นักจิตวิทยาชาวอเมริกันได้กล่าวไว้ว่า ใน ทฤษฎีความต้องการหรือทฤษฎีแรงจูงใจ (Maslow's Theory of Motivation) ว่าความต้องการของมนุษย์จะถูกเรียงตามลำดับจากสิ่งที่เกิดดัน มากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด ครอบแนวคิดที่สำคัญของทฤษฎีนี้มี 3 ประการ คือ

1. บุคคลเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ ความต้องการมีอิทธิพล หรือเป็นเหตุจูงใจต่อพฤติกรรม ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นเหตุจูงใจ ส่วนความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นเหตุจูงใจอีกต่อไป
2. ความต้องการของบุคคลเป็นลำดับชั้นเรียงตามความสำคัญจาก ความต้องการพื้นฐาน ไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน
3. เมื่อความต้องการลำดับต่อไปได้รับการตอบสนองอย่างดีแล้ว บุคคล จะก้าวไปสู่ความต้องการลำดับที่สูงขึ้นต่อไป

โดย มาสโลว์ เชื่อว่า ความต้องการของบุคคล ขัดแย้งได้เป็น ระดับ จากระดับต่ำไปยังระดับสูง ดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการลำดับต่ำสุดและเป็นพื้นฐานของชีวิต เป็นแรงผลักดันทางชีวภาพ เช่น ความ ต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัยเป็นต้น
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความ ต้องการที่จะเกิดขึ้นหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองอย่างไม่ขาดแคลนแล้ว หมายถึงความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากอันตรายทั้งทางกายและจิตใจ ความมั่นคง ในงาน ในชีวิตและสุขภาพ

3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เมื่อมีความปอดภัยในชีวิตและมีความมั่นคงในการงานแล้ว คนเราจะต้องการความรัก มิตรภาพ ความใกล้ชิด ผูกพัน ต้องการเพื่อน การมีโอกาสเข้าสู่สมาคมสังสรรค์กับผู้อื่น ได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกในกลุ่ม ได้กลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่ม

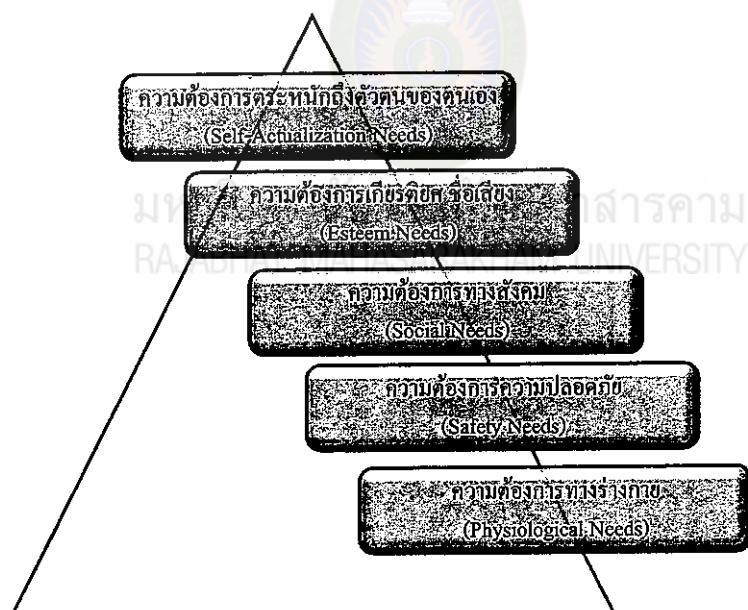
4. ความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง (Esteem Needs)

เมื่อความต้องการทางสังคม ได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จะต้องการสร้างสถานภาพของตัวเอง ให้มีความสูงเด่น มีความภูมิใจและมีความต้องการนับถือตนเอง ความต้องการเหล่านี้ได้แก่ ยศ ตำแหน่ง ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น งานที่ทำทาย โอกาสแห่งความก้าวหน้าในอาชีพ เป็นต้น

5. ความต้องการตระหนักรู้ ตัวตนของตนเองหรือความต้องการเติมความสมบูรณ์ให้ชีวิต (Self-Actualization Needs)

เป็นความต้องการในระดับสูงสุด คือ ต้องการจะเติมเต็มศักยภาพของตนเอง ต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาสูงสุดของตัวเอง ความจริงก้าวหน้า การพัฒนาทักษะความสามารถให้ถึงขีดสุดยอด

โดยผู้วิจัยได้สรุปลักษณะของทฤษฎีความต้องการตามแนวคิดของมาสโลว์ ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 ความต้องการตามแนวคิดของ Maslow. ปรับปรุงจาก Motivaton and Personnelity

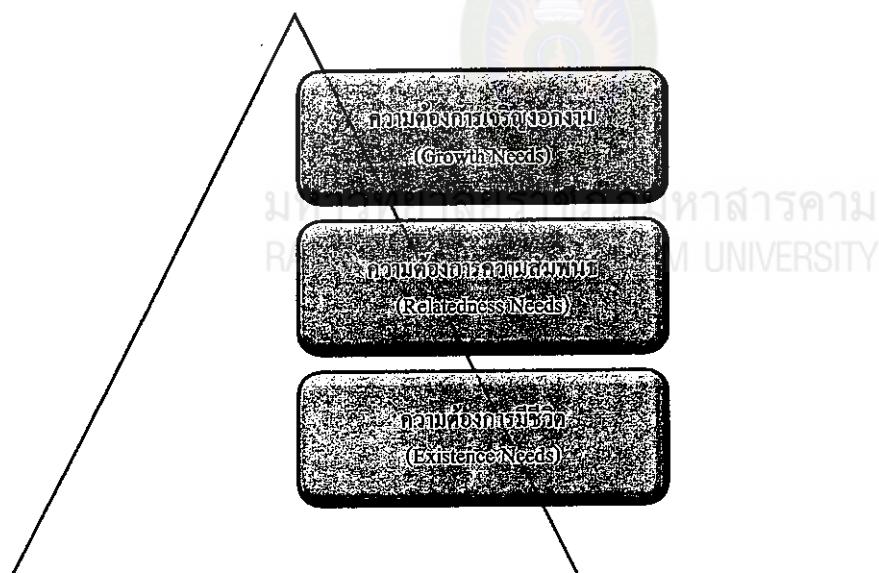
(2nd ed.). by Maslow, Abraham H, 1970, New York : Harper and Row Publishers.

Alderfer (1972) ผลงานเป็นที่รู้จักกันในชื่อของ “ERG Theory” โดยแอลเดอร์ฟอร์ได้แบ่งกลุ่มความต้องการของคนทำงานตามแนวมาสโลว์ออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่

1. ความต้องการมีชีวิต (Existence Needs) ซึ่งเป็นความต้องการด้านกายภาพและความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน
2. ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) หมายถึง ความต้องการทางสังคมและความต้องการที่จะได้รับการยอมรับและการยกย่อง
3. ความต้องการเจริญอกรุง (Growth Needs) หมายถึง ความต้องการที่จะทำอะไรให้สำเร็จด้วยตนเอง

หลักแนวคิดสำคัญของแอลด์เดอร์เฟอร์ คือ

1. ความต้องการทั้ง 3 กลุ่มนี้ไม่ได้แยกออกจากกันอย่างเด็ดขาด แต่มีความสัมพันธ์กันแบบต่อเนื่องและควบคู่ไปกัน
2. ความต้องการของคนไม่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้นจากตัวไปหาสูงตามลำดับ หมื่นที่มาส์โลว์ กล่าวไว้ว่า แต่อาจจะเกิดขึ้นหลายอย่างพร้อม ๆ กันได้ โดยผู้วิจัยได้สรุปลักษณะของทฤษฎีความต้องการตามแนวคิดของแอลด์เดอร์เฟอร์ ดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 ความต้องการตามแนวคิดของ Alderfer. ปรับปรุงจาก Existence, Relatedness and Growth. By Alderfer, Clayton P, 1972, New York : Free Press.

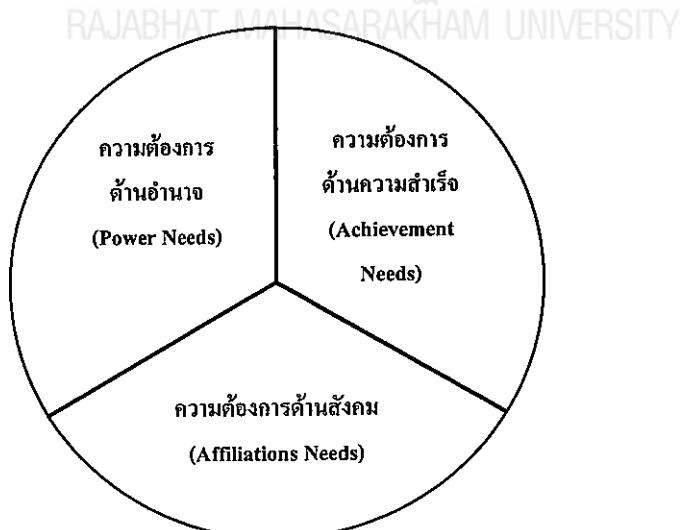
McClelland (1951) ทฤษฎีความต้องการ (Three Needs Theory) จะมุ่งอธิบายพฤติกรรมของบุคคลและความมีประสิทธิผลของพฤติกรรมนั้น ๆ ทฤษฎีนี้กล่าวถึงความต้องการ

ของบุคคลที่ได้รับการเรียนรู้และพัฒนาขึ้นมาจากการประสบการณ์ในช่วงชีวิตที่ผ่านมานะและจากวัฒนธรรมทางสังคมของบุคคล แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ความต้องการความสำเร็จ (Achievement Needs) หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำให้บางสิ่งบางอย่างดีขึ้นหรือมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าที่เคยทำมาก่อน ซึ่งในบางครั้งบุคคลที่ไม่เพิงพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ของตัวเอง ก็จะพยายามหาวิถีทางที่จะทำให้ตัวเองรู้สึกพึงพอใจและประสบความสำเร็จ ซึ่งบางครั้งถึงแม้จะเป็นวิถีทางที่ไม่ถูกต้องก็ตาม

2. ความต้องการความเป็นพวกพ้อง (Affiliations Needs) หมายถึงความต้องการความสัมพันธ์ที่เป็นมิตร การยอมรับของกลุ่มและเป็นที่ชื่นชอบจากบุคคลอื่น บุคคลประเภทนี้จึงให้ความสนใจในความรู้สึกของผู้อื่น มากเห็นด้วยและมีอารมณ์รวมไปกับผู้อื่น พยายามสร้างและรักษาความเป็นมิตร ขอบสนับสนานกับงานเดียวกัน และกิจกรรมทางสังคม

3. ความต้องการอำนาจ (Power Needs) หมายถึง ความต้องการหรือความปรารถนาที่จะได้มาและรักษาควบคุมบุคคลอื่น โดยตรง บุคคลประเภทนี้ต้องการเป็นผู้นำ ขอบเข่งข้นเพื่อให้ตนเองมีสถานภาพที่สูงขึ้น และชอบการเผชิญหน้า จากทฤษฎีของแมคคิลแลนด์นั้น ทุกคนมีความต้องการทั้ง 3 ด้านอยู่ในตัวแรมีระดับมากน้อยแตกต่างกันไป บุคคลใดมีความต้องการด้านใดสูงจะแสดงออกมาให้เห็นเด่นชัด เป็นบุคคลิกภาพส่วนบุคคลทำให้บุคคลมีพฤติกรรมแตกต่างกันออกไป สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 2.5

ภาพที่ 2.5 ความต้องการตามแนวคิดของ McClelland. ปรับปรุงจาก Personality. By Mc Clelland,

David C, 1951, New York: Holt Rhinchart and Winston.

จากการศึกษาทฤษฎีความต้องการสรุปได้ว่า Maslow เห็นว่ามนุษย์เป็นสัตว์ที่มีความต้องการอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ดังนั้น จึงเป็นไปไม่ได้ที่จะทำให้ความต้องการของมนุษย์เต็ลคนได้รับความพึงพอใจ เพราะมนุษย์แต่ละคนมีลำดับขั้นของความต้องการ ทฤษฎีของ Alderfer เป็นการนำเอาทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow มาปรับปรุงใหม่ โดยแบ่งลำดับความต้องการออกเป็น 3 กลุ่ม หรือ 3 ชั้น ขั้นแรกซึ่งเป็นขั้นต่ำ คือขั้นการคงอยู่หรือขั้นการดำรงชีวิต ขั้นที่สอง คือ ขั้นการมีความสำเร็จกับบุคคลอื่น ขั้นสุดท้ายเป็นขั้นสูง คือ ขั้นการมีความเจริญก้าวหน้า ทฤษฎีของ McClelland พบว่า ทุกคนมีความต้องการแต่อาจจะมีความต้องการที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของแต่ละบุคคล เช่น คนที่มีความต้องการทางด้านความสำเร็จสูง จะมีความต้องการทางด้านสังคมต่ำ คนที่มีความต้องการทางด้านสังคมสูงก็มักจะมีความต้องการทางด้านความสำเร็จต่ำ

2.2.1.3 ความต้องการของผู้ต้องขัง

ความต้องการเป็นสิ่งที่บุคคลได้สร้างขึ้น บางครั้งเกิดขึ้นเนื่องจากแรงกระตุ้นภายในของบุคคล และบางครั้งเกิดจากความต้องการเนื่องจากสภาพทางสังคมก็ได้ หรืออาจกล่าวได้ว่าความต้องการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาจากการทางร่างกายและสภาพทางจิตใจนั้นเอง ผู้ต้องขังก็มีความต้องการเหมือนบุคคลทั่วไป แต่ถูกจำกัดไว้ตามกฎหมาย แบ่งความต้องการของผู้ต้องขังได้ดังนี้

1) ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) ได้แก่ ความทิ่มทาน ความทิ่มดื่มน้ำ ความต้องการความอนุ่มทางร่างกาย การออกกำลังกาย การพักผ่อนหลับนอน และความต้องการสัมผัสของประสาทในร่างกาย รวมทั้งความต้องการที่ต้องการรักษาสุขภาพของตัวเอง

1.1) อาหาร เป็นสิ่งสำคัญที่เรื่องจำ/ทันทสถานะต้องเอาใจใส่ เครื่องนุ่งห่มหลับนอน มีทั้งเสื้อผ้าที่เป็นเครื่องแบบผู้ต้องขัง และเสื้อผ้าที่ผู้ต้องขังนำของตนเองมาใช้

1.2) สุขภาพอนามัย การให้บริการทางการแพทย์มีความจำเป็น เพราะโรคภัยไข้เจ็บอาจเกิดขึ้นได้กับทุกคนรวมทั้งผู้ต้องขัง

2) ความต้องการทางด้านจิตใจ (Psychological Needs) ความต้องการทางด้านจิตใจของผู้ต้องขังก็เหมือนบุคคลปกติทั่วไป เป็นเรื่องสำคัญและมีส่วนทำให้ผู้ต้องขังกลับตัวเป็นคนดี บริการที่จำเป็นคือ การเยี่ยมเยียน ได้แก่ การเยี่ยมเยียนของญาติมิตร และการติดต่อทางโทรศัพท์ ตลอดจนการรับรู้ข่าวสารของทางโลกภายนอก และความบันเทิงต่าง ๆ

3) ความต้องการด้านสังคม (Social Need) มีอยู่ 3 ระดับ คือ ความต้องการสังคม (Social Ability) ต้องการติดต่อสัมส孺ค์สันทนา กับเพื่อนผู้ต้องขังอื่น ๆ

ต้องการมีเพื่อน ต้องการมีความสัมภัย เชื่อถือกับคนที่รู้จักชอบพอ ความต้องการเป็นที่ยอมรับ (Belonging) ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ให้ทุกคนในกลุ่มยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และความต้องการมีฐานะทางสังคม

4) ความต้องการความปลอดภัย (Security Needs) ได้แก่ ความปลอดภัยทางสังคมเศรษฐกิจ (Economic Security) และความปลอดภัยทางจิตใจ (Psychological Security)

5) ความต้องการแสดงตัวเองออกมานอก (Self-Expression Needs) ได้แก่ ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง (Self-Assertion) ต้องการจะเป็นผู้ลิขิตชีวิตตนเอง ต้องการเป็นอิสระ ความต้องการพิสูจน์ตัวเอง (Self-Actualization) คือ ความต้องการพิสูจน์ความสามารถของตนเองแสดงให้คนอื่นเห็น ต้องการสร้างผลงานที่ดีไว้ ต้องการสร้างความสำเร็จในชีวิต และความต้องการก้าวหน้า (Growth) คือ ต้องการเพิ่มความสามารถขึ้น เปลี่ยนไปทางสิ่งที่ยากขึ้น

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ความต้องการของผู้ต้องขัง คือ ความต้องการด้านร่างกายความต้องการทางด้านจิตใจความต้องการด้านสังคมความต้องการความปลอดภัย และความต้องการแสดงตัวเองออกมานอก

2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

มีผู้กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ (Attitude) ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

索加 ชูพิกุลชัย (2521, อ้างถึงใน ปภาวดี ศุลยจินดา, 2551, น. 503) กล่าวถึงทัศนคติว่า ทัศนคติ เป็นการรวบรวมความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็นและความจริง รวมทั้งความรู้สึกซึ้งเราเรียกเป็นการประเมินค่าทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งทั้งหมดจะเกี่ยวพันกัน และจะบรรยายให้ทราบถึงจุดแganกลางของวัตถุนั้น ๆ ความรู้ และความรู้สึกเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะเกิดพฤติกรรมชนิดใดชนิดหนึ่งขึ้น

นิพนธ์ แจ้งเอี่ยม (2546, อ้างถึงใน ปภาวดี ศุลยจินดา, 2551, น. 503) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ สิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคลที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปในทิศทางหนึ่ง ซึ่งเราไม่สามารถสังเกตหรือวัดได้โดยตรงแต่เราสามารถรู้ได้โดยคุณภาพพฤติกรรมของบุคคลว่าจะตอบสนองต่อสิ่งเร้าอย่างไร

Allport (1976, อ้างถึงใน ปภาวดี ศุลยจินดา, 2551, น. 503) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับทัศนคติว่า ทัศนคติ คือ สภาพทางจิตและสภาพทางประสาทเกี่ยวกับความพร้อม ซึ่งเกิดขึ้นโดยอาศัยประสบการณ์เป็นตัวนำหรือมีอิทธิพลเหนือการตอบสนองของแต่ละบุคคล ที่มีต่อวัตถุและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

Ceriello and Freedman (1991, อ้างถึงใน ปภาวดี ศุลยจินดา, 2551, น. 503) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับทัศนคติว่า ทัศนคติ หมายถึง ระบบที่มีลักษณะมั่นคงอันหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วย

องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบทางด้านแนวโน้มเชิงพฤติกรรมหรือการกระทำ

Schermerhorn (2000 , อ้างถึงใน นิติพลดุษณะ, 2556, น. 44) ทัศนคติเป็นความโอนเอียงของบุคคลเกี่ยวกับการตอบรับในทางบวกหรือทางลบกับบางสิ่งบางอย่างในสภาพแวดล้อมหนึ่ง เช่น นั่งชอบหรือไม่ชอบบานคนหรือบ้างสิ่งบางอย่างที่เขาพบหรือเกี่ยวข้องด้วย

Stephen (2002 , อ้างถึงใน นิติพลดุษณะ, 2556, น. 44) ทัศนคติเป็นการประเมินผลต่อสิ่งต่าง ๆ ว่าชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับบุคคล เหตุการณ์ จุดมุ่งหมาย เป็นการบอกถึงความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ

จากแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาสรุปได้ว่าทัศนคติ (Attitudes) หมายถึง ความสัมพันธ์ที่คนเกี่ยวกับระหว่างความรู้สึกและความเชื่อหรือการรู้ข้อมูลกับแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมโดยต่อไปในทางใดทางหนึ่งต่อไปหมาย

2.2.2.1 ความสำคัญของทัศนคติ

ความสำคัญของทัศนคติแบ่งได้ ดังนี้ (อ้างถึงใน ปภาวดี คุลยินดา, 2551, น. 504)

1) ทัศนคติเป็นฐานของปฏิสัมพันธ์ ทัศนคติเป็นฐานสำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อบุคคลและระหว่างบุคคลกับสังคม เมื่อบุคคลมีสัมพันธ์ติดต่อ กับคนอื่น เขาจะเรียนรู้ไปด้วยว่าทัศนคติของผู้ที่ติดต่ออยู่ด้วยนั้น เมื่อนำหรือต่างไปจากทัศนคติของเขาก็ การประเมินทัศนคติระหว่างกันในลักษณะนี้ช่วยกำหนดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในอนาคต นอกจากนี้ทัศนคติยังเป็นฐานของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสังคมด้วย เช่น ทัศนคติที่บุคคลมีต่อประเด็นต่าง ๆ ในสังคม อาทิ การทำแท้ง จะทำให้เขามีน้ำเสื้อที่จะเลือกหรือไม่เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่มีนโยบายสนับสนุนการออกกฎหมายเกี่ยวกับการทำแท้งในรัฐสภา

2) ทัศนคติเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ ทัศนคติยังอาจใช้เป็นเครื่องมือในการพยากรณ์สังคม ได้ด้วย เช่น ในช่วงการเลือกตั้งต่าง ๆ มักจะมีการสำรวจทัศนคติของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการสำรวจนี้สามารถใช้พยากรณ์ผลการเลือกตั้งได้ก่อนข้างแม่นยำ ในองค์การการสำรวจทัศนคติต่องานว่าคนทำงานมีความพอใจในงานหรือไม่พึงได้ สามารถใช้เป็นข้อมูลที่นำมายังการเข้าออกและการขาดงานได้

หากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า ทัศนคติมีความสำคัญ คือ ทัศนคติเป็นฐานสำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อบุคคลและระหว่างบุคคลกับสังคม และทัศนคติยังอาจใช้เป็นเครื่องมือในการพยากรณ์สังคม ได้

2.2.2.2 องค์ประกอบของทัศนคติ

องค์ประกอบที่สำคัญของทัศนคตินั้นมีอยู่ด้วยกัน 3 ประการคือ (ปภาวดี คุลยินดา, 2551, น. 505)

1) การรู้ (Cognition) ประกอบด้วยความเชื่อของบุคคลที่มีต่อเป้าหมายทัศนคติ เช่น ทัศนคติต่อลักษณะมนุษย์ จะรวมไปถึงความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีของมนาร์กซ์ ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของโซเวียตและจีนแผ่นดินใหญ่ ความเชื่อเกี่ยวกับวิธีการปกครองในโซเวียตและสาธารณรัฐประชาชนจีน และแนวโน้มทางด้านต่างประเทศของรัฐบาลทั้งสองประเทศ เป็นต้น สิ่งสำคัญขององค์ประกอบนี้คือ จะประกอบด้วยความเชื่อที่ได้ประเมินค่าแล้วว่า น่าเชื่อมหรือไม่น่าเชื่อม ดีหรือไม่ดี และยังรวมไปถึงความเชื่อในใจว่า ควรจะมีปฏิกริยาตอบโต้อีกอย่างไรต่อเป้าหมายทัศนคตินั้น จึงจะเหมาะสมที่สุด เช่น ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ควรจะถูกจับกุมคุณจัง สาธารณรัฐประชาชนจีนควรจะมีโอกาสได้เข้าเป็นสมาชิกหุ้นส่วนประชาชาติ เป็นต้น จะนั่นในแง่นี้การรู้และแนวโน้มพฤติกรรมจึงมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

2) ความรู้สึก (Felling) หมายถึง อารมณ์ที่มีต่อเป้าหมายทัศนคตินั้น ป้าหมายจะถูกมองด้วยอารมณ์ชอบหรือไม่ชอบ ถูกหรือไม่ถูก ส่วนประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกนี้เองที่ทำให้บุคคลเกิดความดื้อดึงยึดมั่น ซึ่งอาจกระตุ้นให้มีปฏิกริยาตอบโต้ได้หากมีสิ่งที่ขัดกับความรู้สึกมาก่อนหน้า

3) แนวโน้มพฤติกรรม (Action Tendency) หมายถึง ความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับทัศนคติ ถ้าบุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อเป้าหมาย เขายังมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมช่วยเหลือสนับสนุนเป้าหมายนั้น ถ้าบุคคลมีทัศนคติในทางลบต่อเป้าหมาย เขายังมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมทำร้ายหรือทำลายเป้าหมายนั้น เช่นกัน

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของทัศนคติ คือ การรู้ความรู้สึก และแนวโน้มพฤติกรรม

2.2.2.3 ที่มาของทัศนคติ

ทัศนคตินั้นเป็นสิ่งที่ได้มาจากการเรียนรู้ ซึ่งอาจอธิบายได้โดยทฤษฎีและวิธีการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ (ปภาวดี คุลยินดา, 2551, น. 506)

1) ทฤษฎีการกำหนดข้อแม้แบบคลาสสิก (Classical Conditioning) คือ การเรียนรู้โดยเชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์เดิม บุคคลจะเชื่อมโยงสิ่งของหรือเป้าหมายทัศนคติที่ได้พบใหม่เข้ากับสิ่งของหรือเป้าหมายทัศนคติเดิม ซึ่งตอนนี้ทัศนคติในทางบวกหรือลบอยู่ก่อนแล้ว และจะพัฒนาทัศนคติต่อเป้าหมายใหม่ โดยมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติแบบเดิม ตามทฤษฎีนี้ สิ่งใหม่ที่ถูกจับคู่เข้ากับเหตุการณ์ที่บุคคลเคยมีทัศนคติอยู่ก่อน จะสามารถกระตุ้นทัศนคติแบบเดิมได้

ต่อสิ่งเร้าใหม่นั้นได้ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ เมื่อพ่อแม่มีทัศนคติต่อเรื่องหนึ่งเรื่องใดไปในทางใดลูกก็จะมีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนั้นไปในทำนองเดียวกันด้วย แม้จะมิได้รับการสั่งสอนอบรมไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อมจากพ่อแม่เลยก็ตาม

อย่างไรก็ตาม การเชื่อมโยงสิ่งเร้าใหม่เข้ากับเรื่องราวเดิมนี้ ไม่จำเป็นที่บุคคลจะต้องมีประสบการณ์ด้วยตนเองเสมอไป เพราะบุคคลอาจเรียนรู้การเชื่อมโยงจากการบอกรหัสของผู้อื่นได้ เช่น ไม่จำเป็นที่คนข้ามถนนจะต้องถูกรถชนเสียก่อนจึงจะเรียนรู้ได้ว่า ไม่ควรข้ามถนนโดยขาดความระมัดระวังในทำนองเดียวกัน บุคคลอาจรับรู้เอาทัศนคติของพ่อแม่หรือคนใกล้ชิดมาเป็นของตน เมื่อเห็นว่าทัศนคตินี้มีส่วนอย่างสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิตของผู้เป็นเจ้าของ

2) ทฤษฎีการกำหนดข้อแม้แบบ คือ การนำแรงเสริมเข้ามายังการเรียนรู้ของบุคคล บุคคลจะได้มาซึ่งทัศนคติเมื่อถูกกระตุ้นด้วยแรงเสริมซึ่งอาจจะเป็นแรงเสริมโดยการกระทำหรือโดยว่าจ้าง เช่น เด็กรู้ว่าจะได้รางวัลเมื่อฝึกฝนตามทัศนคติของพ่อแม่และอาจถูกทำโทษหากมีทัศนคติแตกต่างออกไป นอกจากนี้แรงเสริมโดยว่าจ้าง ได้แก่ การกล่าวถ้อยคำรุ้งหลายหนนกับผู้พึงค้นเดิม ก็จะทำให้บุคคลผู้นี้มีทัศนคติตามต้องการได้ในเวลาถัดมา

3) วิธีการเรียนรู้โดยการเลียนแบบ (Imitation) แม้ว่าแรงเสริมจะมีบทบาทสำคัญในการได้มาซึ่งทัศนคติ แต่ทัศนคติก็อาจถูกพัฒนาขึ้นได้จากการที่บุคคลสังเกตพฤติกรรมและทัศนคติของคนอื่นและลองเลียนตามแบบอย่างที่ได้เห็นนั้น เพราะมนุษย์เรามักมีความโน้มเอียงที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้เหมือนกับคนอื่น ๆ อยู่แล้วเป็นพื้นฐาน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดกรณีนี้คือการที่ศิษย์ลอกเลียนแบบจากครูผู้สอน ซึ่งเขาฝ่าคูและสังเกตพฤติกรรมอยู่ทุกวัน

จากที่กล่าวมาอาจอธิบายได้โดยทฤษฎีและวิธีการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ ทฤษฎีการกำหนดข้อแม้แบบคลาสสิกการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์เดิมทฤษฎีการกำหนดข้อแม้แบบปฏิบัติการการนำแรงเสริมเข้ามายังการเรียนรู้ของบุคคลวิธีการเรียนรู้โดยการเลียนแบบจากการที่บุคคลสังเกตพฤติกรรมและทัศนคติของคนอื่นและลองเลียนตามแบบอย่าง

2.2.2.4 การแสดงทัศนคติของบุคคล

บุคคลจะแสดงทัศนคติของตนออกมากได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1) ทัศนคติในทางบวก เป็นทัศนคติที่ชักนำให้บุคคลแสดงออกถึงความรู้สึก อารมณ์ สภาพของจิตใจ รวมทั้งความรู้สึกนึกคิดไปในทางที่ดี เป็นการส่งเสริมสนับสนุนต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เขามีทัศนคติที่เห็นด้วย หรือที่เรียกว่าทัศนคติในเชิงบวกนั้นเอง

2) ทัศนคติในทางลบ เป็นทัศนคติที่แสดงออกมาในลักษณะไม่เห็นด้วยไม่ชอบ ไม่ดี ไม่ชื่อถือ ไม่ยอมรับ เป็นความรู้สึกไปในทางต่อต้าน ขัดขวาง ที่จะสร้างให้เกิดความรู้สึกไปในทางเดื่อมเสียหรือทำให้เกิดความเลียหายต่อองค์การ ได้ รวมทั้งการระแวง สงสัย

กลีดชั้ง พนักงานขององค์การบางคนอาจแสดงทัศนคติกลีดชั้งผู้บังคับบัญชา ต่อต้านกฎหมายเบื้องหน้าบังคับขององค์การ ไม่ยอมปฏิบัติตาม ส่งผลให้เกิดปัญหาในการบริหารงานในองค์การ

3) ทัศนคติที่ไม่แสดงออก คือ มีปฏิกริยาในลักษณะนี้ ๆ

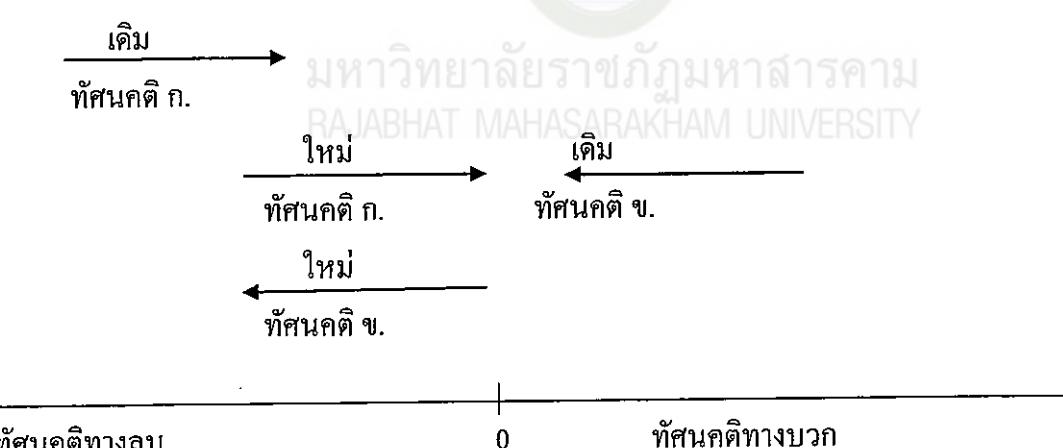
ไม่แสดงออกในเชิงบวกหรือเชิงลบ คือไม่แสดงการโต้ตอบ ต่อต้าน ขัดขวางหรือให้การสนับสนุน ทางนั่งเฉย ไม่แสดงปฏิกริยาใด ๆ อก睨มาร่าชอนหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า การแสดงทัศนคตินุกูลสามารถแสดงทัศนคติได้ คือ ทัศนคติในทางบวก เป็นทัศนคติที่ขอกำเนิดให้บุคคลแสดงออกถึงความรู้สึก ภาระณ์ สภาพของจิตใจทัศนคติในทางลบ เป็นทัศนคติที่แสดงออกมาในลักษณะไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ ไม่ดี ไม่เชื่อ คือ ไม่ยอมรับ และทัศนคติที่ไม่แสดงออก คือ มีปฏิกริยาในลักษณะนี้ ๆ ไม่แสดงออกในเชิงบวกหรือเชิงลบ

2.2.2.4 ทิศทางของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

การเปลี่ยนแปลงทัศนคตินี้โดยทั่วไปมี 2 ทิศทางด้วยกัน คือ (อ้างถึงใน ปภาดี ฤทธิ์จินดา, 2551, น. 523)

1) การเปลี่ยนแปลงไปคนละทาง หมายถึง การลดทัศนคติในทางลบ หรือทางบวกให้น้อยลงโดยคาดหวังให้บุคคลมีทัศนคติในทางตรงกันข้ามแทน ดังภาพที่ 2.6

ภาพที่ 2.6 ทัศนคติในทางตรงกันข้าม. ปรับปรุงจาก พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ, โดย ปภาดี ฤทธิ์จินดา, 2551, พิมพ์ครั้งที่ 27 หน่วยที่ 9. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

จะเห็นว่า ทัศนคติ ก. เดิมเป็นทัศนคติทางลบ แต่เปลี่ยนเป็นทัศนคติ ก. ใหม่ ซึ่งเป็นทัศนคติที่ค่อนมาทางบวก ต่อทัศนคติ ข. เดิม เป็นทัศนคติในทางบวก แต่เปลี่ยนทิศทางเป็นทัศนคติ ข. ใหม่ซึ่งค่อนมาทางลบ

2) การเปลี่ยนแปลงไปทางเดียวกัน ทิศทางของการเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทัศนคติที่มีอยู่เดิมเป็นการเพิ่มความเข้มของทัศนคติในทางลบหรือทางบวกทางใดทางหนึ่ง ดังแผนภาพ

ภาพที่ 2.7 การเพิ่มความเข้มของทัศนคติในทางลบหรือทางบวกทางใดทางหนึ่ง. ปรับปรุงจาก พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ, โดย ปภาวดี ดุลยจินดา, 2551, นนทบุรี : มหาวิทยาลัยรัฐฯทัยธรรมราช.

จะเห็นว่า ทัศนคติ ก. เดิมเป็นทัศนคติในทางลบ แต่เปลี่ยนเป็นทัศนคติ ก. ใหม่ ซึ่งมีความเข้มในทางลบมากขึ้น ส่วนทัศนคติ ข. เดิม เป็นทัศนคติทางบวก แต่เปลี่ยนเป็นทัศนคติ ข. ใหม่ ซึ่งมีความเข้มในทางบวกมากขึ้น

2.2.2.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ได้ดังนี้ (อ้างถึงใน ปภาวดี ดุลยจินดา, 2551, น. 525)

1) ลักษณะของผู้นำการเปลี่ยนแปลง ลักษณะท่าทีของผู้นำการเปลี่ยนแปลงหลายประการมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เป็นต้นว่า ความเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ความลำเอียงหรือมีอคติ และการเป็นที่ชอบพอกุ้นเกยก

ความเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หมายถึง การเป็นที่ยอมรับ เป็นที่ชื่อดีในความชำนาญเฉพาะด้านนั้น ๆ ของผู้นำการเปลี่ยนแปลง ถ้าผู้กูrukเปลี่ยนแปลงยอมรับความสามารถโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ระดับการเปลี่ยนแปลงจะมากขึ้น ได้ เคยมีการทดลองให้บุคคล 2 คนอ่านบทความเดียวกันให้บุคคลที่ 3 พัง ปรากฏว่า งานที่มีความชำนาญเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านนั้น ทำให้ผู้ฟังมีความคล้อยตามมากกว่าและจึงมีโอกาสเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ง่ายกว่า

ความลำเอียงหรือมีอคติ ลักษณะที่สำคัญอีกประการคือ ความลำเอียงหรือการมีอคติของผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตามปกตินั้น ผู้ที่กูrukเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะประเมินอยู่ใน

ใจตลอดเวลาว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีผลได้ผลเสียอย่างไรหรือไม่ต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของชาいやคิดว่าผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีผลได้เสียมากเท่าไร โอกาสการเปลี่ยนแปลงทัศนคติก็จะน้อยลงท่านั้น โฆษณาด่าง ๆ ในโทรศัพท์พยายามแสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์ชิ้นนั้น ๆ ได้รับการสนับสนุนรับประกันคุณภาพจากห้องทดลองของผู้เชี่ยวชาญล้วนเป็นความพยายามในการสร้างความเชื่อว่า รายงานการสนับสนุนผลิตภัณฑ์นั้นน่าเชื่อถือ เนื่องจากจัดทำขึ้นโดยผู้ที่ปราศจากอคติทั้งสิ้น

ความชอบพอคุณเคย บุคคลที่ผู้ถูกเปลี่ยนแปลงทัศนคติชอบพอจะสามารถโน้มน้าวใจได้มากกว่า เพราะเหตุนี้ จึงได้มีการนำ daraภาพยินตร์ที่อยู่ในความนิยมมาเป็นป้ายโฆษณาสินค้าเพื่อมากระตุ้นความมากกว่าที่จะโน้มน้าวไปผู้ชมโฆษณาเหล่านั้น ๆ นั่นเอง

2) ลักษณะวิธีการเสนอข้อมูล วิธีการนำเสนอข่าวสารมีความสำคัญ

ไม่น้อยต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การวิจัยพบว่าการเป็นประเด็นที่ไม่มีความสำคัญต่อผู้ถูกเปลี่ยนแปลงทัศนคติมากนัก การเสนอข้อมูลโดยวิธีให้รายละเอียดมากที่สุดชนิด “ซักแม่น้ำทั้ง 5” ในคราวเดียว จะทำให้เปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ง่ายและในระดับที่สูง ตรงกันข้าม ถ้าเป็นประเด็นที่ขาดให้ความสนใจมาก การอุ่นใจเสนอข้อมูลรายละเอียดค่าง ๆ โดยทันที ก็จะยิ่งได้รับการต่อต้านและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะเกิดขึ้นน้อยมาก แต่หากค่อย ๆ เสนอข้อมูลไปเรื่อย ๆ โดยที่ผู้ถูกเสนอรู้สึกว่า ผู้เสนอไม่ตั้งใจ ก็จะมีโอกาสเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้มากกว่า

นอกจากนี้ หากเป็นไปได้ ก็ควรจะได้มีการเสนอทั้งส่วนตัวและส่วนสีของผลการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพราะจะทำให้ผู้ถูกเปลี่ยนแปลงทัศนคติรู้สึกว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลงปราศจากอคติ และจะมีโอกาสเปลี่ยนแปลงทัศนคติมากกว่า

สำหรับการใช้วิธีซุ่มให้กักลวนนี้ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการซุ่มให้ผู้ถูกเปลี่ยนแปลงทัศนคติกลัวผลร้ายที่จะเกิดขึ้นหากไม่เปลี่ยนแปลงทัศนคติ เป็นวิธีที่ได้ผลเมื่อ Heraวิธีแก้ไขหรือทำให้ความกลัวนั้นลดลง แต่หากเขาไม่รู้วิธีแก้ไข หรือวิธีกำจัดความกลัว การซุ่มจะไร้ผล

3) ลักษณะของผู้ถูกเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ลักษณะของผู้ถูกเปลี่ยนแปลงทัศนคติอาจแยกพิจารณาได้เป็นลักษณะ โครงสร้างทัศนคติและบุคลิกภาพ ซึ่งสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

3.1) ลักษณะโครงสร้างทัศนคติของผู้ถูกเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะได้ผลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับลักษณะ โครงสร้างทัศนคติของผู้ถูกเปลี่ยนแปลง ดังนี้คือ

3.1.1) ความสุดขีด (Extremeness) ทัศนคติที่มีความสุดขีด

เมื่อ มีระดับความเข้มมาก จะเปลี่ยนแปลงได้ยาก บุคลิกะพยาบาลทุกวิถีทางที่จะต่อต้านการเปลี่ยนแปลง การเพิ่มทัศนคติที่มีความสุดขีดไปในทิศทางเดินจะง่ายกว่าการพยาบาลลดความสุดขีดให้มีระดับน้อยลง เพื่อให้หันไปในทิศทางตรงข้าม

3.1.2) ความซับซ้อน (Complexity) ทัศนคติที่ก่อขึ้น

ง่าย ๆ จะเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่าทัศนคติที่ก่อตัวขึ้นอย่างซับซ้อน โดยเฉพาะเมื่อเป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามกับทัศนคติเดิม

3.1.3) ความคงที่ (Complexity) หมายถึง ทัศนคติที่ผูก

ไว้บุคคล ส่วนประกอบของทัศนคติชนิดนี้จะมีความสัมพันธ์กัน และสนับสนุนซึ่งกันอยู่ตลอดเวลาจึงยากจะเปลี่ยนแปลงได้

3.1.4) ความเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน

(Interconnectedness) ทัศนคติที่มีความเกี่ยวเนื่องอยู่กับทัศนคติอื่นจะยากต่อการเปลี่ยนแปลง หรือหากมีการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงนั้นจะมีผลสะท้อนไปถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในส่วนที่เกี่ยวเนื่องกันอยู่นั้นด้วยทัศนคติชนิดนี้จะเปลี่ยนแปลงไปทางเดียวกัน ได้ง่ายกว่าทัศนคติที่อยู่อย่างโดดเดี่ยวไม่มีความเกี่ยวเนื่องกับทัศนคติอื่นใด

3.1.5) ความเป็นแกนกลางของค่านิยม (Centrality of Value)

ทัศนคติบางอย่างจะให้เห็นถึงค่านิยมของผู้เป็นเจ้าของ ทัศนคติที่สืบทอดมาจากค่านิยมโดยวัฒนธรรมเป็นพื้นฐานค่านิยม จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงข้ามได้ยาก

3.2) ส่วนประกอบของบุคลิกภาพ ส่วนประกอบบุคลิกภาพ

บางประการ เช่น ความฉลาดเฉลียวที่แตกต่างกัน จะเป็นตัวกำหนดว่า การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นช้าหรือเร็วเพียง ได้ผู้ที่ฉลาดน้อยกว่าจะมีพฤติกรรมตามความคิดดั้งของกลุ่มย่างกว่าและรวดเร็วกว่า นอกจากนี้ความพร้อมที่จะถูกโน้มนำก็มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเช่นกัน คนเราแต่ละคนมีความพร้อมที่จะถูกโน้มนำหรือที่จะถูกโน้มนำอื่นในระดับที่ไม่เท่ากัน บางคนถือตามทางโน้นนำไปได้โดยง่าย ส่วนบางคนยืนกรานความเห็นเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ลืล่าท่าที และความต้องการที่จะรู้หรือความอยากรู้ของแต่ละบุคคลก็จะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของตัวเขาอย่างค้าย

4) ปัจจัยสถานการณ์ ปัจจัยสถานการณ์ที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการ

เปลี่ยนแปลงทัศนคติ ได้แก่ อิทธิพลกลุ่มและความร่วงก่อนหากรู้ตัวล่วงหน้า เกี่ยวกับเรื่องของอิทธิพลกลุ่มนี้ ค่านิยมในการเป็นสมาชิกกลุ่มมีความสำคัญมากต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ถ้าบุคคลให้ความสำคัญกับคำนิยมนี้มาก เขายังมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมตามกลุ่ม เพื่อจะได้สามารถรักษาสถานภาพการเป็นสมาชิกกลุ่มไว้ หากบุคคลเชื่อว่ากลุ่มพ้อใจหรือเห็นด้วยกับผู้นำ ภาระเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้มากกว่า

ความระวังก่อนหากล่วงหน้าก็มีความสำคัญเช่นกัน ถ้าบุคคลรู้ล่วงหน้าว่าจะมีผู้พยายามเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเขายาจะเตรียมพร้อมที่จะต่อต้านโดยการเตรียมไหววิธีการต่าง ๆ ไว้ก่อนอาจจะคิดหาข้อโต้แย้งหรือพยายามสร้างกำลังใจเพื่อรับมือกับผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางideทางหนึ่งก็ได้

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ คือ ปัจจัยลักษณะของผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยลักษณะวิธีการเสนอข้อมูล ปัจจัยลักษณะของผู้ถูกเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และปัจจัยสถานการณ์

2.2.2.6 การวัดทัศนคติ

การวัดทัศนคตินี้ โดยทั่วไปใช้วิธีวัด โดยการรายงานผลด้วยตัวเอง ซึ่งด้วยวิธีนี้ ผู้ถูกวัดจะรายงานความเห็น ความรู้สึกต่าง ๆ ของตนเองที่มีต่อวัตถุ สิ่งของ แนวคิดการวัดทัศนคติมีดังนี้ (อ้างถึงใน ปภาวดี คุณยินดา, 2551, น 508)

1) ไอลิเคริทสเกล (Likert Scale)

วิธีนี้เป็นวิธีการวัดที่ใช้กันบ่อยครั้งที่สุด เป็นแบบสอบถามโดยกำหนดหัวข้อให้เลือก ซึ่งโดยทั่วไปจะกำหนดให้ 6 หัวข้อ เน้นด้วย 3 หัวข้อ ไม่เห็นด้วย 3 หัวข้อ เติ่งบางครั้งก็มีหัวข้อที่ 7 ซึ่งให้ความเห็นเป็นกลาง ๆ รวมอยู่ด้วย ตัวอย่างของการวัดโดยวิธีนี้ก็ เช่น แทนที่จะถามผู้ถูกวัดว่า “คุณเชื่อว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีจริงหรือไม่” ไอลิเคริทสเกล จะถามโดยกำหนดหัวข้อไปนี้

บัน	+3	มั่นใจว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีจริง
บัน	+2	เชื่อว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีจริง
บัน	+1	พอจะเชื่อว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีจริง
บัน	0	ไม่เชื่อ แต่ก็มิใช่ไม่เห็นด้วยว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีจริง
บัน	-1	เชื่าใจว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไม่มีจริง
บัน	-2	เชื่อว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไม่มีจริง
บัน	-3	มั่นใจว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไม่มีจริง

ทางเลือกเหล่านี้มีการจัดเรียงลำดับไว้ และกำหนดคะแนนเรียงตามลำดับมา น้อย เช่น จาก +3 มาถึง -3 แต่ในการวัดจริง จะไม่ใส่ตัวเลขให้เห็นมีอัตราศนคติในประเด็นต่าง ๆ ครบทุกประเด็น ก็จะนำคะแนนที่ได้ในแต่ละประเด็นมาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งค่าเฉลี่ยนี้เอง คือ ค่าของ ทัศนคติ

2) สเกลความแตกต่างด้านความหมาย (Semantic Differential Scale)

ผู้ที่พัฒนาการวัดโดยวิธีนี้ขึ้นมาคือ ออสกูด ชักซ์ และ แทนเนนบาน (Osgood, Suci and Tannenbaum) โดยยึดแนวความคิดของบุคคลจะสามารถกำหนดระดับความรู้สึกของตนต่อประเด็นใดประเด็นหนึ่งได้ และการจะวัดระดับความรู้สึกนี้ได้จะทำได้โดยวิธีประเมินค่าความรู้สึกระหว่างความแตกต่างของข้อความบันทึกนั้น เช่น อบอุ่นตรงข้ามกับเย็นชา น่ารักตรงข้ามกับน่าเกลียด ดังตัวอย่าง

ตารางพยนตร์ ก.
อบอุ่น (7654321) เย็นชา
น่ารัก (7654321) น่าเกลียด

ในการวัดจริง จะไม่ใส่ตัวเลข แต่จะเว้นช่องไว้ให้ผู้ถูกวัดทำเครื่องหมาย ท่านั้น การกำหนดค่านิยมให้คะแนนสูงสำหรับมิติด้านบวกและคะแนนต่ำสำหรับมิติด้านลบ ค่าเฉลี่ยที่ได้จะเป็นค่าทัศนคติของบุคคลที่ถูกวัด ถ้าค่าเฉลี่ยสูง ก็แสดงว่าทัศนคติต่อเป้าหมาย ถ้า ค่าเฉลี่ยต่ำ ก็แสดงว่ามีทัศนคติไม่ดีต่อเป้าหมาย เช่นนี้เป็นต้น

3) เทอร์สโตนสเกล (Thurstone Scale)

การวัดโดยวิธีนี้เป็นการประเมินความรู้สึกของบุคคลต่อประเด็นต่าง ๆ โดยจัดคำถามเรียงลำดับแบบเดียวกับไลคิร์ทสเกล แต่มีความต่างกันอยู่ตรงที่ว่าได้มีการให้คะแนน ต่ำกว่า หรือสูงกว่า แต่ไม่แน่ใจของตน เมื่อได้คะแนนมาครบถ้วน ผู้วัดจะนำคะแนนมาเรียงกันแล้วหา ค่าเฉลี่ย ก็จะได้ค่าของทัศนคติของผู้ที่ถูกวัด ดังตัวอย่างที่เทอร์สโตน เคยใช้วัดทัศนคติของคนผิวขาวต่อคนผิวดำโดยกำหนดหัวข้อต่าง ๆ ต่อไปนี้ให้เลือก

ค่าที่กำหนด	หัวข้อ
10.3	คนผิวดำมีสิทธิ์ได้รับการปฏิบัติต่อโดยเท่าเทียมกับคนผิวขาว
10.3	คนผิวดำควรจะมีความเท่าเทียมกับคนผิวขาว และได้รับสิทธิ์ต่าง

- เข่นเดียวกับที่คนพิวาวได้รับ
- 7.7 คนพิวคำมีชีวิตอยู่ด้วยตัวเองได้ โดยคนพิวาวไม่ต้องไปก้าวสอดแทรกด้วย
- 5.4 ไม่สนใจการแบ่งแยกชนชั้นระหว่างคนพิวาวและพิวคำ
- 2.7 เด็กพิวคำไม่ควรเรียนโรงเรียนเดียวกับเด็กพิวาวโดยเด็ดขาด
- 0.9 คนพิวคำควรจะอยู่อย่างคนพิวคำ - ตีกว่าสัตว์เล็กน้อยก็พอแล้ว
- 0.9 คนพิวคำเที่ยนได้กับชนชั้นที่ต่ำที่สุดในมนุษย์ทั้งหมด
- 4) มาตรวัดความเห็นห่างทางสังคม (Social - Distance Scale หรือ Method of Successive Hurdles)

Bogardus (1925) ได้พัฒนาทฤษฎีนี้ขึ้นเพื่อใช้วัดทัศนคติของบุคคลต่อคน

ในเชื้อชาติต่าง ๆ ซึ่งจะมีความเห็นให้เลือกเรียงลำดับจากความเต็มใจในการมีสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคนในเชื้อชาตินั้น ไปจนถึงการยอมรับเพียงสัมพันธ์ผิวเผินหรือไม่ข้องแวงด้วยเลย ในการดูสร้างประดิษฐ์นี้มาโดยตั้งคำถามว่า “จากการพบปะสัมภานาและความรู้สึกเมื่อแรกพบ ข้าพเจ้าจะยอมรับการมีสัมพันธ์กับคนในเชื้อชาติแต่ละเชื้อชาติ ดังนี้”

1. สมรสด้วย
2. เป็นเพื่อนสนิท
3. เป็นเพียงคนรู้จักภายในครอบครัว
4. รับเข้าทำงาน
5. เป็นเพื่อนเมืองร่วมชาติ
6. เป็นผู้เยี่ยมเยือนนาน ๆ ครั้งจากเมืองไกล
7. ไม่สมควรให้เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย

ความเห็นทั้ง 7 ประการจะจัดไว้ภายในหัวข้อเชื้อชาติต่าง ๆ กันออกไป การวัดนี้ใช้ได้กับการวัดทัศนคติของคนหลายคนต่อเชื้อชาติเดียว หรือวัดทัศนคติของคน ๆ เดียวต่อเชื้อชาติต่าง ๆ และอาจปรับใช้ได้ในการวัดทัศนคติต่อคนประเภทต่าง ๆ ในสังคมหรือองค์กร ทั้งนี้

กล่าวโดยสรุปคือการวัดการรายงานผลด้วยตนเองนี้ที่ใช้กับแพร์เซนต์อยู่ด้วยกัน 4 วิธี คือ ไลเคริทสเกล, สเกลความแตกต่างด้านความหมาย, เทอร์สโตนสเกล และมาตรวัดความเห็นห่างทางสังคม นอกจากการวัดทัศนคติโดยการรายงานผลด้วยตนเองดังกล่าวแล้ว ยังมีการวัดทัศนคติโดยวิธีชิวภาพ เช่น การวัดความดันโลหิต หรือการเดินของหัวใจซึ่งผู้ถูกวัดรู้ตัว และการวัดทัศนคติแบบผู้วัดไม่รู้ตัว (Unobtrusive) ซึ่งผู้วัดนำตัวแปรที่คิดว่าเกี่ยวข้องในช่วงเวลา

นั้นเข้ามาระบุและสรุปผล อย่างไรก็ตามวิธีการวัดต่าง ๆ เหล่านี้ ก็มีข้อจำกัดอย่างมาก จึงเป็นที่นิยมมากเท่ากับการวัดโดยให้ผู้วัดรายงานความรู้สึกด้วยตนเองโดยตรง

2.2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้

มีผู้กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ (Learning) ไว้อย่างหลากหลาย

กัน

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2542, น. 324) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเดิมไปสู่พฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร อันเป็นผลมาจากการฝึกฝนหรือประสบการณ์ ไม่ใช่ผลจากการตอบสนองตามธรรมชาติ

วุฒิชัย จำรง (2551, น. 449 - 450) กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้มีความหมาย 4 ลักษณะ

ดังนี้

1. การเรียนรู้ให้ผลในแบ่งของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งนี้จะสังเกตโดยวิธีเดิมที่นิยมว่า พฤติกรรมที่แสดงออกมากหรือว่าพฤติกรรมที่เคยเป็นอยู่ก่อนกระบวนการเรียนรู้ จะเปลี่ยนไปหลังจากได้ผ่านกระบวนการนี้แล้ว ดังนั้น ผู้ใดก็ตามเมื่อได้ผ่านการฝึกฝน การฝึกอบรม หรือกระบวนการเรียนรู้บางอย่างบางประการแล้ว แต่ละพฤติกรรมต่าง ๆ มิได้เปลี่ยนแปลงไปไม่อาจเรียกได้ว่าได้เรียนรู้อะไรไป การให้นิยามความหมายในประเด็นแรกนี้มีความสำคัญมากต่อการศึกษาการเรียนรู้ต่อไป เพราะเหตุว่าจะสามารถสังเกต และ / หรือวัดผลการเรียนรู้ได้

2. การเรียนรู้เป็นผลของการฝึกปฏิบัติ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความหมายของการเรียนรู้ในประเด็นที่สองนี้คือว่า มิใช่เหตุนั้นอิญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ แต่เป็นการตั้งใจฝึกปฏิบัติ และเป็นลักษณะการเรียนรู้ประเด็นนี้ที่ไม่หมายรวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเกิดจากความเจ็บไข้ได้ป่วยทั้งทางร่างกายหรือจิตใจ (Physiological or Mental Illness) ตลอดจนการบรรลุภูมิภาวะนอกจากนั้นแล้ว การฝึกปฏิบัตินี้ ยังมีผลก่อให้เกิดลักษณะของการเรียนรู้ประการที่สามต่อไป

3. การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงในลักษณะค่อนข้างถาวร ตามนัยดังกล่าวนี้ พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปเพียงชั่วครั้งชั่วคราว ไม่อาจเรียกว่าเป็นการเรียนรู้ การเรียนรู้จะต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงในลักษณะค่อนข้างถาวร จนเรียกได้ว่าเกิดเป็นนิสัยใหม่ อย่างเช่น กรณีที่หากว่าเราถือนจักษณ์สองล้อว่าไวน้ำเป็นแล้วแม้มิมีโอกาสได้ถือนจักษณ์สองล้อหรือว่าไวน้ำเป็นวันนาน ๆ เราจะยังคงกลับมาถือนจักษณ์สองล้อหรือว่าไวน้ำได้อีก โดยเพียงแต่คล่องคล่องในเวลาอันมากเท่านั้น

4. การเรียนรู้ไม่อาจมองเห็นหรือสังเกตได้โดยตรง ในลักษณะประเด็นสุดท้ายนี้ เราจะทราบว่าได้มีการเรียนรู้เกิดขึ้นแล้วก็ต่อเมื่อได้เห็นหรือได้สังเกตการปฏิบัติที่แสดง

พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของมหากรวีร์เป็นพฤติกรรมภายในที่เปลี่ยนแปลงไปก่ออวัตหรือประเมินทางจิตวิทยาได้เช่นกัน

ภาณุ พะรัสว่าง (2552, อ้างถึงใน นิติพลดุษณะ โชคชัย, 2556, น. 82) กล่าวว่า การเรียนรู้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากการประสบการณ์ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

การเรียนรู้ตามความหมายทางจิตวิทยา (นิติพลดุษณะ โชคชัย, 2556, น. 82) หมายถึง เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดาวารซึ่งมีผลมาจากการประสบการณ์ที่ได้รับการเสริมแรงหรือฝึกฝน Hamener (1982, อ้างถึงใน นิติพลดุษณะ โชคชัย, 2556, น. 82) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรส้านความรู้ พฤติกรรมซึ่งมีผลมาจากการฝึกฝนและประสบการณ์

Mcshane and Von Glinow (2000, อ้างถึงใน วุฒิชัย จำรง, 2530, น. 449) กล่าวถึง การเรียนรู้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างแน่นอนในพฤติกรรมหรือแนวโน้มพฤติกรรมซึ่งเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ของบุคคลกับสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนรู้แสดงพฤติกรรมของมาตตต่าง

Stephen (n.d., อ้างถึงใน นิติพลดุษณะ โชคชัย, 2556, น. 82) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมอย่างแน่นอน ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์โดยเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และสร้างกฎของผลกระทบโดยพฤติกรรมเป็นผลกระทบจากการเรียนรู้

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากการประสบการณ์ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

2.2.3.1 รูปแบบการเรียนรู้ของบุคคล

รูปแบบการเรียนรู้ แบ่งได้ดังนี้ (วุฒิชัย จำรง, 2551, น. 458 - 475)

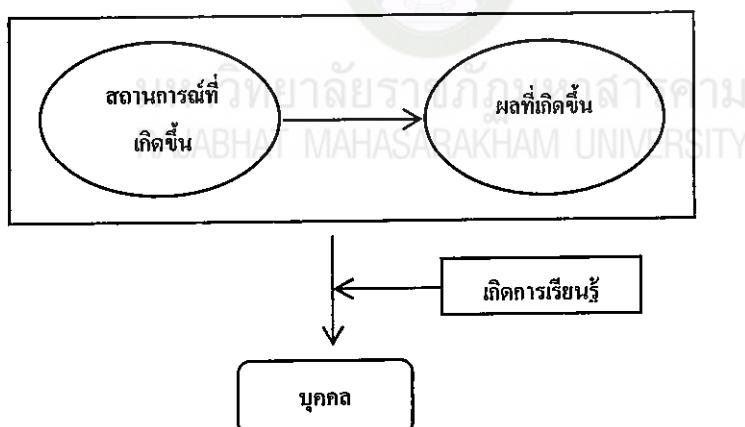
1) การเรียนรู้โดยการกำหนดเงื่อนไขแบบดั้งเดิม (Classical Condition)

เป็นการเรียนรู้ตามความเชื่อตามสามัญสำนึกโดยมีสิ่งกระตุ้นให้เกิดการแสดงพฤติกรรม ออกมานไม่ใช่เป็นพฤติกรรมที่มาจากการภายในตัวบุคคลหรือจิตใจกระทำ โดย Ivan Pavlov เจ้าของรางวัลโนเบลไฟฟ์ส์ ได้เสนอแนวคิดการเทียบเคียงระหว่างสิ่งกระตุ้นที่ไม่ได้กำหนดเงื่อนไข และสิ่งกระตุ้นที่กำหนดให้เป็นเงื่อนไขให้เกิดพฤติกรรมซึ่งก่อให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองแบบเดียวกัน โดยมีหลักสำคัญคือ การเรียนรู้โดยการกำหนดเงื่อนไขแบบดั้งเดิม บุคคลจะเรียนรู้โดยการเรื่อมโยงสิ่งกระตุ้นที่กำหนดเงื่อนไขกับสิ่งกระตุ้นที่ไม่ได้กำหนดทำให้เกิดพฤติกรรมออกมาน

ตัวอย่างการเรียนรู้แบบดั้งเดิม เช่น บุคคลพบว่า เมื่อฟ้าແລບ สิ่งที่จะมาคือ ผ้าฝน ดังนั้น บุคคลจึงเรียนรู้ว่า เมื่อฟ้าແລບจะต้องเกิดฝน จึงมีพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น เช่น ามีเม็ดฝน

นอกจากนี้ อิวาน พาฟลอฟ ยังได้ทำการทดสอบแนวคิดดังกล่าวโดยทดลองให้อาหารสุนัข โดยก่อนจะให้อาหารจะทำการสั่นกระดิ่ง ผลปรากฏว่า หลังจากให้อาหารสุนัขโดยการสั่นกระดิ่งก่อนให้อาหาร สุนัขเกิดการเรียนรู้ว่า หากมีการสั่นกระดิ่ง ตนจะได้รับอาหาร โดยมีพฤติกรรมที่แสดงออกมาก็คือ มีน้ำลายไหลออกมาก่อนจะได้รับอาหาร ซึ่งในภายหลังได้ปรากฏว่า หากมีการสั่นกระดิ่ง ถึงแม้ว่าจะพบว่าไม่มีอาหาร สุนัขก็จะยังคงมีพฤติกรรมเดิมคือ มีน้ำลายไหลออกมาก โดยพฤติกรรมนี้จะคงอยู่ต่อไป จนกว่ารูปแบบการเรียนรู้ของสุนัขจะเปลี่ยนแปลง

ตัวอย่างเช่น หากบุคคลพบเห็นว่าบุคคลอื่นในสังคมกระทำผิดกฎหมายและประสบความสำเร็จในชีวิต มีชื่อเสียง เกียรติยศ มีความร่ำรวย บุคคลย่อมจะเกิดการเรียนรู้ และอาจนำไปสู่การเลียนแบบหากผลที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ตนเองต้องการ ขณะเดียวกันหากไม่ใช่สิ่งที่ตนเองต้องการ บุคคลก็จะหลีกเลี่ยงการมีพฤติกรรมดังกล่าว เพื่อหลีกเลี่ยงผลที่จะเกิดขึ้นโดยผู้อื่นสามารถสรุปรูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นแผนภาพได้ดังนี้

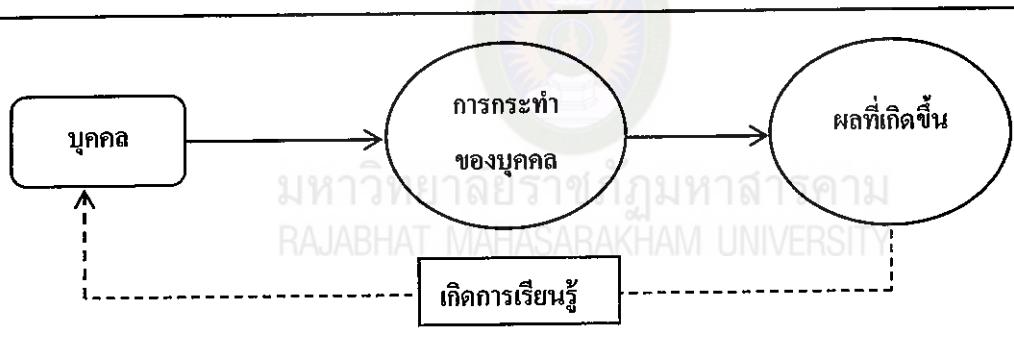

ภาพที่ 2.8 กระบวนการเรียนรู้โดยการกำหนดเงื่อนไขแบบดั้งเดิม. ปรับปรุงจาก พฤติกรรมมนุษย์ ในองค์กร. โดย วุฒิชัย จำรง, 2551, นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

2.2.3.2 การเรียนรู้โดยการกำหนดเงื่อนไขการกระทำ (Operant Condition) เป็นการเรียนรู้ตามผลที่เกิดขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำของตนเองโดยบุคคลจะเรียนรู้ว่า หากกระทำเช่นนี้จะเกิดผลอย่างไรตามมาและจะเรียนรู้จากผลของการกระทำของตนเอง ซึ่ง Watson ได้เสนอว่า บุคคลส่วนใหญ่จะแสดงพฤติกรรมตามสิ่งที่ตนได้รับจาก

การแสดงพฤติกรรมนั้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Thorndike และ B.F. Skinner โดย ดรอน ไดค์ สนอว่า พฤติกรรมใดที่นำไปสู่ผลเชิงบวกหรือผลที่บุคคลนั้นต้องการ จะทำให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นอีก ในทางตรงกันข้าม พฤติกรรมใดที่นำไปสู่ผลเชิงลบหรือเกิดผลที่บุคคลนั้นไม่ต้องการ จะทำให้บุคคลนั้นไม่แสดงพฤติกรรมเช่นนั้นอีก ในขณะที่ นี เอฟสกินเนอร์ คิดเห็นว่า การเรียนรู้ที่เกิดจากการสร้างเงื่อนไขโดยใช้สิ่งเสริมแรง เพื่อให้พฤติกรรมคงอยู่ หรือหายไป ดังนี้ การเรียนรู้โดยการกำหนดเงื่อนไขการกระทำจึงเป็นพื้นฐานของทฤษฎีความคาดหวังกล่าวคือ หากบุคคลมีแรงจูงใจที่เกิดจากความคาดหวังจะแสดงพฤติกรรมมากยิ่งขึ้นตามความคาดหวังของตน

ตัวอย่างเช่น หากบุคคลใช้การกระทำผิดกฎหมายเพื่อตอบสนองในสิ่งที่ตนต้องการ และพบว่าผลที่เกิดขึ้นคือ ไม่ประสบความสำเร็จ บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองต่อไป ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลใช้ความสุจริตเพื่อตอบสนองในสิ่งที่ตนต้องการ และพบว่าผลที่เกิดขึ้นคือ ประสบความสำเร็จ บุคคลจะเกิดการเรียนรู้และคงไว้ ซึ่งพฤติกรรม โดยผู้วัยสามารถสรุปรูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นแผนภาพ ได้ดังนี้

ภาพที่ 2.9 กระบวนการเรียนรู้โดยการกำหนดเงื่อนไขการกระทำ. ปรับปรุงจาก พฤติกรรมมนุษย์ นองค์การ. โดย วุฒิชัย คำนง, 2551, นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

2.2.3.3 การเรียนรู้โดยการสังเกต (Observation Learning) แบบครัวร์ Bandura, 1971) มีความเชื่อว่าการเรียนรู้ของคนเรานั้นเกิดจากการสังเกตจากตัวแบน ซึ่งจะแตกต่างจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงซึ่งต้องอาศัยการลองผิดลองถูกลองผิด เพราะนักจากจะสูญเสียเวลาเลือวยังอาจมีอันตรายได้ในบางพฤติกรรมในการเรียนรู้ผ่านตัวแบนนั้น ตัวแบนเพียงคนเดียวสามารถที่จะถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อม ๆ กัน และเนื่องจากคนเรานั้นใช้ชีวิตแต่ละวันในสภาพแวดล้อมที่แอบ ๆ ดังนั้นการเรียนรู้กับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสังคมจึงผ่านมาจากการประสบการณ์ของผู้อื่น โดยการได้ยินและได้เห็น โดยไม่มีประสบการณ์ตรงมาเกี่ยวข้อง

งานส่วนมากรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของสังคมโดยผ่านทางสื่อแทบทั้งสิ้น

หน้าที่ของตัวแบบแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

1) หน้าที่สร้างพฤติกรรมใหม่ ในกรณีที่เป็นกรณีที่

ผู้สังเกตตัวแบบนั้นยังไม่เคยได้เรียนรู้พฤติกรรมดังกล่าวมาก่อนเลยในอดีต

2) ทำหน้าที่เสริมพฤติกรรมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น เป็นกรณี

ที่ผู้สังเกตเคยเรียนรู้พฤติกรรมดังกล่าวมาแล้วบ้างในอดีต ตัวแบบก็จะทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจให้ผู้ที่เคยเรียนรู้พฤติกรรมดังกล่าวพยายามพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

3) ทำหน้าที่ยับยั้งพฤติกรรม ในกรณีที่ผู้สังเกตมีพฤติกรรม

ไม่เป็นที่พึงประสงค์มาก่อนตัวแบบนั้นก็จะทำให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นั้นลดลงหรือไม่กิดขึ้นเลย

ตัวแบบนั้นแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) ตัวแบบที่เป็นบุคคลจริง ๆ (Live model) คือตัวแบบที่

บุคคลได้มีโอกาสสังเกตและปฏิสัมพันธ์โดยตรง

2) ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic model) เป็นตัวแบบที่

สนับสนุนผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ในการเรียนรู้โดยสังเกตผ่านตัวแบบนี้ Bandura

ได้กล่าวว่า ประกอบด้วย 4 กระบวนการ ดังต่อไปนี้

1) กระบวนการตั้งใจ (Intentional Process) บุคคล

ไม่สามารถเรียนรู้ได้มาจากการสังเกต ถ้าเขาไม่มีความตั้งใจและ

รับรู้ได้อย่างแม่นยำถึงพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงออกกระบวนการตั้งใจจะเป็นตัวกำหนดว่าบุคคล

จะสังเกตอะไรจากตัวแบบนั้น องค์ประกอบที่มีผลต่อกระบวนการตั้งใจแบ่งออกได้เป็น 2

องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ องค์ประกอบของตัวแบบเอง พนวจตัวแบบที่ทำให้บุคคลมีความตั้งใจ

จะสังเกตนั้นต้องเป็นตัวแบบที่มีลักษณะเด่นชัด เป็นตัวแบบที่ทำให้ผู้สังเกตเกิดความพึงพอใจ

พฤติกรรมที่แสดงออกไม่สับซ้อนมากนัก จิตใจรวมทั้งพฤติกรรมของตัวแบบที่แสดงออกนั้น

ควรมีคุณค่าในการใช้ประโยชน์อีกด้วย นอกจากองค์ประกอบของตัวแบบแล้ว ยังมีองค์ประกอบ

ของผู้สังเกตอีกด้วย ซึ่งได้แก่ ความสามารถในการรับรู้ ซึ่งรวมทั้งการเห็น การได้ยิน การรู้สึก กลิ่น

และการสัมผัส จุดของการเรียนรู้ ความสามารถทางปัญญา ระดับของการตื่นตัว และความชอบที่ได้

รับรู้มาก่อนแล้ว

2) กระบวนการเก็บจำ (Production Process) บุคคลจะ

ไม่ได้รับอิทธิพลมากนักจากตัวแบบ ถ้าเขามีความสามารถจำได้ถึงลักษณะของตัวแบบ บุคคล

จะต้องเปลี่ยนตัวแบบเป็นรูปแบบของสัญลักษณ์ และจัดโครงสร้างให้ง่ายต่อการจดจำ การจัดระบบโครงสร้างทางปัญญา การซักซ้อมลักษณะของตัวแบบที่สังเกตได้ในความคิดของตัวเอง และซักซ้อมด้วยการกระทำ นอกจานนี้ยังขึ้นอยู่กับความสามารถทางปัญญาของผู้สังเกตอีกด้วย

3) กระบวนการการกระทำ (Production Process) เป็น

กระบวนการที่ผู้สังเกตเปลี่ยนสัญลักษณ์ที่เก็บมาไว้ในหน้าเป็นการกระทำ ซึ่งจะกระทำได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ได้เข้าในการสังเกตการณ์กระทำการของตนเอง การได้ข้อมูลข้อนอกลับจากการกระทำการของตนเอง และการพิจารณาความเหมาะสมในพหุติกรรมย่อย ๆ ต่าง ๆ ที่จะทำให้สามารถทำให้แสดงพหุติกรรมด้วยตามตัวแบบ

4) กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) การที่

บุคคลเกิดการเรียนรู้แล้วจะแสดงพหุติกรรมหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการจูงใจ กระบวนการจูงใจย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของสิ่งของล่อ ใจภายนอก สิ่งนั้นจะต้องกระตุ้นการรับรู้เป็นสิ่งของที่จับต้องได้ เป็นที่ยอมรับของสังคมและพหุติกรรมที่กระทำการตามตัวแบบนั้นสามารถที่จะงานคุณเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ นอกจานนี้ยังขึ้นอยู่กับสิ่งล่อใจที่เห็นผู้อื่นได้รับ ตลอดจนสิ่งล่อใจของตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ และการประเมินตนเอง นอกจานนี้ในเบื้องหลังผู้สังเกตนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถพึงพอใจของสิ่งล่อใจ ความสามารถอ่อนไหวทางสังคมและมาตรฐานภายในตนเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

RAJABHAT MAA SRIPAKUL UNIVERSITY

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบได้เป็น การเรียนรู้โดยการกำหนดเงื่อนไขแบบดึงเดิมเป็นการเรียนรู้ตามความเคยชินหรือตามสามัญสำนึก โดยมีสิ่งกระตุ้นให้เกิดการแสดงพหุติกรรมออกมากการเรียนรู้โดยการกำหนดเงื่อนไขการกระทำเป็นการเรียนรู้ตามผลที่เกิดขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากกระทำการของตน การเรียนรู้โดยการสังเกต โดยเกิดจากการสังเกตจากตัวแบบ

2.2.3.4 สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังที่ใช้ในการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังที่ได้กล่าวมาแล้ว ข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิดและทฤษฎี สรุปได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกอบรมของผู้ต้องขึ้นจำจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

1) ความต้องการ

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ ผู้วิจัยพบว่า ทฤษฎี “ERG Theory” ของ แอลดเรอร์เฟอร์ เหมาะสมที่จะใช้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวัง การฝึกอบรมของผู้ต้องขึ้นจำจังหวัดมหาสารคาม มากที่สุด สาเหตุคือ ถ้าความต้องการ

น้ำดับขั้นน้ำยังคงไม่ได้รับการตอบสนอง บุคคลจะเกิดความคับข้องใจและจะด้อยลงมาให้ความสนใจความต้องการระดับที่ต่ำกว่าอีกรึ่งหนึ่ง อีกประเด็นหนึ่งคือ บุคคลสามารถมีความต้องการดีมากกว่าหนึ่งลำดับขั้นในเวลาเดียวกัน

ผู้วิจัยได้เลือกความต้องการตามทฤษฎี “ERG Theory” ของ เอลเดอร์เฟอร์ เพียง 2 ลำดับขั้น มาเป็นปัจจัยในการวิจัย คือ 1. ความต้องการมีชีวิต (Existence Needs) และ 2. ความต้องการทางด้านความสัมพันธ์ (Relatedness Needs)

สาเหตุที่ผู้วิจัยไม่เลือกลำดับขั้นที่ 3 จากทฤษฎี “ERG Theory” ของ เอลเดอร์เฟอร์ เป็นปัจจัยในการวิจัยในครั้งนี้ เนื่องจาก ความต้องการเจริญของงาน (Growth Needs) หมายถึง ความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ การได้เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนยศ มีอำนาจรับผิดชอบสูงขึ้น เงินเดือนเพิ่มขึ้น เป็นต้น สิ่งเหล่านี้หากบุคคล ยังอยู่ในเรื่องจำ / หัวหน้า ความต้องการดังกล่าวที่ตนประณญาไม่สามารถที่จะกระทำได้ พระเจ้าก็ขอการบริหารงานราชทัณฑ์ต้องเป็นไปตามระเบียบ เพื่อสร้างความเท่าเทียมกัน แล้วเพื่อความมั่นคงขององค์กร

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการสามารถสรุป ความหมายได้ ดังนี้

ความต้องการ (Needs) หมายถึง ความปรารถนา ความประสงค์ ผู้ห่วง อยากรได้ หรือหมายถึง สภาพที่เกิดขึ้น และเป็นผลต่อพฤติกรรมและความเจริญที่พัฒนา ทางบุคคลิกภาพ หรือกล่าวสั้น ๆ ว่า ความต้องการคือ แรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรม

ความต้องการมีชีวิต (Existence Needs) หมายถึง ความต้องการ ทางด้านร่างกาย ความต้องการทางด้านความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน แบ่งเป็น 4 องค์การทางด้านปัจจัย 4 อาหาร ยา เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย ต้องการเวลาพักผ่อนที่เพียงพอ องค์การให้มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ เพื่อผ่อนคลายความเครียด ต้องการเครื่องมือในการฝึก ชาชีพที่ดี และปลอดภัย ต้องการ โรงฝึกวิชาชีพที่เป็นสัดส่วน สะอาด คงทน เหมาะแก่การ ปฏิบัติงาน

ความต้องการทางด้านความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) หมายถึง ความต้องการทางด้านสังคม ต้องการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ต้องการเพื่อน ต้องการสังคม องค์การความรัก และการยอมรับจากคนอื่น แบ่งเป็น ต้องการมีเพื่อนร่วมงานที่ดี ต้องการให้ จ้าหน้าที่ดูแล เอาใจใส่ในการฝึกวิชาชีพมากขึ้น ต้องการฝึกวิชาชีพในสาขาที่แปลกใหม่ และ ยังสมัย สอดคล้องกับ ABC ต้องการเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและเจ้าหน้าที่ ต้องการฝึก ชาชีพให้เกิดความเชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อจะได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น

2) ทัศนคติ

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ สามารถสรุป

ความหมายได้ ดังนี้

ทัศนคติ (Attitudes) หมายถึง ความสัมพันธ์ที่คำนึงเกี่ยวกันระหว่างความรู้สึกและความเชื่อหรือการรู้ของบุคคลกับแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมใดๆ ตอบในทางใดทางหนึ่ง เช่น เป้าหมายทัศนคติ แบ่งได้เป็น ทัศนคติในการฝึกวิชาชีพ ทัศนคติต่อการบริหารงานการฝึกวิชาชีพ ของเรือนจำ จังหวัดมหาสารคาม ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ ทัศนคติต่อสถานที่และอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพ ทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากการฝึกวิชาชีพ

3) การเรียนรู้

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ สามารถสรุป

ความหมายได้ ดังนี้

การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากการสอน-การณ์ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแบ่งได้เป็นการเรียนรู้ด้านวิชาชีพจากอาจารย์ที่มีความสามารถและประสบการณ์อย่างแท้จริง การเรียนรู้ด้านสภาพทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นหรือประเทศ การเรียนรู้ด้านสิทธิประโยชน์ที่ท่านจะได้รับจากการฝึกวิชาชีพ การเรียนรู้ด้านสภาพสังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และการเรียนรู้ด้านผลดีและผลเสียจากการฝึกวิชาชีพ ภายในเรือนจำอย่างถูกต้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง

2.3.1 แผนปฏิบัติราชการกรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559 - 256

มีสาระสำคัญประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ หลักและแนว
ทางการดำเนินงานดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาประสิทธิภาพการควบคุมผู้ต้องขังตามหลัก

การฐานสากล

เป้าประสงค์ ควบคุมผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล

กลยุทธ์หลัก 1. พัฒนาระบบการควบคุมผู้ต้องขัง

2. พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

3. ลดความแย่อยคุกของผู้ต้องขัง

แนวทางการดำเนินงาน : พัฒนาการก่อสร้างเรือนจำและทัณฑสถานตามหลักทัณฑวิทยามีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการควบคุมและป้องกันรักษาความปลอดภัยและระวังบุตรร้ายภายในเรือนจำรวมทั้งพัฒนามาตรฐานด้านการปฏิบัติและควบคุมผู้ต้องขังและการพัฒนาประสิทธิภาพการควบคุมของเจ้าหน้าที่เรือนจำ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังเพื่อคืนคนดีสู่สังคม

เป้าประสงค์ คืนคนดีมีคุณค่ากลับสู่สังคม

กลยุทธ์หลัก 1. พัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง

2. พื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังตามความเหมาะสม

3. การจัดสวัสดิการและการส่งเสริมที่เหมาะสม

แนวทางการดำเนินงาน : จัดการศึกษาพัฒนาจิตใจพื้นฟูสมรรถภาพส่างเสริมการใช้ศักยภาพผู้ต้องขังพร้อมทั้งการจัดสวัสดิการและการส่งเสริมที่เหมาะสม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 แก้ไขปัญหายาเสพติดให้ได้อย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์ เรือนจำและทัณฑสถานปราศจากยาเสพติดและอุปกรณ์เสื่อสาร

กลยุทธ์หลัก 1. สถาบันยาเสพติดไม่ให้เข้าสู่เรือนจำ

2. ปราบปรามยาเสพติดให้หมดถึ่นไปจากเรือนจำ

3. การบำบัดพื้นฟูผู้ต้องขังด้วยยาเสพติด

แนวทางการดำเนินงาน : สถาบันและป้องกันไม่ให้ยาเสพติดและอุปกรณ์เสื่อสารเข้าสู่เรือนจำปราบปรามยาเสพติดและอุปกรณ์เสื่อสารในเรือนจำพร้อมทั้งการบำบัดพื้นฟูผู้ต้องขังที่ติดยาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ 4 พัฒนาบุคลากรให้มีความเป็นมืออาชีพ

เป้าประสงค์ บุคลากรกรมราชทัณฑ์มีความเป็นมืออาชีพ

กลยุทธ์หลัก 1. พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคล

2. พัฒนาบุคลากรให้มีความเหมาะสมตามระบบสมรรถนะ

3. พัฒนาสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการพัฒนาบุคลากร

4. เสริมสร้างวัฒนธรรมล้ำจิ้นและพัฒนาสวัสดิการเจ้าหน้าที่

ทางทัณฑ์

แนวทางการดำเนินงาน : พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลพัฒนาสมรรถนะบุคลากรทุกระดับทุกคนตามความเหมาะสมประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในการพัฒนา

บุคลากรรวมทั้งการจัดวัดคุณปกรถการทำงานและสวัสดิการในรูปแบบต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและพึงพอใจ

ประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ เสริมสร้างการปฏิบัติงานราชทัณฑ์โดยยึดหลัก

ธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์ การปฏิบัติงานราชทัณฑ์เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์หลัก 1. พัฒนาระบบยุทธศาสตร์และระบบการบริหารจัดการ

ให้มีประสิทธิภาพ

2. พัฒนาและบูรณาการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและ

การสื่อสารให้มีความเหมาะสมและทันสมัย

3. ปรับปรุงแก้ไขเสนอร่างกฎหมายระเบียบและข้อบังคับ

เพื่อพัฒนางานราชทัณฑ์

4. พัฒนาการตรวจสอบการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตาม

มาตรฐาน

5. เสริมสร้างกรมราชทัณฑ์ให้สะอาด

ราชทัณฑ์

6. ส่งเสริมให้ภาคสัมภានมีส่วนร่วมในงาน

พัฒนางานราชทัณฑ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารകาม 7. ศึกษาวิจัยและรวบรวมองค์ความรู้เพื่อเสริมสร้างและ
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

8. พัฒนาการประชาสัมพันธ์ในงานราชทัณฑ์

แนวทางการดำเนินงาน พัฒนาระบบการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแก้ไขกฎหมายระเบียบข้อบังคับต่อการปฏิบัติงานราชทัณฑ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสร้างความโปร่งใสตรวจสอบได้ในงานราชทัณฑ์ประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนให้เข้ามาร่วมปฏิบัติต่อผู้ต้องขังการสนับสนุนให้มีการวิจัย และสร้างองค์ความรู้ของงานราชทัณฑ์และการประชาสัมพันธ์บทบาทการกิจกรรมทั้งผลการดำเนินงานสำคัญของกรมราชทัณฑ์ไว้สังคมประชาชน ศรั้งทราบอย่างทั่วถึงและค่อนข้าง

แผนปฏิบัติราชการกรมราชทัณฑ์ฉบับนี้จะเป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติงานของข้าราชการและหน่วยงานในสังกัดให้สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารและพัฒนางานราชทัณฑ์ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้เพื่อให้การควบคุมแก้ไขและพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังซึ่งเป็นพื้นที่กิจหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์เป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพและก่อเกิดประสิทธิผลสามารถคืนคนดีมีคุณค่าสู่สังคมอย่างยั่งยืนต่อไป

2.3.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของกรมราชทัณฑ์

1) อำนาจหน้าที่และบทบาทการกิจกรรมราชทัณฑ์

ตามกฎหมายแห่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์กระทรวงยุติธรรมพ.ศ.

๒๕๔๕กำหนดบทบาทการกิจกรรมราชทัณฑ์ให้กรมราชทัณฑ์มีภารกิจเกี่ยวกับการควบคุมและแก้ไขพฤตินิสัยผู้ต้องขัง โดยมุ่งพัฒนาเป็นองค์กรพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับ

งานเป็นพลเมืองดีมีสุขภาพกายและจิตที่ดีไม่หวานกลับมากระทำการใดๆ อีก

การประกอบอาชีพที่สุจริตและสามารถดำรงชีวิตในสังคมภายนอกได้อย่างปกติ

โดยสังคมให้การยอมรับโดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1.1) ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตาม

กฎหมายโดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการราชทัณฑ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.2) กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับกฎหมาย

และเปิบยงข้อบังคับนโยบายของกระทรวงหลักอาชญา Vishaya และหลักทัณฑวิทยาตลอดจนข้อกำหนดมาตรฐานขึ้นต่อสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและข้อเสนอแนะ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์กร

แห่งชาติ

1.3) ดำเนินการเกี่ยวกับการสวัสดิการและการสงเคราะห์แก่

ผู้ต้องขัง

1.4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่

ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะกรรมการรัฐมนตรีมอบหมาย

2.3.1.2 แบ่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์ดังต่อไปนี้

1) ราชการบริหารส่วนกลาง

1.1) สำนักงานเลขานุการกรม

1.2) กองการเข้าหน้าที่

1.3) กองคลัง

1.4) กองนิติการ

1.5) กองบริการทางการแพทย์

1.6) กองแผนงาน

1.7) ทัณฑสถานตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

1.8) เรือนจำกลางตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

1.9) เรือนจำพิเศษตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

1.10) สถานกักกันตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

- 1.11) สถานกักขังตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

1.12) สถาบันพัฒนาข้าราชการราชทัณฑ์

1.13) สำนักหัณฑ์ปฏิบัติ

1.14) สำนักหัณฑ์วิทยา

1.15) สำนักพัฒนาพุทธศาสนา

2) ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

2.1) เรื่องจำจังหวัดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

2.2) เรื่องจำอำเภอตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

3) กระบวนการดำเนินงานของกรมราชทัณฑ์

2.3.1.3 กระบวนการดำเนินงานของกรมราชทัณฑ์

โดยรายละเอียดของการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในสถานที่ควบคุมภายใน
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1) ขั้นตอนและมาตรการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหมายถึงกระบวนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่ มีเนื้องนัยจากที่ได้รับตัวผู้ต้องขังไว้ในเรือนจำไปจนถึงปล่อยตัวผู้ต้องขังครอบคลุมถึงการกินใน การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังทั้งในด้านการจัดบริการอบรมแก่ไขและการควบคุมดูแลผู้ต้องขังให้อยู่ใน ระเบียบวินัยและไม่หลบหนีภายใต้หลักการที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์พ.ศ. 2479 และที่แก้ไขเพิ่มเติมตลอดจนกฎหมายธรรมหมาดไทยที่ออกตามในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ซึ่งสามารถแยกพิจารณาขึ้นตอนและมาตรการในการควบคุมและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ด้วยกันได้

- 1.1) การรับตัวผู้ต้องขัง
 - 1.2) การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในขณะที่อยู่ในเรือนจำ
 - 1.3) การปล่อยตัวผู้ต้องขัง

2) การรับตัวผู้ต้องขัง

การรับตัวผู้ต้องขังเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการในการปฏิบัติ
ก่อผู้ต้องขัง โดยเริ่มตั้งแต่การรับตัวผู้ต้องขังไว้ในเรือนจำตามหมายศาลหรือคำสั่งของผู้มีอำนาจตาม
กฎหมายและรวมไปถึงการจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ต้องขังที่นำติดตัวเข้ามาการจำแนก
ลักษณะการแยกขังและการย้ายผู้ต้องขังตลอดจนการอบรมระเบียบวินัยเพื่อให้สามารถปรับตัวเข้า
กับสภาพภายในเรือนจำได้

3) การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระหว่างถูกของจำในเรือนจำ

กระบวนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำมีความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ต้องขังเป็นอย่างมากเนื่องจากระยะเวลาที่ต้องโทษมีกำหนดเท่าไรก็ต้องดำเนินการในเวลาที่มีอยู่ให้ผู้ต้องขังแต่ละคนสามารถกลับคืนเป็นคนดีได้ไม่ไปกระทำผิดซ้ำอีกภายในหลังปล่อยในขณะเดียวกันจะต้องควบคุมดูแลความมั่นคงปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยโดยมีหลักการปฏิบัติออกเป็น 2 ส่วน คือ

3.1) ส่วนที่ 1 ค้านการควบคุมดูแลผู้ต้องขังการควบคุมและดูแล
ผู้ต้องขังมีหลักการดำเนินงานดังนี้

3.2) ส่วนที่ 2 ด้านการแก้ไขพื้นที่พัฒนาพุทธินิสัยผู้ต้องขังให้กลับสู่สังคม

กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการตามภารกิจหลักอย่างต่อเนื่อง
ในด้านการแก้ไขพื้นฟูได้แก่การขัดการศึกษาทั้งระดับสายสามัญและสายอาชีพรวมทั้งการฝึก
อาชีพตามความต้อง การของตลาดแรงงานการจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจในรูปแบบต่าง ๆ อาทิอบรม
ด้านความอ่อนไหวต่อผู้ต้องขังต่างศาสนា (คริสต์และอิสลาม) อบรมตามประเพณีของกลุ่มผู้ต้องขังและ
อบรมผู้ต้อง ขังก่อนพ้นโทษเพื่อเป็นการขัดเกลาจิตใจปรับเปลี่ยนทัศนคติรวมทั้งจัดกิจกรรมด้าน
สันทานการให้กับผู้ต้องขังในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยคืนกิจกรรม

้าง ๆ เช่นการจัดทำงานการให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับตัวเข้าสู่สังคมเป็นต้น การให้การส่งเสริมที่เกิดต้องขึ้นที่ต้องการขอรับความช่วยเหลือและการติดตามผลหลังปล่อย

2.3.1.4 การปล่อยตัวผู้ต้องขึ้ง

การควบคุมผู้ต้องขึ้งจะสิ้นสุดลงเมื่อมีการปล่อยตัวผู้ต้องขึ้งซึ่งขึ้นตอนนี้เจ้าหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามด้วยความรอบคอบระมัดระวังจะเกิดการผิดพลาดมิได้โดยเด็ดขาด บ่งเป็นการปล่อยตัวแบบมีเงื่อนไขและแบบไม่มีเงื่อนไขรวมถึงกรณีผู้ต้องขึ้งเสียชีวิตด้วยสาหัสรับการปล่อยตัวแบบมีเงื่อนไขได้แก่กรณีที่ผู้ต้องขึ้งได้รับวันลดวันต้องโทษจำคุกเรียกโดยย่อว่า ล.ว.ท. หรือได้รับการพักการลงโทษจำคุกส่วนการปล่อยตัวแบบไม่มีเงื่อนไขนี้ได้แก่ กรณีที่ผู้ต้องขึ้งได้รับการควบคุมกำหนดโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือได้รับการพระราชทานอภัยโทษหนี้หรือกรณีพาราย

2.3.1.5 ลักษณะพิเศษของงานราชทัณฑ์

- 1) เป็นงานที่ต้องปฏิบัติติดต่อ 24 ชั่วโมงอย่างต่อเนื่อง

เนื่องจากภารกิจหลักที่สำคัญของกรมราชทัณฑ์คืองานควบคุมดูแลผู้ต้องขึ้นหรือนักโทษตลอดระยะเวลาที่ต้องรับโทษในเรือนจำดังนั้น ข้าราชการจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อยควบคุมผู้ต้องขึ้นทั้งวันทั้งคืนติดต่อ 24 ชั่วโมงมิให้หลบหนีอย่างไรก็ได้ กรมราชทัณฑ์ได้รับอนุมัติครอบอัตรากำลังในการปฏิบัติตามเฉพาะเวลาราชการเพียงวันละ 8 ชั่วโมง ซึ่งเป็นกรอบอัตรากำลังขั้นต่ำสุดที่สามารถจะปฏิบัติตามได้ส่วนการปฏิบัติตามนอกเวลาราชการอีก 8 ชั่วโมงและในวันหยุดราชการกรมราชทัณฑ์ต้องสั่งเปลี่ยนหมุนเวียนข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในเวลาที่ไม่ใช่เวลาปกติทุกตำแหน่งมาช่วยงานรักษาการณ์ทำให้ข้าราชการเรือนจำและทัณฑสถานต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างตระหนักตระกว่าข้าราชการหน่วยงานอื่นจึงก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายและมีเวลาให้กับครอบครัวอย่างเพียงพอ

- 2) เป็นงานที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ไม่สามารถปฏิเสธหรือ放棄ผันปฎิบัติในเวลา

ไม่สามารถได้

กรมราชทัณฑ์ไม่อาจปฏิเสธการรับตัวผู้ต้องขึ้นไว้ในความควบคุมได้แม้ว่าเรือนจำและทัณฑสถานจะมีอัตรากำลังหรือความจุของสถานที่ควบคุมที่ไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขึ้นก็ตามนอกจากนี้การควบคุมหรือการปล่อยตัวผู้ต้องขึ้นจะต้องกระทำในทันทีที่ได้รับหมายศาลหรือคำสั่งตามกฎหมายจะผ่อนผันไปดำเนินการในวันอื่นไม่ได้ดังนั้นข้าราชการเรือนจำจึงต้องปฏิบัติตามให้เสร็จสิ้นโดยพลันแม้ว่าจะล่วงเวลาราชการหรือขาดแคลนอัตรากำลังก็ตามทำให้ข้าราชการที่ปฏิบัติตามอยู่ในปัจจุบันต้องรับภาระหนักและเกิดความกดดันสูง

3) เป็นงานที่ต้องปฏิบัติด้วยความรอบคอบบรรนำดระวังและต้องอาศัยความ
ละเอียดถี่ถ้วนและถูกต้องแม่นยำจะเกิดความผิดพลาดไม่ได้

การรับหมายศาลการรับ-ปล่อย-ตรวจค้นตัวผู้ต้องขังการคำนวณวันพื้น
ไทย/การลดวันต้องโทษและการดำเนินงานด้านอื่น ๆ เช่นการประหารชีวนักโทษเด็ดขาดเป็นงาน
ที่ต้องปฏิบัติด้วยความรอบคอบจะผิดพลาดไม่ได้ เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของประชาชน
ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องมีสติความชำนาญการและประสบการณ์เฉพาะทางอย่างสูง

4) เป็นงานที่มีความยากลำบากโดยเฉพาะงานด้านการแก้ไขผู้ต้องขังให้
กลับคืนเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

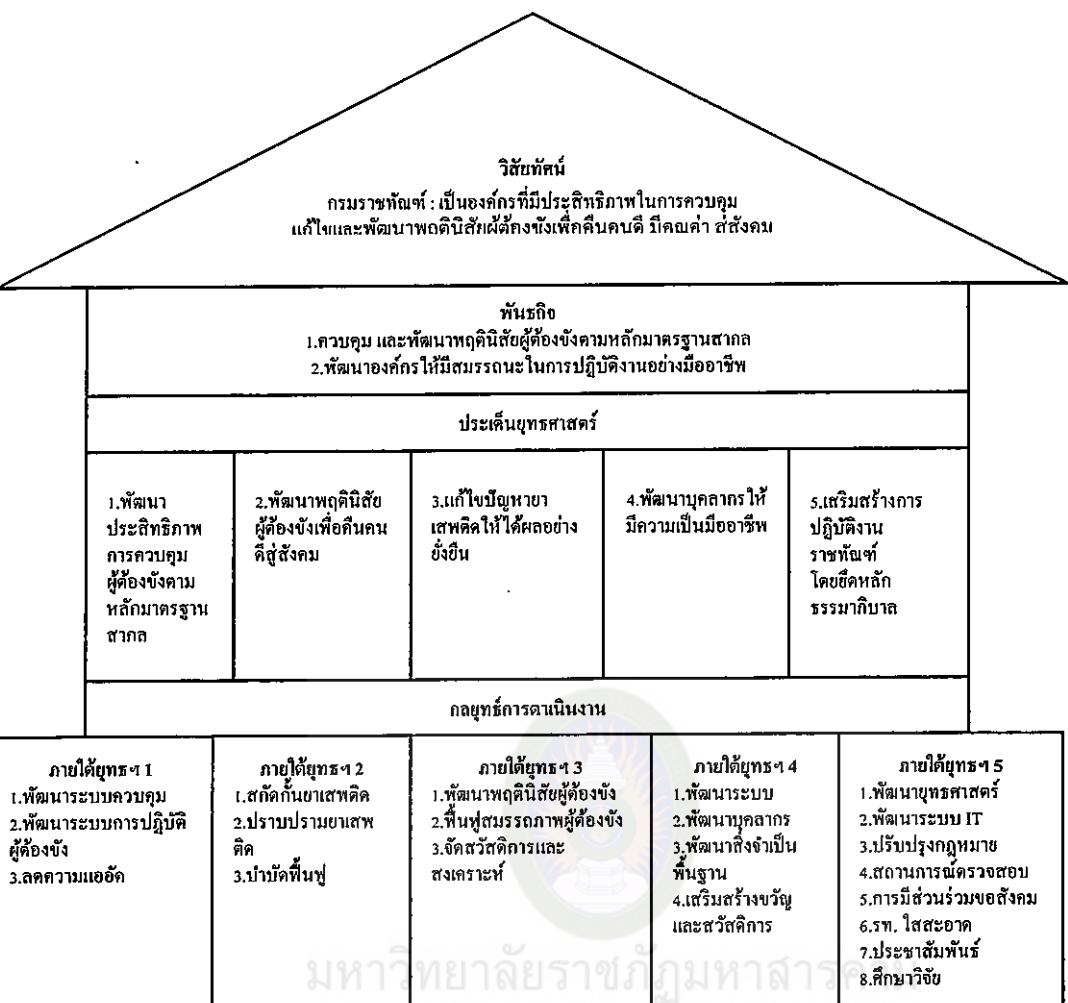
ผู้ต้องขังมักถูกมองว่าเป็นผู้ร้ายโดยสันดานเนื่องจากผู้กระทำผิดบาง
กลุ่มมีการสะสมพฤติกรรมความคิดและจิตสำนึกในทางที่ไม่ถูกต้องหรือเป็นบุคคลที่มีสภาพจิต
เดปกดติดต่อค่านฯลฯดังนั้นงานด้านการแก้ไขพัฒนาอบรมพัฒนาพฤตินิสัยเพื่อเปลี่ยนแปลงความคิด
และพฤติกรรมผู้ต้องขังเหล่านี้ให้เป็นปกติเหมือนบุคคลทั่วไปจึงเป็นงานที่ถือได้ว่ามีความ
ยากลำบากเป็นพิเศษ

5) เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ

การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์เป็นงานที่ยุ่งยาก
รับซ่อนต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479
พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 พระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2506 ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.
2499 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2478 รวมทั้งการปฏิบัติตามข้อกำหนด
มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้องขององค์การ
แห่งชาติตามความเหมาะสมและงบประมาณที่ได้รับนอกจากนี้ยังต้องประสานการดำเนินงาน
กับกับการควบคุมดูแลผู้ต้องขังร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศหน่วยงานต่างประเทศสถานทูต
สถานกงสุลตลอดจนองค์กรเอกชนและส่วนราชการอื่น ๆ

6) เป็นงานที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของสังคม

ลักษณะงานของกรมราชทัณฑ์หากการปฏิบัติหน้าที่เกิดความบกพร่อง
หรือเกิดความผิดพลาดขึ้น เช่น ผู้ต้องขังแหกหลบหนีหรือมีการปล่อยผู้ต้องขังผิดตัวหรือระบบ
การแก้ไขผู้ต้องขังไม่มีประสิทธิภาพอันส่งผลให้ผู้ต้องขังกลับไปกระทำการใดๆ อีก
เช่นการแสวงหาประโยชน์ทางการเมือง การลักทรัพย์สินของประชาชน จึงถือได้ว่าการกิจของกรมราชทัณฑ์มีส่วนสำคัญต่อการป้องกัน
มั่นคงให้เกิดความเสียหายต่อระบบการยุติธรรมความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของสังคม

ภาพที่ 2.10 วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์การดำเนินงานของกรมราชทัณฑ์.
รับปุรุจาก แผนปฏิบัติราชการ กรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559 - 2560, โดย กรมราชทัณฑ์, 2559,
รุ่งเทพฯ : กรมราชทัณฑ์.

2.3.2 ความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์การจัดทำแผนปฏิบัติราชการ กรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559 - 2562

กรมราชทัณฑ์ต้องพิจารณาถึงความสอดคล้องและเชื่อมโยงรวมถึงผลกระทบต่อ งค์กรเป็นหลักในการดำเนินงานดังนี้

2.3.2.1 คำແຄลงນ ໂຍບາຍຂອງຄະຮັບສູນຕີພລເອກປະຊຸມຈັນທຣ໌ໄອຫາຍກຮັບສູນຕີແຄลงຕໍ່ສການນິຕີບັງຄຸມແຫ່ງໝາດ

ข้อ 2 การรักษาความมั่นคงแห่งรัฐและการต่างประเทศ...สร้างความรื่นรมันในกระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ

ข้อ 3 การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึง
บริการของรัฐ...จัดสวัสดิการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส

ข้อ 10 การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและ
การป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

ข้อ 11 การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม...
ร่างปรับปรุงประมวลกฎหมายหลักของประเทศไทยและกฎหมายอื่น ๆ ที่ล้าสมัยไม่เป็นธรรม
มีสอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศเป็นอุปสรรคต่อการบริหารราชการแผ่นดิน

2.3.2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดูบบันที่ 11 พ.ศ. 2554 - 2559
งานยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคมในประเด็นการสร้างภูมิคุ้มกันในกลุ่ม
ด้อยโอกาสให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมซึ่งสังคมต้องให้การคุ้มครองและสร้าง
โอกาสให้คนเหล่านี้สามารถเข้าถึงทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ได้

2.3.2.3 แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2558 - 2561
ยุทธศาสตร์และแนวทางการดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาประสิทธิภาพระบบการให้บริการ
ประชาชน

แนวทางการดำเนินงานที่ 3: พัฒนาด้านการควบคุมนำบัด
ฟืนฟูและช่วยเหลือผู้กระทำความผิด

1) ขยายและปรับปรุงสถานที่ควบคุมให้เพียงพอและ
เหมาะสมกับจำนวนผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังวิธีการจำแนกและการควบคุมและนำบัดฟืนฟูที่มี
ประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรร่วมกับหน่วยงานที่มีศักยภาพ เช่น ค่ายทหารค่ายตำรวจ
ระหว่างชายแดนหรือหน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่มีบริเวณพื้นที่อาคารสถานที่และมีบุคลากร
ช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินการได้

2) กำหนดมาตรฐานการทำงานในขั้นตอนต่าง ๆ ให้ชัดเจน
โดยอิงมาตรฐานสากล เช่น การปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อกำหนดสหประชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อ¹
ผู้ต้องขังทั่วไปและมาตรการที่มิใช่การคุกขังสำหรับผู้กระทำความผิดหญิง (Bangkok Rules) และ²
การเข้ายื่นผู้ต้องขังเป็นต้นและประกาศให้ผู้รับบริการทราบรวมทั้งแจ้งผู้ประสานงานและช่องทาง
การติดต่อสื่อสารติดตามความคืบหน้าหรือร้องเรียน

3) นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมา
ประยุกต์ใช้ในแต่ละขั้นตอนของการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานลดภาระของ
คณาจารย์ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เช่น การจัดทำระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Document)

ชั้นระบบการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (VDO Conference) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทดลองนำระบบการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (EM) มาใช้ควบคุมคัวพื้อลดจำนวนผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังในสถานควบคุมเป็นต้น

4) ริเริ่มและทดลองรูปแบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด รายงานอกสถานควบคุมเพื่อเปลี่ยนวิธีแก้ไขฝึกอบรมนำบัดฟืนฟูผู้กระทำผิดทั้งเด็กเยาวชนและผู้ใหญ่ ด้วยคัดเลือกผู้ต้องขังเข้าไปทำงานจริงในสถานประกอบการของภาคเอกชนที่ขาดแคลนแรงงาน ละเอษมัคกร ใจเข้าร่วม โดยมีค่าตอบแทนเท่าแรงงานทั่วไปมีมาตรการควบคุมและนำบัดฟืนฟูตามที่กำหนดไว้

5) ให้ความสำคัญกับการนำผู้เสพยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาโดยทันทีและติดตามดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ต้องการบำบัดให้สามารถกลับมา แรงชีวิตได้ตามปกติทั้งในด้านการศึกษาและอาชีพ โดยประสานงานกับทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาคประชาชนและองค์กรชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานดังกล่าวอย่างจริงจัง

6) สร้างระบบหรือกลไกในการส่งเสริมช่วยเหลือผู้ถูกคุม ประพฤติและผู้พื้นไทยที่ยากจนซึ่งยังไม่มีความพร้อมและขาดผู้อุปการะพึ่งพาให้สามารถปรับตัว ข้าสู่สังคม ได้ในช่วงระยะเวลาภัยหลังการปล่อยตัว เช่นการจ้างทำงานระยะสั้นในหน่วยงานภาครัฐ หรือสถานศรีอุปการะช่วยภาคเอกชนที่ขาดแคลนแรงงานให้ช่วยรับเข้าทำงานภายใต้การสนับสนุน หรือร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

7) ยกเลิกกฎหมายเบี่ยงบังคับหรือเงื่อนไขที่เป็นการไม่ให้ โอกาสหรือตัดสิทธิ์ต่อผู้เคยกระทำความผิดหรือผู้พื้นไทยมาแล้วในการทำงานหรือประกอบ อาชีพ ได้แก่การกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ต้องไม่เป็นผู้ที่ เคยกระทำผิดและมีคำพิพากษายังคงมีอยู่ก่อนทั้งนี้อาจมีข้อกเว้นในตำแหน่งหน้าที่ที่มี ความสำคัญ เช่นผู้พิพากษาและอัยการ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและ โปร่งใส

แนวทางการดำเนินงานที่ 3 : พัฒนาและปรับปรุงกฎหมายให้มี ความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์

1) ติดตามประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ โดยเฉพาะ กฎหมายที่ออกมาหรือมีการแก้ไขปรับปรุงใหม่ เช่นพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและ ที่พิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวปี พ.ศ. 2553 ว่ามีอุปสรรคในการดำเนินงานมากน้อยแค่ไหน มี ผลกระทบต่อเจตนาหมายหรือไม่ และควรมีแนวทางการปรับปรุงแก้ไขอย่างไรเป็นต้น

2) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายบางเรื่องให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและลดเงื่อนไขทางเทคนิคในการดำเนินคดีเพื่อมิให้ปริมาณคดีเข้าสู่ศาลมากโดยไม่คำนึงถึงความจำเป็นลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี เช่น คดีความผิดอันยอมความมิได้ที่มีโทษสูงและไม่มีผลผลกระทบต่อส่วนรวมหากคู่กรณีไม่กล่่ยประนองยอมความได้โดยสมัครใจก็ควรให้อนุพ้องคดีหรือกำหนดให้เป็นความผิดที่ยอมความได้เป็นต้น

3) แก้ไขและออกกฎหมายให้ทันสมัยสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสารสถานการณ์และตั้งแต่เดือนที่เปลี่ยนแปลงไปชั่นกัญญาเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์กัญญาเพื่อเสริมสร้างการแข่งขันของประเทศกัญญาฯ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์และกัญญาฯ ว่าด้วยการไม่กล่่ยคดีอาญาในชั้นพนักงานสอบสวนเป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากรและเผยแพร่องค์ความรู้ในงานคุณธรรม

แนวทางการดำเนินงานที่ 2 : พัฒนาความรู้ความสามารถคุณธรรมและจิตสำนึกที่ดีในการให้บริการ

1) จัดระบบอัตรากำลังให้สอดคล้องกับปริมาณงานและปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและดำเนินการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญและทักษะในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น หักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับชาวต่างประเทศเป็นต้น

2) จัดทำรายบารุงและจิรยธรรมในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางหล่อหลอมบุคลากรให้มีคุณธรรมค่านิยมและจิตสำนึกที่ดีในการทำงานและพัฒนาตัวให้ติดตามประเมินผลจริยธรรมของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมทั้งภายในและภายนอก ค์กรรมทั้งคัดเลือกและยกย่องผู้บริหารระดับสูงที่มีความรู้ความสามารถมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีให้เป็นแบบอย่างที่ดีขององค์กรและผู้ใต้บังคับบัญชา

แนวทางการดำเนินงานที่ 3 : สร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่โดย

1) ปรับปรุงระบบเงินเดือนค่าตอบแทนและสวัสดิการของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์มาตรฐานสากลปฏิบัติและความสอดคล้องกับระดับค่าครองชีพของประเทศไทยให้สามารถ

การชีวิตได้อย่างพอเพียงมีเกียรติและศักดิ์ศรีทั้งต่อตนเองและครอบครัวและไม่มีความกดดันที่ต้องประพฤติมิชอบ

2) ส่งเสริมให้มีการนำระบบพิทักษ์คุณธรรมใช้ในการบริหารงานบุคคลทั้งในเรื่องการพิจารณาความดีความชอบการแต่งตั้งโยกย้ายและการเลื่อนตำแหน่งที่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนแน่นอนมีความโปร่งใสถูกต้องและเป็นธรรมโดยคำนึงถึงประวัติการทำงานทั้งระยะเวลาและความรู้ความสามารถอันเป็นที่ประจักษ์จากผลงานที่ผ่านมารวมทั้งการอนรับและความพึงพอใจของประชาชน

2.3.2.4 แผนยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2558 - 2563 ภายใต้พันธกิจ
แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในที่ควบคุมและในชุมชนตามหลักมาตรฐานสากลโดยมียุทธศาสตร์ที่
สำคัญๆ ดังนี้

1) พัฒนาระบบการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำความผิดในที่ควบคุมและใน
มนชน

2) การศึกษาวิจัยพัฒนากฎหมายและการบวนการยุติธรรมส่งเสริม
การณ์การกับทุกภาคส่วนทึ้งในและต่างประเทศ

3) การบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาลและพัฒนา
คุณภาพให้มีสมรรถนะสูง

2.3.2.5 สรุปแนวทางการบริหารและพัฒนางานราชทัณฑ์ของ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

(พลเอกไพบูลย์ คุ้มฉายา) และอธิบดีกรมราชทัณฑ์ (นายวิทยา สุริยะงค์) ให้ไว้ในการประชุมผู้บริหารงานยุทธศาสตร์ทั่วประเทศในวันที่ 26 กันยายน 2557 ณ
องค์สัมมนากรมราชทัณฑ์ ชั้น 3

1) นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมประกอบด้วย
1.1) งานด้านการบริหาร : ข้าราชการราชทัณฑ์ต้องไม่ย่อท้อใน
การปฏิบัติภารกิจ “คืนคนดีสู่สังคม” ทำหน้าที่ของตนเองอย่างเด็ดขาดสามารถแม้มีค่าตอบแทนจะ
อยู่แต่ผลการปฏิบัติงานต้องไม่บกพร่องอีกทั้งให้ยึดมั่นในคุณงามความดีส่งเสริมให้มีคุณธรรม
และจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

1.2) งานควบคุมผู้ต้องขัง
1.2.1) กรมราชทัณฑ์ต้องปรับมาตรฐานการคัดกรองหรือ
แก้ไขแกนผู้ต้องขังที่ได้สิทธิพักการลงโทษหรือลดความต้องโทษเพื่อไม่ให้ผู้ที่ได้รับการปล่อยตัวออกไป
อุบัติหรือก้ายาเสพติดจนทำให้สังคมมองผู้พันโทษเป็นคนไม่ดี

1.2.2) เรื่องจำต้องปลดยาเสพติดและโภรศพที่มีอีสิอ่องไม่มีโดยเด็ดขาดต้องเข้มงวดกวัดขันไม่ให้สิ่งของต้องห้ามเข้าไปได้กำชับเข้าหน้าที่ให้ช่วยกันเป็นหูเป็นตาและตรวจคืนจับกุมอย่างจริงจังหากวูโรจนตรวจสอบคืนเรื่องจำไดพบสิ่งของต้องห้ามบัญชารเรื่องจำต้องรับผิดชอบโดยความรับผิดชอบจะໄลต์ตั้งแต่รัฐมนตรีลงไปจนถึงเจ้าหน้าที่เรื่องจำคนสุดท้าย

1.3) การลดความแออัดในเรื่องจำ: คัดกรองและสำรวจต้องขะระหว่างพิจารณาคดีที่เป็นลูกไทยเพื่อพิจารณาคุณสมบัติว่าเป็นผู้เข้าเกณฑ์สมควรได้รับการช่วยเหลือให้ได้รับการประกันตัวจากเงินกองทุนยุติธรรมเป็นการลดจำนวนผู้ต้องขังและความแออัดในเรื่องจำ

1.4) การพัฒนาผู้ต้องขัง

1.4.1) การจัดหลักสูตรการศึกษาอบรมและฝึกวิชาชีพต่างๆ ด้วยมีคุณภาพมีรูปแบบหลักสูตรที่ชัดเจนเกิดประโยชน์แก่ผู้ต้องขังและสามารถประเมินผลการก็ใจและพัฒนาจิตใจผู้ต้องขังได้อย่างแท้จริง

1.4.2) การคุ้มครองคุณภาพชีวิตและจัดสวัสดิการต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน เช่น ยารักษาโรคเครื่องนุ่งห่ม

1.5) การพัฒนาบุคลากร

1.5.1) ผู้บัญชารเรื่องจำต้องรอบรู้และเข้าใจงานในหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดีรวมทั้งจุดเด่นจุดด้อยของหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบสร้างระบบการบริหารและประสานงานทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานให้สามารถปฏิบัติตามนโยบายของกรมฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5.2) แม้จะมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรต่าง ๆ แต่ก็ต้องบริหารงานภายใต้ข้อจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่มาตราฐานต้องคงศักยภาพของเจ้าหน้าที่ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่และต้องบริหารงานโดยใช้กลยุทธ์และแผนการดำเนินงานที่เหมาะสมสมสอดคล้องกับสถานการณ์

2.3.6.6 นโยบายการปฏิบัติงานของอธิบดีกรมราชทัณฑ์

1) ด้านการบริหาร

1.1) ผู้บังคับบัญชารเรื่องจำ/หัวหน้าสถานต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอาใจใส่อยู่เสมอการขันเจ้าหน้าที่จูโรจนตรวจสอบคืนยาเสพติด โภรศพที่มีอีสิอ่องและสิ่งของต้องห้ามย่างเข้มงวดที่สุดต้องละเอียดในการปฏิบัติงานและรู้ความเป็นไปในทุกตารางนิ้วของเรื่องจำทั้งยัง

แลความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ให้เกิดปัญหาโดยใช้อุปกรณ์เครื่องมือที่มีจำกัดแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไปได้

1.2) นำระบบประชานเขามาใช้เพื่อช่วยในการบริหารจัดการกับดูแลเรือนจำ/ทัณฑสถานให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น

1.3) พ.ร.บ.ราชทัณฑ์ ปี พ.ศ. 2479จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงให้ทันสมัยโดยจะทบทวนจากกฎหมายราชทัณฑ์ต่างประเทศรวมทั้งนำมาตรฐานขึ้นต่ำกว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังขององค์กรสหประชาชาติมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับงานราชทัณฑ์ของประเทศไทย

1.4) เรือนจำ/ทัณฑสถานที่ยังไม่ได้ติดตั้งระบบลินก้าและเงินฝากผู้ต้องขังให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือน

2) การปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

2.1) การดูแลความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังต้องใช้ดุลยพินิจทางการบริหารให้ดีและเหมาะสม

2.2) เร่งسانต่อมาตรการเกลี่ยย้ายจำนวนผู้ต้องขังเพื่อบริหารความจุโดยคัดแยกผู้ต้องขังที่อยู่ในเรือนจำชายไปอยู่เรือนจำหญิงเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระความแออัดระหว่างเรือนจำรวมทั้งการเคลื่อนย้ายผู้ต้องขังในระดับเขต

2.3) สร้างและพัฒนาหลักสูตรในการแก้ไขพฤติกรรมสัยของต้องขังให้ดีและเป็นรูปธรรมมุ่งเน้น “การเป็นเรือนจำเฉพาะทาง” เช่น เรือนจำนักการแรงเสริมความเป็นเลิศด้านหัตถกรรมจักษานเรือนจำเน้นความเป็นเลิศด้านดนตรีไทยเพื่อสร้างคุณภาพเด่นให้เต็มเรือนจำ/ทัณฑสถานเป็นการคัดกรองผู้ต้องขังเพื่อการบำบัดที่แตกต่างกันตามสภาพต่อความถนัดและความสนใจอีกด้วย

2.4) เพิ่มผลิตภาพ (Productivity) งานราชทัณฑ์โดยอาจพัฒนาในรูปแบบองค์กรมหาชนเข้ามายั่งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผู้ต้องขังให้ได้รับความนิยมสามารถขายได้ในท้องตลาดสร้างรายได้แก่ผู้ต้องขังที่ผ่านมาเมื่อว่าสินค้าผลิตภัณฑ์จากผู้ต้องขังจะมีคุณภาพเด่นที่เชิงคุณคือการขาดดิใช้น้ำเนอร์เพื่อออกแบบรูปแบบสินค้าและฝ่ายการตลาดที่จะมาช่วยรับปรุงสินค้าสร้างตราสินค้า (Branding) และประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มยอดขายให้แก่สินค้า

2.5) การดูแลผู้ต้องขังเสมอเมื่อนญาติปักครองด้วยความเป็นธรรมจะให้บริการเยี่ยมญาติด้วยความสะดวกรวดเร็วดูแลเรื่องความสะอาดสุขาภิบาลสุขอนามัยต้องขังอยู่เสมอ

2.6) ระบบผู้ช่วยเหลือที่ประชุมยังเห็นว่ายังมีความจำเป็นมีประโยชน์ต่อเรื่องจำ/หัตถสถานเพื่อจะได้ช่วยแบ่งเบาภาระของเจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนไม่เพียงพอแต่การคัดเลือกจะต้องเข้มงวดและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ช่วยเหลือจะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่อย่างเคร่งครัด

3) งานบุคลากร:เน้นจัดสรรสิ่งของบุคลากรให้มีค่าตอบแทนและเงินเดือนที่เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปส่งผลให้เกิดข้อข้อและกำลังใจในการทำงานและการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาพุฒนิสัยผู้ต้องขังเพื่อกืนคนดีสู่สังคม เป้าประสงค์ กืนคนดีมีคุณค่ากลับสู่สังคม

ตัวยั่งนานวผู้ต้องขังที่กรมราชทัณฑ์ควบคุมดูแลประมาณ 300,000 คน

การแก้ไขผู้กระทำผิดปรับเปลี่ยนวิธีคิดและพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดด้วยการฝึกหัดเชิงชี้พให้การศึกษาการอบรมทางศิลธรรมรวมทั้งการฟื้นฟูสมรรถภาพด้วยการส่งเสริมสุขภาพและงานมั่นผู้ต้องขังเพื่อพัฒนาศักยภาพลดชนสร้างสำนึกรักและความรับผิดชอบต่อสังคมให้สามารถอยู่ในสังคมเมืองพื้นที่ให้มีงานและอาชีพรองรับและมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นับเป็นภารกิจหลักที่ทำทายสำคัญในการป้องกันสังคมของกรมราชทัณฑ์ในขณะเดียวกันจำนวนผู้ต้องขังดังกล่าวเป็นภารกิจแรงงานมหาศาลที่สามารถแปรเปลี่ยนเป็นพลังและใช้ให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสร้างรายได้ซึ่งสามารถแบ่งเบาภาระข้อจำกัดทางงบประมาณของกรมราชทัณฑ์โดยการฝึกชี้พที่ตอบสนองทั้งความต้องการของผู้ต้องขังและตลาดแรงงานการสร้างผลิตภัณฑ์และสินค้าราชทัณฑ์ในรูปแบบที่ทันสมัยเป็นที่ยอมรับของสังคมและกระแสนิยมเพื่อเพิ่มโอกาสการมีงานทำของผู้ต้องขังหลังพ้นโทษอันจะส่งผลให้อัตราการกระทำผิดซ้ำลดลงภาพลักษณ์และการยอมรับคิดกลับสู่สังคม"ของกรมราชทัณฑ์ดีขึ้น

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ กืนคนดีมีคุณค่ากลับคืนสู่สังคม

ตัวชี้วัดเป้าประสงค์

1. ร้อยละอัตราการกระทำผิดซ้ำของนักโทษเด็ดขาดภายหลังปล่อยตัว

ภายใน 1 ปี

2. ร้อยละผู้ต้องขังได้รับการพัฒนาพุฒนิสัยอย่างทั่วถึงเพียงพอและร่วมตามหลักทัณฑวิทยาหลักของกฎหมายและศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง

3. ร้อยละผู้ต้องขังใกล้พื้นที่ให้รับการเตรียมความพร้อมในการกลับไปใช้ชีวิตอย่างปกติหลังพ้นโทษ

4. ร้อยละภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพุทธศาสนาผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานทุกแห่ง
5. ร้อยละผู้ต้องขังที่ได้รับสวัสดิการและการบริการด้านการแพทย์และการอนุญาตออกเดินทาง
6. ร้อยละผู้ต้องขังที่ประสบปัญหาด้านต่าง ๆ ได้รับการส่งเคราะห์ตามสภาพปัญหาและความต้องการอย่างเหมาะสม

กลยุทธ์

1. พัฒนาพุทธศาสนาผู้ต้องขัง
2. พัฒนาระบบภาพผู้ต้องขังตามความเหมาะสม
3. การจัดสวัสดิการและการส่งเคราะห์ที่เหมาะสม

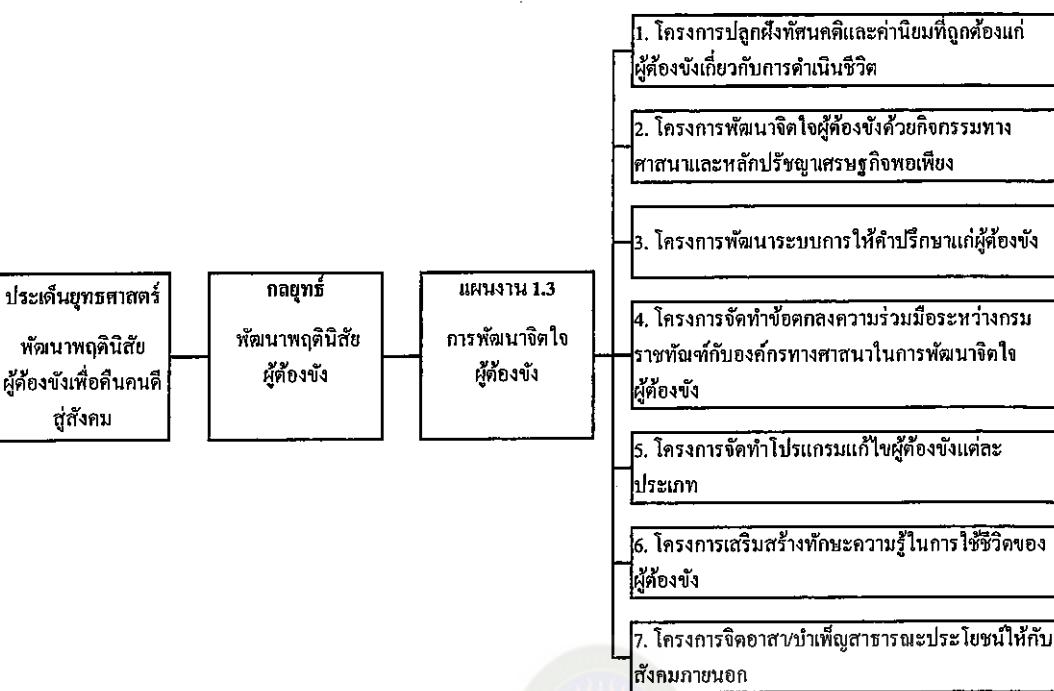
ภาพแสดงแผนงาน / โครงการหลักตามกลยุทธ์ของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์

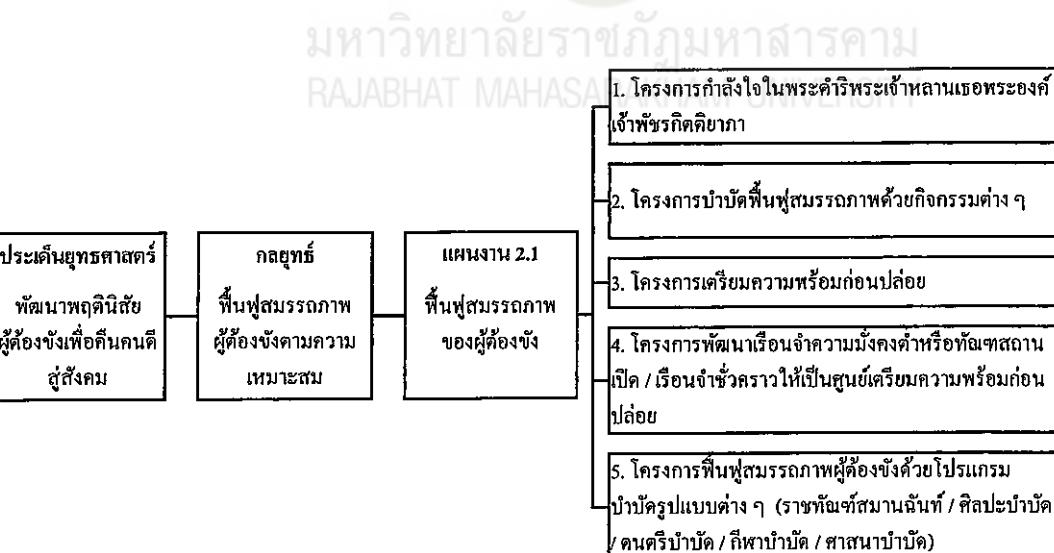
ภาพที่ 2.11 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 1 แผนงานที่ 1.1. ปรับปรุงจาก แผนปฏิบัติราชการ รวมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559 - 2560, โดย กรมราชทัณฑ์, 2559, กรุงเทพฯ : กรมราชทัณฑ์.

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังเพื่อคืนคนดีสู่สังคม	กลยุทธ์ 1. พัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง	แผนงาน 1.2 ส่งเสริมการใช้ศักยภาพของผู้ต้องขัง	1. โครงการสร้างเครือข่ายเสริมสร้างอาชีพและการใช้ชีวิตเมื่อพ้นโทษแล้ว
			2. โครงการเร่งรัดขยายการนำผู้ต้องขังไปทำงานตามรายละเอียดในสื่อกิจกรรมอาชีพ
			3. โครงการสำรวจและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับทักษะและความสามารถพิเศษของผู้ต้องขังใน
			4. โครงการศึกษาความต้องการของตลาดแรงงาน
			5. โครงการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
			6. โครงการส่งเสริมอาชีพให้แก่ผู้ต้องขังตามความต้องการของตลาดแรงงาน
			7. โครงการประสานความร่วมมือในการฝึกวิชาชีพกับหน่วยงานภายนอก
			8. โครงการสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนโดยใช้แรงงานผู้ต้องขังภายใต้เงื่อนไข
			9. โครงการผลิตอาหารฮาลาลในเรือนจำ 3 จังหวัดชายแดนใต้
			10. โครงการแลกเปลี่ยนผู้ต้องขังระหว่างเรือนจำเพื่อถ่ายทอดความรู้และทักษะการฝึก
			11. โครงการส่งเสริมและพัฒนาเรือนจำพัฒนาทางด้านการฝึกวิชาชีพ (ค้านการเกยุครั่ว, ค้านรับข้าวแรงงาน, ค้านงานสาธารณสุข)
			12. โครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างตราสินค้าราชภัณฑ์ (Branding)
			13. โครงการยกระดับมาตรฐานที่มีอยู่แรงงานผู้ต้องขัง (แบ่งชั้นทักษะผู้มีอยู่แรงงาน)
			14. โครงการบูรณาการภาคสังคม เพื่อช่วยเหลือผู้พ้นโทษไทยและการรื้อถอนการกระทำผิดช้า
			15. โครงการบูรณาการภาคสังคม เพื่อช่วยเหลือผู้พ้นโทษไทยและการรื้อถอนการกระทำผิดช้า
			16. โครงการติดตามผู้ต้องราชทัณฑ์ที่ได้รับการปล่อยตัว

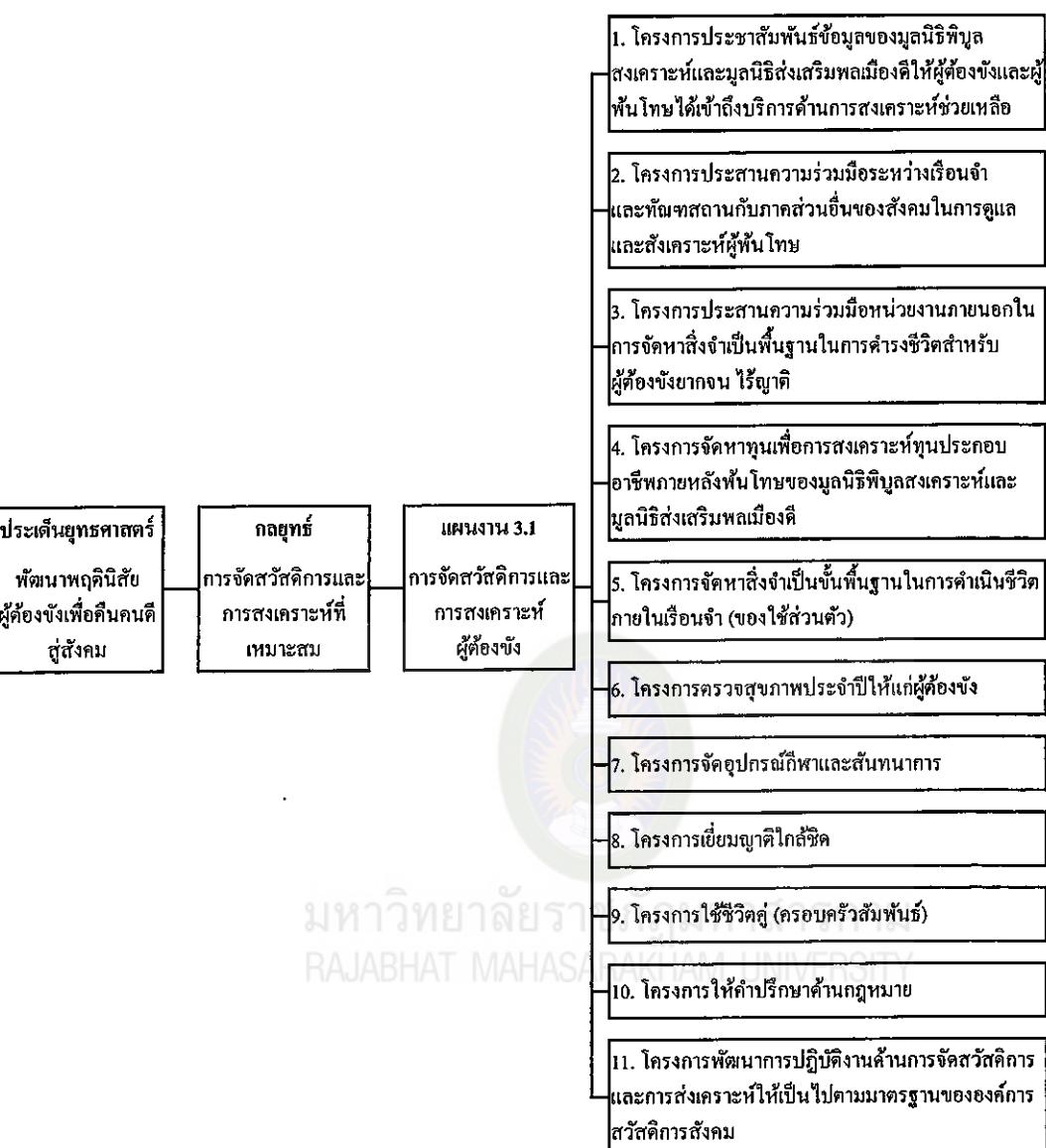
ภาพที่ 2.12 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 1 แผนงานที่ 1.2. ปรับปรุงจาก แผนปฏิบัติราชการรัฐบาลราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559 - 2560, โดย กรมราชทัณฑ์, 2559, กรุงเทพฯ : กรมราชทัณฑ์.

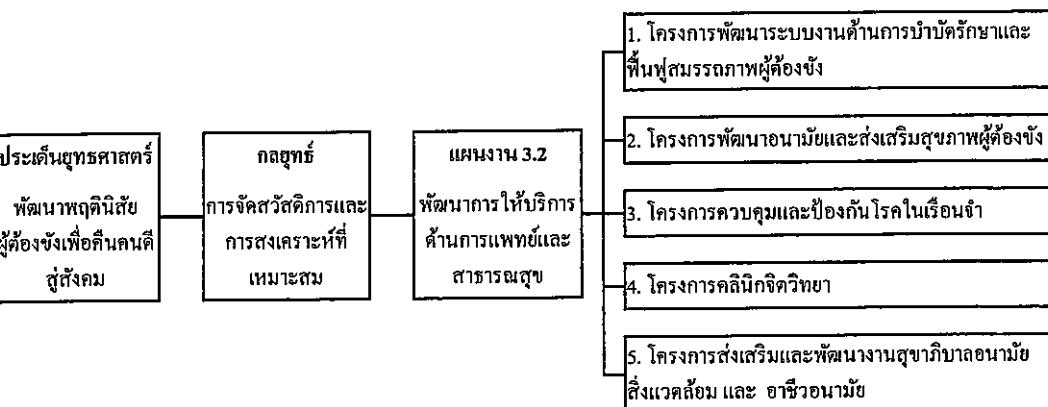
ภาพที่ 2.13 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 1 แผนงานที่ 1.3. ปรับปรุงจาก แผนปฏิบัติราชการ รวมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559 - 2560, โดย กรมราชทัณฑ์, 2559, กรุงเทพฯ : กรมราชทัณฑ์.

ภาพที่ 2.14 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 2 แผนงานที่ 2.1. ปรับปรุงจาก แผนปฏิบัติราชการ รวมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559 - 2560, โดย กรมราชทัณฑ์, 2559, กรุงเทพฯ : กรมราชทัณฑ์.

ภาพที่ 2.15 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 3 แผนงานที่ 3.1. ปรับปรุงจาก แผนปฏิบัติราชการ รวมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559 - 2560, โดย กรมราชทัณฑ์, 2559, กรุงเทพฯ : กรมราชทัณฑ์.

ภาพที่ 2.16 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 3 แผนงานที่ 3.2 ปรับปรุงจาก แผนปฏิบัติราชการ รวมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559 - 2560. โดย กรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559 - 2562, 2559. กรุงเทพฯ : รวมราชทัณฑ์.

2.3.2 กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง

พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการฝึกวิชาชีพ

มาตรา 22 นักโทษเด็ขาดต้องทำงานตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่งานเรือนจำ

มาตรา 23 คนต้องขังหรือคนฟ้า ต้องทำงานแต่เฉพาะที่เกี่ยวกับความสะอาดหรือ นำมัขของตน หรือการสุขาภิบาลในส่วนหนึ่งส่วนใดของเรือนจำ

คนต้องขังระหว่างอุทธรณ์ฎีกា อาจต้องทำงานเพื่อยังการบำรุงรักษาเรือนจำให้ดี ขึ้น ผู้ต้องขังคนใดสมควรเข้าทำงานอย่างอื่น ก็อาจอนุญาตให้ทำได้

มาตรา 24 ภารงานที่ผู้ต้องขังได้ทำไปแล้วนั้น อาจคำนวณเป็นราคางานตามที่ กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา 25 ผู้ต้องขังไม่มีสิทธิได้ค่าจ้าง แต่กฎกระทรวงที่กำหนดไว้ในมาตราก่อน จำกัดให้แบ่งรายได้อันเกิดจากการงานของผู้ต้องขัง ดังกำหนดไว้ในกฎกระทรวงก็ให้ได้รับ งานวัลเป็นจำนวนแต่เจ้ากระทรวงจะวินิจฉัย โดยพิเคราะห์ถึงพฤติกรรมแห่งกรณี รางวัลเช่นนี้ถ้า ต้องขังตาย ให้จ่ายแก่ผู้รับมรดก

มาตรา 27 อดีบคือมีอำนาจออกข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาและการอบรมผู้ต้องขัง

มาตรา 28 บรรดาเครื่องอุปกรณ์ในการศึกษา และอบรม เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ มุด หนังสืออ่าน รัฐบาลจะเป็นผู้จัดหาให้ แต่ผู้ต้องขังจะนำของตนมาใช้ได้เมื่อได้รับอนุญาต

2.3.2.1 กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์

ก.พ. 2479

ข้อ 50 งานที่จัดให้นักไทยเด็ขาดทำ ให้คำนึงถึงข้อต่อไปนี้ คือ

1. กำหนดไทย
 2. ความแข็งแรงแห่งร่างกาย
 3. สติปัญญา
 4. อุปนิสัยและฝีมือหรือความรู้ความชำนาญ
 5. ผลในทางเศรษฐกิจ
 6. ผลในทางอบรม
 7. สภาพการณ์แห่งเรือนจำ

ข้อ 51 นักไทยเด็คขาดที่อายุต่ำกว่า 25 ปี ให้คำนึงถึงการศึกษา และการ

บรมเป็นพิเศษ

ข้อ 52 ห้ามมิให้จ่ายนักโทษเด็ขาดออกทำงานนอกเรือนจำ เว้นแต่ผู้บัญชาการเรือนจำอนุญาต และถ้านักโทษเด็ขาดนั้นเป็นหญิง หรือจะต้องจำคุกไปอีกว่าสิบปี คงได้รับการอนุมัติจากอธิบดี

ข้อ 53 ห้ามมิให้จ่ายคนต้องขังหรือคนฝากออกทำงานนอกเรือนจำ เว้นแต่
มีจังหวะห่วงคุกทรยศกิจ ซึ่งถ้าจะจ่ายต้องกิจติดตามเมื่อไห้แห่งที่ก่อก้อนโดยอนโภ

ข้อ 54 นออกจากร่างที่เกี่ยวกับอนามัยของผู้ต้องขัง และสุขาภิบาลของ
คุกจำนำที่มีผู้ต้องจังได้หยุดทำงานดังต่อไปนี้

1. วันที่ 31 มีนาคม และวันที่ 1 เมษายน รวม 2 วัน
 2. วันคลองรัฐธรรมนูญ 1 วัน
 3. วันเฉลิมพระชนม์พระยา 1 วัน
 4. สักปด้าห์ละ 1 วัน
 5. วันอื่นๆ ให้รัฐมนตรีตั้งเป็นครั้งคราว

ข้อ 55 ห้ามมิให้เข้าพนักงานใช้ผู้ต้องขังทำงานเพื่อเป็นประโยชน์ส่วนตัว
แต่ อนุญาตไว้ในระเบียบข้อบังคับซึ่งกรมราชทัณฑ์อนุมัติ

ข้อ 57 งานที่จัดให้ผู้ต้องขังทำ แบ่งเป็นประเภทห้าผลประโยชน์ และไม่ห้า
ประโยชน์ เคพางานที่ห้าผลประโยชน์ให้คำนวณราคางานที่ทุน หมายถึง จำนวนเงินที่จ่าย
ทุน แรงงาน หมายถึง กำลังงานของผู้ต้องขังซึ่งมีส่วนในการงานนั้น กำไร หมายถึง รายได้ซึ่ง
จากการผลของงานเมื่อได้หักทุนออกแล้ว

2.3.2.2 มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังขององค์การสหประชาชาติ United Nation Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการฝึกวิชาชีพ ดังนี้

ข้อ 71 กำหนดไว้ คือ

1) งานที่ให้ผู้ต้องขังท่านนี้ จะต้องไม่มีลักษณะเป็นการทรมานให้

อาบeba

2) ผู้ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษแล้ว ต้องทำงานภายใต้บังคับแห่งความสมบูรณ์ทางร่างกายและจิตใจ ตามที่แพทย์ได้วินิจฉัย

3) ให้ผู้ต้องขังทำงานที่เกิดประโยชน์ในปริมาณพอที่จะไม่ให้เกิน

เวลาสั่งผู้ต้องขังตามจำนวนชั่วโมงทำงานปกติประจำวัน

4) งานที่จัดให้ผู้ต้องขังทำ ควรเป็นงานที่คงไว้หรือเพิ่มพูน

ภาระสภาพของเข้าที่จะทำมาหากลายเสื่อโดยสุจริต เมื่อพ้นโทษไปแล้วเท่าที่สามารถทำได้

5) ควรจัดให้ผู้ต้องขัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ต้องขังที่เยาว์วัย ได้รับ

การฝึกวิชาชีพในงานที่เป็นประโยชน์และบังเกิดผลกำไร

6) ผู้ต้องขังควรเดือกงานที่ตนประสงค์จะทำภายในการอบรมวิชาชีพที่

เหมาะสม และตามความต้องการของเรือนจำ และการรักษาและเบี่ยงบินนี้

ข้อ 72 กำหนดไว้ คือ

1) การจัดงาน และวิธีการทำงานจะต้องคล้ายคลึงงานอิสระนอก

อ่อนจำากที่สุดที่จะทำได้ เพื่อเตรียมผู้ต้องขังให้ชนิดอิสระที่

2) ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ ส่วนได้ส่วนเสียของผู้ต้องขัง และการ

กงานวิชาชีพของเข้า ยิ่งกว่าผลกำไรที่เรือนจำจะได้จากการที่ผู้ต้องขังทำ

ข้อ 73 กำหนดไว้ คือ

1) งานอุตสาหกรรมและงานกสิกรรมที่จัดให้ผู้ต้องขังทำนั้น ควรที่

อ่อนจำากค่านิการแรงโดยตรง ไม่ใช่ทำสัญญารับข้ากับเอกสารน

2) ถ้าให้ผู้ต้องขังทำงาน ซึ่งไม่ใช่งานของเรือนจำจะต้องให้อุป

ายในความกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่เรือนจำ และผู้ข้างแรงงานของผู้ต้องขังนั้น ๆ จะต้องจ่าย

จ้างในอัตราปกติ ให้แก่เรือนจำตามผลผลิตที่ผู้ต้องขังทำได้

ข้อ 74 กำหนดไว้ คือ

1) ภายในเรือนจำควรให้มีการระมัดระวัง เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพ

และอนามัยของผู้ต้องขังตามกฎหมาย เนื่องด้วยกับคนงานที่เป็นอิสระภายนอก

2) ให้มีข้อกำหนดชดเชยผู้ต้องขังที่ได้รับบาดเจ็บจากการทำงานรวมทั้งการเจ็บป่วยเนื่องจากงานนั้น ทั้งนี้ จะต้องไม่น้อยกว่าค่านางที่เป็นอิสระภายนอกได้รับตามกฎหมาย

ข้อ 75 กำหนดໄວ້ ຄືອ

1) จำนวนชั่วโมงทำงานของผู้ต้องขังสูงสุด ในวันหนึ่งและสัปดาห์หนึ่งพึงกำหนดໄວ້ในกฎหมายหรือกฎกระทรวง โดยพิจารณาตามข้อบังคับหรือประเพณีที่ใช้กับงานที่เป็นอิสระภายนอก

2) ชั่วโมงทำงานที่กำหนด จะต้องมีวันหยุดพักผ่อนสัปดาห์ละ 1 วัน ตามมีเวลาเพียงพอสำหรับการศึกษาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติผู้ต้องขังและการฟื้นฟูหักษ์สุ่สังคม

ข้อ 76 กำหนดໄວ້ ຄືອ

1) ควรมีระบบจ่ายค่าตอบแทนการทำงานของผู้ต้องขังอย่างต่อธรรม

2) ตามระบบดังกล่าวควรยินยอมให้ผู้ต้องขังใช้เงินที่เข้าได้รับนี้ ย่างน้อยกึ่งส่วน เพื่อซื้อของใช้สอยตามที่ได้รับอนุมัติ และส่งไปให้ครอบครัวของเขาได้ด้วย

3) ระบบนี้ทางราชการควรกันเงินส่วนหนึ่งที่ผู้ต้องขังได้รับสะสมไว้ มอบให้ผู้ต้องขังเมื่อพ้นโทษ

ข้อ 77 กำหนดໄວ້ ຄືອ

1) ควรมีข้อกำหนดให้ผู้ต้องขังทุกคนได้ศึกษาต่อเท่าที่สามารถรับการศึกษาได้รวมทั้งการสอนศาสนาในประเทศที่พожะคำเนินการได้ ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกและยกเว้นบังคับให้เรียน และทางกรมราชทัณฑ์ต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ

2) การศึกษาของผู้ต้องขัง พึงปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาของชาติ เพื่อที่ว่าเมื่อพ้นโทษแล้วจะศึกษาต่อได้สะดวก

ข้อ 78 กำหนดให้ทุกเรือนจำจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในทางบันเทิงและทางแผนธรรมาเพื่อเสริมสุขภาพทางกายและจิตใจแก่ผู้ต้องขัง

2.3.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำผิดโดยใช้เรือนจำ

2.3.3.1 ระบบการลงโทษในอดีต

การกระทำความผิดซึ่งมีโทษในคดีอาญาในอดีต สมัยก่อนการปฏิรูปเป็นระบบบริหารราชการแผ่นดินในสมัยพระบาทสมเด็จพระปุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีขั้นตอนกระบวนการพิจารณา ดังนี้ (ส่วน จันทร์, 2548, 5-7)

1. ให้เจ้าทุกข์ห้องร้อง และร้องเรียนไปยังกรมรับฟ้อง เมื่อมีการรับฟ้องไว้แล้วกรมรับฟ้องจะให้ถูกบุนพิจารณาว่า คดีอยู่ในเขตศาลใดก็จะนำคดีไปยังศาลนั้น ๆ

2. ศาลจะทำหน้าที่พิจารณาคดีในเสรีjiประเดินข้อโต้เลียง และส่งคดีไปให้ถูกบุนปรับคดีว่า จำเลยมีความผิดสถานใด จากนั้นจึงนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระบรมราชินิพิยกำหนดโดยเป็นรายบุคคล ขณะเดียวกันกฎหมายมิได้บัญญัติไว้ว่าไทยทางอาญาว่าด้วยการคุกจะมีกำหนดระยะเวลาเท่าใด ประกอบกับพระเจ้าอยู่หัวทรงมีภารกิจมาก ทำให้จำเลยถูกคุมขังอยู่ในบรมราชวินิจฉัยโดยไม่มีกำหนดระยะเวลา จึงเป็นเหตุให้มีการประกันตัวผู้ต้องขังระหว่างที่ทำการวินิจฉัยไทย

3. สมัยก่อนการปฏิรูประเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มีการใช้กฎหมายจารีตនครบาลโดยการใช้การทราบด้วยวิธีต่าง ๆ หากตกเป็นผู้ต้องหาแล้วจะต้องถูกจับกักก่อน ส่วนเมื่อพิจารณาคดีใครเป็นผู้ต้องหาแล้วจะต้องเป็นผู้รับโทษ จะถูกเปลี่ยนตีเพื่อเป็นการส่วงหาหลักฐานในการกระทำผิด หากสามารถหาพยานมาหักล้างหรือนำสืบได้ก็จะพ้นผิด หลักอ ให้ผู้ต้องหาเป็นผู้นำสืบ เป็นลักษณะของการพิจารณาคดีแบบไต่สวน ปัจจุบันการพิจารณาคดีใช้ระบบกล่าวหา ซึ่งรัฐเป็นผู้นำสืบโดยจะมีข้อสันนิษฐานเบื้องต้นว่า ผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์โดยปราศจากข้อสงสัยว่าเป็นผู้กระทำผิด

ต่อมามีการออกพระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายจารีตนครบาล ปี รศ. 15 โดยห้ามให้ข้าราชการลงโทษอาญาต่อผู้ต้องหาด้วยการทราบร่างกาย หากจะซักฟอกให้การ ให้ศาลวินิจฉัดคดีตามพยานหลักฐาน หากพบว่ามีพยานหลักฐานจึงลงโทษ จารีตนคราลที่ได้รับการยกเว้นจากพระราชบัญญัติดังกล่าว เช่น

- 1) การจำกัด และการเมื่ยนถาม ใจ เพื่อให้รับสารภาพตามกฎหมายลักษณะ ใจ
- 2) การตอบปากถูกความ ให้เข้าชื่อผู้ต้องขังที่รับสารภาพ
3. เมื่ยนสามยกแก่ผู้ถูกซักฟอก สิ่งที่น่าสังเกตประการหนึ่ง คือ ระบบการทราบด้วยจารีตนครบาลมิได้นำมาใช้กับผู้ต้องขังทุกคน มักจะใช้กับพวกราชญากรที่มีการซักทอดกันเอง
- 4) ปี รศ. 115 ได้มีการกระจายอำนาจบริหารคุกการมากขึ้น โดยที่พระเจ้าอยู่หัวได้อนบอำนาจให้ข้าหลวงพิเศษในศาลหัวเมืองสามารถกำหนดโดยที่พระเจ้าอยู่หัวได้ และต่อมาก็ได้ให้อำนาจศาลตีธรรมกำหนดโดยที่พระเจ้าอยู่หัวได้ เว้นแต่ไทยประหารชีวิต ไทยจำคุกตลอดชีวิต จะต้องนำความขึ้นกราบบังคมทูลเข่นเดิน

คดีที่จำเลยต้องโทษประหารชีวิต จะห้ามมิให้ประหารชีวิตจนกว่าจะได้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการอภัยโทษแล้ว และการประหารชีวิตให้กระทำเมื่อพ้นกำหนด 60 วันนับแต่วันที่

การพิพากษา หากมีการถวายฎีกาของพระราชนัดย์ไทย ก็ให้ยื่นระยะเวลาอกไปอีกและการถวาย
ภาษาของพระราชนัดย์ไทยนี้ถวายได้ครั้งเดียวเท่านั้น

นอกจากการอภัยไทยแล้ว ยังมีวิธีการของพระราชนามเปลี่ยน ไทยหนักเป็นไทย
มา ส่วนในเรื่องของการลงโทษจำคุก จะต้องนำผู้ต้องขังไปเพิ่ยงก่อน 60 ที่ ก่อนจำคุก หรือ 90 ที่
ทางรับโทษประหารชีวิต

กระบวนการต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ มีมุ่งมองที่มีองค์ต้องโทษว่าเป็นบุคคลที่
มีมิสติชีโว ซึ่งปัจจุบันแนวความคิดดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไปมาก เนื่องจากมีกลุ่มทัศนคติใหม่ โดย
เฉพาะกลุ่มที่ต้องการปฏิรูปกฎหมายอาชญา และองค์การเสรีภาพพลเมือง โดยมองว่าผู้ต้องขังเพียง
ก็จะกัดเสรีภาพในเรื่องจำเท่านั้น เขายอมมีชีวิตส่วนตัว จึงเกิดมีปัญหาว่า ผู้ต้องขังมีสถานะอะไร
และผู้บริหารงานราชทัณฑ์จะจำกัดการทำกิจกรรมของผู้ต้องขัง ได้เพียงใด ซึ่งเป็นปัญหาในการ
บริหารและทางกฎหมาย

2.3.3.2 การลงโทษผู้กระทำผิดโดยใช้เรือนจำ

แนวความคิดของสำนักอาชญาลิขยาดึงเดินเน้นการควบคุม ป้องกัน
อาชญากรรมส่วนแนวความคิดของสำนักปฏิฐานนิยมเน้นเรื่องการแก้ไขเพื่อนผู้กระทำความผิดทั้ง
ของสำนักมีแนวคิดที่ค่อนข้างขัดแย้งกันแต่จะสามารถสรุปทฤษฎีการลงโทษได้ 4 ทฤษฎี คือ
งาน จันทร์รัตน์, 2548, 7-9)

1) ทฤษฎีการลงโทษเพื่อการแก้แค้น (Retributive Theory)
นุழຍ์มีวิัฒนาการในการอยู่ร่วมกันเป็นชุมชน สังคม และเข่นเดียวกับการดำเนินชีวิต ก็มีการ
พัฒนาการเช่นเดียวกันเริ่มจากการดำเนินชีวิตแบบวิถีชาวบ้าน (Folk Ways) พัฒนาเป็นแบบมี
นวนธรรมเนียมประเพณี (Customs and Traditions) และพัฒนามาเป็นกฎศิลธรรม (Morals) และ
เป็นระบบกฎหมาย (Laws) ในที่สุดพฤติกรรมนุழຍ์ในการฝ่าฝืนวิถีชาวบ้าน ขนบประเพณี กฎศิล
ธรรม หรือกฎหมาย ย่อมจะทำให้เกิดการต่อต้านจากสมาชิกในสังคม หรือย่างน้อยก็จะเป็นที่
เกียจของชาวบ้าน ส่วนอย่างร้ายแรงก็จะต้องถูกเนรเทศออกจากชุมชน และพฤติกรรมที่ละเมิด
กฎหมายจะถูกแก้แค้นทดแทน โดยรัฐ ซึ่งอาจพิจารณาได้ 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีการลงโทษโดย
ัญชาตญาณ และทฤษฎีการลงโทษ เพราะผู้กระทำผิดสมควรถูกลงโทษ

1.1) ทฤษฎีการลงโทษโดยสัญชาตญาณ (Instinct Theory)

นุழຍ์นี้มองว่าการลงโทษเป็นการแสดงออกของสัญชาตญาณของการแก้แค้น เช่น การฆ่าคนตาย
กระทำผิดจะต้องได้รับผลของการกระทำ เช่นเดียวกับที่ตนได้กระทำเอาไว้ ในรูปแบบของการแก้
คืนทดแทนและการแก้แค้นทดแทนจะกระทำเมื่อมีโอกาส

1.2) ทฤษฎีการลงโทษเพื่อกระทำผิดสมควรได้รับโทษป็นทฤษฎีที่มิใช่การนำแนวคิดด้านการแก้แค้นทดแทนและการบำบัดฟื้นฟูมาใช้ จนมองว่าการลงโทษจะเกิดขึ้นเมื่อมีการประกอบอาชญากรรม โดยผู้กระทำความผิดสมควรได้รับการลงโทษระหว่างเหตุผลดังต่อไปนี้

1.2.1) พฤติกรรมอาชญากรรม และความทุกข์ทรมานของโทษต้องมีความสัมพันธ์กัน

1.2.2) โทษที่ลงโทษจะต้องรุนแรงเพียงพอ กับความร้ายกาจของเหยื่อ

1.2.3) โทษที่ได้รับจะเป็นการกระทำเช่นเดียว กับพฤติกรรมอาชญากรรม

1.2.4) เขาได้กระทำความผิด

1.2.5) เป็นการสมควรและถูกต้องแล้วที่จะต้องลงโทษ

แบบโทษ

2) ทฤษฎีการลงโทษแบบอรรถประโยชน์ (Utilitarian Prevention Theory) มนุษย์ที่ประกอบอาชญากรรม ได้มีแนวคิด ได้รับรองไว้ก่อนแล้วว่าจะลงมือกระทำดังนั้น รู้จึงควรกำหนดความผิดและลงโทษสำหรับการกระทำนั้น ทั้งนี้การลงโทษต้องรวดเร็ว รุนแรงตามที่กฎหมายกำหนดและต้องแนนอนเสมอภาคกัน

ทฤษฎีแบบอรรถประโยชน์สามารถแบ่งได้ 3 ทฤษฎี คือ

2.1) ทฤษฎีป้องกัน (Prevention Theory) มีวัตถุประสงค์ที่ป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดกลับไปกระทำผิดอีก เช่น การใช้โทษประหารชีวิต เป็นการป้องกันย่างกาง หรือการใช้โทษจำคุกจะเป็นการป้องกันชั่วคราว

2.2) ทฤษฎีการยับยั้ง (Deterrence Theory) เมื่อมีวอ่ายางการถูกลงโทษ จะทำให้ผู้กระทำความผิดคนอื่นไม่กล้าที่กระทำความผิดในท่านองเดียวนี้ ก

2.3) ทฤษฎีปรับปรุงผู้กระทำผิด (Reformation Theory) มีส่วนประกอบ 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง การปรับปรุงเนื่องจากการถูกลงโทษ

ส่วนที่สอง การปรับปรุงอันสืบเนื่องมาจาก การลงโทษ

3) ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขพื้นฟู (Rehabilitation Theory)

คุณภูมิคงว่าสาเหตุของการกระทำความผิดเกิดจากอิทธิพลของร่างกายและพันธุกรรม และนักษาสูขาวิทยามีแนวคิดที่ภูมิคงว่า การปฏิบัติ หรือพื้นฟูผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคล โดยใช้การเเคราะห์สาเหตุของการกระทำความผิดแล้วจึงแก้ไขที่สาเหตุ ในที่สุดผู้กระทำผิดก็ไม่หวนกลับไปกระทำอีก และวิธีการแก้ไขพื้นฟูจะมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ 4C ดังนี้

3.1) ผู้กระทำผิด (Clients) เป็นการรับรู้ภาพลักษณ์ของ

กระทำว่า จะมีลักษณะเป็นอย่างไร โดยแบ่งภาพลักษณ์ของผู้กระทำผิด 3 ประการ คือ

ประการแรก ภาพลักษณ์ของการแก้แค้นทดแทนโดย

พื้นฟูเจ้าหน้าที่งาน (Rehabilitation Model)

ประการที่สอง ภาพลักษณ์ของการถูกแก้แค้นทดแทน

(Retributive Model)

ประการที่สาม ภาพลักษณ์ของการป้องกันการกระทำ

ความผิด และการตัดโอกาสในการกระทำความผิด (Deterrence and Incapacitation)

3.2) เจ้าหน้าที่ (Change Agents) ผู้กระทำผิดเป็นอย่างไร กี

จังเจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมเข้าไปช่วยแก้ไขโดยผู้แก้ไขต้องมีคุณสมบัติ 4 ประการ

ประการแรก Human Relation ผู้แก้ไขต้องมีมนุษย์

เมตตาที่ดี เพื่อการโน้มน้าวให้ผู้กระทำผิดยอมรับฟัง

ประการที่สอง Skill ผู้แก้ไขต้องมีทักษะและความ

านาญในการปฏิบัติงาน

ประการที่สาม Attitude ผู้แก้ไขจะต้องมีทัศนคติที่ดี

ของผู้กระทำผิดสามารถแก้ไขกลับตัวเป็นคนดีได้

ประการที่สี่ Knowledge ผู้แก้ไขต้องมีความรู้ในทาง

ปฏิบัติงานและจำต้องหมั่นศึกษาเพิ่มเติม

3.3) สถานที่แก้ไข (Correctional Setting) เช่น เรือนจำ

สถานีตำรวจน้ำ สำนักงานคุมประพฤติ ทัณฑสถาน เป็นต้น

3.4) วิธีการบำบัดแก้ไข (Correctional Methods) จะเน้น

การแก้ไขเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม การยับยั้งจะต้องมีการปรับปรุงองค์กร (Organization

Changes) เพื่อให้การแก้ไขพื้นฟูมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และจะต้องมีการจัดระเบียบชุมชนเพื่อให้

คณะกรรมการอันส่งผลให้การแก้ไขพื้นฟูประสบความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น

4) ทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกันสังคม (Social Protection theory)

ทฤษฎีนี้ได้มีการนำเอากฎหมายเป็นเครื่องมือในการจัดการกับผู้กระทำผิด และยังเน้นการแก้ไขบำบัดพัฒนามากกว่าการลงโทษอีกด้วย โดยทฤษฎีนี้ได้ให้แนวคิดใหม่ ๆ ดังนี้

- 4.1) แก้ไขโทษทางอาญาให้มีความเป็นมนุษยธรรม
- 4.2) เน้นการขัดเกลาทางสังคมแก่ผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคล
- 4.3) คิดหาวิธีคุ้มครองสังคมโดยไม่ใช้กฎหมาย และแยก

การทำผิดออกจากสังคมโดยให้การศึกษาใหม่

- 4.4) มุ่งเน้นการคุ้มครองสังคมมากกว่าการลงโทษผู้กระทำ

ด

2.3.3.3 วัตถุประสงค์ของการลงโทษ

จากที่ได้ศึกษาถึงระบบการลงโทษในอดีตและทฤษฎีการลงโทษที่งานนานาชาติวิทยาหลายท่านก็ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการลงโทษไว้แตกต่างกัน ซึ่งจะองเห็นว่าปฏิกริยาของสังคมที่มีต่อผู้กระทำความผิดมีเป้าหมายและเหตุผลที่แตกต่างกันบ้าง เมื่อนอกบ้านอย่างไรก็ตามก็พอที่จะสรุปวัตถุประสงค์ในการลงโทษแยกเป็น 4 กลุ่ม คือ งานวัน จันทร์ทั้งหมด 2548, หน้า 9 - 12)

1.) การลงโทษเพื่อเป็นการแก้แค้นทัดแทนหรือชดเชยความผิด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHIT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.1) การลงโทษเพื่อเป็นการแก้แค้น (Punishment as

Retaliation or Revenge) นับเป็นวัตถุประสงค์ที่ใช้งานโทษผู้กระทำผิดที่มีมาแต่สมัยโบราณและพร่ำหลายที่สุดแม้กระทั่งปัจจุบัน ระบบการลงโทษแบบตัวต่อตัว พันต่อพัน ก็เป็นตัวอย่างหนึ่งของการลงโทษเพื่อการแก้แค้น ซึ่งกล่าวได้ออกย่างหนึ่งว่า ผู้กระทำความผิดสมควรได้รับการโต้ตอบอย่างการลงโทษอย่างสาสมกับความผิดที่ได้กระทำขึ้น เช่น ผู้ที่ฆ่าผู้อื่นตายโดยเจตนา ก็สมควรจะได้รับโทษให้ด้วยต่อไปตามกัน ทั้งนี้เพื่อเน้นให้เห็นผลกระทบที่ได้กระทำไว้ต่อผู้อื่น

1.2) การลงโทษเพื่อเป็นการทดแทนหรือชดเชยความผิด

(Punishment as a Expiation or Atonement) การลงโทษเพื่อเป็นการทดแทนหรือชดเชยความผิด เป็นเหตุผลที่เก่าพอดี กับการลงโทษเพื่อการแก้แค้น ตามวัตถุประสงค์นี้ ผู้กระทำผิดจะต้องใช้ความผิดด้วยความทุกข์ทรมาน โดยเฉพาะอย่างถ้าการลงโทษได้กระทำต่อหน้าสาธารณะ วัตถุประสงค์ของการลงโทษนี้จะมากยิ่งขึ้น การทดแทนหรือชดเชยความผิดอาจทำได้หลายทาง คือ (1) โดยการลงโทษให้สาสมกับความผิดที่ได้กระทำขึ้น สำหรับความผิดที่ร้ายแรง (2) โดย

การใช้ค่าเสียหายหรือค่าทดแทนแก่ผู้เสียหายแทนการถูกลงโทษ หรือ (3) โดยการลงโทษให้สามรถบ์ความผิดด้วย และให้ใช้ค่าเสียหายหรือค่าทดแทนด้วย

ในสมัยปัจจุบัน ไม่มีการลงโทษทางกาย และการลงโทษก็จะทำในที่ร่ำรวยไม่ได้กระทำต่อหน้าสาธารณะชั่นแต่ก่อน การลงโทษเพื่อเป็นการทดแทนจึงน้อยลง อย่างไรก็คือประชาชนก็ได้รับความพอใจเมื่อทราบว่าผู้กระทำการผิดได้ถูกลงโทษ การลงโทษเพื่อเป็นการทดแทนตามกฎหมายไทยในปัจจุบัน มักจะใช้เป็นมาตรการเลี้ยงไทยจำคุกหรือกักขัง เช่น ในกรณีกฎหมายบัญญัติให้มีโทษจำ แล้วปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลจะลงโทษปรับอย่างเดียว ก็ได้ ส่วนการเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทน ถ้าโจทก์หรือผู้เสียหายได้ยื่นคำขอในการฟ้องต่อศาลด้วย

2) การลงโทษเพื่อเป็นการยับยั้งหรือป้องกัน (Punishment as Deterrence or Restraint or Revention) การลงโทษตามวัตถุประสงค์นี้ก็เพื่อจะทำให้ผู้กระทำการผิดเข็มหัว แล้วเกรงกลัวจะไม่กล้ากระทำการผิดอีกต่อไป อีกประการหนึ่ง ก็เพื่อเป็นการเตือนให้คุณอื่น ๆ ทำความอย่างผู้กระทำการผิด เพราะจะถูกลงโทษเช่นเดียวกัน สมมติฐานภายใต้แนวคิดนี้มีอยู่ว่า ถ้าสังคมไม่สามารถจะนำตัวผู้กระทำการผิดมาสู่ระบบงานยุติธรรม และลงโทษผู้กระทำการผิดตามความผิดของเขาแล้ว ก็เท่ากับสังคมส่งเสริมอาชญากรรม อาชญากรรมก็จะเกิดขึ้น ระยะนี้การลงโทษจึงมุ่งที่จะหยุดหรือป้องกันอาชญากรรมนี้ให้เกิดขึ้น และให้มีผลยับยั้งดูติกรรมที่ผิดกฎหมายด้วย

3) การลงโทษเพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม (Punishments as Protection of Society or Incapacitation) การลงโทษเพื่อการป้องกันสังคมเริ่มขึ้นเมื่อมีการนำเอาการลงโทษจำคุกมาใช้ แต่ก่อนหน้านี้การลงโทษเพื่อการแก้แค้น เพื่อเป็นการทดแทน และเพื่อการยับยั้ง มีใช้อยู่เป็นอย่างมาก ยกตัวอย่างเช่น ในการจำจัดศัตรูทางการเมือง ผู้มีอำนาจการคงエネเรเกนนักโทษทางการเมืองหรืออาจทำการจำจัดด้วยวิธีการประหารชีวิต หรือขังในห้องใต้ดินสำหรับอาชญากรหรือผู้กระทำการผิดส่วนมาก การจำกัดออกไปจากสังคมโดยการจำคุกเพื่อไม่สามารถกระทำการผิดซ้ำได้ นำมาใช้ต่อเมื่อมีการนำโทษจำคุกมาใช้ การจำคุกก็ถือได้อย่างหนึ่งว่ามาตรการเพื่อความปลอดภัยด้วย คือ นักโทษที่ถูกจำคุกอยู่ย่อมไม่สามารถออกไปก่ออาชญากรรมหรือความเดือดร้อนแก่สังคมได้อีก อย่างน้อยก็เป็นการชี้ว่าควรจะห่วงการที่ถูกจำคุก

4) การลงโทษเพื่อปรับปรุง และแก้ไขผู้กระทำการผิด (Punishment as Means of Reformation or Rehabilitation) การลงโทษเพื่อเป็นการปรับปรุงผู้กระทำการผิด การใช้โทษจำคุกที่มีมาจากการถูกถือการลงโทษดังกล่าวมากแล้ว เหตุผลก็มีอยู่ว่า การลงโทษมีไว้โน้มที่จะปรับปรุงผู้กระทำการผิดและอาจปรับปรุงแก้ไขได้สำเร็จ โดยการก่อให้เกิดความ

ล้วว่าจะมีการลงโทษเข้าอีก โดยการก่อให้เกิดสำนึกว่า อาชญากรรมให้ประโภชน์ไม่คุ้มกับโทษ หรือ การทำลายนิสัยต่าง ๆ ที่อาชญากรรมได้สร้างขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าไทยเป็นการจำกัดระยะเวลา ผู้กระทำความผิดจะไม่มีโอกาสแสดงนิสัยเหล่านั้น

2.3.3.4 การปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

พระสธรรมณณี (2532, น. 340) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด (Treatment of Offenders) หมายถึงการแก้ไขปรับแต่งจิตใจ (Rehabilitation) ผู้กระทำผิดรวมไปถึงการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้กระทำความผิดที่เสียไปคืนมาด้วย ตามหลักทฤษฎีการแก้ไข (The correction Theory) คือเน้นในเรื่องการบำบัดแก้ไขเป็นผลให้มีการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการ และระบบเรือนจำ

นพธช. จิตสว่าง (2542, น. 43 - 44) ได้แบ่งการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดไว้ 2 ประเภท คือ

1. การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยเรือนจำ หมายถึง การคุมผู้กระทำผิดไว้ในเรือนจำ เป็นมาตรการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ได้มีวิถีทางการมาเป็นเวลาอ่อนสองศตวรรษ โดยได้มีการนำมาใช้แทนการลงโทษต่อเนื้อต่อตัว เช่น การตรามานหรือการเย็นต์ ในยุคแรก ๆ ที่เน้นการแก้เกี้น ทดแทน และข่มขู่ยั่นบัง แต่ต่อมาในระยะหลัง ได้หันมาเน้นเรื่องการแก้ไขอบรมให้กลับเข้าสู่สังคม รูปแบบและกิจกรรม ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในอนจำได้เปลี่ยนแปลงไปจากการเน้นการควบคุม อย่างเคร่งครัดมาสู่การจัดกิจกรรมในเชิงแก้ไข ในการให้การศึกษา การฝึกวิชาชีพและการจัดสวัสดิการต่าง ๆ เทคนิคสำคัญในการปฏิบัติต่อกระทำความผิด คือการรับตัวผู้กระทำความผิด การแยกการจัดชั้นของผู้กระทำผิดระดับวินัย การเยี่ยมเยียน และการติดต่อ การให้การศึกษา การอบรมทางศาสนา การบริการทางการแพทย์ การนทนาการ และการบริการด้านอาหาร

2. การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ หมายถึงการรับมาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดวิธีอื่น ๆ แทนมาตรการการควบคุมผู้กระทำผิดไว้ในเรือนจำ อาจจะมีขึ้นได้ก่อนที่ผู้กระทำผิดจะถูกจำคุกในเรือนจำ เช่น การปล่อยอย่างมีเงื่อนไขในขั้นตอนของตัวราช อัยการ และศาล และอาจจะมีขึ้นภายหลังจากที่ผู้กระทำผิดได้ถูกจองจำแล้ว เช่น ได้รับการปล่อยอย่างมีเงื่อนไข ออกไปก่อนครบกำหนดโทษ

การจำกัดผู้กระทำผิดในเรือนจำเป็นมาตรการในการลงโทษ หรือปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดแบบหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นมาตรการที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดบางประเภท เช่น ผู้กระทำผิดด้วยกรรม หรือผู้กระทำผิดประเภทต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นมีการควบคุมอย่างเข้มแข็งในเรือนจำเพื่อความปลอดภัยของสังคม ในขณะเดียวกันการใช้มาตรการจำกัด

อาจจะไม่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดบางประเภท เช่น ผู้กระทำผิดในคดีลักทรัพย์ซึ่งอาจใช้ปฏิบัติอนุคติเหล่านี้โดยใช้มาตรการอื่นแทนการจำคุกไว้ในเรือนจำอันเป็นผลดีต่อการป้องกันสังคมให้ลดลงอย่างมากกว่า

สุดส่วน ศุชีสร (อ้างถึงใน รังศิพร จันทร์สมวงศ์, 2552, น. 26)

การแก้ไขพื้นฟูและนำบัดผู้กระทำผิด มีแนวคิดเรื่องการให้โอกาสคนที่ทำผิด โดยการส่งเสริมการขัดเกลาทางสังคมในทางที่เหมาะสมโดยการให้การศึกษาการอบรมทางศาสนา การนั่นหนาการละการรักษาทางการแพทย์รวมถึงการรักษาจิตวิทยาการบริการทางสังคมสองคราห์ เป็นต้น เพื่อสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กลับมาเป็นคนปกติของสังคมมากกว่าการควบคุมพุติกรรม ควรจะดำเนินการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับคนเป็นคนดีด้วย

สุพจน์ สุโกรน (2530, น. 521) กล่าวถึง ทฤษฎีที่มุ่งต่อการแก้ไขพื้นในชุมชน (Peintegration Ideology) คือ การที่คนกระทำความผิดส่วนหนึ่งมีผลลัพธ์เนื่องมาจากทรัพย์ของสังคม และสิ่งแวดล้อมในสังคม และเมื่อผู้กระทำความผิดพ้นไปจากระบวนยุติธรรมแล้วก็จะต้องกลับไปสู่สังคม และสิ่งแวดล้อมเดิมอีก เพราะฉะนั้นชุมชนและสังคมจึงควรมี่วนร่วมในการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับคนเป็นคนดีด้วย

การรับตัวผู้ต้องขังเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญมากต่อการริหารและปักธงเรื่องจำ / ทัณฑสถาน อีกทั้งยังมีผลการระทบต่อสิทธิ公民ส่วนบุคคลของต้องขัง โดยหลักกฎหมายที่ว่า “บุคคลย่อมมีอิสระจากการจับกุม คุณซึ่ง และ เนรเทศ โดยพละการ” นั่นก่อนที่จะรับตัวผู้ต้องขังไว้ในความควบคุม จึงเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่อนามัยและทัณฑสถาน จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายโดยเคร่งครัด ในการรับตัวผู้ต้องขังจะรอบคุณลักษณะ กระบวนการเรื่องการตรวจอนามัยผู้ต้องขังเข้าใหม่ การตรวจค้นตัวและสิ่งของต้องขัง การจัดทำทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง การปฏิบัติต่อเด็กติดมาตรา การซึ่งระบุข้อบังคับของเรือนจำ การบันทึกพฤติกรรมลักษณะร้ายจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมถึงการรับหมายศาลหรือการอันเป็นสำคัญของเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในขณะที่อยู่ในเรือนจำ พอก็จะแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ การจัดบริการและการอบรมแก้ไขและการควบคุมและการดูแลรักษาวินัย (งาน จันทร์รัมย์, 2548, น. 12 - 13)

1. การจัดบริการและการอบรมแก้ไข ประกอบด้วย

- 1.1 การให้ความสะดวกและสิทธิประโยชน์
- 1.2 การจัดการศึกษาอบรมฝึกวิชาชีพ
- 1.3. การจัดบริการอาหารแก่ผู้ต้องขัง

- 1.4. การรักษาพยาบาลผู้ต้องขัง
2. การควบคุมและการดูแลรักษาวินัย ประกอบด้วย
 - 2.1 การควบคุมภายในเรือนจำ
 - 2.2 การควบคุมภายนอกเรือนจำ
 - 2.3 การควบคุมรักษาการณ์
 - 2.4 วินัยผู้ต้องขัง

ในขั้นตอนนี้ เป็นการดำเนินการทั้งด้านการควบคุม และการดำเนินการด้านการบริการต่าง ๆ ให้แก่ผู้ต้องขัง อันได้แก่ การจัดบริการด้านอาหาร อันเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการเกือบถูกส่งเสริมการปักครอง และการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในทุกรูปแบบ อีกทั้งยังมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับหนึ่งในปัจจัย 4 ของมนุษย์ คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยาารักษาโรค

การรักษาพยาบาล เป็นสิ่งจำเป็นทั้งในด้านการปักครอง เหตุผลทางการแพทย์ และหลักมนุษยธรรม ทั้งยังมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการอนามัย สาธารณสุข ตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปฏิบัติต่อนักโทษขององค์การสหประชาติ ด้วยมีความสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำและสามารถอธิบายให้คุกคากภายนอกที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งการรักษาพยาบาลผู้ต้องขังนี้ จะรวมไปถึงการรักษาพยาบาลผู้ต้องขังทั้งในขณะที่ถูกควบคุมอยู่ภายในเรือนจำ และการอนุญาตให้ผู้ต้องขังออกรักษาตัวภายนอก จนถึงกำหนดเวลา แต่ในส่วนนี้ก็รวมถึงการอนามัยและสุขาภิบาลเรือนจำ การป้องกันโรคระบาดในเรือนจำอีกด้วย กัน

การจัดการศึกษาอบรมและการฝึกวิชาชีพ เป็นการให้ศึกษาอบรมทั้งในด้านวิชาสามัญ วิชาชีพ และธรรมศึกษา โดยกรมราชทัณฑ์ถือเป็นภารกิจในการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังให้เป็นบุคคลที่สามารถเข้ากับสังคมได้เมื่อพ้นโทษไปแล้ว ของการให้ความสัมภានและสิทธิประโยชน์บางประการสำหรับผู้ต้องขัง ซึ่งบริการเหล่านี้ถึงแม้ว่าไม่ใช้ภารกิจด้านการควบคุมโดยตรง แต่เป็นภารกิจที่ช่วยส่งเสริมการควบคุมให้มีประสิทธิภาพ ในการทำให้ผู้ต้องขังได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม สำหรับภารกิจในส่วนของการควบคุมโดยตรง จะเกี่ยวข้องกับการรักษาวินัยของผู้ต้องขัง การควบคุมรักษาการณ์ มาตรการควบคุมผู้ต้องขัง ในเรือนจำ และมาตรการควบคุมผู้ต้องขังภายนอกเรือนจำ ซึ่งมาตรการการควบคุมผู้ต้องขังนี้ ภารกิจที่สำคัญประการแรกที่อยู่ในหน้าที่รับผิดชอบของกรมราชทัณฑ์ และเป็นงานหลักของเรือนจำและทัณฑสถาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปักครองและดูแลผู้ต้องขังให้ปฏิบัติตามระเบียบ ของทางเรือนจำ และมิให้ก่อเหตุร้ายหรือแหกหักเรือนจำหลบหนี การพิจารณาความดี

รวมขอบของผู้ต้องขัง การเสนอความเห็นเกี่ยวกับการเลื่อนขึ้นหรือการลดชั้น การลงทะเบียนทางวินัย เป็นส่วนหนึ่งของมาตรการการควบคุม หากเจ้าพนักงานเรือนจำสามารถควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในระเบียบวินัยได้ การปกครองเรือนจำหรือทัณฑสถาน ย่อมดำเนินไปด้วยความสงบเรียบร้อย บรรยายภาพที่ดี และมีประสิทธิภาพ

2.3.3.5 ผลกระทบของการควบคุมผู้ต้องขัง

การถูกจองจำในเรือนจำ ทำให้ผู้ต้องขังถูกจำกัดอิสระ โดยต้องขังทุก ๆ คนต้องปฏิบัติตามระเบียบและแผนงานที่มีการวางแผนไว้อย่างดี ปราศจากข้อตัดเย็บใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นวิธีชีวิตภายในเรือนจำและภายนอกเรือนจำจะแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง บนหน้ามือเป็นหลังมือนับแต่การเข้ามานเป็นสมาชิกใหม่ ผู้ต้องขังจะรู้สึกถึงการถูกตัดขาดจากสังคมภายนอก และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างนี้เอง จะเป็นตัวกระตุ้นความรู้สึกให้แรงกล้ามากยิ่งขึ้น ด้วยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ต้องโทษเป็นเวลานาน ทั้งนี้ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวเมื่อออกจากสู่สังคมภายนอก ซึ่งผลกระทบจากการถูกจองจำแบ่งได้ดังนี้ (สงวน จันทร์รัมย์, 2548, น. 15)

1) การถูกจองจำจะทำให้เกิดรอยลบ (Stigma) ในตัวผู้ถูกจองจำ ผู้ที่เคยเป็นนักโทษมาก่อนจะถูกสังคมตั้งแง่ว่า เป็นคนชั่ว ไม่มีสักได้อยากหาด้วย ในเรื่องจะกลับเข้าสังคมต่อหรือการจะกลับเข้าทำงานจะทำได้ยากขึ้น เมื่อสังคมไม่ให้การต้อนรับดีผู้ต้องโทษ ก็จะทำให้ผู้ต้องโทษกลับไปคงหาสามกับผู้พันโทษด้วยกันเอง และอาจชักนำไปสู่การกระทำการใดอีก

2) สภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำส่งผลกระทบด้านลบต่อร่างกาย จิตใจผู้ต้องขังอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ต้องขังซึ่งถูกจองจำเป็นครั้งแรก มักจะได้รับความเทื่อนใจเป็นอย่างยิ่ง อาจส่งผลให้พฤติกรรมและนิสัยเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ แม้ว่า ในอนจำจะมีสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิตแล้วก็ตาม แต่สภาพความเป็นอยู่โดยทั่วไปเมื่อยืนกับความเป็นอยู่ของสังคมภายนอกก็ไม่สู้ดีเท่าไนก และเมื่อประกอบกับความกดดันต่าง ๆ มีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิตของผู้ต้องขังที่เต็มทรมลง และการต้องถูกจองจำเป็นระยะเวลานาน ก็จะทำให้เกิดการถ่ายทอดพฤติกรรมอาชญากรรมได้ (Prisonization)

3) การได้รับผลกระทบทางสุขภาพจิตและสุขภาพกาย เกิดขึ้น ซึ่งมาจากต้องเผชิญกับการสูญเสียอิสระภาพและสิทธิ์ต่าง ๆ ที่พึงมีพึงได้ เริ่มตั้งแต่การตรวจค้น ทางกาย การสวมใส่เครื่องแบบเรือนจำ การถูกตัดผม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนทำให้สถานะเก่าของต้องขังเปลี่ยนให้สูญเสื่นไปพร้อม ๆ กับการมีสถานะภาพใหม่ คือ สถานภาพผู้ต้องขัง เป็นการถายความเป็นป้าเจกนุคคลของผู้ต้องขังและบัดเบี้ดสถานะใหม่ที่ต่างกว่าเดิมให้

4) ผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย เนื่องจากการอยู่ร่วมกันอย่างแออัด ละบังต้องเผชิญกับปัญหาสุขภาพจิต ซึ่งล้วนแต่มีผลต่อปัญหาในการปรับตัวของผู้ต้องขังหลังพ้นโทษ

5) การแก้ไขผู้กระทำผิดในเรือนจำ เป็นมาตรการเชิงบังคับให้ต้องขังเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการแก้ไข โดยผู้ต้องขังไม่สามารถเลือกกิจกรรมที่จะเข้าร่วมได้จากความสมัครใจทำให้ผู้ต้องขังไม่ได้รับประโยชน์จากการร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่ การบังคับให้ต้องขังเข้าร่วมกิจกรรมนี้ ทำให้เรือนจำดีสิทธิภาพในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

6) ผู้ต้องขังที่พ้นโทษอาจรู้สึกเปลกล徉 เมื่อจากค่านิยมและมนธรรมที่เรียนรู้จากภายในเรือนจำ ทำให้สังคมภายนอกไม่ยอมรับ และย่อมเป็นอุปสรรคต่อผู้ที่พ้นโทษที่ไม่สามารถเริ่มต้นเป็นพลเมืองดีภายใต้กรอบกฎหมายโดยสุจริต ได้ ความรู้สึกแตกแยกนี้ อาจส่งผลให้ผู้ต้องขังไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมปกติได้ และหันไปกระทำการความผิดซ้ำ โดยชักดิกรรมที่ได้จากการเรียนรู้ขยะอยู่ในเรือนจำ

ผลกระทบจากการถูกจองจำ ก่อให้เกิดความกดดันและถูกจำกัดค้านต่าง ๆ ซึ่งการถูกความคุมการถูกจำกัดดังกล่าวมี 5 ประการ คือ (ส่วน จันทารัมย์, 2548, น. 6 - 17)

1) การถูกจำกัดทางด้านเสรีภาพ

การสูญเสียอิสระ เป็นความกดดันประการแรกที่ผู้ต้องขัง องประสบพบเจอมีอย่างของเจ้า หมายความว่า ผู้กระทำผิดจะถูกกักขังไว้ให้อยู่ในเรือนจำเท่านั้น ไม่สามารถทำอะไรได้ตามอำเภอใจ นอกจากนี้การถูกจองจำยังหมายความรวมถึงการตัดขาดการครอบครัวตามด้วย ซึ่งเป็นการถูกตัดขาดหรือแยกจากกันในฐานะผู้ถูกลงโทษ และสิ่งที่หดร้ายต่อกำลังใจมากที่สุดก็คือ การปฏิเสธจากสังคมและถูกติดตราว่าเป็นนักโทษ ทำให้ผู้ต้องขังสิ้นสุดเสียสถานภาพของสมาชิกในสังคม และสถานภาพของบุคคลทั่วไป ในสภาพดังกล่าวเป็นล้อนสืบเนื่องมาจากการถูกจำกัดเสรีภาพ และเป็นผลให้ผู้ต้องขังได้รับความกดดันอย่างยิ่ง

2) การถูกจำกัดด้านเครื่องอุปโภค บริโภค และบริการ

แม้ในเรือนจำ ผู้ต้องขังจะได้รับการตอบสนองความองการขึ้นพื้นฐาน และคนทั่วไปอาจคิดว่า เป็นการเออเปรียบคนจน หากผู้ต้องขังนั้นปราศจากทรัพย์ที่จะเลือก แม้กระทั่งเวลาที่ยังไม่สามารถมีเป็นของตนเองได้ ไม่สามารถที่จะเลือกทำในสิ่งที่ชอบเหมือนเดิมที่เคยกระทำแม่อยู่ในสังคมภายนอก การถูกจำกัดในเรื่องการอุปโภคบริโภค และบริการนี้ ทำให้ผู้ต้องขังมองตนเองว่าเป็นผู้สูญเสีย โดยเฉพาะการสูญเสีย ในขณะที่สิ่งที่มีอยู่ในตัว

การคือแรงงาน กลับถูกเรียกชื่อใหม่เป็นการฟื้นฟูแก้ไขฝึกอาชีพ ซึ่งเป็นความกอดดันอีกประการหนึ่ง ผู้ต้องขังได้รับ

3) การถูกจำกัดด้านความสัมพันธ์ทางเพศ

การถูกจงจำเป็นการที่ผู้ต้องขังถูกตัดขาดจากเพศตรงข่ายและการถูกตัดขาดจากการมีเพศสัมพันธ์ และขาดการติดต่อสماคมจากเพศตรงข้าม ทำให้ผู้ต้องขังได้รับความกอดดัน เนื่องจากความต้องการทางเพศเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ หากขาดการตอบสนองความต้องการทางเพศโดยจะต้องอยู่ร่วมกันกับเพศเดียวกัน ทำให้ผู้ต้องขังคิดว่าหากกำลังหันเหไปสู่ความสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศ ความกอดดันนี้จะไม่เกิดขึ้นในโลกที่มีอิสตรีอยู่ แต่ทว่าภายในเรือนจำนั้นได้แยกกันอยู่ทำให้ผู้ต้องขังสับสนว่า เขายังคงถูกความทางเพศอยู่ริโอไม่

4) การถูกจำกัดด้านอิสรภาพ

ผู้ต้องขังต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย ซึ่งเกิดความกอดดันจากการถูกจำกัดอิสรภาพพวกเขาร้องขอปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน รวมทั้งการถูกตรวจสอบเจ้าหน้าที่ตลอดเวลา เช่น การตรวจดูหมาย การกำหนดเวลาอนอน การทำงาน กฎหมายที่ต่าง ๆ ล่านี้จะทำให้ผู้ต้องขังหมดอิสรภาพ แต่ความกอดดันเกิดจากความไม่มีเหตุผลของกฎหมายที่ต่าง ๆ ไม่สามารถหาคำตอบคำต่อหน้าที่ได้และเจ้าพนักงานก็ปฏิเสธที่จะอธิบายคำต่อหน้าที่ก่อนข้างเป็นากล และนิยมใช้กัน คือ มันเป็นกฎหมายเรื่องนั้น ผู้ต้องขังไม่ทราบว่าทำไม่ได้รับสิ่งของที่ส่งมาถึง และทำไม่ต้องมีกฎหมายมากมาย ผลกระทบคือ ผู้ต้องขังจะรู้สึกว่าตัวเขาถูกจำกัดทุกสิ่งทุกอย่าง ละเลยความสันหวัง อ่อนแอด นับเป็นความกอดดันทางด้านจิตใจอย่างรุนแรง

5) การถูกจำกัดด้านความปลอดภัย

เรือนจำเป็นสังคม ดังนั้นผู้ต้องขังจำต้องอยู่ร่วมกัน ซึ่งแต่คนมีประวัติภูมิหลังที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดความวิตกกังวลว่าตัวเองอาจถูกทำร้าย ถูกกลั่นแกล้ง ด้วย เพราะเขารู้สึกว่าสักวันหนึ่งจะต้องถูกทดสอบจากผู้ต้องขังที่ได้รับโทษนานา เป็นบรรยายการคุกคามเร่งขันกัน ผู้ที่เข็งแรงกว่าจะทำร้ายผู้ที่อ่อนแอกว่า ขณะเดียวกันที่เจ้าพนักงานคุ้มครองจึงเกิดความวิตกกังวลว่า สักวันเขาก็ต้องประสบกับการท้าทาย และพวกเขารู้สึกกอดดันว่องจากรู้สึกสูญเสียหลักประกันด้านความปลอดภัย

2.3.3.6 แนวคิดการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดของกรมราชทัณฑ์

กิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

กิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูสามารถจัดประเภทได้ 3 ระดับ ดังนี้

1) กิจกรรมการแก้ไขพื้นฟื้นฐาน ได้แก่ การฝึกวิชาชีพ

การให้การศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพ และการอบรมทางศีลธรรมตลอดจนกิจกรรมทางศาสนา สวัสดิการและนันทนาการต่าง ๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมหลักที่มุ่งจัดให้ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ทั้ง่อนจำ ได้รับการฝึกทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตในสังคมคือ การศึกษาอาชีพและหลักศาสนา ต่อสิ่งที่ยังขาดคือ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรม โดยเฉพาะพฤติกรรมอาชญากร ดังนั้นจึงเป็นต้องมีกิจกรรมการแก้ไขพื้นฟื้นฟูอีกรอบดับหนึ่ง

2) กิจกรรมการแก้ไขพื้นฟูเฉพาะ เป็นกิจกรรมการแก้ไข

มุ่งปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้กระทำผิด โดยมีหลักสูตรในการให้ความรู้และฝึกทักษะและใช้กระบวนการกลุ่มเป็นเครื่องมือในการสร้างวินัยและปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมผู้รับการอบรม ตามกิจกรรมจะต้องรับการอบรมติดต่อ กันเป็นหลักสูตรระยะยาวย (ประมาณ 6 เดือน ถึง 1 ปี) ซึ่งไม่รวมระยะเวลาเตรียมการปลดปล่อย จึงจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ตุติกรรมกิจกรรมเฉพาะดังกล่าว นี้ อาจแยกตามประเภทคดี หรือแยกตามพฤติกรรมของผู้กระทำผิด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมว่าจะมุ่งแก้ไขพื้นฟื้นผู้ต้องขังกลุ่มใด ดังนั้น กลุ่มเป้าหมายจึงไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับปัญหาอาชญากรรมของแต่ละประเทศ แต่ละท้องถิ่นซึ่งไม่มีอันกัน เช่น ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญที่รับสังคมไทย แต่อ่าไม่ใช่องประเทศอื่น ดังนั้นจึงมาไม่มีการจัดกิจกรรมสำหรับผู้ต้องขังคดียาเสพติดขึ้น ในขณะที่ประเทศไทยเป็นต้องจัดกิจกรรมสำหรับผู้ต้องขังกลุ่มนี้ แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้ต้องขังคดียาเสพติดทุกคนจะถูกคัดเข้ากิจกรรม ดังการจำแนกลักษณะเพื่อคัดกรุ่นผู้ต้องขังที่สามารถแก้ไขพื้นฟูเฉพาะที่มีการดำเนินการอยู่ในระบบราชทัณฑ์ของประเทศต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดที่ให้ความรุนแรง เป็นต้น

นอกเหนือจากกิจกรรมการแก้ไขพื้นฟูแล้ว การจัด

กิจกรรมเฉพาะยังอาจทำได้ในลักษณะของการจัดกิจกรรมเพื่อสวัสดิการ เช่น กิจกรรมการปฏิบัติ ผู้ต้องขังชราภาพ กิจกรรมการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังป่วยกิจกรรมการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโรคจิต หรือ กิจกรรมการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังชาวต่างประเทศเป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ไม่ได้มุ่งแก้ไขพื้นฟูแต่_mu_jด วัสดิการและการดูแลสวัสดิภาพด้วย

3) กิจกรรมการแก้ไขพื้นฟูอย่างเป็นกิจกรรมระยะสั้น ซึ่ง

เป็นหลักสูตรในการให้ความรู้หรือฝึกทักษะให้ผู้ต้องขังที่เข้ารับการอบรมในหลักสูตรดังกล่าว รับความรู้หรือฝึกทักษะเฉพาะด้าน เนพะทางเช่น การป้องกันการทำผิดช้า การจัดการกับความรำ จัดการจัดการกับความขัดแย้ง หรือทักษะการงานทักษะการสัมภาษณ์เพื่อทางาน เป็นต้น ลักษณะเหล่านี้อาจเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในการแก้ไขพื้นฟูกิจกรรมเฉพาะตามแต่ความ หมายของผู้ต้องขัง แต่ละประเทศที่มีความจำเป็นต้องได้รับการอบรมที่แตกต่างกัน หลักสูตร

การรับการอบรมตามกิจกรรมย่อยนี้ โดยปกติจะเป็นหลักสูตรระยะสั้นประมาณ 1 - 2 วัน เป็นการนิยมให้ความรู้และฝึกทักษะเป็นหลัก เมื่อจบแล้วก็อาจเข้าอบรมในกิจกรรมย่อยอื่น ๆ ต่อไปตามแต่ที่กำหนดไว้ในกิจกรรมเฉพาะ

จากตัวแบบของกิจกรรมการแก้ไขพื้นผู้ต้องขัง ซึ่งเห็นได้ว่า กรรมพื้นฐานเป็นกิจกรรมหลักจัดให้ผู้ต้องขังเป็นการทั่วไป กิจกรรมเฉพาะที่จัดให้ผู้ต้องขังบางส่วน คือ ส่วนกิจกรรมย่อยจะเป็นหลักสูตรหรือบทเรียนที่เป็นส่วนประกอบของกิจกรรมโดยเฉพาะอีกวันหนึ่ง

2.3.3.7 กระบวนการในการแก้ไขพื้นผู้ต้องขัง

การแก้ไขพื้นผู้ต้องขังหรือการแก้ไขพื้นผู้กระทำผิดที่จัดเป็นกรรมเฉพาะมิใช่กิจกรรมการแก้ไขพื้นฐานนั้น ไม่ว่าในกรณีจะมีกระบวนการในการนิยมที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ก่อร่วมคือ

1) เลือกกลุ่มเป้าหมาย

เป็นการดำเนินการในขั้นตอนแรก จะต้องเริ่มด้วยการทำหนังสือต้องขังที่จะเป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะนำมารับการแก้ไขพื้นผูก่อนว่าจะเลือกผู้ต้องขังประเภทใดมีเงื่อนไขอย่างไร เช่น ต้องขังคดีทำผิดทางเพศ ผู้ต้องขังคดีฆ่าคนตาย หรือไม่พิจารณาในเบื้องของคดี แต่พิจารณาเลือกในเบื้องของพฤติกรรม เช่น ผู้ต้องขังที่ชอบใช้ความรุนแรงในการกระทำผิด เป็นต้น การจะกำหนดกลุ่มเป้าหมายกลุ่มใดนั้น ขึ้นอยู่กับความสำคัญของปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กมีมากและเกิดกระทำผิดซ้ำ ดังนั้นจึงได้มีการคิดโครงการแก้ไขพื้นผู้กระทำผิดทางเพศต่อเด็กขึ้น ออกจากนี้ยังเป็นการทำให้กลุ่มเป้าหมายแคบลงและมีความเป็นไปได้ในการจัดการแก้ไขพื้นผามากขึ้น จัดเป็นรุ่น ๆ รุ่นละ 20 - 40 ราย ได้ทำให้การแก้ไขมีคุณภาพมากกว่าการดำเนินการเป็นหมู่ละ 100 - 200 คน

2) การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อการแก้ไข

เป็นการดำเนินการในขั้นตอนที่สอง จะต้องดำเนินการจำแนกตามผู้ต้องขังหรืออีกนัยหนึ่งอาจเรียกว่าเป็นการประเมินรายบุคคล เพื่อที่จะทำให้สามารถรักษาต้องขังเป็นรายบุคคลจนสามารถแยกปฏิบัติแยกกล่าวไว้ในการแก้ไขพื้นผู้ให้เหมาะสมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มได้ การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังที่ว่านี้จะต้องเป็นการจำแนกลักษณะขั้นสูงที่ยิ่งกว่า การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อการแก้ไขที่สามารถเจาะลึกถึงพฤติกรรมและสาเหตุของการกระทำผิดของผู้ต้องขังจนสามารถนำมาเป็นแนวทางและกำหนดกล่าว หรือหลักสูตรในการพื้นผ้าสอดคล้องกับผู้ต้องขังแต่ละคน ได้ การจำแนกลักษณะดังกล่าวจะเน้นการภายนอกแบบเจาะลึก ศึกษาประวัติจากเอกสารและการเปิดเผยของผู้ต้องขัง การสังเกต

ฤติกรรม และการใช้แบบประเมินทางจิตวิทยาเพื่อที่จะนำไว้เคราะห์และการวางแผนการแก้ไขนั้นเป็นรายบุคคล ดังนั้นผู้ต้องขังที่จะนำไว้เคราะห์ในเรือนจำจึงมีจำนวนไม่มากรุ่นหนึ่งประมาณ 20 - 40 ราย ดังนั้นการจำแนกกลุ่มและ การประเมินอย่างละเอียดจึงสามารถทำได้

3) การดำเนินการตามกิจกรรม

เป็นการดำเนินการในขั้นตอนที่สาม คือการดำเนินการตามลักษณะที่กล่าวไว้ในการแก้ไขพื้นฟู ขั้นตอนนี้ถือว่าเป็นขั้นตอนหลัก เพราะเป็นเนื้อหาสำคัญของ การแก้ไขพื้นฟู เช่น ถ้าจะแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำการคิดทางเพศ ก็ต้องจัดกิจกรรมซึ่งมีหลักสูตรบทเรียน ละกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อบรรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ต้องขังคดีกระทำการคิดทางเพศ อาจจะเริ่มจากการให้ความรู้ ให้ความเข้าใจ การฝึกทักษะ ปรับเปลี่ยนทัศนคติและนำไปสู่การ รับเปลี่ยนทัศนคติ และนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในกรณีของผู้ติดยาเสพติด หากนำวิธีการชุมชน นำบัดมາใช้ในขั้นตอนนี้ ก็จะเป็นการนำกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ นماซิก ซึ่งสามารถจะต้องอยู่ด้วยกันเป็นเวลานาน ประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบของชุมชนบำบัด ทางล่อทดลอง โดยอิทธิพลของกลุ่มจนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

4) การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

เป็นการดำเนินการในขั้นตอนที่สี่ ขั้นตอนการเตรียมความพร้อม อนปลดปล่อยเป็นการทำให้ผู้ต้องขังที่เข้ากิจกรรมอบรมการแก้ไขพื้นฟูจนยึดติดกับวัฒนธรรม แบบแผนของกลุ่มและของเรือนจำเริ่มถอนตัวออกจากเพื่อเตรียมที่จะยืนหยัดด้วยตนเอง และ รับตัวเข้ากับสังคมที่จะต้องกลับไปเมืองไทย ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสำคัญชั้นกัน เพราะหากไม่ การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ผู้ต้องขังที่แม้จะได้รับการอบรมมาจนเข้มแข็งสามารถ รับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมได้แล้ว หากไม่มีความพร้อมก็จะปรับตัวไม่ทัน จะยึดติดกับ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตในเรือนจำ หรือในกลุ่ม เช่น กลุ่มชุมชนบำบัดจนปรับตัวเข้ากับสังคม ภายนอกไม่ได้

5) การคุ้มครองปล่อย

เป็นการดำเนินการในขั้นตอนสุดท้าย คือการคุ้มครองปล่อยเป็น ขั้นตอนที่ชุมชนจะต้องเข้ามาร่วมรับผิดชอบในการให้การคุ้มครองผู้ต้องขังที่พ้นโทษ ซึ่งจะต้องเกิด การประสานงานของฝ่ายเรือนจำกับชุมชนในการดึงชุมชนเข้ามาช่วย หากไม่มีขั้นตอนนี้แล้ว ห้องขังที่ได้รับการอบรมมาดี หากจะต้องกลับไปในสภาพแวดล้อมเดิม สังคมเดิม แหล่งอนามัยนุ ณ เครื่อข่ายเดิมก็จะไม่สามารถทนทานต่อสิ่ง外界และกลับไปกระทำการคิดขึ้นอีก

2.3.3.8 บุคลากรด้านการแก้ไขพื้นผู้ต้องขัง

บุคลากรที่จะดำเนินการตามกิจกรรมการแก้ไขพื้นผู้กระทำผิดต้องเป็นทีมงานซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของฝ่ายเรือนจำหรือสถานควบคุม ซึ่งจะเป็นผู้อำนวยวิสามัญและดูแลด้านสถานที่ นักอักษรภาษาไทยและนักทัณฑ์วิทยาเป็นผู้วางแผนและกิจกรรมในการแก้ไขตลอดจนการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อการแก้ไขโดยเฉพาะ การวิเคราะห์สาเหตุการกระทำคและพฤติกรรมอาชญากร นอกจากนี้จะต้องมีนักวิทยาลินิกหรือนักจิตบำบัด นักสังคม เกราะห์ หรือนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเจ้าหน้าที่ในการดำเนินตามกิจกรรมที่วางไว้ โดยเฉพาะการอบรมทักษะด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมย่อย เช่น การระงับความโกรธ การจัดการกับความขัดแย้ง การสร้างสัมพันธภาพในครอบครัว รวมถึงการดำเนินการตามกระบวนการกลุ่มและใช้กลุ่มและใช้ร่องมือในการบำบัดอื่น ๆ เช่น ศิลปะบำบัด ครอบครัวบำบัด การให้คำปรึกษาเฉพาะรายและกลุ่ม ตน อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติผู้ที่จะปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรง ตั้งแต่เริ่ม กระบวนการจนจบก็คือ เจ้าหน้าที่เรือนจำที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโครงการ สามารถเข้าไปคลุก คลีกับผู้ต้องขัง ให้สะ谔กในขณะที่นักวิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสูงสุดหรือไม่สะ谔กใน การเข้าไปปฏิบัติงานในเรือนจำ ดังนี้การดำเนินการตามกิจกรรมแก้ไขพื้นผู้จึงต้องดำเนินการ ภายใต้ศักยภาพที่มีความสามารถที่ทำงานร่วมกันรวมตลอดจนถึงการประสานงานกับฝ่ายอื่นด้วย การแก้ไขพื้นผู้ต้องขังเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นภารกิจหลักของฝ่ายราชทัณฑ์ ประการหนึ่งในการที่จะแก้ไขพื้นผู้ให้ต้องขังกลับเข้าสู่สังคม โดยไม่กระทําผิดขึ้นอีกซึ่งก็ทำให้การควบคุมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การแก้ไขพื้นผู้ต้องขังนั้นจะต้องกระทำการตามกระบวนการตั้งแต่การกำหนดคุกคุ่มเป้าหมาย การจำแนกลักษณะการดำเนินการตามกิจกรรม การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและการดูแลหลัง ปล่อย ในส่วนของการดำเนินการตามกิจกรรมซึ่งเป็นจุดสำคัญของการแก้ไขนั้นมีกิจกรรม ฐานราก ได้แก่ การฝึกอาชีพการ ให้การศึกษาและการอบรมศีลธรรม กิจกรรมเฉพาะแยกตาม ประเภทคดีและพฤติกรรมและกิจกรรมย่อยซึ่งเป็นบทเรียนย่อย ๆ ประกอบกิจกรรมเฉพาะซึ่ง กรรมต่าง ๆ นี้จะดำเนินการโดยทีมงาน ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ซึ่งได้รับการอบรม ที่มาปฏิบัติหน้าที่และมีทีมงานในการแก้ไขพื้นผู้ต้องขังดังกล่าว การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ฐานราก เป็นการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเบื้องต้น ซึ่งจะต้องดำเนินการกับผู้ต้องขังทุกคน เริ่ม แต่การรับตัวไว้ในเรือนจำและดำเนินการต่อเนื่องจนพ้นโทษ โดยเมื่อมีผู้ต้องขังเข้าใหม่ก็จะ ดำเนินการแยกขังในเดนแรกรับ จากนั้น 1-3 สัปดาห์ต่อจากนั้นจึงทำการสัมภาษณ์ เก็บข้อมูล ต้องขังเป็นรายบุคคลแล้วนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังของเรือนจำ เพื่อ จารณาข้อความต่อการควบคุมจะเป็นการแยกผู้ต้องขังเป็นกลุ่มตามความจำเป็นในการควบคุม เช่น โดยอาศัยกำหนดโทษ หรือล่อแหลมต่อการหลบหนี ก่อเหตุร้าย หรือก่อความวุ่นวายสำหรับ

การจำแนกเพื่อการแยกปัจจัยดังนี้ ศึกษาข้อมูลผู้ต้องขังเพื่อนำไปใช้ในการแยกปัจจัยต่อผู้ต้องขัง กลุ่มต่าง ๆ โดยแยกเป็นกลุ่มสำคัญ 3 กลุ่มคือ

1) กลุ่มผู้ต้องขังที่แก้ไขยาก เป็นกลุ่มผู้ต้องขังที่กระทำการช้ำชา ก

ลุ่มผู้ต้องขังที่ทำผิดในครั้งที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูง กลุ่มอาชญากรอาชีพ กลุ่มที่กระทำในแก่งค์ หรือพวกที่มีความคิดปกติทางจิต

2) กลุ่มผู้ต้องขังที่ไม่จำเป็นต้องแก้ไข เป็นกลุ่มผู้ต้องขังที่กระทำด้วยพฤติผลลัพธ์ ยังไม่ถึงขั้นมาสู่ส่วนของกระบวนการกระทำการช้ำชา โดยทำผิดเป็นครั้งแรก ทำผิดโดยไม่แสดงความชั่วร้าย มีครอบครัวหรืออาชีพรองรับเมื่อพ้นโทษ

3) กลุ่มผู้ต้องขังที่พอแก้ไขได้ เป็นผู้ต้องขังที่อยู่กึ่งกลางของกลุ่ม 1 กับกลุ่มที่ยังไม่ได้ถึงขั้นมาสู่ส่วนของกระบวนการช้ำชา ไม่ได้เป็นอาชญากรอาชีพ ทำผิด เพราะความจำเป็นหรือถูกกดดันมีแนวโน้มที่จะกระทำการช้ำชา หากไม่ได้รับการช่วยเหลือหรือแก้ไข เพื่อรับเปลี่ยนพฤติกรรมและตั้งแวดล้อม

ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำการช้ำชาทั้ง 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ต้องการใช้การปฏิบัติที่เข้มงวด กลุ่มที่ 2 ต้องปฏิบัติให้กับกลุ่มนี้ต่ำไปกว่าเดิม ส่วนกลุ่มที่ 3 หรือกลุ่มที่พอแก้ไขได้ เป็นกลุ่มที่จะต้องดำเนินการแก้ไขเป็นพิเศษ โดยการจัดเข้ากิจกรรมแก้ไขต่าง ๆ เเต่การที่จะดัดแปลงผู้ต้องขังกลุ่มนี้เข้ารับการแก้ไขพื้นฟูในกิจกรรมใด จะต้องผ่านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ของการแก้ไข คือการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ต้องขังเชิงลึกถึงพฤติกรรมบุคคลิค และสาเหตุการกระทำการช้ำชา ่อนนำไปใช้ในการกำหนดคิจกรรมในการแก้ไขพื้นฟูของผู้ต้องขังแต่ละคนต่อไป

2.3.3.9 การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อการแก้ไข

การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อการแก้ไข เป็นการดำเนินการจำแนกตามขณะที่นักเรียน ไปกว่าการจำแนกลักษณะขั้นพื้นฐาน ในขณะที่การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังขั้นนั้นฐานเป็นการจำแนกเพื่อแยกขัง เพื่อการควบคุมและจำแนกเพื่อคัดผู้ต้องขังรับการอบรมแก้ไขขั้นนั้นฐาน ได้แก่ การศึกษาเชิง การศึกษาการอบรมทางศิลปะรวมและการรับสวัสดิการต่าง ๆ โดยทางปฏิบัติที่ทำอยู่จะเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติผู้ต้องขัง และการประชุมเพื่อแยกกองงานเป็น แต่การจำแนกลักษณะเพื่อการแก้ไขจะเป็นการจำแนกเพื่อคัดผู้ต้องขังไปรับการบำบัดพื้นฟู หรือปรับพฤติกรรมในขั้นสูง ได้แก่ กิจกรรมการแก้ไขผู้ต้องขังในลักษณะต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการแก้ไขผู้ต้องขังคดีกระทำการช้ำชา ผู้ต้องขังคดียาเสพติด ผู้ต้องขังคดีที่ชอบใช้ความรุนแรง ครอบครัว หรือกิจกรรมการจัดการระจับความโกรธ กิจกรรมการระจับความรุนแรงในครอบครัว หรือกิจกรรมพัฒนาจิตใจ เช่น การอบรมวิปัสสนากรรมฐาน เป็นต้นในส่วนของวิธีการ แผนนี้จะเน้นในเรื่องการวิเคราะห์สาเหตุการกระทำการช้ำชา วิเคราะห์พฤติกรรมที่ผิดปกติ และการ

ดทำการณศึกษาเพื่อประวัติอย่างละเอียดจากนั้นจึงจัดกลุ่มพฤติกรรมเพื่อแยกมาเข้ากิจกรรมการรับและฟื้นฟูพฤติกรรมโดยเนพะการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อการแก้ไข จึงไม่จำเป็นต้องทำในผู้ต้องขังทุกคนในเรือนจำ แต่เป็นการดำเนินการเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้ต้องขังคดีความผิดทางเพศ ซึ่งต้องทำการจำแนกลักษณะไปว่าจะนำผู้กระทำผิดทางเพศประเภทใดมาเข้ากิจกรรมการแก้ไข หรือผู้ต้องขังคดีฆาตนายยาเสพติดรายย่อยก็ต้องมาจำแนกว่าเป็นกลุ่มมืออาชีพ หรือกลุ่มที่มานามาจากผู้เสพหรือกลุ่มที่ทำผิด เพราะความจำเป็นถูกชักจูง ซึ่งหมายที่จะจัดกิจกรรมการแก้ไขออกจาบนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการแก้ไขส่วนใหญ่จะจัดทำเป็นรุ่น ๆ มีระยะเวลา 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี เป็นต้น ดังนั้น การคัดเลือกผู้ต้องขังเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละรุ่น จะจำแนกลักษณะของขังเพื่อการแก้ไขไม่ใช่การแก้ไขโดยตรง แต่เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการแก้ไขผู้ต้องขัง โดยมีนตอนที่สำคัญ คือ

1) กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการในนี้จะเป็นการกำหนดว่าจะจัดกิจกรรมการแก้ไข ผู้ต้องขังกลุ่มใด จำนวนเท่าไหร คืออะไร พฤติกรรมแบบไหน จากนั้นจึงคัดเลือกผู้ต้องขังที่เข้าเกณฑ์มารับการคัดเลือกแบบเข้มต่อไป

2) การจัดทำกรณีศึกษาเป็นรายบุคคล เป็นการศึกษาในรายละเอียดพฤติกรรมของผู้ต้องขังที่เข้าเกณฑ์ เพื่อวิเคราะห์จัดกลุ่มเข้ารับการบำบัดฟื้นฟู และพิจารณาความพร่องในพฤติกรรมที่จะต้องได้รับการบำบัดฟื้นฟู

3) วิเคราะห์จัดประเภท แยกประเภทเป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์อย่างแยกประเภทว่าควรเข้ารับการแก้ไขตามกิจกรรมใดและส่งให้ทีมงานการแก้ไขไปดำเนินการในกิจกรรมการแก้ไขต่อไป

หัวใจสำคัญของการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เพื่อการแก้ไขนั้นอยู่ การวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ต้องขังกลุ่มเป้าหมายว่า กระทำผิดเพราเหตุใด มีพฤติกรรมแห่งคดีร้ายแรง หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อที่นำไปสู่การจัดแบบพฤติกรรมว่าควรจัดอยู่ประเภทใด การจำแนกดังกล่าวจึงไม่ใช่เป็นการจำแนกตามประเภทเดียว หรือตามอายุ กำหนด โภช เนค เป็นการจำแนกขั้นพื้นฐาน แต่เป็นการจำแนกลักษณะไปถึงพฤติกรรมของผู้ต้องขังแต่ละคนแล้วจัดกลุ่มเพื่อเลือกกลุ่มที่เราสนใจนำไปเข้าสู่กิจกรรมการแก้ไขต่อไป

2.3.3.10 การฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง

ในปัจจุบันเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปแล้วว่าการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในเรือนจำและทัณฑสถาน มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ การลงโทษผู้กระทำผิดพร้อม ๆ กับการแก้ไขผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดี สำหรับประเทศไทยนั้นการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดจะหนักในเรื่องการฝึกวิชาชีพ ผู้กระทำผิด ส่วนด้านอื่น ๆ จะให้ความสำคัญรองลงไป

2.3.3.11 ความหมายของการฝึกวิชาชีพ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 กรมสามัญศึกษา (อ้างถึงใน ตวิล กันธุลิก, 2550, น. 29) การฝึกวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการเรียนการสอน ที่มุ่งให้ผู้เรียนหรือผู้เข้ารับการฝึกมีประสบการณ์ ความชำนาญและความรู้ในวิชาชีพและสามารถนำเอาประสบการณ์ ความชำนาญ และความรู้ที่ได้รับไปใช้ประกอบอาชีพได้

สุวิทย์ หิรัณการ์ (อ้างถึงใน ตวิล กันธุลิก, 2550, น. 29) วิชาชีพ หมายถึง อาชีพที่ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญ

สุรพล จันทีปัตย์ (อ้างถึงใน เสาลักษณ์ เพื่อกเอี่ยม, 2552, น. 14)

การฝึกอบรมวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการอันจะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ศนคติ และความชำนาญเกี่ยวกับเรื่องหนึ่ง จนกระตุ้นผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้หรือเกิด ความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมนั้น

สุนันทา บุญสิติพิช (อ้างถึงใน เสาลักษณ์ เพื่อกเอี่ยม, 2552, น. 14)

การฝึกอบรมวิชาชีพ หมายถึง เป็นการบริการที่จัดขึ้นจากการศึกษาในโรงเรียนภาคปกติเพื่อ งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถด้านวิชาชีพ เพิ่มพูนความรู้และทักษะอาชีพที่เป็น ประโยชน์ต่อการทำงานและดำรงชีวิต เป็นลักษณะการจัดการศึกษาตามความต้องการและความ ร้องขอของประชาชน มุ่งให้ผู้เรียนเห็นชอบและมีความพร้อมในการประกอบอาชีพ

ราชบัณฑิตยสถานพจนานุกรรณบัณฑิตสถาบัน (2542, น.

050) วิชาชีพ หมายถึงวิชาการที่นำไปประกอบอาชีพ เช่น วิชาแพทย์ วิชาช่างไม้ วิชาช่างยนต์ เป็น ฯ

ดังนั้นการฝึกวิชาชีพ จึงหมายถึง การให้ความรู้ด้านต่าง ๆ

ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติโดยเน้นการฝึกฝนให้มีประสบการณ์และความชำนาญเฉพาะด้าน ริมสร้างประสบการณ์อาชีพต่าง ๆ ที่สามารถออกไปประกอบอาชีพอิสระได้โดยง่าย

2.3.3.12 ทฤษฎีเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพ

ตวิล กันธุลิก (2550, น. 23) กล่าวถึง ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

ภายในแบ่งเป็นหลักใหญ่ ๆ ได้ 4 ข้อดังนี้ คือ

1) บุคคลที่เลือกอาชีพตรงกับลักษณะทางบุคลิกภาพของเขาก็จะมีความพึงพอใจในงานอาชีพนั้น

2) บุคคลที่เลือกประกอบอาชีพคล้ายคลึงกัน ย่อมมีลักษณะทางบุคลิกภาพคล้ายคลึงกัน ดังนั้นจึงมีวิธีการ โต้ตอบหรือแก้ไขปัญหาสถานการณ์ใกล้เดียงกัน ให้เกิดเป็นบุคลิกภาพทางอาชีพขึ้น

3) เราทุกคนมีความคิดบางอย่างเกี่ยวกับอาชีพแทนจะทุกอาชีพ
วางแผนหรือต่อการเลือกอาชีพของบุคคลอย่างมาก

4) มนุษย์ใช้อาชีพเป็นเครื่องแสดงออกทางบุคลิกภาพของขาตัว
เลือกอาชีพได้ ย่อมแสดงว่าบุคลิกภาพของเขากลางในทิศทางนั้น
ขอผลแลนด์ ยังได้จัดกลุ่มบุคคลตามความแตกต่างของบุคลิกภาพไว้ 6
ประเภท ดังนี้

1) บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภท Conventional จัดเป็นบุคคล
ประเภทที่สนใจในกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม ชอบความเป็นระเบียบแบบแผนเดินที่เคยปฏิบัติมา
มากกว่าการเริ่มด้วยตนเอง เช่น ด้านเลขานุการ งานสารบัญ

2) บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภท Enterprising บุคคลกลุ่มนี้ มี
ธรรมชาติที่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการงานหรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เช่น งานประกอบ
ขาย มีลักษณะเป็นคนกล้าหาญ เช่น นำเรื่องดื้อ เปิดเผย ช่างพูด

3) บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภท Social มีทักษะทางสังคมที่ดี
ใจที่จะให้ความรู้ ฝึกหัดอบรม และพัฒนาสั่งสอนผู้อื่น ชอบกิจกรรมลักษณะบริการชุมชน
งานให้สังคม มนุษย์สัมพันธ์ดี และมีทักษะทางการใช้คำพูด

4) บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภท Artistic บุคคลกลุ่มนี้ ชอบ
ประกอบกิจกรรมที่เป็นธรรม ชอบอิสรภาพ สร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะ มีจินตนาการกว้างไกล
มองแวดวงหากความละเอียดอ่อนทางจิตใจ มีความรู้สึกrunแรง ไม่ชอบงานที่ซ้ำซากจำเจ

5) บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภท Investigative บุคคลกลุ่มนี้ มี
ความสนใจกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตวิเคราะห์ ใช้ความคิดอ่านที่มีเหตุผลหรือวิทยาศาสตร์
อยู่ในความคิดของตนเอง ขาดทักษะทางการเป็นผู้นำ

6) บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภท Realistic บุคคลกลุ่มนี้ มีความ
สนใจกับงานหรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นวัตถุ มีรูปร่างจับต้องได้ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องสิ่งของ เช่น
ร่องรอย ก ไม่ชอบกิจกรรมที่ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคล ขาดทักษะในการเข้าสังคม นักจะมีลักษณะ
น้ำเสียงป้ายค่อนข้างเก็บตัว

ถวิล คันธุลิส (2550, น. 24) ได้แบ่งการเลือกอาชีพของบุคคล
เป็น 3 ช่วง ดังนี้

1) ระยะเพ้อฝัน (Fantasy Period) ระหว่างอายุ 0 - 11 ปี เป็น
ระยะที่เด็กคิดผ่านเอาเองว่า โตขึ้นจะประกอบอาชีพอะไร โดยที่ไม่คำนึงข้อเท็จจริง แต่เป็นการฝันที่
ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวฯ

2) ระยะการเปลี่ยนแปลง (Tentative Period) ระหว่างอายุ 11 -

16 ปี เริ่มจากการที่เด็กสังเกตออกว่ามีกิจกรรมบางชนิดที่เขางานใจ และชอบมากกว่ากิจกรรมอื่นๆ ที่เคยเปรียบเทียบกับเพื่อน ๆ ด้วยกันเกิดการพสมพسانร่วมกันระหว่างความสนใจ ความสนใจและค่านิยมค่าของกิจกรรมชนิดนั้นขึ้นมา กลายเป็นการมองทางเลือกร้าว ๆ ในอาชีพให้กับตนเอง

3) ระยะพิจารณาตามสภาพความเป็นจริง (Realistic Period)

ระหว่างอายุ 17 - 21 ปี เป็นระยะที่เด็กมีการพิจารณาตนเอง และอาชีพประกอบกัน เพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ จะเป็นขั้นที่พิจารณาตามสภาพความเป็นจริงไม่เป็นการเพ้อฝันอีกด้วย เป็นช่วงที่บุคคลจะสำรวจว่าอาชีพใด จะเหมาะสมกับเขาบ้าง จะมีการประเมินตนเองในพฤติกรรมทางอาชีพของเขากลับเคียงกับความเป็นจริงจะขึ้นอยู่กับความสำเร็จหรือ ความล้มเหลวที่เขาประสบในช่วงสำรวจอาชีพด้วย เด็กจะตัดสินใจเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้น ไม่ใช่การคิดกว้าง ๆ ลาย ๆ งานนี้ว่าจะประกอบอาชีพใด

คิมสเบอร์ก เชื่อว่ากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้น จะเกิด

ควบคู่ไปกับชีวิตทางการทำงานของบุคคล และถ้าการเลือกอาชีพในช่วงต้นของชีวิตไม่นำไปสู่ความพึงพอใจในการทำงาน บุคคลอาจเลือกอาชีพใหม่ได้ ส่วนจะไปสู่อาชีพใหม่ได้มากน้อยแค่ไหนนั้น ขึ้นอยู่กับตัวแปรหลายด้าน เช่น ทางด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว โอกาสก้าวหน้า หรือความกดดันอื่น ๆ จากสิ่งแวดล้อม

ผลิต คันธุลิกิศ (2550, น. 25) ได้เสนอพื้นฐานทางทฤษฎีไว้ 10 ดังนี้

1) มนุษย์จะมีความแตกต่างกันในด้านความสามารถ ความ

สนใจ และบุคลิกภาพ

2) ความแตกต่างของบุคคลแต่ละคน ทำให้เขามาเหมาะสมกับอาชีพต่างกันออกไป

3) ในงานแต่ละอาชีพ แม้จะต้องการบุคคลที่มีคุณลักษณะ

อย่างเดียวกัน แต่ก็ต้องมีความพึงพอใจในการทำงาน

4) ความพึงพอใจของบุคคล ความสามารถ สถานะการณ์ที่เขาระหว่างชีวิต จะมีการเปลี่ยนแปลงตามเวลา

5) ชีวิตเป็นกระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลงไม่หยุดนิ่ง

อาจเรียกเป็นระยะต่าง ๆ ได้ ดังนี้

ก. ระยะการเจริญเติบโต (Growth Stage) อยู่ในระหว่างอายุ

-15 ปี เป็นขั้นการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกาย และจิตใจ

ข. ระยะการสำรวจ (Exploratory Stage) อายุในราواวัย

5-24 ปี จัดเป็นขั้นสำรวจเกี่ยวกับงานโดยทั่ว ๆ ไป

ค. ระยะการวางรากฐาน (Establishment Stage) อายุใน

อายุ 25-44 ปี เป็นระยะเริ่มต้นของการเข้าไปมีประสบการณ์อยู่ในโลกของการทำงาน

ง. ระยะการสร้างความมั่นคง (Maintenance Stage)

อายุในราواวัย 45-60 ปี เป็นช่วงของการวางแผนความมั่นคงในชีวิต

จ. ระยะเสื่อมถอย (Decline Stage) อายุตั้งแต่ 60 ปี

ในช่วงเกษียณหรือก่อนเกษียณเล็กน้อย จัดอยู่ช่วงสุดท้ายของชีวิตการทำงาน

6) องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนทางอาชีพของบุคคล

อ ระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจและทางสังคมของพ่อแม่ ความสามารถทางด้านสติปัญญา
ภายนอกของบุคคลกิจภาพ และโอกาสที่เขาจะได้มีประสบการณ์ทางอาชีพต่าง ๆ

7) ครูแนะแนวอาจมีอิทธิพลอย่างมาก ในการกระบวนการที่ช่วย

ให้ก้าวผ่านขั้นต่าง ๆ ของพัฒนาการด้านอาชีพ

8) พัฒนาการทางด้านอาชีพนั้น แท้ที่จริงก็คือ พัฒนาการทาง

ใจและร่างกายผสมกับกระบวนการแสดงออกของความคิดรวบยอดของบุคคล

9) การเข้าสู่อาชีพของบุคคล มักจะถูกกำหนดโดย

กระบวนการประนีประนอมระหว่างตัวบุคคลกับตัวแบ่งทางสังคม ระหว่างภาพพจน์ที่ตนมีอยู่กับ
ภาพความเป็นจริง

10) ความพึงพอใจในการทำงาน ในชีวิตขึ้นอยู่กับ

ความสามารถ ความสนใจบุคคลกิจภาพ ค่านิยมของเขามีโอกาสได้แสดงออกมากน้อยเพียงใดในงาน
ทำ ประสบการณ์ที่เขาได้รับจากการทำงานสอดคล้องกับภาพพจน์ของเขาวง ที่ตั้งขึ้นมากน้อย
ยังไง

ทฤษฎีของ ชูเปอร์ เชื่อว่า “มนุษย์” ใช้การทำงานเป็นทาง

ทางของบุคคลกิจภาพนั้น ทำให้เราพอจะมองออกว่าบุคคลทุกคนไม่ว่าหลังหรือชาย ใช้งานเป็น
ร่องมือไปสู่เมืองมาย ก็คือการแสดงออกของภาพพจน์ หรือความคิดรวบยอดของตนเองทึ่งสิ้น

สุด การที่จะเรียกบุคคลได้มีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงหรือต่ำนั้นเรา

ต้องเทียบกับกลุ่มอายุของเขาร่วมสมอ ดังนั้นวุฒิภาวะทางอาชีพจึงมีส่วนสำคัญกับอายุของเด็ก
ร่วมแนวแน่น

2.3.3.13 เหตุผลความจำเป็นในการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง

อาภา ภมรบุตร (2545 ม อ้างถึงใน พีรญา ทับคง, 2553, น. 37 - 38)

ด้วยการศึกษาจุดหมายของการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังประกอบด้วยวัตถุประสงค์ สำคัญ 3 ประการ คือ

1) เหตุผลความจำเป็นทางป้องปราบอาชญากรรม ผู้ต้องขังที่ถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำ และทัณฑสถานถือว่า เป็นผู้ประทุยร้ายต่อสังคม ถ้าจะนำบุคคลเหล่านี้มาลงโทษให้โดยไม่เหลือแล้ว ก็ดูเหมือนว่าความหมายแห่งการเข้ามาคุ้มครองในเรือนจำและทัณฑสถาน จะไม่มีความล้าบากแต่ประการใดเลย ความหวาดกลัวของบุคคลที่จะคิดกระทำความผิดต่อไปก็ไม่มี จึงเป็นเหตุให้มีการประทุยร้ายและอาชญากรรมเกิดขึ้น รักษาจุดหมายอน ฉะนั้น การใช้แรงงานผู้ต้องขัง หรือการให้ผู้ต้องขังฝึกวิชาชีพถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของเรือนจำและทัณฑสถาน ซึ่งมีผลต่อการป้องปราบ (Deterrence) ไม่ให้ผู้อื่นเอาไปอย่าง ทั้งการที่ผู้ต้องขังไม่ยอมทำงาน หรือไม่เอาใจใส่ในการทำงานโดยเจตนา ถือว่าเป็นภาระผิดวินัยอย่างหนึ่ง โดยนัยนี้ ความเห็นอุบัติของงานและการเข้มงวดควบคุมในการทำงานจึงเป็นเหตุหนึ่ง ที่ยังความเกรงกลัวให้แก่ผู้ต้องขังที่ยังมุ่งประทุยร้ายต่อสังคม ตามหลัก การป้องปราบ ทั้งวัฒนธรรมที่เป็นเยี่ยงเก่าผื้นนั้นเอง

2) เหตุผลความจำเป็นทางเศรษฐกิจ วิธีการที่จะให้ผู้ต้องขังถูกควบคุมโดยรัฐเป็นผู้เลี้ยงดูของค่ากินอยู่หลับนอนให้เป็นการไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง ทั้งนี้ก็เพราะบุคคลผู้มีเสรีภาพ และสุจริตยังต้องทำกิจกรรมเพื่อเลี้ยงชีพและครอบครัวอย่างเต็มกำลัง ทั้งรัฐต้องรับภาระในการดำเนินการควบคุมผู้ต้องขังเป็นอันมาก เช่น ค่าอาหาร ค่าเครื่องแต่งกาย ค่าเดือนเช่าหน้าที่ และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดจำเป็นอื่น ๆ เมื่อรัฐจำต้องสื้นเปลืองงบประมาณในการดำเนินการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเช่นนี้ จึงจำเป็นต้องหาชดใช้เท่าที่สามารถจะทำได้ โดยใช้แรงงานต้องขังประกอบ ภาระงาน และผลิตสิ่งของต่าง ๆ จำนวนมาก เพื่อหารายได้เป็นทุนหมุนเวียนในการฝึกวิชาชีพ ทั้งยังมีการจ่ายเงินรางวัลปันผลหรือค่าจ้างแรงงานตอบแทนผู้ต้องขังที่สนใจในการฝึกวิชาชีพนั้น ๆ โดยมุ่งเป็นการสร้างเคราะห์สร้างเสริมคุณค่าแห่งการทำงานของผู้ต้องขังประกอบกันด้วย

3) เหตุผลความจำเป็นทางส่วนตัวของผู้ต้องขัง การให้ผู้ต้องขังทำงานเป็นการบัดกรานนิสัย และเป็นการฝึกอบรมให้ผู้ต้องขังมีความรู้สามารถนำไปประกอบอาชีพต้องขังส่วนมากที่อยู่ในเรือนจำและทัณฑสถานมักเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวกับร้าน ไม่พယามประกอบอาชีพทางเลี้ยงครอบครัว จึงเป็นเหตุให้ต้องก่อกรรมทำเข็ญประทุยร้ายต่อผู้อื่น ผู้ต้องขังที่มีลักษณะเชิงคร้านในการงานนี้ งานที่ใช้ให้ทำจะต้องเป็นงานลักษณะบังคับควบคุมอย่างใกล้ชิด และควร

ในงานที่ใช้กำลังกายด้วย เช่น งานโยธาหรือฝึกวิชาชีพทางการเกษตร เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อพัฒนาให้ต้องขึ้น มีนิสัยขันหม่นเพียร จะได้ประกอบอาชีพเมื่อพ้นไทยไปแล้ว ส่วนผู้ต้องขึ้นอยู่ ๆ ที่มีความสนใจในการอบรมแต่ยังไม่มีความรู้ทางวิชาชีพ ก็จำเป็นต้องฝึกวิชาชีพ

ประเสริฐ เมฆมนษ (2525, น. 475 - 477) กล่าวถึง เป้าหมายและความจำเป็น การฝึกวิชาชีพผู้ต้องขึ้น ดังนี้

1) การใช้แรงงานผู้ต้องขึ้นเพื่อปลูกฝังนิสัยการทำงาน ผู้ต้องขึ้นที่ถูกคุณในเรือนจำส่วนใหญ่มักมีความเกี่ยวกับการทำงาน ไม่ชอบการประกอบอาชีพเป็นหลัก กล่องจนนัดกำหนดระยะเวลาเปลี่ยนให้ ผู้ต้องขึ้นทำงานหรือการฝึกวิชาชีพในระหว่างที่ถูกคุกขังอยู่ จึงไปเพื่อเพาะนิสัยการทำงานให้แก่ผู้ต้องขึ้น ให้ตระหนักรถึงคุณประโยชน์จากการทำงานนั้นด้วย

2) การใช้แรงงานผู้ต้องขึ้นเพื่อการลงโทษ เป็นการใช้แรงงานผู้ต้องขึ้นที่มาแต่เดิม และที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ถือเป็นส่วนหนึ่งของการลงโทษ เช่น ในสมัยโบราณมีการลงโทษด้วยการให้เป็นพลกรรเชียงเรือ แม้แต่ในปัจจุบัน ก็มีความเห็นว่าผู้ต้องขึ้นเป็นผู้ประทุยร้าย ดังคำสมควรที่จะถูกลงโทษให้ได้รับความลำบากยากเย็น โดยการให้ทำงานหนักในขณะถูกคุก เพื่อป้องกันมิให้มีผู้ถือเป็นเยี่ยงอย่าง

3) การใช้แรงงานผู้ต้องขึ้นเพื่อชดเชยค่าใช้จ่ายของรัฐ เนื่องจากการคุณผู้ต้องขึ้นนั้นต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูและในการจัดกำลังอัตรารักษาที่ สำหรับครอบครุภัยและแก้ไขปูรุ่งแต่งผู้ต้องขึ้นเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้ผู้ต้องขึ้นฝึกวิชาชีพ หรือใช้แรงงานเพื่อหารายได้ไว้เป็นเงินทุนหมุนเวียน เพื่อแบ่งเบาภาระทางงบประมาณของประเทศ ไม่อยู่จำนำน้ำจักด้วยเรือนจำและทัณฑสถานจะจ่ายเงินปืนรองรับปันผลให้แก่ผู้ต้องขึ้น เพื่อเป็นร่องรอยดูบแทนความวิริยะอุดสาหะของผู้ต้องขึ้นในอัตรา้อยละ 50 ของกำไรสุทธิ เพื่อเป็นรสองค่าระหว่างที่เกือบผู้ต้องขึ้น

4) การใช้แรงงานผู้ต้องขึ้นเพื่อเหตุผลทางการปกครอง และรักษาเบญบินัยผู้ต้องขึ้นที่ถูกคุกขังอยู่ในเรือนจำและทัณฑสถาน มักมีความรู้สึกระวังกระวายใจ ดุหนึด เพราะถูกจำกัดอิสรภาพ การปล่อยให้ผู้ต้องขึ้นว่างงานหรือใช้เวลาว่างในทางที่ไม่เป็นประโยชน์ย่อมทำให้ผู้ต้องขึ้นว่าดุและแสดงออกด้วยการฟันระเบียบวินัย หรือร่วมมือกันก่อเหตุ ตามวุ่นวายขึ้นในเรือนจำหรือทัณฑสถาน ฉะนั้นการให้ผู้ต้องขึ้นทำงานเต็มเวลา ย่อมเป็นหนทางที่ขัดความรู้สึกฟุ้งซ่านของผู้ต้องขึ้น และยังเป็นประโยชน์ในการแก้ไขผู้ต้องขึ้นด้วย

5) การใช้แรงงานผู้ต้องขึ้นเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพของผู้ต้องขึ้น ภายหลังการพ้นโทษ เรือนจำและทัณฑสถานจะต้องพัฒนาการฝึกฝนวิชาชีพผู้ต้องขึ้นให้มีความรู้ประสบการณ์ในการฝึกวิชาชีพ จนสามารถประกอบอาชีพพาเลี้ยงตนเองได้ ภายหลังพ้น

ภายแล้ว ดังเช่น ที่อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง กับข้อเสนอแนะในเรื่อง เกี่ยวกับสหประชชาติ ข้อ 71(4) ที่ว่า “เท่าที่สามารถจะทำได้ งานที่จัดให้ผู้ต้องขังจะต้องเป็น นที่คงไว้ หรือเพิ่มพูนความสามารถ ของผู้ต้องขังในอันที่จะช่วยผู้ต้องขังทำงานทางเลี้ยงชีพสุจริต ภายหลังจากได้ปลดปล่อยแล้ว”

6) การใช้แรงงานผู้ต้องขังเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ องค์กรการ ประชชาติได้เสนอแนะว่า การใช้แรงงานผู้ต้องขังเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศทำได้หลาย แบบ เช่น การใช้แรงงานผู้ต้องขังในเรือนจำเบ็ด หรือเรือนจำชั่วคราว เพื่อบูรณะพื้นที่ทาง ยุตกรรม ยังอาจรวมถึง การใช้มาตรการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำที่สอดคล้องกับการใช้ แรงงานผู้ต้องขัง อาทิในประเทศไทย อีกหนึ่ง ได้มีรูปแบบการใช้แรงงานผู้ต้องขังทำงานสาธารณูป ดแทนการถูกลงโทษจำคุก

2.3.3.13 วิธีจัดกิจกรรมการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน

กิจกรรมการฝึกวิชาชีพ เป็นภารกิจเรือนจำที่ต้องปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในโรงพยาบาลหรือห้องเรียน ฝึกงาน ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อการประกอบ ความมั่นคงปลอดภัยประสิทธิภาพในการ บริหารงานเรือนจำและทัณฑสถาน ดังนี้ (ประเสริฐ เมฆมนษี, 2527, น. 117 - 119)

1) ผู้ปฏิบัติงานกิจกรรม จะต้องจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เข้าศึกษาวิชาชีพ ละเอียดถ้วนเพterr ละกุ่มแต่ละกิจกรรม ในกรณานำผู้ที่ศึกษาเข้าออกงานโรงพยาบาล ฝึกงาน มีการตรวจสอบให้ถูกต้องทุก วันที่ในระหว่างทำงาน และควบคุมกิจกรรมปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบวินัย กฎหมายท่องเที่ยวและสม่ำเสมอ

2) กิจกรรมการฝึกวิชาชีพดำเนินการต้องให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐานขั้นต่ำและข้อเสนอแนะในเรื่องเกี่ยวกับสหประชชาติ ตาม ความต้องการ ความสนใจและความพร้อมของผู้ต้องขังและสภาพของเรือนจำ

3) ศึกษาวิเคราะห์ประวัติผู้ต้องขังเป็นรายบุคคล วางแผนปฏิบัติ จัดกิจกรรมกุ่มทำงานตามภารกิจประจำวัน เพื่อมิให้ว่างงานหรือหลีกเลี่ยงการเข้าร่วมกิจกรรม

4) การคัดเลือกผู้ต้องขังเข้าศึกษา กิจกรรมการฝึกวิชาชีพในโรงพยาบาล มีความละเอียดรอบคอบถึงความประพฤติ ความไว้วางใจ ในการควบคุม ถ้ามีพฤติกรรม ไม่ปกติ ทางด้านร่างกาย อารมณ์ ต้องแยกและดูแลเป็นพิเศษ

5) ในระหว่างที่ฝึกปฏิบัติ ห้ามผู้ที่ไม่เกี่ยวกับเข้าไปในสถานที่โรงพยาบาล และห้ามมิให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมออกจากโรงพยาบาล ผู้ต้องขังก่อนกำหนด

6) เรือนจำและทัณฑสถาน ต้องจัดคู่มือปฏิบัติงาน ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ลำดับขั้นตอนให้ครบถ้วนสมบูรณ์ รวมถึงคำแนะนำเกี่ยวกับการฝึกทักษะให้มีความ น่าสนใจ

7) วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติทุกประเภท เช่น กัน สาiva เสื่อ หวาน
ไขควง สี ทินเนอร์ ฯลฯ จัดไว้ในที่ปลอดภัย และมีระบบการ เบิกจ่าย การใช้ การเก็บรักษา
และการซ่อมแซม

8) กำหนดตารางเวลาหยุดพัก หรือเลิกกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม
ข้างหน้าที่ค่ายความคุ้มครองให้ดำเนินการทุกขั้นตอนในการจัดกิจกรรมฝึกวิชาชีพ

9) สถานที่จัดกิจกรรมการฝึกวิชาชีพด้องจัดให้เป็นระเบียบ
ปรับร้อย มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ครบถ้วน ความสะอาด แสงสว่าง ห้องน้ำ ระบบการถ่ายเท
อากาศที่เหมาะสม การป้องกันอัคคีภัย

2.3.3.13 ที่นั่งตอนในการจัดกิจกรรมการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง

ที่นั่นตอนในการจัดกิจกรรมการฝึกวิชาชีพ มีการส่งเสริมพัฒนาการใช้งานจัดกิจกรรมการฝึกวิชาชีพ ให้ความสำคัญระดับที่นั่นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้

1) การปฐมนิเทศ การจัดกิจกรรมการฝึกวิชาชีพแก่ผู้ต้องขัง เริ่มตั้งแต่ระยะแรกที่ส่งตัวเข้ามาคุณบังในเรือนจำ ผู้รับผิดชอบต้องแจ้งให้รับรู้ในกฎระเบียบ ประเภทของกิจกรรม ให้ได้รับความสนใจ และเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติ

2) วางแผนกิจกรรมการฝึกวิชาชีพให้เหมาะสม โดยกำหนดเป้าหมายที่ต้องบรรลุได้ในระยะสั้น อาทิ ฝึกอบรมพนักงานด้านการบริการลูกค้า การฝึกอบรมพนักงานด้านการขาย การฝึกอบรมพนักงานด้านการจัดการห้องอาหาร การฝึกอบรมพนักงานด้านการรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

3) ใช้รูปแบบของคณะกรรมการศึกษาวิเคราะห์ประวัติ นิสัย
งานสนใจ และความต้องการเพื่อเป็นข้อกำหนดในการกลั่นกรองการคัดเลือกผู้ต้องขังเข้าร่วม
กระบวนการฝึกอบรมฯ

4) การจัดกิจกรรมการฝึกวิชาชีพในกลุ่มผู้ต้องขัง ไร้ฝีมือแรงงาน
ชีพ การประกอบอาชีพไม่เป็นหลักแหล่ง ขาดโอกาสทำงานหารายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว
ยเน้นให้เกิดผลในทางปฏิบัติที่แท้จริง ดังนี้

4.1) ศึกษาวิเคราะห์ประวัติ ใช้ข้อมูลแยกประเภทผู้ต้องขัง
นรรายนครคล เข้ารับการฝึกปฏิบัติกิจกรรมการฝึกวิชาชีพ

4.2) ผู้ปฏิบัติงานต้องจัดกิจกรรมการฝึกวิชาชีพ ต้องแสวงหา

ดุ อุปกรณ์ งบประมาณในการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการปัจจัยการฝึกด้านอื่นที่จำเป็น

4.3) กิจกรรมการฝึกวิชาชีพ ฝึกเน้นในด้านทักษะฝึกมือ

ลงงาน และการปลูกฝังนิสัยการทำงานเพื่อหารายได้

4.4) ทดสอบฝีมือแรงงาน เพื่อยกระดับมาตรฐาน ผู้ที่ผ่านการ

แล้ว ควรจะอยู่ในระดับใดและรับรองมาตรฐาน ในทักษะฝีมือแรงงาน เพื่อการเข้าทำงานที่
มาตรฐาน

4.5) กิจกรรมการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังทุกสาขาวิชาชีพ ต้อง

แผนให้สอดคล้องกับแผนเตรียมการปลดปล่อย เพื่อประโยชน์ในการงานทำของผู้พันโทษ เพื่อ^{ไว้ไปก่อคิดกระทำการญาช้ำขึ้นอีก}

4.6) การจัดประเภทของกิจกรรม ต้องคำนึงถึงตลาดแรงงาน

การทำงานพื้นฐานด้านวิชาชีพเดิมของผู้ต้องขังที่จะให้เป็นแหล่งหารรายได้เมื่อพ้นโทษแล้ว

4.5) การจัดบริการด้านสวัสดิการสุขภาพอนามัย เพื่อป้องกัน

ภัยคุกคามความปลอดภัยเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ในเรื่อง ค่าชดเชย ค่าทำวัณ รางวัล ช่วยเหลือ
กรณีที่ประสบอุบัติเหตุในขณะฝึกภาคปฏิบัติ รวมถึงกำหนดช่วงเวลาทำงานให้เหมาะสม

4.6) การจัดระบบจุงใจผู้ต้องขังให้เข้ารับการฝึกวิชาชีพ ซึ่ง

หมายถึง การจัดโครงงานที่สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย มีระบบป้องกันอุบัติเหตุ อัคคีภัย แสงสว่าง
บรรยากาศอากาศ ป้องกันเสียงรบกวน ผู้นับถ่อง ควัน การสั่นสะเทือนของเครื่องจักรมากเกิน
จะเหตุ รางวัลเงินปันผล และผลตอบแทนด้านอื่น ๆ

2.3.3.14 รูปแบบการใช้แรงงานผู้ต้องขัง

ระบบการใช้แรงงานผู้ต้องขัง (The System of Prison Labour) ที่ได้

ปฏิบัติอยู่ในวงงานการราชทัณฑ์ นานาอารยประเทศมีลักษณะเป็นการวิวัฒนาการในรูปแบบ
การฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง ที่น่าสนใจ ดังนี้ (พีรญา ทับคง, 2553, น. 28 - 41)

1) ระบบใช้แรงงานผู้ต้องขังทางเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์

(Prison Farms) นับเป็นรูปแบบการใช้แรงงานผู้ต้องขังในเรือนจำเปิดหรือหัตถสถานเปิด (Open prison or Institution) และเรือนจำชั่วคราว (Prison Camp) โดยมุ่งเน้นใช้แรงงานผู้ต้องขังฝึกวิชาชีพ

ทางเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ เช่น การเพาะปลูก การเลี้ยงสุกร โโคกระนือ เป็ดไก่ ตามความ
เหมาะสมของภูมิประเทศและความจำเป็นแห่งการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง เป็นด้าน การฝึกวิชาชีพ

ภายนอกนี้ มักจะนิยมถือปฏิบัติอย่างกว้างขวางในเรือนจำที่มีอาณาเขตพื้นที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก
ริมแม่น้ำในประเทศไทยมักจะใช้ระบบเรือนจำเปิดหรือเรือนจำชั่วคราวเพื่อใช้แรงงานผู้ต้องขัง

แนวทางการเกษตรที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย เนื่องจากว่าการใช้แรงงานระบบ
นอกจำกัดเป็นการส่งเสริมอาชีพทางเกษตรกรรม ที่สอดคล้องกับภาวะทางเศรษฐกิจของสังคม
รวมแล้ว ผลิตผลทางการเกษตรยังเป็นการนำรายได้มาสู่ทางเรือนจำส่วนหนึ่งด้วย

3) ระบบใช้แรงงานผู้ต้องขังเพื่อกิจการสาธารณณะ (The Public Works and Ways System) เป็นระบบใช้แรงงานผู้ต้องขัง โดยการสนับสนุนร่วมมือระหว่างรัฐบาล เรือนจำและหน่วยงานราชการอื่น ๆ เพื่อนำผู้ต้องขังออกไปทำงานบริการสาธารณะภายนอก งานที่ความคุณเพื่อสร้างเสริมความสุข ความปลดภัยของสังคมส่วนรวม เป็นต้นว่า การใช้แรงงานผู้ต้องขังก่อสร้างซ่อมแซมอาคารสถานที่ราชการ ก่อสร้างซ่อมแซมถนนทาง สะพาน เชื่อมกัน ทางระบายน้ำ ปรับปรุงบำรุงสวนสาธารณะ รวมตลอดถึงการปลูกต้นไม้ และระบบไร้แรงงานผู้ต้องขังดังกล่าว นี้ เป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางในหลายประเทศนี้ เช่น ในเยอรมนีได้นิยมใช้แรงงานผู้ต้องขังปลูกบำรุงรักษาพันธุ์ป่าไม้ หรือในประเทศไทยพื้นที่ แต่หัวรูป เมืองกรุงเทพฯ ได้นิยมใช้แรงงานผู้ต้องขังพัฒนากิจการสาธารณะตามความจำเป็น กัน

4) ระบบแรงงานรัฐเกือกุลหรือรัฐใช้ผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ (The State Use System) เป็นรูปแบบการใช้แรงงาน ที่รัฐสั่งขึ้นเรื่องนำให้ผลิตสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ แก่ ว่าด้วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจแทนที่จะไปซื้อจากบริษัทห้างร้านของเอกชนภายนอก เช่น การ ทำ太子เก้าอี้ในราชการ 太子เก้าอี้นักเรียน เครื่องแบบราชการ ทหาร หรือตำรวจ ฯลฯ นับเป็น ประยุคเงินของรัฐในการใช้สินค้าภาครัฐ ทึ้งยังเป็นการส่งเสริมการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง ศูนย์ฯ และมีการแบ่งเงินรางวัลปันผล ให้แก่ผู้ต้องขังตามที่กฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับที่

างการเรือนจำโดยอนุมัติของเจ้าหน้าที่ส่วนกลางได้กำหนดไว้ โดยเหตุนี้องระบบแรงงานรัฐอุตสาหกรรมจึงเป็นรูปประบบการใช้แรงงานที่นิยมอย่างกว้างขวางยิ่ง ทึ้งในประเทศภาคพื้นยุโรปหรือสหภาพเมืองอเมริกา ออสเตรีย และประเทศญี่ปุ่นได้สนับสนุนระบบแรงงานรัฐเกือกุลอย่างมากนัก ชาญวิทยา ให้ความเห็นยุติว่า “การใช้แรงงานผู้ต้องขังระบบบรัชเกือกุล เป็นที่สุด” (The Most National and Hopeful Prison Labour System is the State-Use) ทึ้งยังเป็นการสอนคลื่นกับ กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ สำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังกับข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องของประชาชาติ ข้อ 76 ซึ่งระบุว่า “การใช้แรงงานผู้ต้องขังจะต้องมีการจ่ายค่าตอบแทนที่เที่ยงธรรม ระหว่างกันเงินรางวัลปันผลให้แก่ผู้ต้องขังเพื่อชี้สิ่งของใช้สอยจัดส่งไปให้ครอบครัวและญาติ ไม่ให้แก่ผู้ต้องขังเมื่อพ้นโทษ”

5) ระบบรัฐจัดใช้แรงงานนักโทษ (The Public or State Account System)

เป็นระบบใช้แรงงานผู้ต้องขัง ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ อนจำโดยเฉพาะวิวัฒนาการของการใช้แรงงานระบบนี้ ได้อีกเอนิดจากการราชทัณฑ์แห่ง สหราชอาณาจักร เมื่อปี ค.ศ. 1800 และได้ขยายไปสู่การราชทัณฑ์นานาอารยประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วยหลักการใช้แรงงานผู้ต้องขังระบบนี้ เป็นการมองหมายให้เรือนจำจัดหาวัสดุ อุปกรณ์การ ดำเนินการดูบระบบการผลิต เพื่อนำสินค้าที่ผลิตแล้วออกจำหน่ายในท้องตลาดเสรี (Open Market) ราคาถูก ไม่แพง เพื่อหารายได้บำรุงใช้เป็นประโยชน์ต่อการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง ในเรือนจำและ นทสถาน โดยทางเรือนจำจะต้องแบ่งเงินรางวัลปันผลให้แก่ผู้ต้องขัง ผู้ใช้แรงงานผลิตสินค้า ตามคุณค่าแห่งการทำงาน ซึ่งถึงแม่จะเป็นเงินจำนวนน้อย แต่ก็มีประโยชน์แก่ทางการเรือนจำ ที่ผู้ต้องขังที่สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ สำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังกับข้อเสนอแนะ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องของสหประชาชาติ ข้อ 72 (2) ซึ่งบัญญัติว่า “การใช้แรงงานผู้ต้องขัง จัดต้อง นึ่งถึงผลประโยชน์จากการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง ยิ่งกว่าการแสดงทางผลกำไรที่เรือนจำจะได้จาก รฟฝึกวิชาชีพนั้น ๆ ” และข้อ 73 (1) ก็ได้บัญญัติว่า “การใช้แรงงานอุตสาหกรรมและกิจกรรมของ ผู้ต้องขังนั้น ควรที่เรือนจำจะดำเนินการเองโดยตรง ไม่ใช่ทำสัญญารับจ้างกับเอกชน”

6) ระบบเช่าแรงงาน (The Lease System) เป็นลักษณะการใช้

งานผู้ต้องขัง ที่เป็นผลเดียวกับการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง เช่นเดียวกับ ระบบสัญญาเหมาแรงงาน กล่าวมาแล้ว ระบบนี้ ได้ใช้กันอย่างแพร่หลายในมลรัฐแมชซาชูเซตต์ เมื่อปี ค.ศ. 1798 และได้ถูก เลิกการปฏิบัติอย่างสิ้นเชิงในทุกมลรัฐ เมื่อปี ค.ศ. 1936 การใช้แรงงานระบบนี้ ถือเป็นการเช่า ให้ไทยออกไปทำงานภายนอกเรือนจำ โดยผู้เช่าจ่ายค่าจ้างผู้ต้องขังทำงาน เป็นรายตัวรวมทั้งเป็นผู้ หัววัสดุการผลิต จัดการควบคุม กำหนดระเบียบวินัยและการทำงานของผู้ต้องขังตลอดจนจัดหา อาหารเลี้ยงดูผู้ต้องขังที่อยู่ในระหว่างทำงานรับจ้างจากประสบการณ์ที่ผ่านมาหากจะปรากฏว่าผู้เช่า

งานได้อารัծเอาเปรียบโดยใช้นักโทษทำงานอย่างหนักเสื่อมโทสในเรือนเบี้ย และมีการบังคับรัด การทำงานจนเกินอัตราการทำงานปกติ เพื่อปุ่งแสวงหาประโยชน์จากผู้ต้องขังให้มากที่สุด ที่จะมากได้ การใช้แรงงานระบบนี้ จึงเรียกงานอีกชื่อหนึ่งว่า “ระบบแรงงานทาสซึ่งใช้แรงงานiyak กันในลักษณะลูกโซ่ จนผู้ต้องขังไม่มีโอกาสหยุดนิ่ง” (The Slavery or the Chain Gangs)

7) ระบบรับจ้างทำงานเป็นชิ้น (The Piece Price System) เป็นระบบ

ใช้แรงงานผู้ต้องขังที่ถือกำเนิดมีชื่อในระยะแรกเริ่ม เช่นเดียวกับระบบการทำสัญญาเหมา้งงาน สาระสำคัญของการใช้แรงงานระบบรับจ้างทำงานเป็นรายชิ้น นับเป็นรูปแบบการใช้งงานผู้ต้องขัง โดยผู้จ้างจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือเครื่องจักรใช้ผลิต แบบว่าจ้างเป็นรายชิ้น โดยจ้างไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตแต่อย่างใด เนื่องจากการใช้แรงงานนักโทษในระบบนี้เป็นรูปแบบผู้เชี่ยวชาญผู้ต้องขังภายใต้บริเวณโรงงานฝึกษาชีพของเรือนจำ โดยเจ้าหน้าที่เรือน เป็นผู้ให้การฝึกอบรมวิชาชีพแก่ผู้ต้องขัง ควบคุมตรวจสอบการผลิต จนถึงขั้นผลิตเป็นสินค้าเร็วๆ แล้วส่งมอบผลิตภัณฑ์ ให้แก่ผู้สั่งจ้างทำงานโดยนักโทษได้รับค่าจ้างเป็นรายชิ้น ตามราค่าจ้างแรงงานที่บุตรธรรมเหมาะสม การใช้แรงงานระบบนี้ได้ริเริ่มปฏิบัติอย่างกว้างขวางในช่วงจำกัดนัก สร้าง แห่งมาร์ล์สตีท แหน่งตลาดพิลล่าเดลเฟีย (Walnut Street in Philadelphia) เมื่อปี ค.ศ. 1790 จนที่แพร่หลายโดยทั่วไป หลักการปฏิบัตินับเป็นการสอดคล้องกับหลักการฝึกษาชีพที่กำหนดไว้ ข้อ 73 (2) แห่งข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังกับข้อเสนอแนะในเรื่อง ความช่องขององค์การสหประชาชาติที่ได้บัญญัติว่า “การใช้ผู้ต้องขังรับจ้างทำงาน เอกชนภายนอก ไม่ใช่งานของเรือนจำ หรือเกี่ยวเนื่องกับทางราชการ จะต้องให้อยู่ในความควบคุมดูแลของเจ้า นักงานเรือนจำ ตลอดเวลา ทั้งผู้ว่าจ้างแรงงานผู้ต้องขังจะต้องจ่ายค่าแรงงานในอัตราปกติ ให้แก่ เรือนจำเป็นสัดส่วนกับผลิตผลแห่งการใช้แรงงานผู้ต้องขังนั้น”

8) ระบบสัญญาเหมา้งงาน (The Contact System) เป็นรูปแบบ

ใช้แรงงานผู้ต้องขังในสมัยแรกเริ่ม นิยมปฏิบัติในระหว่างปี ค.ศ. 1865-1970 อันเป็นระบบ การให้เอกชน ทำสัญญาเหมา้งงานนักโทษออกไปทำงานภายนอกเรือนจำ และเป็นบผิดชอบจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ และให้คำแนะนำนักโทษเกี่ยวกับวิธีการทำงาน ตสินค้าที่เหมาะสมว่าจ้างนั้น ๆ ในฐานะที่เอกชนเป็นนายทุนผู้ประกอบการผลิต เจ้าหน้าที่เรือนจำ มีไว้เพียงแต่รับผิดชอบควบคุมมิให้ผู้ต้องขังหลบหนีเท่านั้น การใช้แรงงานผู้ต้องขังในระบบนี้ถือ ในการเอารัดเอาเปรียบแรงงานนักโทษ เนื่องจาก เอกชนผู้ทำสัญญาจ้างส่วนมากมุ่งหวังประโยชน์ อผลผลิต โดยการรั่วไหลนักโทษให้ทำงานให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ภายในระยะเวลาที่ว่าจ้าง จำกัดนั้น เพื่อหวังผลกำไร ยิ่งกว่าการฝึกษาชีพที่แท้จริง การใช้แรงงานประเภทนี้จึงไม่เป็นที่ ปฏิบัติอีกด้วยแล้ว

2.3.3.15 การฝึกวิชาชีพที่สอดคล้องกับการปลดปล่อยผู้ต้องขัง

การฝึกวิชาชีพและการใช้แรงงานผู้ต้องขังเป็นมาตรการปฏิบัติที่สืบเนื่องกับการพัฒนาความรู้ในวิชาชีพนวนภัยไปพร้อม ๆ กับการศึกษาวิชาสามัญและการอบรมหรือพัฒนาจิตใจผู้ต้องขังอย่างมีความพร้อมในการที่จะปฏิบัติตามเป็นผลเมืองดีภายหลังจากครบกำหนดพ้นโทษ หรือการลดปลดปล่อยตามหลักทัณฑาปฏิบัติ ดังมีรายละเอียดที่ต้องพิจารณาเป็นข้อ ๆ ไป คือ (ประเสริฐ มนตรี, 2527, น.127 - 129)

1) การฝึกวิชาชีพและการใช้แรงงานผู้ต้องขังต้องดำเนินถึงสภาพแคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย จึงจำเป็นต้องมีรูปแบบหลากหลายในการฝึกวิชาชีพและการใช้งานผู้ต้องขัง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการปฏิบัติ กับผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคล

2) การทำงานของผู้ต้องขังต้องกำหนดช่วงในการทำงานและหนดวันหยุดงานในระบบมาตรฐานตามที่ทางราชการกำหนดไว้

3) การใช้แรงงานและการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังต้องพิจารณาถึงความต้องการต่อการทำงานของผู้ต้องขังนั้น ๆ ทั้งในลักษณะของแรงงานปั่นผลและในด้านสวัสดิการ แก่ยิ่งเนื่องกับการใช้แรงงานในการฝึกวิชาชีพตามควรแก่กรณี

4) การฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังจำต้องสอดคล้องกับประเภทของผู้ต้องขัง ไป เป็นต้นว่าการใช้แรงงานนักโทษเด็กขาดจะต้องแตกต่างไปจากคนต้องขังและคนระหว่าง

5) การฝึกวิชาชีพหรือการใช้แรงงานผู้ต้องขังจะต้องจัดให้เหมาะสมกับกำหนดโทษ ความรู้ ความชำนาญ ความสนใจ คุณสมบัติพิเศษเฉพาะตัวของผู้ต้องขังและสภาพเรหะเรือนจำและทัณฑสถาน รวมถึงแหล่งวัตถุนิยมและการตลาดพร้อม ๆ กันไปด้วย

6) การฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังที่เป็นสิ่งจำเป็น และได้กำหนดเป้าหมายอย่างแนชัดว่าเป็นมาตรการเสริมการควบคุมการรักษา紀錄เบียนวินัยและที่สำคัญที่สุดก็คือ การให้ผู้ต้องขังมีความรู้และความสามารถในการประกอบอาชีพ

การฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง เป็นกระบวนการปฏิบัติที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องสัมพันธ์กับการศึกษาอบรมจิตใจผู้ต้องขังเพื่อเปลี่ยนทัศนคติในการดำรงชีวิตที่มีประโยชน์ ดังนั้น ความต้องการและสังคมภายในประเทศ ไปแล้ว เนื่องจากว่าผู้ต้องขังส่วนมากเป็นผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง หรือขาดฝีมือในการทำงานและมีสติผู้กระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์ค่อนข้างสูง ฝึกวิชาชีพเพื่อมุ่งให้ผู้ต้องขังสามารถประกอบอาชีพ ได้อย่างจริงจังนับเป็นเป้าหมายสุดยอดของรัฐบาล สำหรับผู้ต้องขังให้กลับประพฤติเป็นผลเมืองดี การดำเนินงานฝึกวิชาชีพในเรือนจำทัณฑสถาน นานาอารยประเทศนิยมใช้วิธีการจำแนกกลักษณะผู้ต้องขัง (Classification of Inmates) ซึ่งได้แก่ การใช้กระบวนการศึกษาประวัติความเป็นมาทำการวิเคราะห์ประวัติ และ

งแผนปฏิบัติอบรมฝีกวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ต้องขังเป็นรายบุคคล โดยนึงถึงการขัดเกลานิสัยผู้ต้องขังและประโยชน์ในทางความคุณ เพื่อให้ผู้ต้องขังได้มีความรู้ทางรัชีพและเพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องขังอยู่ว่างงานหรือมีจิตใจฟังซ่านก่อความไม่สงบในทางปกครองหรือลบหนีจากการควบคุมอีกด้วย

4 บริบททั่วไปเกี่ยวกับเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัดกรมราชทัณฑ์ระหว่างบุคคล ในฐานะหน่วยงานในลำดับสุดท้ายของกระบวนการยุติธรรมที่มีบทบาทและการกิจในการเสริมสร้างสังคมที่ดีมีคุณภาพไม่ยึดหยั่งไปกว่าหน่วยงานอื่น ได้รับมอบหมายรักษาภารกิจเกี่ยวกับการควบคุมผู้ต้องขังภายใต้แผนปฏิบัตรราชการกรมราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2559-2562 ที่จับนับเรือนจำจังหวัดมหาสารคามตั้งอยู่ทิศตะวันออกของจังหวัดมหาสารคาม เลขที่ 79 หมู่ที่ 14 ถนนแม่น้ำนิพ (สายมหาสารคาม - ร้อยเอ็ด) ตำบลแวงน่าง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม นเรือนจำจังหวัด ความมั่นคงปานกลางมีเนื้อที่ภายในเรือนจำ จำนวน 11 ไร่ 2 งาน 29 ตารางวา ที่ที่ภายนอกเรือนจำ 41 ไร่ 2 งาน 72 ตารางวา รวมเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 53 ไร่ 1 งาน มีสำนักงานการควบคุมนักโทษเด็ขาดที่มีกำหนดโทษจำคุกไม่เกิน 20 ปี ตามคำพิพากษาของศาลในเขตนานาชาติจังหวัดมหาสารคามด้านความมั่นคงในการควบคุมผู้ต้องขัง มีกำแพงคอนกรีตเสริมเหล็ก 6 เมตร โดยรอบแนวกำแพงติดตั้งระบบไฟฟ้าแรงสูง และขอความอนุญาตตั้งกล้องวงจรปิดไว้ จุดต่าง ๆ เช่น ตามแนวกำแพงภายใน และจุดต่าง ๆ ภายในบริเวณเรือนจำ ความจุมาตรฐานของเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ความจุปกติ 1,050 คน แบ่งเป็น ผู้ต้องขังชาย 900 คน ผู้ต้องขังหญิง 150 คน (ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม, 2558)

สถานที่ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคามในจำนวนเนื้อที่ 53 ไร่ 1 งาน แบ่งเป็น

1. ภายนอก ประกอบด้วย ถนนรอบกำแพงและบ้านพักเจ้าหน้าที่ คอกปศุสัตว์ของทางงานจำเลยรอบไว้ เพื่อความมั่นคงในการระงับเหตุร้าย
2. ภายใน ประกอบด้วย พื้นที่ภายในกำแพง เนื้อที่ 11 ไร่ 2 งาน 29 ตารางวา แบ่งออกเป็น งานแห่งการควบคุม ดังภาพ

) แผนผังวิชาชีพ	3) แผนสุขกรรม	4) เขตสุขา	5) แผนเรือนนอน
	2) แผนกาง		6) แผนการศึกษาและพัฒนาจิตใจ
) แผนหญิง	8) ที่ทำการฝ่ายความคุมและรักษาการณ์		7) แผนพยาบาล
	10) ตึกอันวยการ		

บทที่ 2.17 แผนผังของเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ปรับปรุงจาก ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ อนจำจังหวัดมหาสารคาม โดย ฝ่ายทัณฑปฏิบัติเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม, 2558, มหาสารคาม รือนจำจังหวัดมหาสารคาม.

2.4.1 โครงสร้างการบริหารงานของเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

เรือนจำจังหวัดมหาสารคามปัจจุบันมีอัตราเข้าหน้าที่ จำนวน 80 คน แบ่งเป็นเจ้าหน้าที่ 47 คน เจ้าหน้าที่หญิง 12 คน สูกเข้าช้าย 12 คน สูกเข้าหญิง 9 คน (สถิติ 22 ตุลาคม 2558) โครงสร้างการบริหารออกเป็น 5 ฝ่าย ดังนี้

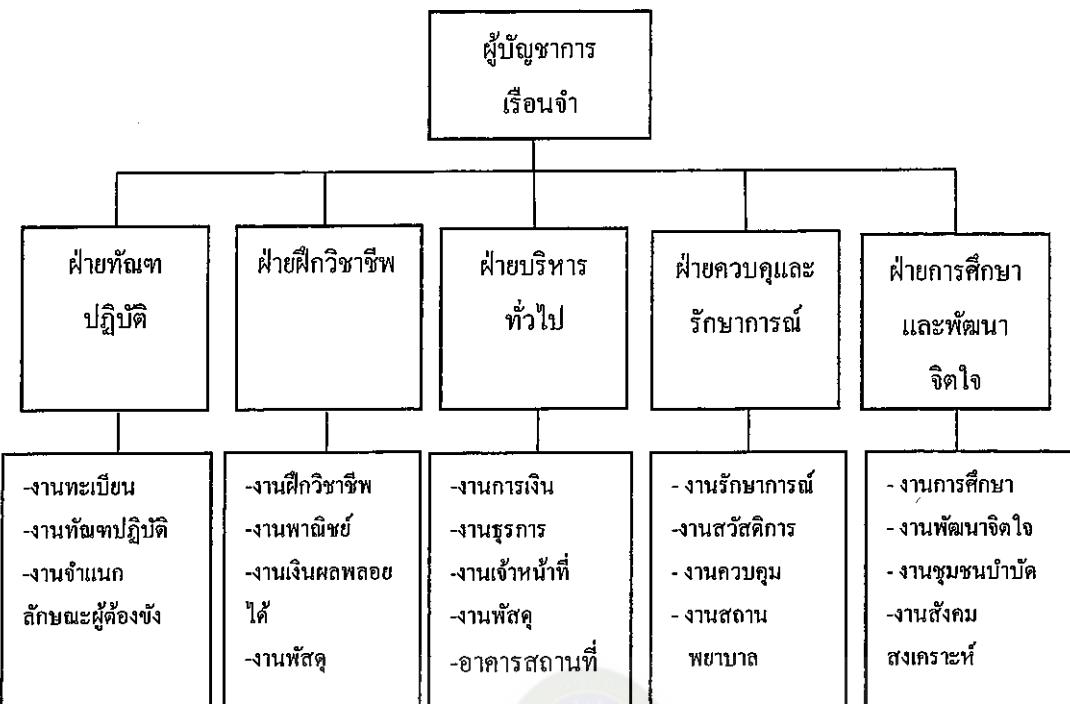
2.4.1.1 ฝ่ายทัณฑปฏิบัติประกอบด้วย งานทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง งานทัณฑ์ ภูบัติ งานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง และงานคุมประพฤติ

2.4.1.2 ฝ่ายศึกษาชีพ ประกอบด้วย งานเงินทุนศึกษาชีพ งานพัสดุเงินทุนศึกษาชีพ งานผู้เรียนและงานรับจ้าง

2.4.1.3 ฝ่ายบริหารทั่วไปประกอบด้วย งานธุรการ งานเจ้าหน้าที่ งานพัสดุและ สถานที่ งานการเงินและบัญชี งานประชาสัมพันธ์และอื่นๆ

2.4.1.4 ฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์ ประกอบด้วย งานควบคุมผู้ต้องขัง งานสอดส่อง การสถานที่ งานรักษาการณ์ งานสันทนาการ งานสถานพยาบาล และงานรับเรื่องราวซ้องทุกๆ

2.4.1.5 ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ ประกอบด้วย งานการศึกษา งานพัฒนา ใจและงานสังคมสงเคราะห์

พทที่ 2.18 โครงสร้างการบริหารงานเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม. ปรับปรุงจาก ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม. โดย ฝ่ายทัณฑ์ปฏิบัติเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม, 58, มหาสารคาม : เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม.

2.4.2 วิสัยทัศน์เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

วิสัยทัศน์ (Vision) เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นองค์กรซึ่งนำในการควบคุมไปพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อคืนคนดีสู่สังคม

การกิจหลัก กือ

- 1) ควบคุมผู้ต้องขังอย่างมีอาชีพ
- 2) บำบัด พื้นฟู และแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพ

การกิจรอง กือ

- 1) การควบคุมผู้ต้องขังเพื่อนำไปสู่การแก้ไข
- 2) การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังแบบบูรณาการ
- 3) การบริหารจัดการด้วยความโปร่งใส และเป็นธรรม

2.4.3 การจัดสวัสดิการผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

จากวิสัยทัศน์และการกิจดังกล่าว เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จึงได้จัดสวัสดิการแก่ผู้ต้องขังดังนี้

2.4.3.1 จัดอาหารให้ผู้ต้องขังบริโภคwanละ 3 มื้อ โดยได้พิจารณajัดอาหารให้มีปริมาณเพียงพอแก่การบริโภค ให้มีทั้งคุณภาพและประโยชน์ต่อร่างกายพอสมควร อกจากนี้ยังจัดให้มีอาหารตามสั่ง เพื่อเป็นการฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขัง และจำหน่ายอาหารราคากาให้กับผู้ต้องขังที่ไม่รับประทานอาหารที่ทางเรือนจำจัดไว้ให้ ซึ่งช่วยให้ประหยัดงบประมาณอาหารผู้ต้องขังภาครัฐลงได้ส่วนหนึ่ง

2.4.3.2 จัดเครื่องนุ่งห่ม เสื้อ กางเกง อาย่างน้อยปีละ 2 ชุด ผ้าห่มอย่างดี ปีละ ผ้าห่ม

2.4.3.3 จัดอาคารสถานที่ เช่น เรือนนอน เรือนขัง โรงพยาบาล โรงพยาบาล โรงพยาบาล โรงพยาบาล และบริการน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดเพียงพอและถูกหลักอนามัย

2.4.3.4 สถานพยาบาล เรือนจำได้จัดทำสถานพยาบาลจากเงินบริจาค หรับผู้ป่วยเรือรังที่โรงพยาบาลภายนอกไม่รับรักษาตัว เพื่อแยกออกจากผู้ต้องขังอื่น ป้องกันการแพร่เชื้อ และให้ผู้ป่วยได้อยู่ในที่ที่มีอากาศดีเยห

2.4.3.5 ให้การบำบัดรักษากับผู้ต้องขังที่เจ็บป่วย จัดให้มีแพทย์พยาบาล เพื่อบังคับรักษาผู้ป่วย หากผู้ป่วยรายใดไม่สามารถรักษาให้หายภายในสถานควบคุม ก้อนุญาตให้ไป ภายนอกได้

2.4.3.6 กรณีผู้ต้องขังได้รับบาดเจ็บจากการฝึกวิชาชีพ หรือเกิดอุบัติเหตุ ระหว่างการปฏิบัติงานตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ ก็ดำเนินการจ่ายร่างวัสดุเชบให้ตามระเบียบของ กระทรวงพัฒนาฯ

2.4.3.7 จัดทำห้องสมุดและจัดหนังสือให้ผู้ต้องขังได้อ่านเพิ่มเติมความรู้ ผู้ต้องขังทุกคนมีสิทธิที่จะยืมหนังสือของห้องสมุดไปอ่านได้

2.4.3.8 การจัดสวัสดิการด้านการศึกษา เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ได้มีการเรียนการสอนในระดับต่าง ๆ ทั้งในสายสามัญ และสายวิชาชีพ ได้แก่ ระดับผู้ไม่รู้หนังสือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพกรรรม ประกาศนียบัตรวิชาชีพเสริมสวย ประกาศนียบัตรวิชาชีพวิจิตรศิลป์ ประกาศนียบัตรวิชาชีพไฟฟ้า ประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างก่อสร้าง โดยได้รับความช่วยเหลือและความร่วมมือจากหน่วยงาน ศึกษาภายนอก เช่น วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม วิทยาลัยสารพัดช่างมหาสารคาม ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนมหาสารคาม นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดย

ด้วยความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราชในระดับปริญญาตรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามในระดับปริญญาโท ซึ่งเป็นเรื่องจำแห่งแรกในประเทศไทยที่ได้มีการเปิดการสอนหลักในระดับปริญญาโท

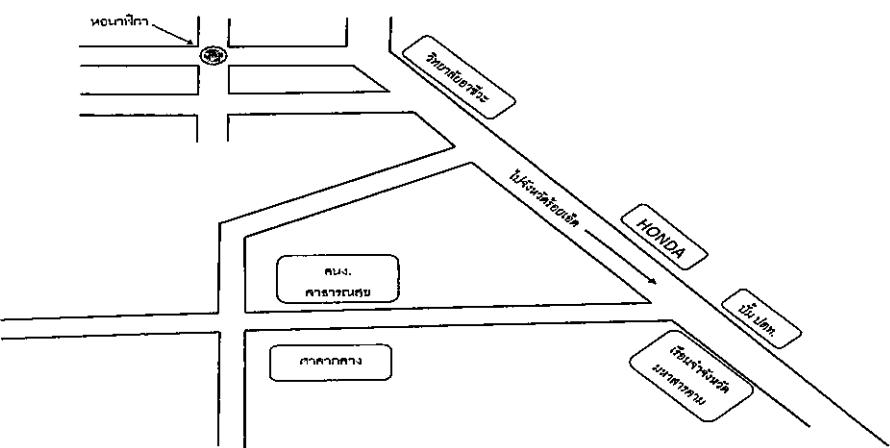
2.4.3.9 การจัดสวัสดิการค้านกีฬา และนันทนาการ เรือนจำจังหวัด
หาสารมา จัดให้มีการเล่นกีฬาในวันหยุด ส่วนในช่วงเวลาค้างปิด รายการโทรทัศน์ให้ผู้ต้อง
จำรับชมเพื่อผ่อนคลายความเครียด นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้ต้องขังได้ฝึกซ้อมกีฬา เช่น กีฬามวย
หากลสมัครเล่น กีฬาเบตง กีฬาตะกร้อ เพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬานักกีฬาเงินส ซึ่งภาคอีสานจัด
กีฬาที่เรือนจำจังหวัดนครพนม ตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์

2.4.3.10 การให้บริการสวัสดิการจะมีแบบอย่างเดียวกัน และเสมอภาค นักศึกษา ไม่เลือกว่าผู้ต้องขังที่รับบริการจะมีฐานะอย่างไร

2.4.3. การจัดบริการสวัสดิการ ได้มีการคำนวณต้นทุนของบริการสวัสดิการแต่ละอย่างเช่น ครัว ร้านอาหารตามสั่ง ร้านเบเกอรี่(ในแคนทรี่)ร้านค้าส่งเครื่องที่เพื่อจะได้มีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่าง ๆ อย่างรอบคอบ เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในภายหลัง ได้

จะเห็นได้ว่า ภัยใต้ดินจำกัดทั้งทางด้านทรัพยากร งบประมาณ และค่าครองชีวิต เรื่องจำกัดหัวดุมหาสารคามก็ได้พยายามที่จะปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยนำหลักเมตตาธรรม ลักษณะนุழยธรรม หลักคุณธรรม หลักท่องเทปปฏิบัติ มาใช้กับผู้ต้องขังเพื่อให้บรรลุถึงการกิจหลักของนราธรรมทั้งที่ (ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจเรื่องจำกัดหัวดุมมหาสารคาม, 2558)

2.4.4 ที่ตั้งเรือนจังหวัดมหาสารคาม

พที่ 2.19 ที่ดึงเรื่องจังหวัดมหาสารคามโดยสังเขป. ปรับปรุงจาก ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ อนทำจังหวัดมหาสารคาม. โดย ฝ่ายทัณฑปฏิบัติเรื่องทำจังหวัดมหาสารคาม, 2558, มหาสารคาม รีอันทำจังหวัดมหาสารคาม.

5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจากการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

พูนไทย มีสัตบบ (2542) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ต้องขังในการฝึกอบรมวิชาชีพศึกษาพาระณีเรื่องจำเพาะเชิงกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพมีผลกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 21-30 ปี ศึกษาสูงสุด รยมศึกษาตอนต้น ยังไม่แต่งงาน มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ต้องคดีในความผิดต่อทรัพย์ อาชีพรับจ้าง รายได้ของครอบครัวไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีความต้องการอบรมวิชาชีพ วิชาชีพที่ต้องการที่สุด คือ ช่างเพอร์นิเจอร์

ที่วิเคราะห์ไว้แล้วนั้น และคณะ (2543) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับ
การฝึกวิชาชีพและการประกอบอาชีพของนักไทยเด็ขาดก่อนปัลอยตัวคุณประพฤติในเรือนจำ
ทางกำแพงเพชร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการฝึกวิชาชีพและการ
ฝึกวิชาชีพของนักไทยเด็ขาดก่อนปัลอยตัวคุณประพฤติในเรือนจำกลางกำแพงเพชร จากการศึกษา¹
พบว่า นักไทยเด็ขาดก่อนปัลอยตัวคุณประพฤติในเรือนจำกลางกำแพงเพชร มีความต้องการ
เกี่ยวกับการฝึกวิชาชีพมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สวัสดิการด้านปัจจัย 4 ด้านความปลอดภัย ด้าน²
ความมั่นคงและสุขากินใจ และด้านการอำนวยความสะดวก

นิมิต บุตรพิพิ (2544) ได้ศึกษาความต้องการศึกษาของผู้ต้องขัง เรื่องจำนำเอกสารกัวป่า หวัดพังงา พบว่า ผู้ต้องขังมีความต้องการมากในเรื่อง การจัดการเรียนการสอนในระดับ กลางศึกษาแบบชั้นเรียน และมีปัญหาในเรื่องขาดแคลนครุภัณฑ์สอน และต้องการให้มีการเรียนการ สอนครึ่งวัน อีกครึ่งวันทำงาน และต้องการฝึกทักษะอาชีพขณะต้องโทษในเรือนจำโดยให้เพิ่มสาขา ใหม่ก็ขึ้น เนื่องจากเรือนจำยังจัดการฝึกวิชาชีพไม่ตรงกับความต้องการของผู้ต้องขัง และควรเป็น ชีพที่เมื่อพ้นโทษไปแล้วสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ทั้งนี้ควรจัดอุปกรณ์เครื่องมือให้ ยงพอ กับผู้เรียนและความทันสมัย ส่วนห้องสมุดควรจัดหน้างสือให้มีหลาย ๆ ประเภท ห้องสือพิมพ์ หนังสือเกี่ยวกับกฎหมาย แนวแนวอาชีพ ควรเพิ่มเวลาทำการห้องสมุดให้มากขึ้น ยเนพะเพิ่มเวลาการทำการในวันหยุดราชการ ในด้านกิจกรรมการกีฬา พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ ทางการเวลาและโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาให้มากขึ้น อีกทั้งต้องการให้มีกิจกรรมเสียงตามสาย ทางต่อเนื่องเป็นประจำจำเพื่อเป็นการให้ความรู้และผ่อนคลายความเครียด

สุกัญญา กาญจนรัตน์ (2544) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อการ
เนินชีวิตหลังพ้นโทษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของปัจจัยพื้นฐานผู้ต้องขังในขณะ
ที่กลับมาอยู่ในสังคมไทย โดยใช้แบบสอบถามที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการคุณภาพสากล ที่
ประเมินว่ามีคุณภาพดีเยี่ยม สำหรับวัตถุประสงค์ที่ต้องการทราบ คือ ความคาดหวังต่อการ
กลับมาอยู่ในสังคมไทย ความต้องการที่จะกลับมาอยู่ในสังคมไทย ความต้องการที่จะกลับมาอยู่ในสังคมไทย
และความต้องการที่จะกลับมาอยู่ในสังคมไทย ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคาดหวังต่อการกลับมาอยู่ในสังคมไทย

50 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยครอบครัวด้านการเยี่ยมเยียนทำให้ผู้ต้องขังมีความผูกพันกับครอบครัวมากขึ้น ร้อยละ 97.1 ด้านการยอมรับ พนฯ ว่า สมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ยอมรับด้วยการให้กำลังใจให้ประพฤติดีเพื่อพื้นไทยเร็วขึ้น ร้อยละ 98.3 ด้านการให้โอกาสในการกลับคืนเป็นคนดี พบว่า สมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ยินดีให้กลับไปอาชีวะร่วมค้ายหลังพ้นโทษ ร้อยละ 97.1 ด้านหน่วยงานการเข้มงวดในกฎ ระเบียบ พนฯ ว่า เจ้าหน้าที่ปลูกฝังหัดให้รู้จักระเบียบวินัย ร้อยละ 94 ด้านการให้การศึกษา พนฯ ว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามใช้ว่ากล่าวตักเตือนเมื่อทำผิดวินัย ร้อยละ 83.9 ความคาดหวังต่อการดำเนินชีวิตหลังพ้นโทษ พนฯ ผู้ต้องขังมีความคาดหวังต่อตนเองในเดือนมากรีดีสุด กล่าวคือ ผู้ต้องขังมีความคาดหวังในการประกอบวิชาชีพที่สุจริต จะกลับคืนเป็นคนไม่เกิดที่จะทำความผิด ด้วยจิตสำนึกรีดีที่จะเป็นคนดีของครอบครัวและสังคม ตามที่ครอบครัวและหน่วยงานให้โอกาส จึงทำให้ผู้ต้องขังใช้ความคาดหวังมาเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมในคราวเป็นคนดีของสังคม โดยมีครอบครัวและหน่วยงานสนับสนุนความคาดหวังนี้ให้เป็นจริง ส่วนความคาดหวังต่อครอบครัวพบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีความคาดหวังต่อครอบครัวในระดับมากที่สุด กการที่ครอบครัวยังคงมาติดต่อเยี่ยมเยียนทำให้ผู้ต้องขังรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว การที่ครอบครัวให้การยอมรับ ให้โอกาสกลับคืนเป็นคนดีส่งผลให้ผู้ต้องขังเกิดความคาดหวังต่อครอบครัว คือ ครอบครัวพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ เนื่องจากที่ผู้ต้องขังภาคห่วงว่า ครอบครัวให้การยอมรับ ด้วยการแสดงออกถึงความยินดีที่ผู้ต้องขังจะพ้นโทษให้ภัยในความผิดที่เคยมา ให้โอกาสกลับไปอยู่ร่วมกับครอบครัวอีกครั้ง ครอบครัวจะให้ความช่วยเหลือด้วยการสนับสนุนให้ทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ได้กำลังใจด้วยการไม่รังเกียจที่เคยได้รับการลงโทษมาก่อน ดังนั้นความคาดหวังว่าจะออกไปประกอบอาชีพสุจริต ต้องการกลับคืนเป็นคนดี

กนกเรขา สุวรรณกิจ (2545) ได้ทำการศึกษาความคาดหวังในการดำเนินชีวิตภายหลังพ้นโทษของผู้ต้องขังหญิง ศึกษาเฉพาะกรณี ทัณฑสถานหญิงกลาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังในการดำเนินชีวิตภายหลังพ้นโทษของผู้ต้องขังหญิง และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังในการดำเนินชีวิตภายหลังพ้นโทษของผู้ต้องขังหญิง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่มีความหวังในการดำเนินชีวิตภายหลังพ้นโทษอยู่ในระดับมาก อายุ ระดับการศึกษา และปัจจัยของครอบครัวต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังในการดำเนินชีวิตภายหลังพ้นโทษ และปัจจัยความสัมพันธ์ในครอบครัวได้แก่ การได้รับการยอมรับ การได้รับการเยี่ยม และการให้โอกาสกลับคืนเป็นคนดี และปัจจัยแวดล้อมขณะต้องโทษ ได้แก่ การได้รับการปฏิบัติในเรือนจำ เนื่อง การได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ และการได้รับการส่งเสริมในการฝึกวิชาชีพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคาดหวังในการดำเนินชีวิตภายหลังพ้นโทษ

ไพบูลย์ วิเศษศิริ (2545, น. 115) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและความต้องการของผู้ต้องขัง อนจ้าความมั่นคงสูง ศึกษาจากผู้ต้องขังในเรือนจำกลางบางขวาง จำนวน 400 คน โดยมี ภารกุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาและความต้องการของผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาต้องโทษสูงในเรือนจำ มีความมั่นคงสูง เพื่อที่จะแสวงหาแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่มีโทษสูงได้อย่างเหมาะสม ในการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีปัญหาและความต้องการด้านความคาดหวังในอนาคตมาก จึงต้องการที่จะปฏิบัติดูให้ถูกต้องตามกฎหมาย และทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและ ประเทศชาติของลงมา คือปัญหาและความต้องการด้านการฝึกวิชาชีพ เพื่อนำวิชาชีพที่ได้ไปใช้ อยู่หลังฟันโทษ ซึ่งมีความสอดคล้องกับความคาดหวังในอนาคต กล่าวคือ ต้องการให้สังคม บุกรับ และให้โอกาสในการประกอบอาชีพสุจริต รวมทั้ง ความต้องการด้านพื้นฐาน อันได้แก่ งานสำคัญของสุขภาพ คือ เรื่องความสะอาดของอาหาร การได้รับการรักษาพยาบาล เรื่องนี้ใน รอบโภคบริโภค ส่วนในด้านสวัสดิการ และนันทนาการนั้น คือต้องการได้คิดต่อกับญาติทาง ครอบครัวที่ต้องการให้มีการจัดงานพณญาติใกล้ชิด การเพิ่มเวลาในการเยี่ยมญาติ และแยกสิ่งของ ร่องใจที่จำเป็นแก่ผู้ต้องขังที่ไม่มีญาติ ส่วนปัญหาด้านการศึกษาซึ่งอยู่ในอันดับน้อยที่สุด ก็ มาจาก ผู้ต้องขังส่วนใหญ่อยู่ในวัยกลางคน จึงขาดความกระตือรือร้นในการศึกษา คำนึงถึง ภาพ และการฝึกวิชาชีพมากกว่า เนื่องจากมีความคาดหวังที่จะได้กลับสู่สังคมภายนอก และ กองบอาชีพสุจริตสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุุ

ญูณฑ์ จีนประชา (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของผู้ต้องขังเรือนจำกลางชลบุรี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อ ปรับเปลี่ยนความต้องการฝึกวิชาชีพในหลักสูตรต่าง ๆ และข้อเสนอแนะความต้องการฝึกอบรม วิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นของผู้ต้องขังเรือนจำกลางชลบุรี ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ความต้องการ อบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของผู้ต้องขังเรือนจำกลางชลบุรี เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชาชีพ น่าว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพมากที่สุด คือ ช่างซ่อมรถจักรยานยนต์ ช่างซ่อมเครื่องไฟฟ้าใน น้อยย่าง่าย ช่างเครื่องยนต์ โดยมีข้อเสนอแนะความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ผู้ต้องขังเรือนจำกลางชลบุรี คือ ควรมีการปรับปรุงด้านหลักสูตรวิชาชีพและกระบวนการเรียน รสอน ปรับปรุงด้านครุภัณฑ์ ปรับปรุงด้านเครื่องมืออุปกรณ์การฝึกและงบประมาณ ปรับปรุงด้านสถานที่และโรงฝึกงานและปรับปรุงด้านระยะเวลาการฝึกอบรมวิชาชีพ

ส่วน จันทร์รัมย์ (2548, น. 52) ได้ศึกษาความคาดหวังและความต้องการของผู้ต้องขังต่อ รด้านเนินงานของเรือนจำกลางคลองไฝ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความ และการและความคาดหวังของผู้ต้องขัง ในขณะที่ลูกคุณขังอยู่ภายในเรือนจำ และศึกษาเปรียบเทียบ ดับความคาดหวังและความต้องการของผู้ต้องขังที่มีความแตกต่างกันในเรื่องระดับการศึกษาและ

ระยะเวลาการกำหนดโดยศึกษาจากจำนวนผู้ต้องขัง 353 คน สัดส่วนที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ F-test (One-way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังมีความคาดหวังในอนาคตโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีรายข้อที่มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยมากสุด 3 อันดับ ได้แก่ การปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น การเป็นพลเมืองดีไม่กระทำผิดอีกเด็ดขาด และการตั้งใจทำงานหาเลี้ยงชีพโดยสุจริต ผู้ต้องขังมีความต้องการต่อการดำเนินงานของเรือนจำกลาง 3 ด้าน อยู่ระดับมาก คือ ด้านการศึกษา ด้านปัจจัยพื้นฐาน และด้านสวัสดิการและนันทนาการ แต่มีความต้องการด้านการฝึกวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ต้องขังมีระดับการศึกษาระดับอนุปริญามีความคาดหวังในอนาคตมากกว่าผู้ต้องขังที่ไม่มีการศึกษาหรือมีการศึกษาระดับอื่น ๆ แต่ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลากำหนดโดยต่างกันมีความคาดหวังในอนาคตแตกต่างกัน ผู้ต้องขังที่มีระดับการศึกษาระดับปริญามากหรือสูงกว่ามีความต้องการปัจจัยพื้นฐานน้อยกว่าผู้ต้องขังที่ไม่มีการศึกษาและผู้ต้องขังที่มีระยะเวลากำหนดโดยต่ำกว่า 10 ปี ความต้องการปัจจัยพื้นฐานและด้านการฝึกวิชาชีพมากกว่าผู้ต้องขังที่มีระยะเวลากำหนดโดย 21- ปี

รังศิพร จันทร์สมวงศ์ (2552) จากการศึกษาร่อง แรงจูงใจและความคาดหวังที่มีต่อการวิชาชีพสำหรับผู้ต้องขังเรียนจำพิเศษนนบuri ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ที่เข้ารับการฝึกวิชาชีพ คือ ผู้ต้องขังที่ต้องการนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพภายนอกพื้นที่ ไทย และมีความสนใจด้านสาขาช่างยนต์ แรงจูงใจและความต้องการในการฝึกวิชาชีพสำหรับผู้ต้องขัง ส่วนใหญ่ ผู้ต้องขังสามารถที่จะนำความรู้ที่ได้รับนำไปประกอบอาชีพหลังพ้นโทษ

สาวลักษณ์ เพื่อกอเอี่ยม (2552) ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังหญิง จำพิเศษมีนบuri ศึกษาจากผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษมีนบuri จำนวน 220 คน ผลการศึกษาข้อมูล นัดว่างของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่อายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 37.3 มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาค กลาง ร้อยละ 80 ซึ่งมีการศึกษาก่อนต้องโดยอยู่ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 43.2 แต่มีอาชีพก่อน ไทยเป็นอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 53.2 มีระยะเวลาเข้ารับการฝึกวิชาชีพ ระหว่าง 1-3 ปี ร้อยละ 42.3 เมื่อทำการศึกษาแรงจูงใจในการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังหญิงเรือนจำพิเศษมีนบuri ในภาพรวมพบว่า ผู้ต้องขังในการฝึกวิชาชีพอยู่ในระดับแรงจูงใจปานกลาง แต่มีอัตราภาระด้าน พนักงานด้านการฝึกวิชาชีพด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการอื่น ๆ ด้านเงินค่าตอบแทนและสวัสดิการ ฯ และด้านความล้าพ้นที่ระหว่างบุคคล ซึ่งผู้ต้องขังมีแรงจูงใจในการฝึกวิชาชีพอยู่ในระดับ แรงจูงใจสูง จากการทดสอบสมมติฐานในภาพรวมพบว่า ภูมิลำเนาเดิม อาชีพก่อนต้องโดย ระยะเวลาที่เข้ารับการฝึกวิชาชีพ ไม่มีความแตกต่างระหว่างแรงจูงใจในการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังหญิง

อนจำพิเศษมีนบุรี ส่วนตัวแปรระดับการศึกษา ก่อนต้องไทยมีความแตกต่างกันระหว่างแรงจูงใจ การฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังหญิงเรือนจำพิเศษมีนบุรี

สุคนธ์ สินธพานนท์และคณะ (2554) ได้ศึกษาการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำทัณฑสถาน พบว่า 1. ลักษณะทั่วไปของการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน นการขัดกิจกรรมการฝึกวิชาชีพ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้ต้องขังได้เรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อีกทั้งการฝึกวิชาชีพในเรือนจำและทัณฑสถาน แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบกิจกรรมกลุ่มสนับสนุนให้ระยะเวลาฝึกอบรมไม่เกิน 30 ชั่วโมง รูปแบบการฝึกวิชาชีพประเภทให้แรงงานผู้ต้องขังเป็นการฝึก ฝึกกิจกรรมที่มีความต้องการต่อเนื่องและถือเป็นการลงทุนความคุ้มค่า 3. ปัญหา ฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน แบ่งเป็น 2 ข้อ คือ ปัญหาด้านการบริการฝึก ฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง และปัญหาด้านการดำเนินงานการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง

สรุป จากผลการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่ามีการกล่าวถึงความต้องการการฝึกวิชาชีพอยู่ บน คือ ความต้องการการฝึกวิชาชีพในขณะต้องโทษ และ ความต้องการที่จะนำวิชาชีพไปใช้ ยหลังพันท์ ผู้วิจัยจึงเลือกหัวข้อที่จะศึกษาถึงความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง ยังเป็น ความคาดหวังในอนาคต และความคาดหวังในปัจจุบัน และตัวแปรเกี่ยวกับลักษณะ บุคคลที่คาดว่าจะส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ ศึกษา และกำหนดโทษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

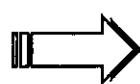
๕ กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากการวิจัยของ สุกัญญา กาญจนรัตน์ (2544), เกร厄า สุวรรณกิจ (2545), ไพบูลย์ วิเศษศิริ (2545), สงวน จันทร์รัมย์ (2548) และทฤษฎีความ คาดหวังของ Vroom (1995, p. 91 - 103) ได้ตัวแปรความคาดหวัง และสังเคราะห์จากทฤษฎี ERG theory ของ Alderfer (1972), แนวคิดทัศนคติและการเรียนรู้ของ Robbins Stephen P. (อ้างถึงใน พล ภูตะโ祚ดี, 2556, น. 44), แนวคิดการเรียนรู้ของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2542, น. 324) ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำขังหวัด สารคามสามารถเปลี่ยนเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แปรอิสระ (Independent Variables)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวัง
ในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง
เรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม

1. ความต้องการมีชีวิต
(Existence Needs)
2. ความต้องการความสัมพันธ์
(Relatedness Needs)
3. ทัศนคติ (Attitudes)
4. การเรียนรู้ (Learning)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพ
ของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัด
มหาสารคาม

1. ความคาดหวังในปัจจุบัน
(Present Expectation)
- 2 ความคาดหวังในอนาคต
(Feature Expectation)

พที่ 2.20 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัด
หาสารคามครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้ศึกษาระเบียบวิธีวิจัย
จะกำหนดวิธีการวิจัยไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร (Population) ได้แก่ ผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามที่ศาลพิพากษา
ที่สุดแล้ว และได้รับการจำแนกให้เข้ารับการฝึกวิชาชีพตามกฎหมายเบื้องต้น รวมทั้งสิ้น³
34 คน (สถิติ 1 เมษายน 2559) จำแนกได้ดังนี้

3.1.1.1 ผู้ต้องขังชาย จำนวน 941 คน

3.1.1.2 ผู้ต้องขังหญิง จำนวน 193 คน

(ฝ่ายทัณฑ普ภูบดิเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม, 2559)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ
mane (1973 , อ้างถึงใน รังสรรค์ สิงหนาท, 2551, น. 70)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดตัวอย่าง (คน)

N แทน จำนวนประชากร (คน)

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีค่าเท่ากับ .05

$$\text{แทนค่าในสูตร} \quad n = \frac{1,134}{1+1,134(0.05)^2}$$

$$= 295.697 \text{ คน}$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณตามสูตรของ Yomane ขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ 295.697 คน เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนเต็ม ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 296 คน

3.1.3 การสุ่มตัวอย่างประชากร

3.1.3.1 ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบที่เป็นสัดส่วน (Proportional Random Sampling) ใช้กลุ่มตัวอย่างจากผู้ต้องขังคือ จำนวนผู้ต้องขังชายและผู้ต้องขังหญิงจากกลุ่มตัวอย่าง ได้โดยแบ่งจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 296 คน ออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้วิธีการ ขนาดสัดส่วน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐, บัญญัติ ๑๔๗) ของผู้ต้องขังชายและผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำ หัวคุมハウスารคาม ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1

จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

จังหวัด มหาสารคาม (ชาย-หญิง)	ผู้ต้องขัง เรือนจำ		ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้ต้องขัง ชาย	ผู้ต้องขัง หญิง	รวม	ผู้ต้องขัง ชาย	ผู้ต้องขัง หญิง	รวม
รวม	941	193	1,134	246	50	296

3.1.3.2 หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยการกำหนดหมายเลขกำกับรายชื่อประชากรแต่ละกลุ่ม ชากรใส่ส่องในกล่อง แล้วจึงหยิบออกมาทีละแผ่น เมื่อจับได้ซึ่งได้แก่ เก็บไว้ในถุงไว้แล้วนำกลับเข้าไป กล่องใหม่แล้วเบย่าให้คละกัน เพื่อให้แต่ละชื่อมีโอกาสสูงเท่าๆ กัน ถ้าจับได้รายซึ่งเดิมให้ใหม่ เมื่อครบตามจำนวนสัดส่วนของกลุ่มเพศชายแล้ว ก็ให้ทำการจับสลากของกลุ่มเพศหญิง จำนวนสัดส่วนต่อไป จนกว่าจะครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 296 คน

2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ จำแนกได้
ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง
งานประจำหัวดุมมหาสารคาม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัด
มหาสารคาม

ตอนที่ 4 แบบสอบถามข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของ
ผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

3 วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของ
ผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.3.2 นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถาม มี 4 ตอน รวมทั้งหมด 41 ข้อ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบ
วงสอบถามรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา กำหนดไทย จำนวน 4 ข้อ
ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของ
ผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 25 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิกเกิร์ท (Likert) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบ โดยมี
จับการวัด 5 ระดับ คือ น้อยมาก น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด ประกอบด้วยปัจจัย 4 ด้าน ดังนี้

1. ความต้องการมีชีวิต (Existence Needs) ข้อที่ 1-5 จำนวน 5 ข้อ
2. ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) ข้อที่ 6 - 10 จำนวน 5 ข้อ
3. การเรียนรู้ (Learning) ข้อที่ 11 - 15 จำนวน 5 ข้อ
4. ทัศนคติ (Attitudes) ข้อที่ 16 - 25 จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัด
มหาสารคาม จำนวน 10 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

มแนวคิดของลิคิร์ท (Likert) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบ โดยมีระดับการวัด 5 ระดับ คือ มากน้อย ปานกลาง มากที่สุด ประกอบด้วยความคาดหวัง 2 ด้าน ดังนี้

1. ความคาดหวังในปัจจุบัน(Present Expectation) ข้อที่ 26 - 30 จำนวน 5 ข้อ
2. ความคาดหวังในอนาคต(Feature Expectation) ข้อที่ 31 - 35 จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นข้อคำถามข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพ

ผู้ต้องขึ้นเรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended) จำนวน 2 ข้อ

3.3.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณา ตามถูกต้องเหมาะสมของแบบสอบถาม

3.3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาให้คะแนน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมี 3 ท่าน ดังรายนามด่อไปนี้

3.3.4.1 นายสัจจพงษ์ พรrellะวุฒิ ศ.ดร. (ยุทธศาสตร์การพัฒนา) ตำแหน่งหัวหน้า คณะกรรมการ เรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.3.4.2 ผู้เชี่ยวชาศาสตราจารย์ ดร. กัลยา ฤลสุวรรณ วุฒิ ศ.ค.ด. (ภาษาไทย) ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็น ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.3.4.3 ผู้เชี่ยวชาศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ ติงห์เลิศ วุฒิ ปร.ด. (ประชากรศาสตร์) ตำแหน่งประธานคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศาสตร์เพื่อการ นำพามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินและวัดผล

3.3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และนำผลของการ ตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหากำหนดค่าความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC (Index Item Objective Congruence) ตามวิธีของโรวินลลี (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (Hambleton) แบบตี ท้ายเรื่อค่า, 2551, o. 107 - 108) เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

รวมผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC

เกณฑ์ 1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 มีค่าความเที่ยงตรงสูง ใช้ได้

2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.67 ต้องปรับปรุงยังไงไม่ได้

จัดวิเคราะห์ค่า IOC ได้เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ถือว่าข้อนี้มีความเที่ยงตรงสามารถนำไปใช้ได้

3.3.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 52 คน

3.3.7 นำผลที่ได้จากการทำ (Try Out) ไปวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถามเป็นรายข้อ
โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม โดยการหาค่าอำนาจ
แนน Item Total Correlation (สมบัติ ท้ายเรื่องคำ, 2551, น. 111 - 113)

3.3.8 นำค่า Item Total Correlation ของข้อคำถามแต่ละข้อมาทดสอบกับสมมติฐาน ถ้าข้อ
คำถามข้อใดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่าข้อนั้นมีคุณภาพ
มาตรฐานใช้ได้

การทดสอบสมมติฐาน จะใช้ค่าวิกฤตจากตารางของเพียร์สัน (Critical Values for
Pearson r) เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบในงานวิจัยนี้ มีกลุ่มตัวอย่าง 52 คน องศาอิสระ (Degree of
Freedom) จะเท่ากับ $df = N-2 = 52-2 = 50$ ผู้วิจัยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นการ
ทดสอบแบบทางเดียว (One-Tailed Test) พนว่า มีค่าวิกฤติที่ .231

งานวิจัยนี้มีค่าอำนาจจำแนก (Item Total Correlation) รายข้ออยู่ระหว่าง .382-.767 ซึ่ง
มากกว่าค่าวิกฤติที่ .231 จึงถือว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีคุณภาพสามารถใช้ได้

3.3.9 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้ในข้อ 8 มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยสัมประสิทธิ์
แอลฟ่า (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาก (Cronbach) (สมบัติ ท้ายเรื่องคำ, 2551, น. 94)
นวิจัยนี้มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94

3.3.10 จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับจริงเพื่อไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.4.1 ขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากคณะกรรมการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้นักวิชาการเรียนนำจังหวัดมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวม
ข้อมูลภายในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ต่ออธิบดีกรมราชทัณฑ์

3.4.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการแยกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเองพร้อมทั้ง ชี้แจง
ตอนและวิธีการตอบแบบสอบถาม

3.4.3 ดำเนินการเก็บแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัด
มหาสารคาม ตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดเป็นหมวดหมู่รวมเข้าด้วยกันเตรียมพร้อมสำหรับ
การนำเสนอข้อมูลสถิติต่อไป

5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการแบบสอบถามตามที่งบด 296 ชุด มาตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมา
หาระห์ผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทั้ง 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามตอนที่ 1 ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามตอนที่ 2 - 3 ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดประสงค์ของการวิจัย 2

3.5.1 การศึกษาเพื่อหาระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัด
ราชบุรี ผลการวิเคราะห์ได้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
ค่าที่ได้มาหาระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดหมายความ โดย<sup>ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการ
ประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิคิร์ท (Likert) ได้ดังนี้ (raninthr ศิลป์ปารุ, 2555, น. 77)</sup>

ระดับความคาดหวัง	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน
น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย(Arithmetic Mean) ค่าความคาดหวัง
หนนคเป็นช่วงคะแนน 5 ระดับ ดังนี้ (raninthr ศิลป์ปารุ, 2550, น. 77)

- คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 แปลความว่า มีความคาดหวังน้อยที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 แปลความว่า มีความคาดหวังน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 แปลความว่า มีความคาดหวังปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 แปลความว่า มีความคาดหวังมาก
- คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 แปลความว่า มีความคาดหวังมากที่สุด

3.5.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำ
จังหวัดหมายความใช้การทดสอบอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) โดย
ภวิธีการแบบ Stepwise มีข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้

3.5.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามต้องมีความสัมพันธ์กัน
เชิงมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยคุณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation)

และประอิสระตัวใดมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถือว่า
มาระสมที่จะนำเข้าสมการถดถอยพหุคุณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Analysis)

3.5.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ ต้องไม่มีความสัมพันธ์
แองในระดับที่สูงมาก และไม่เกิดภาวะ Multicollinearity โดยคุณค่า Collinearity Statistics ที่มี
Variance Inflation Factor (VIF) และค่า Tolerance มีเกณฑ์การตรวจสอบดังนี้ ค่า VIF ที่
มาระสมไม่ควรเกิน 10 หากเกินกว่านี้แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองในระดับที่สูง
ก และหากค่า Tolerance <0.2 แสดงว่าเกิดภาวะ Multicollinearity ถ้าตัวแปรอิสระตัวนี้จึงไม่
มาระสมที่จะนำเข้าสมการถดถอยพหุคุณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Analysis)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ 4 ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะในการพัฒนาความ
ดוחหงในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด
(open-Ended) ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปอุบมาเป็นค่าความถี่ (Frequency)
โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย

๖ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.6.1 การวัดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้วิธีของ โรวินเลลลี(Rovinelli)และแซนเบลตัน
(umbleton) ดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรื่องคា, 2551, น. 107.-108)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่านิความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.6.2 การหาค่าความเทื่องของแบบสอบถาม หาโดยวิธีใช้สูตร α -Coefficient ของ
nbachดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรื่องคा, 2551, น. 94)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_j^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเทื่องของแบบสอบถามทั้งฉบับ

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum s_i^2$ แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

S_j^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3.6.3 การหาข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรื่องคำ, 2551, น. 119)

$$\text{สูตร } P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ

N แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่ม

3.6.4 การหาระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขึ้นเรียนจำจังหวัดมหาสารคาม
โดยใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรื่องคำ, 2551, น. 124)

3.6.4.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทนค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3.6.4.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation= S.D.)

$$\text{สูตร } S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3.6.5 การหาปัจจัยที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์การถอยพหุคุณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้สูตร

สมการเชิงเส้นในรูปแบบคิด (สัญญา เกษมภูมิ, 2559, น. 138)

$$\gamma = a + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_nx_n$$

เมื่อ γ แทน ค่าคะแนนพยากรณ์ในรูปแบบคิดของแปรเกณฑ์ (ตัวแปรตาม)

a แทน ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปแบบคิด

b_1, b_2, \dots, b_n แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปแบบคิดของตัวแปรพยากรณ์
ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ n ตามลำดับ

x_1, x_2, \dots, x_n แทน ค่าคะแนนคิด ของตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ n
ตามลำดับ

n แทน จำนวนตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ)

สมการเชิงเส้นในรูปแบบมาตรฐาน (สัญญา เกษมภูมิ, 2556, น. 140)

$$z = \beta_1z_1 + \beta_2z_2 + \dots + \beta_nz_n$$

เมื่อ z แทน ค่าคะแนนพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐานของตัวแปรเกณฑ์
(ตัวแปรตาม)

$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_n$ แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปแบบมาตรฐานของ
ตัวแปรพยากรณ์ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ n ตามลำดับ

z_1, z_2, \dots, z_n แทน ค่าคะแนนมาตรฐานของตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ตัวที่ 1 ถึงตัวที่
 n ตามลำดับ

n แทน จำนวนตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขึ้นเรื่องจำจังหวัด
สารคาม ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
S.D.	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน ค่าสถิติ F ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
t	แทน ค่าสถิติ t ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
P-value	แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติของการวิเคราะห์การถดถอย
**	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
R	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคุณ (Multiple Correlation Coefficient)
R^2	แทน ค่าที่แสดงอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้งหมดที่มีต่อตัวแปรตาม
R^2_{adj}	แทน ค่า R^2 ที่ปรับแก้แล้ว
B	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปแบบแนวคิบ
Beta	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐาน
S.E. _{bi}	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอย
S.E. _{est}	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์
Y	ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพ

- X₁ แทน ความต้องการมีชีวิต
- X₂ แทน ความต้องการความสัมพันธ์
- X₃ แทน การเรียนรู้
- X₄ แทน ทัศนคติ

2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้

4.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2.2 วิเคราะห์ระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดสารคาม

4.2.3 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดสารคาม

4.2.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของขังเรือนจำจังหวัดสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดสารคาม ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.3.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ดังนี้

ตารางที่ 4.1

การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	246	83.10
	หญิง	50	16.90
	รวม	296	100.00
อายุ	อายุ 18-31 ปี	129	43.60
	อายุ 32-45 ปี	136	45.90
	อายุ 46-59 ปี	30	10.10
	อายุ 60 ปี ขึ้นไป	1	0.30
	รวม	296	100.00
การศึกษา	ต่ำกว่าประถมศึกษา	7	2.40
	ประถมศึกษา	63	21.30
	มัธยมศึกษาตอนต้น	81	27.40
	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	106	35.80
	อนุปริญญา/ปวส.	30	10.10
	ปริญญาตรี	7	2.40
	สูงกว่าปริญญาตรี	2	0.70
กำหนดเวลา	รวม	296	100.00
	1-5ปี	216	73.00
	6-10ปี	53	17.90
	11-15ปี	14	4.70
	16-20ปี	13	4.40
	รวม	296	100.00

จากตารางที่ 4.1 สามารถอธิบายข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

- จำแนกตาม เพศ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบร่วมเพศชาย มีจำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 83.10 และเพศหญิงมีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 16.90

- จำแนกตาม อายุ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบร่วมกัน 32 - 45 ปี มีจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 45.90 อายุ 18-31 ปี มีจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 43.60 อายุ 46 - 59 ปี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 และอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30

- จำแนกตามการศึกษา เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบร่วมกัน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80 มัชยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 27.40 ขณะศึกษา มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 21.30 อนุปริญญา/ปวส. มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 ต่ำกว่าประถมศึกษาและปริญญาตรี มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40 และสูงกว่า ญญาตรี มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.70

- จำแนกตาม กำหนดไทย เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบร่วมกัน 1-5 ปี มีจำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 73.00 6-10 ปี มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 17.90 11-15 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.70 และไทย 16-20 ปี มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40

4.3.2 วิเคราะห์ระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดสารคาม

ผลการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดสารคาม โดยรวมรายเดือนและรายปี โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นทำการแบ่งช่วงระดับคะแนน ซึ่งมีเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) กำหนดเป็นช่วงคะแนน 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิกเกอร์ท (Likert) นี้ (นานินทร์ ศิลป์เจรู, 2550, น. 77)

คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.49	แบปลความว่า	น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.50-2.49	แบปลความว่า	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.50-3.49	แบปลความว่า	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.50-4.49	แบปลความว่า	มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.50-5.00	แบปลความว่า	มากที่สุด

รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2

การวิเคราะห์ระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำ จังหวัดมหาสารคาม ยรวม และรายด้าน

ความคาดหวัง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านความคาดหวังในปัจจุบัน	4.30	0.67	มาก
ด้านความคาดหวังในอนาคต	4.29	0.69	มาก
โดยรวม	4.30	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และเมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่า นความคาดหวังในปัจจุบันและด้านความคาดหวังในอนาคตอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 0 และ 4.29 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3

การวิเคราะห์ระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำ จังหวัดมหาสารคาม นความคาดหวังในปัจจุบัน จำแนกเป็นรายข้อ

ความคาดหวังในปัจจุบัน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
คาดหวังที่จะให้เอกสารเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกวิชาชีพ	4.12	0.93	มาก
คาดหวังให้มีการจัดฝึกวิชาชีพให้ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน	4.31	0.84	มาก
คาดหวังที่จะได้รับความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและเจ้าหน้าที่	4.29	0.79	มาก
คาดหวังที่จะได้การคุ้มครองสวัสดิภาพในการทำงานเทียบเท่าแรงงานภายนอก	4.47	0.79	มาก
คาดหวังให้มีการนำวิทยากรจากภายนอกเข้ามาให้การฝึกอบรม	4.29	0.86	มาก
โดยรวม	4.30	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.3 วิเคราะห์ระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัด
มาสาราม ด้านความคาดหวังในปัจจุบัน โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) จำแนกเป็นรายข้อ
ไว้อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คาดหวังที่จะได้การคุ้มครอง
สodicaph ในการทำงานเที่ยงเท่าแรงงานภายนอก ($\bar{X} = 4.47$) คาดหวังให้มีการจัดฝึกวิชาชีพให้ตรง
ตามต้องการของตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 4.31$) คาดหวังที่จะได้รับความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน
เชื้อหน้าที่และคาดหวังให้มีการนำวิทยากรจากภายนอกเข้ามาให้การฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.29$)
คาดหวังที่จะให้เอกสารเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.12$)

ตารางที่ 4.4

การวิเคราะห์ระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมาสาราม ด้าน
ความคาดหวังในอนาคต จำแนกเป็นรายข้อ

ความคาดหวังในอนาคต	\bar{X}	S.D.	ระดับ
คาดหวังว่าจะนำวิชาชีพที่ได้จากการฝึกวิชาชีพ			
ไปประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษ	4.28	0.92	มาก
คาดหวังจะได้รับหนังสือรับรองมาตรฐานฟิล์ม			
แรงงานที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐ	4.49	0.74	มาก
คาดหวังให้กรมราชทัณฑ์จัดหางานให้ท่านเมื่อ			
พ้นโทษ	4.20	0.92	มาก
คาดหวังให้กรมราชทัณฑ์ช่วยเหลือด้านเงินทุน			
เมื่อพ้นโทษ	4.34	0.93	มาก
คาดหวังให้กรมราชทัณฑ์หาตลาดรองรับ			
ผลิตภัณฑ์	4.16	1.02	มาก
โดยรวม	4.29	0.69	มาก

จากตารางที่ 5 วิเคราะห์ระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัด
มาสาราม ด้านความคาดหวังในอนาคต โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) จำแนกเป็นรายข้อ
ไว้อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คาดหวังจะได้รับหนังสือ
รองมาตรฐานฟิล์มแรงงานที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐ ($\bar{X} = 4.49$) คาดหวังให้กรมราชทัณฑ์
ช่วยเหลือด้านเงินทุนเมื่อพ้นโทษ ($\bar{X} = 4.34$) คาดหวังว่าจะนำวิชาชีพที่ได้จากการฝึกวิชาชีพไป

ระกับน่าเชื่อพื้นที่ ($\bar{X} = 4.28$) คาดหวังให้กรรมราชทัณฑ์จัดทำงานให้เมื่อพื้นที่ ($\bar{X} = 4.20$) คาดหวังให้กรรมราชทัณฑ์หาต่อรองรับผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.16$)

4.3.3 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำหัวดมมาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง อนึ่งจำหัวดมมาสารคาม ใช้การถดถอยพหุคุณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression analysis) โดยเลือกวิธีการแบบ Stepwise พร้อมกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

ตารางที่ 4.5

กำหนดครหัสตัวแปรที่จะใช้ในการนำเสนอสมการ

ตัวแปร	ประเภทตัวแปร	รหัส
ความต้องการมีชีวิต	Interval scale	X ₁
ความต้องการความสัมพันธ์	Interval scale	X ₂
การเรียนรู้	Interval scale	X ₃
ทักษะ	Interval scale	X ₄
ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพ	Interval scale	Y

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จากตารางที่ 4.5 สามารถอธิบายการกำหนดครหัสตัวแปรที่จะใช้ในการนำเสนอสมการ ดังนี้
 - ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นมาตราอันตรภาค (Interval Scale) ทั้งหมด
 - กำหนดครหัสตัวแปรอิสระที่จะใช้ในการนำเสนอสมการ ดังนี้ ความต้องการมีชีวิต รหัส X₁ ความต้องการความสัมพันธ์รหัส X₂ การเรียนรู้รหัส X₃ และทักษะรหัส X₄
 - กำหนดครหัสตัวแปรตามที่จะใช้ในการนำเสนอสมการ ดังนี้ ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพ รหัส Y

ตารางที่ 4.6

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของพีบร์สันระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ตัวแปร (X)	ค่าความสัมพันธ์ (r) กับ	
	ประเภทตัวแปร	ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพ (Y)
ความต้องการมีชีวิต (X_1)	Interval scale	.362**
ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2)	Interval scale	.522**
การเรียนรู้ (X_3)	Interval scale	.139*
ทัศนคติ (X_4)	Interval scale	.250**

หมายเหตุ. ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ตัวแปรอิสระ (X_1-X_4) ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (Y) อย่างมีสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ตัวแปรได้แก่ ความต้องการมีชีวิต (X_1) ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) การเรียนรู้ (X_3) และทัศนคติ (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .139-.522 ตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร จึงเหมาะสมที่จะนำไปใช้สมการถดถอยพหุคุณเชิงเส้น (Multiple linear Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขึ้นนำจังหวัดมหาสารคาม

ตารางที่ 4.7

เปรียบเทียบผลของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคุณตามลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขึ้นนำจังหวัดมหาสารคาม

แบบพยากรณ์	B	S.E. _{bi}	Beta	t	P value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	1.457	.260		5.601*	.000		
ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2)	.534	.053	.496	10.075*	.000	.979	1.022
ทัศนคติ (X_4)	.161	.045	.178	3.607*	.000	.979	1.022

หมายเหตุ. $R=.551; R^2=.304; R^2_{adj}=.299; F = 63.917; p\text{-value} = .000; S.E._{est} = \pm .524$

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.7 แสดงค่าสถิติต่างๆ และแปรผล ดังนี้

B หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวในรูปแบบแนวคิด พร้อมค่าคงที่เพื่อนำมาใช้ในการสร้างสมการพยากรณ์จากผลการวิเคราะห์พบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปแบบแนวคิดของตัวแปรอิสระ ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) เท่ากับ .534 และตัวแปรอิสระ ทัศนคติ (X_4) เท่ากับ .161 และมีค่าคงที่เท่ากับ 1.457

S.E._{bi}(Standard Error) หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอยแต่ละตัวแปรอิสระ จากผลการวิเคราะห์พบว่า ได้ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระ ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) เท่ากับ .053 และตัวแปรอิสระ ทัศนคติ (X_4) เท่ากับ .045

Beta หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวในรูปแบบแนวตรฐาน ค่า Beta สามารถบอกได้ว่าตัวแปรอิสระตัวใดมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากน้อยกว่ากัน Beta ของตัวแปรอิสระตัวใดมีค่ามากกว่า (โดยไม่คิดเครื่องหมาย) และงว่าตัวแปรอิสระตัวนั้นมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากจากผลการวิเคราะห์พบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปแบบแนวตรฐานของตัวแปรอิสระ ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) เท่ากับ .496 และตัวแปรอิสระ ทัศนคติ (X_4) เท่ากับ .178 ซึ่งแสดงว่าตัวแปรอิสระ ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) มีอิทธิพลต่อแปรตาม ความคาดหวัง (Y) มากกว่าตัวแปรอิสระ ทัศนคติ (X_4)

t หมายถึง ค่าสถิติ t สำหรับทดสอบว่าตัวแปรอิสระตัวใดนำໄไปใช้ในสมการพยากรณ์ได้ดี ถ้าค่า t มีค่าสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า สามารถนำໄไปใช้ในสมการพยากรณ์ได้ จากผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรอิสระ ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) มีค่า t เท่ากับ 075 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P= .000$) และตัวแปรอิสระ ทัศนคติ (X_4) มีค่า t เท่ากับ 070 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P= .000$) ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรอิสระ ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) และตัวแปรอิสระ ทัศนคติ (X_4) สามารถนำໄไปใช้ในสมการพยากรณ์ได้

P-value หมายถึงนัยสำคัญทางสถิติของการวิเคราะห์การถดถอยหากพบว่าตัวแปรอิสระ ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ตัวแปรอิสระตัวนั้นมีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม จากผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระ ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) และตัวแปรอิสระ ทัศนคติ (X_4) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากัน คือ 0.000 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05) และแสดงว่า ตัวแปรอิสระ ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) และตัวแปรอิสระ ทัศนคติ (X_4) มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ความคาดหวัง

Collinearity Statistics หมายถึงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระด้วยของ เพื่อทดสอบว่าไม่เกิดภาวะ Multicollinearity จะใช้ค่า Variance inflation factor (VIF) และ

Tolerance โดยมีเกณฑ์การตรวจสอบดังนี้ ค่า VIF ที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 10 หากเกินกว่านี้แสดงตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองในระดับที่สูงมาก และหากค่า Tolerance < 0.2 แสดงว่าเกิดภาวะ Multicollinearity จากผลการวิเคราะห์จะพบว่า ตัวแปรอิสระ ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) ตัวแปรอิสระ ทัศนคติ (X_4) มีค่า VIF เท่ากัน คือ 1.022 ซึ่งไม่เกิน 10 และมีค่า Tolerance เท่ากัน .979 ซึ่งไม่ต่างกว่า 0.2 แสดงว่า ตัวแปรอิสระ ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) และตัวแปรอิสระ ทัศนคติ (X_4) ไม่เกิดภาวะ Multicollinearity

R หมายถึง ค่าที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม จากผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระ ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) และตัวแปรอิสระ ทัศนคติ (X_4) ที่ร่วมกันภารณ์ตัวแปรตาม ความคาดหวัง (Y) ได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ .551

R^2 (R Square) หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ ซึ่งแสดงถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตามจากผลการวิเคราะห์จะพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจของตัวแปรอิสระ ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) และตัวแปรอิสระ ทัศนคติ (X_4) ที่ร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรตาม ความคาดหวัง (Y) คิดเป็นร้อยละ 30.40 (ทำให้อ่ายในรูปร้อยละ โดยนำค่า R^2 คูณด้วย 100)

R^2_{Adj} (Adjusted R Square) หมายถึง ค่า R^2 ที่มีการปรับแก้ให้เหมาะสม จากผลการวิเคราะห์จะพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่มีการปรับแก้แล้วของตัวแปรอิสระ ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) และตัวแปรอิสระ ทัศนคติ (X_4) ที่ร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรตาม ความคาดหวัง คิดเป็นร้อยละ 29.90 (ทำให้อ่ายในรูปร้อยละ โดยนำค่า R^2_{Adj} คูณด้วย 100)

F หมายถึง ค่าสถิติ F สำหรับทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวตามจากผลการวิเคราะห์จะพบว่า ตัวแปรอิสระ ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) และตัวแปรอิสระ ทัศนคติ (X_4) มีค่า F เท่ากับ 63.917 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P = .000$) แสดงว่า แปรอิสระ ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) และตัวแปรอิสระ ทัศนคติ (X_4) มีความสัมพันธ์เชิงกับตัวแปรตาม ความคาดหวัง (Y)

S.E._{est} (Standard Error of the Estimate) หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ตัวแปรตามด้วยตัวแปรอิสระ จากผลการวิเคราะห์จะพบว่า มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการพยากรณ์ตัวแปรตามความคาดหวัง (Y) เท่ากับ $\pm .524$

จากการรายงานผลสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพขององค์กรจำเป็นจำเป็น ได้แก่ ปัจจัยด้านความต้องการความสัมพันธ์ และด้านทัศนคติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .551 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำเป็น ได้ร้อยละ 29.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm .524$

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัด
าสารตามในรูปแบบแนดิบ ได้ดังนี้

สมการเชิงเส้นในรูปแบบแนดิบ (สัญญา เกณฑ์ภูมิ, 2556, น. 138)

$$\gamma = a + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_nx_n$$

แทนค่าในสมการ

$$\gamma = 1.457 + 0.534(\text{ความต้องการความสัมพันธ์ } (X_2)) + 0.161(\text{ทัศนคติ } (X_4))$$

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัด
าสารตามในรูปแบบมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการเชิงเส้นในรูปแบบมาตรฐาน (สัญญา เกณฑ์ภูมิ, 2556, น. 140)

$$z = \beta_1z_1 + \beta_2z_2 + \dots + \beta_nz_n$$

แทนค่าในสมการ

$$Z = 0.496(\text{ความต้องการความสัมพันธ์ } (X_2)) + 0.178(\text{ทัศนคติ } (X_4))$$

เมื่อ γ และ Z เท่ากับ ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัด

าสารตาม

4.3.4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำ

หัวคุมมาสารตาม

จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended) ของผู้ต้องขังที่เป็นกลุ่ม
อย่าง มีผู้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำ
หัวคุมมาสารตามจำนวน 109 คนคิดเป็นร้อยละ 36.82 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 296 คน
จัดใช้วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) แล้ว
สนอข้อมูลเชิงพรรณนา ดังนี้

ตารางที่ 4.8

การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง
นักเรียนประจำจังหวัดมหาสารคาม

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านความคาดหวังในปัจจุบัน	
1.1 อยากให้มีการฝึกวิชาชีพในหลายสาขาวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน	36
1.2 อยากให้คุณลักษณะที่ประทับใจ เช่น ความปลอดภัย อาหาร ที่อยู่ ยารักษาโรค การผ่อนคลายความเครียด มากขึ้น	19
1.3 อยากให้ภาครัฐและเอกชนสนับสนุนทางด้าน ผู้เชี่ยวชาญ วิทยากร ครุภารกิจ หรือบุคคลที่มีความรู้เฉพาะด้าน เข้ามาให้ความรู้	16
1.4 อยากได้เงินปันผลจากการฝึกวิชาชีพมากขึ้น หรือเทียบเท่าแรงงานภายนอก	8
ด้านความคาดหวังในอนาคต	
2.1 อยากที่จะนำวิชาชีพที่ได้ศึกษาไปประกอบอาชีพ เพื่อนำไปสร้างครอบครัวที่ดีและมั่นคง	22
2.2 อยากได้การยอมรับจากสังคม	14
2.3 อยากให้ภาครัฐสนับสนุนเงินทุน เพื่อนำไปประกอบอาชีพ	14
2.4 อยากได้รับหนังสือรับรองการฝึกวิชาชีพที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐ	12
2.5 อยากให้ภาครัฐจัดทำงานให้ภายหลังพ้นโทษ	12
2.6 อยากให้ภาครัฐจัดหาตลาด เพื่อรับผิดชอบภารกิจที่ได้ทำขึ้น	5

จากตารางที่ 4.8 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง
ประจำจังหวัดมหาสารคาม แบ่งเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านความคาดหวังในปัจจุบัน พ布ว่า อยากให้มีการฝึกวิชาชีพในหลายสาขาวิชาชีพที่
เก็บความต้องการของตลาดแรงงานค่าความดีเท่ากับ 36 อยากให้คุณลักษณะที่ประทับใจ เช่น ความ
ปลอดภัย อาหาร ที่อยู่ ยารักษาโรค การผ่อนคลายความเครียด มากขึ้น ค่าความดีเท่ากับ 19 อยากให้
ภาครัฐและเอกชนสนับสนุนทางด้าน ผู้เชี่ยวชาญ วิทยากร ครุภารกิจ บุคคลที่มีความรู้เฉพาะด้าน เข้า

ให้ความรู้ ค่าความถี่เท่ากับ 16 และอยากรับเงินปันผลจากการฝึกวิชาชีพมากที่สุดหรือเทียบเท่า
งานภายนอก ค่าความถี่เท่ากับ 8 ตามลำดับ

2. ด้านความคาดหวังในอนาคต พนักงานอยากรับเงินปันผลจากการฝึกวิชาชีพที่ได้ศึกษาไปประกอบอาชีพ¹
อนามัย ไม่ต้องการรับเงินเดือนเพิ่ม ค่าความถี่เท่ากับ 22 อยากรับเงินปันผลจากการฝึกวิชาชีพและให้
ครั้งสุดท้าย เนื่องจากต้องการเงินเดือนเพิ่ม ค่าความถี่เท่ากับ 14 อยากรับเงินเดือนเพิ่ม แต่ต้องรับรอง
การฝึกวิชาชีพที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐและให้ภาครัฐจัดทำงานให้ภายหลังพ้นโทษ ค่าความถี่
เท่ากับ 12 และอยากรับเงินปันผลจากการฝึกวิชาชีพที่ได้ทำจนสำเร็จ ค่าความถี่เท่ากับ 5
ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำ หัวคุมมาตราสารคาม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพ ผู้ต้องขัง ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง และศึกษา เสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง โดยศึกษาในพื้นที่เรือนจำ หัวคุมมาตราสารคาม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมาตราสารคามที่ศาลพิพากษาถึงที่สุด รวม 296 คน และได้รับการจำแนกให้เข้ารับการฝึกวิชาชีพตามกฎระเบียบของเรือนจำ รวมทั้งสิ้น 296 คน มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ทาโร ยามานេ และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก (Lottery Method) สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ทดสอบพหุคุณ (Multiple Regression Analysis) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การวิจัยเป็นดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการพัฒนาความตระหนักรู้ในคุณค่าของตนของสำหรับนักศึกษาระดับ ญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยสามารถนำเสนอผล วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.1.1.1 จำแนกตาม เพศ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่าเพศชาย มีจำนวน 246 คน เป็นร้อยละ 83.10 และเพศหญิง มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 16.90

5.1.1.2 จำแนกตาม อายุ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า อายุ 32-45 ปี มีจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 45.90 อายุ 18-31 ปี มีจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 43.60 อายุ 46-59 ปี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 และอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30

5.1.1.3 จำแนกตาม การศึกษา เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า มัธยมศึกษา ป.ปลาย/ปวช. มีจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80 มัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 27.40 ประถมศึกษา มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 21.30 อนุปริญญา/ปวส. มีจำนวน

คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 ต่ำกว่าประณีตศึกษาและปริญญาตรี มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40 ของสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.70

5.1.1.4 จำแนกตาม กำหนดไทย เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ไทย 1-5 ปี จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 73.00 ไทย 6-10 ปี มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 17.90 ไทย 11-ปี มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.70 และ ไทย 16-20 ปี มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40

5.1.2 ระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวม ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และเมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่า ด้านความคาดหวังในปัจจุบันและด้านความคาดหวังในอนาคตอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30 และ 4.29 ตามลำดับ นี้

5.1.2.1 ด้านความคาดหวังในปัจจุบัน โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$) จำแนก รายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คาดหวังที่จะได้รับคุณครองสวัสดิภาพในการทำงานเทียบเท่าแรงงานภายนอก ($\bar{x} = 4.47$) คาดหวังให้มีการจัดฝึกอาชีพให้ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน ($\bar{x} = 4.31$) คาดหวังที่จะได้รับความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานและเจ้าหน้าที่และคาดหวังให้มีการนำวิทยากรจากภายนอกเข้ามาให้การฝึกอบรม ($\bar{x} = 4.29$) และคาดหวังที่จะได้เอกสารเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.12$)

5.1.2.2 ด้านความคาดหวังในอนาคต โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$) จำแนก รายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คาดหวังจะได้รับเงินสือรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงานที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐ ($\bar{x} = 4.49$) คาดหวังให้กรมทัณฑ์ช่วยเหลือด้านเงินทุนเมื่อพ้นโทษ ($\bar{x} = 4.34$) คาดหวังว่าจะนำวิชาชีพที่ได้จากการฝึกอาชีพไปประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษ ($\bar{x} = 4.28$) คาดหวังให้กรมราชทัณฑ์จัดทำงานให้เมื่อพ้นโทษ ($\bar{x} = 4.20$) และคาดหวังให้กรมราชทัณฑ์หาตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ ($\bar{x} = 4.16$)

5.1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

5.1.3.1 ปัจจัยที่นำมาศึกษาในครั้งนี้มีด้วยกัน 4 ปัจจัย พぶว่า ตัวแปรอิสระ (X_1) คือ ความต้องการมีชีวิต (X_1) ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) การเรียนรู้ (X_3) และทัศนคติ (X_4) ความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ระหว่าง .139 ถึง .522 ตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร จึงเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการทดสอบโดยคุณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการ

วิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหा�สารคามปัจจัยที่ 4 ตัวเป็นมาตรการอันตรภาค (Interval scale) ทั้งหมด

5.1.3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหा�สารคาม โดยรวม ได้แก่ ปัจจัยด้านความต้องการความสัมพันธ์ และปัจจัยด้านทัศนคติ ณ วันที่ประเมิน สะท้อนให้เห็นว่า ความสามารถในการรับรู้ความคาดหวังในฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหा�สารคาม ได้ร้อยละ 29.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความคาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm .524$

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของ องขังเรื่องจำจังหวัดมหा�สารคามในรูปแบบแนวดิบ ได้ดังนี้

$$\gamma = 1.457 + 0.534(\text{ความต้องการความสัมพันธ์}) + 0.161 \text{ (ทัศนคติ)}$$

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของ องขังเรื่องจำจังหวัดมหा�สารคามในรูปแบบแนวมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z = 0.496 (\text{ความต้องการความสัมพันธ์}) + 0.178 \text{ (ทัศนคติ)}$$

เมื่อ γ และ Z เท่ากับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหा�สารคาม

5.1.4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหा�สารคาม

5.1.4.1 ด้านความคาดหวังในปัจจุบัน พบว่า อยากให้มีการฝึกวิชาชีพในหลาย สาขาวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานค่าความถี่เท่ากับ 36 อยากให้ดูแลสิทธิ ประโยชน์ เช่น ความปลอดภัย อาหาร ที่อยู่ ยารักษาโรค การผ่อนคลายความเครียด มากขึ้น ความถี่เท่ากับ 19 อยากให้ภาครัฐและเอกชนสนับสนุนทางด้าน ผู้เชี่ยวชาญ วิทยากร ครุภารกิจ ที่มีความรู้เฉพาะด้าน เข้ามาให้ความรู้ ค่าความถี่เท่ากับ 16 และอยากได้เงินปันผลจากการฝึก วิชาชีพมากขึ้นหรือเพิ่มเท่าแรงงานภายนอก ค่าความถี่เท่ากับ 8 ตามลำดับ

5.1.4.2 ด้านความคาดหวังในอนาคต พบว่า อยากที่จะนำวิชาชีพที่ได้ศึกษาไป กองอาชีพ เพื่อนำไปสร้างครอบครัวที่ดีและมั่นคง ค่าความถี่เท่ากับ 22 อยากได้การยอมรับจาก ภารกิจ ให้ภาครัฐสนับสนุนเงินทุน เพื่อนำไปประกอบอาชีพ ค่าความถี่เท่ากับ 14 อยากได้รับ ที่ปรึกษา ศึกษา อบรม การฝึกวิชาชีพที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐและให้ภาครัฐจัดหางานให้ภายหลังพ้น ค่าความถี่เท่ากับ 12 และอยากให้ภาครัฐจัดหาติดต่อ เพื่อรับรองผลิตภัณฑ์ที่ได้ทำขึ้น ค่าความถี่เท่ากับ 5 ตามลำดับ

2 อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดสารคาม มีประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

5.2.1 ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามอยู่ในด้านมาก ($\bar{x} = 4.30$) สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า จากแผนปฏิบัติราชการ กรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559 - 2562 ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ พัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังเพื่อกีดกันสังคม มีเป้าประสงค์คือคืนคนดีมีคุณค่ากลับสู่สังคม มีกลยุทธ์หลักคือ 1. พัฒนาพฤตินิสัย ของขัง คือ มีโครงการสร้างเครื่องข่ายเสริมสร้างอาชีพและการใช้ชีวิตเมื่อพ้นโทษแล้ว โครงการอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โครงการประสานความร่วมมือในการฝึกวิชาชีพกับหน่วยงานนอก โครงการสนับสนุนให้เอกชนเข้ามาลงทุน โดยใช้แรงงานผู้ต้องขังภายในเรือนจำ โครงการขยายความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นต้น 2. พื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังตามความเหมาะสม คือ มีโครงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย โครงการกำลังใจในพระดำริพระเจ้าหلانເຊອພະອົງເຈົ້າກິດຕິຍາກາ เป็นต้น และ 3. การจัดสวัสดิการและการส่งเสริมฯที่เหมาะสม คือ มีโครงการประสานความร่วมมือหน่วยงานภายนอกในการจัดหาสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตสำหรับ ของขังยากจน ไร้ญาติ โครงการจัดหาทุนเพื่อการส่งเสริมเคราะห์ทุนประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษ มนุสติพิญลสังเคราะห์และมนุสติส่งเสริมพลเมืองดี โครงการจัดหาสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการนิชีวิตภายในเรือนจำ (ของใช้ส่วนตัว) เป็นต้น

จากโครงการต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติราชการ กรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559 - 2562 ที่กล่าว นั้นจะเป็นสิ่งจูงใจผู้ต้องขัง ทำให้ผู้ต้องขังเกิดการปรับเปลี่ยนวิธีคิด และพฤติกรรม หันมาให้ ความสำคัญกับการฝึกวิชาชีพมากขึ้น โดยผู้ต้องขังจะเกิดความคาดหวังว่า เมื่อได้เข้าร่วมโครงการ ฯ แล้ว จะทำให้ผู้ต้องขังสามารถที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของตนเอง เมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษไปแล้ว กรมราชทัณฑ์ ยังให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้ต้องขัง จัดหางานให้ผู้ต้องขัง ออกหนังสือรับรองการฝึกวิชาชีพ หรือแม้กระทั้งจัดหาเงิน เพื่อเป็นทุน การประกอบอาชีพของผู้ต้องขัง ดังนั้น ผลจากแผนปฏิบัติราชการ กรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559- 2 ส่งผลให้ผู้ต้องขังมีความคาดหวังที่จะได้รับการฝึกวิชาชีพ และจะนำวิชาชีพที่ตนได้รับการฝึก ประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้ เดียงครอบครัวเมื่อพ้นโทษไปแล้ว จะเห็นได้จากการวิจัยที่ ว่า ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามอยู่ในระดับมาก

สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ กนกเรขา สุวรรณกิจ (2545) ได้ทำการศึกษาความ คาดหวังในการดำเนินชีวิตภายหลังพ้นโทษของผู้ต้องขังหญิง ศึกษาเฉพาะกรณี ทัณฑสถานหญิง

าง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่มีความหวังในการดำเนินชีวิตภายในห้องพักในประเทศไทยอยู่ระดับมาก เช่นเดียวกับ สงวน จันทารัมย์ (2548) ได้ศึกษาความคาดหวังและความต้องการขององค์ขึ้นต่อการดำเนินงานของเรือนจำกลางคลองไทร ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังมีความคาดหวังในภาคใต้โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยรายข้อที่มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากมี 3 อันดับ ได้แก่ การบูรณะเชิงบูรณะ ให้ดีขึ้น การเป็นพลเมืองดีไม่กระทำการใดๆ ก็ตาม และการตั้งใจทำงานหาเลี้ยงชีพ ซึ่งสุจริต

5.2.2 ปัจจัยด้านความต้องการความสัมพันธ์ และปัจจัยด้านทัศนคติ สามารถอพยพกรณีความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม สอดคล้องกับสมมติฐานดังนี้

5.2.2.1 ปัจจัยด้านความต้องการความสัมพันธ์ พบว่า ความต้องการความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .522, P < .05$) และสามารถทำนายความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามได้ ($Beta = .496, P < .05$) ตามทฤษฎี “ERG Theory” แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer, C.P., 1972) กล่าวว่า ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) หมายถึง ความต้องการทางสังคมและความต้องการที่จะได้รับยอมรับและการยกย่อง ในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง ถ้าผู้ต้องขังมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จะเป็น การพูดคุย ให้คำปรึกษา และเปลี่ยนความรู้ ความคิด หรือการให้ความร่วมมือต่าง ๆ ที่ทำให้การฝึกวิชาชีพประสบผลสำเร็จ ได้ผลงานออกมามาก เป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอก จึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้ต้องขังมีความต้องการความสัมพันธ์ในการฝึกวิชาชีพ ไม่ว่า เป็นความสัมพันธ์ต่อผู้ต้องขังด้วยกันเอง หรือความสัมพันธ์ต่อบุคลากรในการฝึกวิชาชีพก็ตาม ผลให้ผู้ต้องขังมีความต้องการที่จะผลิตผลงาน พัฒนาฝีมือ ให้เป็นที่ยอมรับของสังคม และสามารถคาดหวังได้ว่า ผลงานที่ได้จากการฝึกวิชาชีพ จะสามารถนำไปประกอบอาชีพ เพื่อเลี้ยงดู自己หลังพ้นโทษ เนื่นได้จากผลกระทบวิจัยที่พบว่า ความต้องการความสัมพันธ์ ส่งผลต่อความหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

5.2.2.2 ปัจจัยด้านทัศนคติ พบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่า .250, $P < .05$) และสามารถทำนายความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามได้ ($Beta = .178, P < .05$) เนื่องจากทัศนคติ กือ สภาพทางจิตและประสาท ซึ่งเกิดขึ้นจากอาศัยประสบการณ์เป็นตัวนำหรือมือทิชิพลดหนึ่นของการตอบสนองของแต่ละบุคคล ที่มีต่อวัตถุสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน (จี ดับเบลยู ออพอร์ต, อ้างถึงใน ปภาวดี ฤทธิจินดา, 1, n. 503) ทัศนคติสามารถแบ่งออกเป็น ทัศนคติเชิงบวก และทัศนคติเชิงลบ ซึ่งทัศนคติเชิงบวก อาจให้เกิดผลในการปฏิบัติในเชิงบวก และทัศนคติในเชิงลบจะก่อให้เกิดผลในการปฏิบัติในเชิง

จะเห็นได้ว่าการสร้างทัศนคติที่ดีย่อมก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีด้วย เช่น ผู้ต้องขังมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกวิชาชีพช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ อาจเนื่องจากผู้ต้องขังมีความคาดหวังว่าอาชีพช่างซ่อมคอมพิวเตอร์สามารถสร้างรายได้ให้กับเขาได้ ก็ทำให้ผู้ต้องขังมีความสนใจและทุ่มเทกับการฝึกอาชีพช่างซ่อมคอมพิวเตอร์เป็นอย่างมาก ในทางตรงกันข้าม หากเกิดทัศนคติในเชิงลบ จะส่งผลพฤติกรรมทันที คือ ผู้ต้องขังจะไม่สนใจที่จะเข้าร่วมการฝึกวิชาชีพเลยก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นทัศนคติบวกหรือเชิงลบ ก็ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังทั้งนั้น (ผัดยาพร นุ่โม, 2550, น. 104) เห็นได้จากการวิจัยที่พบว่า ทัศนคติ ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหามาตรฐาน

3 ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหามาตรฐาน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 จากผลการวิจัยเพื่อศึกษาระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหามาตรฐานพบว่า ผู้ต้องขังมีความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพอุปกรณ์ในระดับผู้วัยรุ่นนี้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการในการฝึกวิชาชีพให้สอดคล้องกับนโยบายและภาระการ กรมราชทัณฑ์ พ.ศ.2559 - 2562 ดังนี้

1.1) ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้แก่องศา

- 1.2) สร้างเครือข่ายเสริมสร้างอาชีพและการใช้ชีวิตเมื่อพ้นโทษแล้ว
- 1.3) ศึกษาความต้องการของตลาดแรงงาน
- 1.4) ส่งเสริมอาชีพให้แก่ผู้ต้องขังตามความต้องการของตลาดแรงงาน
- 1.5) ประสานความร่วมมือในการฝึกวิชาชีพกับหน่วยงานภายนอก
- 1.6) สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนโดยใช้แรงงานผู้ต้องขัง

ในเรื่องจำ

- 1.7) ยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานผู้ต้องขัง (แบ่งขันทักษะฝีมืองาน)

2) พัฒนาด้านลักษณะงานฝึกวิชาชีพ ควรส่งเสริมให้มีการฝึกวิชาชีพที่หลากหลายขึ้น โดยเฉพาะเป็นวิชาชีพที่ตลาดแรงงานต้องการ เช่น ช่างซ่อมมอเตอร์ไซค์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น เป็นทางเลือกในการเข้ารับการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง โดยผู้ต้องขังมีโอกาสเลือกเข้ารับการฝึกวิชาชีพตามความต้องการและความสามารถของตน และควรจัดให้มีโครงการรักษาความปลอดภัยในโรงงาน เช่น การจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัย ปลอดภัย เป็นต้น

3) ส่งเสริมด้านสวัสดิการ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ควรมีการปรับปรุงงบประมาณและเครื่องมือ เครื่องใช้ให้เพียงพอต่อการฝึกวิชาชีพ และมีการจัดผู้ต้องขังโดยรับผิดชอบความสะอาดในโรงงาน ควรมีการจัดหาน้ำดื่ม อาหาร สถานที่พักผ่อนในวันหยุดหลังเลิกงาน และอำนวยความสะดวกในการดูแลรักษาพยาบาลเมื่อมีการได้รับอุบัติเหตุจากการฝึกวิชาชีพ ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการบ้างเพื่อคลายความเครียดของผู้ต้องขัง

4) สร้างระบบที่ช่วยเหลือผู้ต้องขังให้สามารถเข้าสู่สังคมได้โดยอิสระ ไม่ต้องกลัวในเรื่องจำเนื้อจากผู้ต้องขังที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะส่งผลให้ผู้ต้องขังมีความกังวลและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เช่น ผู้ต้องขังที่มีการศึกษาในระดับต่ำจะมีความอดทนต่อแรงดันในการทำงานสูง ผู้ต้องขังที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ให้แก่ตัวเอง ขึ้น นักสร้างข้อต่อรองและสร้างเงื่อนไขในการทำงานให้แก่ตัวเอง นักด้องการความเป็นอิสระต้องการถูกความคุ้มครองและมักจะควบคุมดูแลมาก เพราะมีความฉลาด รู้กฎระเบียบกฎหมายต่าง ๆ รู้สิทธิต่าง ๆ ที่ตนจะได้รับ มีวิธีทบทวนหลักที่ดีกว่า

5.3.1.2 จากผลการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ปัจจัยด้านความต้องการความสัมพันธ์และจัดด้านทัศนคติส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม ขึ้นมาอีกหนึ่งด้าน คือ ความต้องการความสัมพันธ์ที่ดี

1) เสริมสร้าง พัฒนาปัจจัยด้านความต้องการความสัมพันธ์ ของผู้ต้องขังดังนี้

1.1) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการฝึกวิชาชีพ เน้นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขัง ควรมีการอาใจใส่ ให้การดูแลมากกว่าเดิม ไม่ควรเลือกปฏิบัติ ให้ความเป็นกันเอง การติดต่อไม่ว่าเป็นกริยาหรือวาจา ควรแสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ความเข้าใจซึ้งกันและกันเป็นอย่างดี เพื่อเป็นการเพิ่มแรงจูงใจแก่ผู้ต้องขังในการที่เจ้าหน้าที่คอยดำเนินการฝึกวิชาชีพ และความมีการรวมกลุ่มหรือพบปะพูดคุยกันสนับสนุน ควรมีการอบรมให้รู้จักระเบียบในการอยู่ร่วมกัน มีความซื่อสัตย์ต่อกัน ให้อยู่ข่ายเหลือซึ่งกันและกัน

1.2) สร้างสิ่งจูงใจให้กับผู้ต้องขัง การจูงใจเป็นกระบวนการทางวิทยาเพื่อกระตุ้นให้ผู้ต้องขังแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ไปถึงจุดหมายปลายทาง การจูงใจผู้ต้องขังทำให้เรือนจำสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังได้ ผู้ต้องขังแต่ละคนอาจมีความต้องการด้านการจูงใจที่แตกต่างกัน บางคนอาจต้องการรางวัล เงินปันผล และสวัสดิการต่าง ๆ น ได้รับการเยี่ยมญาติใกล้ชิด ได้มีกิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น

1.3) จัดให้รางวัล เงินปันผลกับผู้ต้องขังที่ปฏิบัติงานดี เนื่องจากผู้ต้องขังเข้ามาจำคุกเป็นเวลา ได้ระยะเวลา ผู้ต้องขังจะขาดการติดต่อจากญาติ ญาตินามาเยี่ยมอย่างส่งผลให้ผู้ต้องขังมีปัญหาเรื่องเครื่องอุปโภค บริโภค ไม่เพียงพอ และการจัดสวัสดิการหอบผู้ต้องขังก็ไม่ทั่วถึง ซึ่งเป็นปัญหา กับผู้ต้องขังเป็นอย่างมาก

1.4) จัดให้มีการเยี่ยมญาติใกล้ชิดบ่อย ๆ กลุ่มที่มีปัญหามากที่สุดกลุ่มผู้ต้องขังเข้าใหม่ จะมีปัญหารื่องการปรับตัวในการดำรงชีวิตภายในกรอบกฎหมาย และในเบตบะรีเวณอันจำกัด และผู้ต้องขังบางคนยังมีความวิตกกังวลในเรื่องของระยะเวลาในการลงโทษ มีความเป็นห่วงเป็นไยเกี่ยวกับครอบครัวที่จะขาดคนดูแล ขาดหัวหน้าครอบครัว ผู้ต้องขังต้องการทราบข่าวคราวจากทางบ้านมาก

1.5) จัดแบ่งแยกผู้ต้องขังที่มีอายุมาก ออกจากผู้ต้องขังที่มีอายุน้อย ทางชัดเจนเพื่อสะควรในการจัดการฝึกวิชาชีพ เนื่องจากผู้ต้องขังที่มีอายุแต่ก็ต่างกันจะมีความคิด ความอ่านที่แตกต่างกัน ผู้ต้องขังที่มีอายุน้อยมักชอบสนุกสนาน ไม่เอาใจใส่ในงาน ผู้ต้องขังที่มีอายุ จะมีความคิดที่มีเหตุผลแยกแยะถูก ผิด ดี ชั่ว ความมีวิญญาณจะทำให้ผู้ต้องขังมีความคิดที่บกอกบกและมีเหตุผลในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาน

2) ปรับเปลี่ยนด้านทัศนคติแก่ผู้ต้องขัง เนื่องจาก ทัศนคติเป็นพื้นฐาน พฤติกรรมจะทำให้ทราบว่าทำไว้บุคคลซึ่งมีพฤติกรรมและแสดงออกมานในลักษณะนั้น สามารถทำการเปลี่ยนแปลงทัศนคติคน ได้ จะทำให้สามารถทำการควบคุมพฤติกรรมนุญย์ได้ (ton Mayo อ้างถึงในนิติพล ภูต โพธิ, 2556, น. 18) ดังนี้

2.1) สร้างทัศนคติที่ดีระหว่างผู้ต้องขังกับเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ผู้ต้องขังนารถ ประسانงานและทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ โดยย่างมีประสิทธิภาพการที่ผู้ต้องขังจะยอมเปลี่ยนทัศนคตินี้ ผู้ต้องขังจะเริ่มจากการยอมรับในความสามารถ และความมั่น้ำใจของหน้าที่เป็นอันดับแรก หากผู้ต้องขังได้มีการยอมรับในตัวเจ้าหน้าที่แล้ว ผู้ต้องขังก็พร้อมที่จะให้ความคิดและยอมที่จะทำงานค้ำสั่ง

2.2) ส่งเสริมให้ความรู้แก่ผู้ต้องขังเพื่อผู้ต้องขังจะได้นำความรู้ไปบพัฒนา ความเรียนรู้เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะความชำนาญจากประสบการณ์เดิม ไปสู่

ประสบการณ์ใหม่ ซึ่งก็จะส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติใหม่ เช่นเดียวกัน เมื่อผู้ด้วยขั้นนี นคติที่ดีต่อการฝึกวิชาชีพ ผู้ด้วยขั้นก็จะสามารถพัฒนาฝีมือของตนได้ดียิ่งขึ้น และประสบ สำเร็จในการฝึกวิชาชีพ

2.3) สร้างทัศนคติที่ดีต่อการบริหารงานการฝึกวิชาชีพ ตาม นโยบายการปฏิบัติงานของอธิบดีกรมราชทัณฑ์ (แผนปฏิบัติราชการ กรมราชทัณฑ์ พ.ศ.2559- 62) ข้อ 5 การดูแลผู้ด้วยขั้นเริ่มๆ ปักครองด้วยความเป็นธรรมและให้บริการเยี่ยมญาติ ด้วย ความสะอาด รวดเร็ว ดูแลเรื่องความสะอาด สุขาภิบาล สุขอนามัยผู้ด้วยขั้นอยู่เสมอ หากเรื่องจำ ภาระปฎิบัติตามนโยบายดังกล่าวได้ จะส่งผลต่อการบริหารงานการฝึกวิชาชีพอย่างมาก

2.4) สร้างจิตสำนึกที่ดึงงานให้กับผู้ด้วยขั้น เพื่อให้ผู้ด้วยขั้นนี ยึดทัศน์ที่ก้าวหน้าและกว้างไกล เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของ องค์กร โดยมีหลักสูตรในการให้ความรู้ฝึกทักษะและใช้กระบวนการการกลุ่มเป็นเครื่องมือในการ ทางปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรมผู้เข้ารับการอบรม อาจแยกตามประเภทคดี หรือแยกตาม ติกรรมของผู้ด้วยขั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมว่าจะมุ่งแก้ไขพื้นผู้ด้วยขั้น ใด

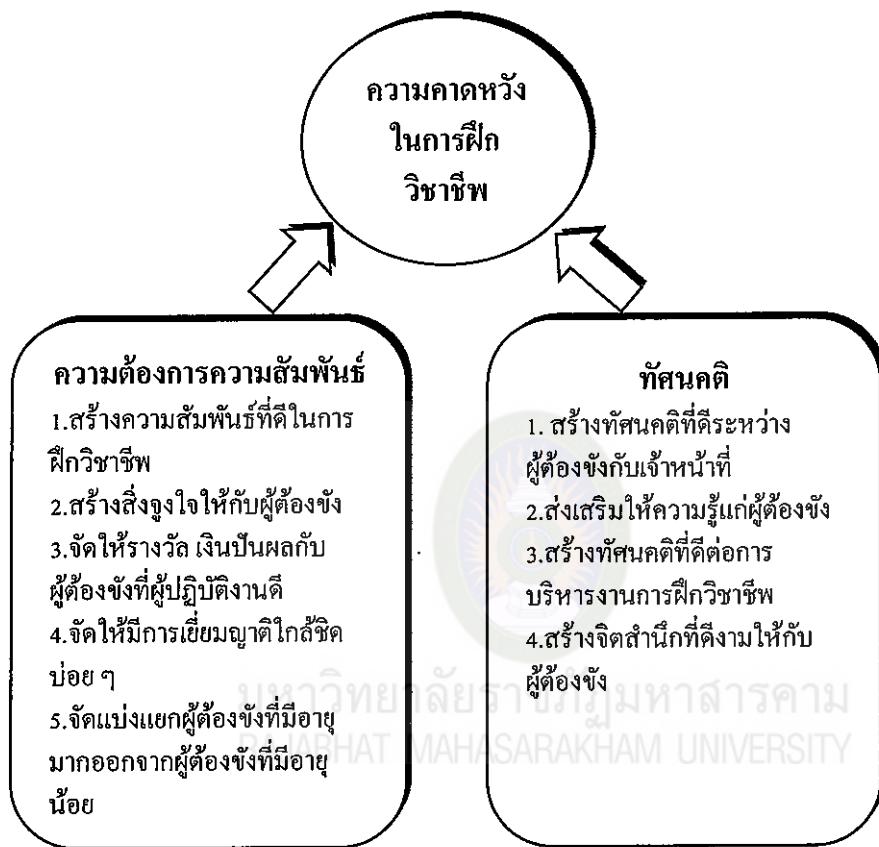
3) ผลกระทบวิจัยเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังใน ฝึกวิชาชีพของผู้ด้วยขั้นเริ่มฯ จังหวัดมหาสารคาม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1) ด้านความคาดหวังในปัจจุบันควรที่จะให้มีการฝึกวิชาชีพใน สายสาขาวิชาชีพ เช่น ช่างซ่อมมอเตอร์ไซค์ ช่างคอมพิวเตอร์ ช่างเครื่องยนต์ ที่ตรงกับความ ต้องการของตลาดแรงงาน ควรที่จะให้ทางเรียนนำดูแลศิทธิประโยชน์ เช่น เครื่องมือปลอดภัย โรงฝึกวิชาชีพวรสภาพต้อง สามารถถ่ายเทได้สะดวก อาหารครัวมีปริมาณที่เพียงพอ ที่อนุร หักษ์ ก่อนนำมาย เมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย ควรได้รับการรักษาที่รวดเร็ว และมีกิจกรรมเพื่อฟ้อน หายความเครียด ควรให้ภาครัฐและเอกชน สนับสนุนทางด้าน ผู้เชี่ยวชาญ วิทยากร ครุภารกิจ ความรู้เฉพาะด้าน เข้ามาให้ความรู้ และหางจากที่ทางเรียนนำไปติดต่อ ก่อไปสู่ตลาดแล้ว ขัดให้มีเงินปันผลจากการฝึกวิชาชีพ เพราะผู้ด้วยขั้นบางคน ไม่มีญาติ ไม่มีเงินในการเลี้ยงชีพ อยู่ในเรือนจำ

3.2) ด้านความคาดหวังในอนาคต ควรส่งเสริมให้นำวิชาชีพที่ได้ ไปประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้ดียิ่งตอนรองและครอบครัว เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีและมั่นคง ให้โอกาสและได้รับการยอมรับจากสังคม ควรให้ภาครัฐสนับสนุนเงินทุน เพื่อนำไปประกอบ

ชีพ ควรจัดให้ได้รับหนังสือรับรองการฝึกวิชาชีพที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐ ควรให้ภาครัฐทำงานให้ภายหลังพื้นไทย ควรให้ภาครัฐจัดหาตลาด เพื่อรองรับผลิตภัณฑ์ที่ได้ทำขึ้น

จากผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาสร้างรูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

พท 5.1 รูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 การวิจัยในครั้งนี้ ได้ศึกษาในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งอาจพบกับหาเรื่องบวบหด้านพื้นที่ เพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยไปปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ได้ทั่วประเทศ รวมถึงการท่ามกลางในเรือนจำอื่น ๆ ทั่วประเทศ

5.3.2.2 สามารถที่จะนำสมการพยากรณ์จากการวิจัยนี้ไปใช้ในการคำนวณหาค่าความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังได้โดย ไม่ต้องทำการทดสอบ Multiple Regression analysis อีก เป็นการสะดวกต่อการวิจัยครั้งต่อไป สมการพยากรณ์ดังนี้

สมการพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำวัดมหาสารคาม ในรูปแบบแนวคิด ดังนี้

$$\gamma = 1.457 + 0.534(\text{ความต้องการความสัมพันธ์}) + 0.161(\text{ทัศนคติ})$$

สมการพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำวัดมหาสารคามในรูปแบบมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z = 0.496 (\text{ความต้องการความสัมพันธ์}) + 0.178(\text{ทัศนคติ})$$

เมื่อ γ และ Z เท่ากับ ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง นั่นจึงหมายความว่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

กรเรขา สุวรรณกิจ. (2545). ความคาดหวังในการดำเนินชีวิตภายหลังการพ้นไทยของผู้ต้องขัง

หญิง ศึกษาเฉพาะกรณี : ทัณฑสถานหญิงกลาง (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีประกาศนศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ราชทัณฑ์. (2548). โครงการอบรมจริยธรรมผู้ต้องขังเรือนจำทั่วประเทศเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในโอกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

ราชทัณฑ์. (2559). แผนปฏิบัติราชการ กรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559 - 2560. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

ภิกา นาควัชระ. (2534). ความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ล เทียนกัลยาณ์เทศน์. (2531). จิตวิทยาอุตสาหกรรมและปรัชญาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมการศึกษา.

า วนิชย์บัญชา. (2553). การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ท จินประชา. (2548). การศึกษาความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของผู้ต้องขังเรือนจำกลางชลบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต). ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชบูรณะ.

า บัวเพื่อน. (2554). ความต้องการด้านการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง: ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ล หนึ่มพานิช. (2549). องค์การและการจัดการ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ภาพ เสมอใจ. (2550). พฤติกรรมผู้บุริโภค. กรุงเทพฯ : จีเอ็คยูเคชั่น.

รุพันธ์ เจริญนันทน์. (2545). การจัดการทรัพยากรม努ழ. กรุงเทพฯ : จีเอ็คยูเคชั่น.

า คันธอุติศ. (2550). ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังหญิง ศึกษาเฉพาะกรณี ทัณฑสถานหญิงกลาง (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เรียบง่ายวิไลรัตน์. (2543). การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการฝึกวิชาชีพและการประกอบอาชีพของนักโทษเด็กจากกลุ่มอยู่คุุมประพฤติในเรือนจำกลางกำแพงเพชร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

นินทร์ ศิลป์จากรุ. (2555). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. พิมพ์ครั้งที่

13. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนสามัญบิสซิเนสอาร์เอนด์ดี.

ชี จิตสว่าง. (2542). หลักทัศนวิทยา. กรุงเทพฯ : มูลนิธิบัญลังเคราะห์กรมราชทัณฑ์.

ยา ก้าวศีรีระพันธุ์. (2535) การศึกษาสภาพแวดล้อมโดยเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส :

เด็กเรื่อง (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผล ภูตะ โชค. (2556). พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นธ แจ้งอี่ยม. (2546). จิตวิทยานิหารบุคคล. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม.

ต บุตรทิพย์. (2544). ความต้องการศึกษาของผู้ต้องขึ้นเรียนจำ อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2543). สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.

ฤทธิ์ นิมพิมล. (2548). การเปรียบเทียบความคาดหวังและสภาพความเป็นจริงในการเข้ารับการ

ฝึกอบรมวิชาชีพในศูนย์ศิลป์ชีพบางปะกอก (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลป์.

ดาวดี คุณยินดี. (2551). พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ. (พิมพ์ครั้งที่ 27) นนทบุรี :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เหลือง สูงสุวรรณ. (2534). การศึกษาการรับรู้และความคาดหวังของครูต่อสภาพแวดล้อม

โรงเรียนของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร

มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

ภาส ศิลปารักษ์. (2530). ความคาดหวังในบทบาทของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการ

พัฒนาชนบทระดับตำบล : ศึกษาจากทัศนะของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการ พัฒนา

ชนบทระดับตำบลและการสามารถสภากำ đốcในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี (วิทยานิพนธ์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เสรีรุํ เมฆมนณี. (2519). คู่มือปฏิบัติงานราชทัณฑ์. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

เสรีรุํ เมฆมนณี. (2523). หลักทัณฑ์วิทยา. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

เสรีรุํ เมฆมนณี. (2527 ก). การบริหารงานยุทธิธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 7) กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

เสรีรุํ เมฆมนณี. (2527 ข). หลักการบริหารและพัฒนาเรือนจำ. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

เสรีรุํ เมฆมนณี. (2532). คู่มือการราชทัณฑ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมราชทัณฑ์.

ภารรณ จันทร์สุกเร. (2540). ความคาดหวังในงานของนักศึกษาพยาบาลปีที่สี่วิทยาลัยพยาบาล

บรมราชชนนีในเขตภาคเหนือ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ญา ทับคง. (2553). ปัจจัยในการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเรือนจำเพชรบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีประจำศาสตราจารย์บัณฑิต). เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ไห มีศัตต์. (2542). ความต้องการของผู้ต้องขังในการฝึกอบรมวิชาชีพ ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร์บัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รรรี หาลาภ. (2538). ความคาดหวังของผู้บังคับบัญชาและดับกลางที่มีต่อบบทบาทการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาและดับล่างในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร์บัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กรุรย์ วิเศษศิริ. (2545). ปัญหาและความต้องการของผู้ต้องขังเรื่องน้ำใจความมั่นคงสูง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร์บัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัตน์ ขมินทกุล. (2542). พฤติกรรมหนี้อย่าน่ายของข้าราชการกรมราชทัณฑ์. กรุงเทพฯ : กรมราชทัณฑ์.
- บันยี เพชรสว่าง (2552). พฤติกรรมองค์การ. (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชีวีแอลการพิมพ์.
- พร ยุภาศ. (2550). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พร จันทร์สมวงศ์. (2552). แรงจูงใจและความคาดหวังที่มีต่อการฝึกวิชาชีพสำหรับผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษชนบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรรค สิงหเลิศ. (2551). ระเบียบวิธีทางสังคมศาสตร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บัณฑิตยบัณฑิต. (2546). พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.
- บัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชั่นส์.
- นจั่งหวัดมหาสารคาม. (2538). ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาชีวิตใจเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม : ผู้แต่ง.
- ณลักษณ์ เมียนเกิด. (2549). ค่านิยม ความคาดหวังของผู้สูงอายุและพหุวัย. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ร้อย จำนำง. (2551). พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ. (พิมพ์ครั้งที่ 27) นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- ร้อย จำนำงค์. (2530). ระบบองค์การ. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- พัฒน์ ยอดเพชร. (2544). สวัสดิการผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วรรณ เศรีรัตน์ และคณะ. (2542). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิศิทธิพัฒนา.
ดาวเดือน ปชานสมิทธิ. (2540). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการรือปรับระบบของพนักงาน
ธนาคาร (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร์บัณฑิต). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วน จันทร์รัมย์. (2548). ความคาดหวังและความต้องการของผู้ต้องขังต่อการดำเนินงานของ
เรือนจำกลางคลองไฝ อำเภอสีคิว จังหวัดนครราชครีเมือง (วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บัด ท้ายเรื่อคำ. (2546). การวิจัยการศึกษาเบื้องต้น. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์.
บัด ท้ายเรื่อคำ. (2551). ระเบียบวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาสารคาม :
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีญ อ่อนแก้ว. (2536). การบริหารงานลูกเสือตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษาเขตการศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์บัณฑิต).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ญา เกษภูมิ. (2556). สถิติสำหรับการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม.
- ญา เกษภูมิ. (2559). “การสร้างกลยุทธ์จากฐานการวิจัยทางการบริหารจัดการ,” วารสาร มนุษย์
ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 35(1).
- ญา กาญจนรัตน์. (2544). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อการดำเนินชีวิตหลัง
พ้นโทษ (วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ญา กาญจนรัตน์. (2544). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อการดำเนินชีวิตหลังพ้น
โทษ (วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ญา เพิ่มนุญ. (2553). ความคาดหวังและความเป็นจริงในการปฏิบัติงานกับผลการปฏิบัติงาน
ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลศรีสะเกษ (วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตร์
มหาบัณฑิต). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นร. สินธพานนท์และคณะ. (2554). วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของ
เยาวชน. กรุงเทพฯ : 9199 เทคนิคพรีนติ้งนิทайн.

- นทา บุญสิทธิ์. (2532). แนวทางส่งเสริมอาชีพเพื่อช่วยเหลืองานหญิงในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จนี สุโกรน. (2530). ทฤษฎีการลงโทษและแบบของการลงโทษ อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พล จันทร์สมศักดิ์. (2555). ศึกษาความเครียดที่มีผลต่อการลงลายมือชื่อเพื่อใช้เป็นตัวอย่างในการตรวจพิสูจน์. หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร. วารสารวิทยาศาสตร์ 5 (2).
- ทษี หริรัตนากานต์ ชนินทร์ชัย อินทิราภรณ์ และสิริวรรณ เมธีวัฒน์. (2540). พจนานุกรม การศึกษา. กรุงเทพฯ : ไอคิว.
- วลาดกษณ์ เพื่อเกอร์เย่ยน.(2552). แรงจูงใจในการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังหญิงเรือนจำพิเศษมีนบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัญชี.
- ภา ชูพิกุลชัย. (2521). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พงศ์ ขวัญศักดิ์ และคนอื่น ๆ. (2550). ความคาดหวังของเกย์ครรภ์ผู้นำในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร. วิทยาสารกำแพงแสน, 5 (2), 43 - 55.
- น รักษารัตน์. (2526). พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ : โอเดียนส์โตร์.
- ภา กมนรบุตร. (2545). จิตวิทยาเกี่ยวกับครรภ์และการบริหารงานการศึกษา. กรุงเทพฯ : ดวงกมล ศิริพันธ์. (2545). ตัวแบบเรื่องจำที่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : กรมราชทัณฑ์.
- วรรณ เกิดผล. (2539). ปัจจัยที่มีต่อความคาดหวังของหัวหน้าสถานีอนามัยต่อระบบการนิเทศงานสาธารณสุขพัฒนาในจังหวัดพนมพูรี (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต).
- กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- erfer, Clayton P. (1972). Existence, Relatedness and Growth. New York : Free Press.
- port, G.W. (1976). Attitudes : Readings in Attitudes Theory and Measurement. New York : Macmillan
- dura, Albert. (1971). Social Learning Theory. New York : General Learning Press.
- amid, I. L. and Passos, J. (1975). Clinical Nursing. (3rded.). New York : The Mcmillian.
- ardus, E. S. (1925). Social distance in the city. Journal of Applied Sociology, 9, 216 - 308.

- riello, V. R. and Freeman, C. (1991). Human Resource Management Systems: Strategies, Tactics, and Techniques. New York : Lexington Books.
- rzberg, F. Mausner, B. and Synderman, G.E. (1959). The Motivation to Work. (2nd ed.). New York : John Wiley and Sons.
- rlock, E.B. (1964). Child Development. (4th ed.) New York : McGraw - Hill Book Company.
- ejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607 - 610.
- wler, E. E, and Porter, L.W. (1967). " The Effect of Performance on Job Satisfaction.". Industrial Relations, (7), 22.
- slow, Abraham H. (1970). Motivaton and Personnelity (2nd ed.) New York : Harper and Row Publishers.
- Clelland, David C. (1951). Personality. New York: Holt Rhinchart and Winston.
- Cregor, D. (1960). The Human side of Enterpise. New York : Mc Graw-Hillbook.
- Shane, M.R. and Von Glinow. M.A. (2000). Organization behavior. New York : Irwin McGraw-Hill.
- gan, D.W. and Hammer, W.C. (1982). Organizational Applied Psychological Approach. United States of America : Business Publication, Inc.
- obins, Stephen P. (2002). Management. (4th ed.). Englewood Cliffs : Prentice-Hall, Inc. and Coulter.
- der, H. C. (1966). The Cooperative Extension Service. Englewood Cliff: New Jersey Prentice Hall .
- ders MR, Markie-Dadds C, Turner KMT. (2003). Theoretical, scientific and clinical foundations of the triple p-positive parenting program : a population approach to the promotion of parenting competence. Research and practice monograph No.1.
- ermerhorn, John R.,Jr., James G. Hunt and Richard N. Osborn. (2000). Organizational Behavior Seven Edition. New York : John Wiley and Sons.
- ith, Ken G. and Hitt, Michael A. (2005). Geat Minds in Management "On the Origin of Expectancy Theory, 239 - 258. Oxford university press.
- o, Yamane. (1973). Statistics an Introductory Analysis (3rd ed.) New York : Harper and Row.

- omas G., Cummings and Christopher G. Worley. (2001). Essentials of Organization Development and Change. Cincinnati I : South - Western College Publishing.
- omas, John Zadrozny. (1959). Dictionary of Social Science. Washington D.C. : Public Affairs Press.
- ector H. Vroom. (1995). Work and Motivation. Revised Edition Jossey-Bass Classic.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาควิชานวัตกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามการวิจัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

**ร่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขึ้นเรียนจำจังหวัดมหาสารคาม
ปริญญาตรีประจำสอนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาปริญญาสอนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**

๑. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความคิดเห็นของท่าน และเพื่อต้องการ
ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขึ้นเรียนจำจังหวัดมหาสารคามซึ่ง
เป็นคำตอบที่ถูกหรือผิด คำตอบจะเป็นความคิดเห็นตามความรู้สึกของแต่ละบุคคล ซึ่งย่อมแตกต่าง
ได้

๒. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ต้องแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขึ้น
เรียนจำจังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขึ้นเรียนจำจังหวัด
มหาสารคาม

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของ
ผู้ต้องขึ้นเรียนจำจังหวัดมหาสารคาม

๓. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามแล้วกรุณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งว่าท่านได้ตอบแบบสอบถาม
ทุกข้อแล้วข้อมูลที่ท่านแสดงความคิดเห็นในครั้งนี้จะสรุปในภาพรวมและจะนำผลมาใช้ในการ
พัฒนา คำตอบของท่านซึ่งไม่มีผลกระทบในแง่ลบประการใดคือตัวท่านเองจึงขอความอนุเคราะห์
ท่าน ได้ให้คำตوبในการตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อตามที่จริงเพื่อเป็นประโยชน์
การทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ที่ตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างสูง

(นายคงกระพัน พลาฤทธิ์)

นักศึกษา รัฐประจำสอนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาปริญญาสอนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

นที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ _____ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อที่ตรงกับข้อมูลที่เป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- 1. ชาย
- 2. หญิง

2. อายุ

- 1. อายุ 18 - 31 ปี
- 2. อายุ 32 - 45 ปี
- 3. อายุ 46 - 59 ปี
- 4. อายุ 60 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- 1. ต่ำกว่าปัจจุบันศึกษา
- 2. ปัจจุบันศึกษา
- 3. มัธยมศึกษาตอนต้น
- 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
- 5. อนุปริญญา/ปวส.
- 6. ปริญญาตรี AJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
- 7. สูงกว่าปริญญาตรี

4. กำหนดเวลา

- 1. กำหนดเวลา 1 – 5 ปี
- 2. กำหนดเวลา 6 – 10 ปี
- 3. กำหนดเวลา 11 – 15 ปี
- 4. กำหนดเวลา 16 – 20 ปี

ที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขึ้นเรียน จำจังหวัดมหาสารคาม
แขวง ไปรษณีย์ อ่านข้อความ และใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน
ในช่องระดับความคิดเห็นเพียงช่องเดียวเท่านั้น และขอความกรุณาตอบทุกข้อ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพ ของผู้ต้องขึ้นเรียน จำจังหวัดมหาสารคาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้ใช้
	(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด	
1. ความต้องการมีชีวิต(Existence Needs)	5	4	3	2	1	A
ท่านมีความต้องการทางด้านปัจจัย 4 อาหาร ยา เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย มากกว่าปกติ						A1
ท่านต้องการเวลาพักผ่อนที่เพียงพอ						A2
ท่านต้องการให้มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ เพื่อผ่อน คลายความเครียด						A3
ท่านต้องการเครื่องมือในการฝึกวิชาชีพที่ดี และ ปลอดภัย						A4
ท่านต้องการ โรงฝึกวิชาชีพที่เป็นสัดส่วน สะอาด คงทน เหมาะสมแก่การปฏิบัติงาน						A5
2. ความต้องการทางด้านความสัมพันธ์ (Relatedness Needs)	5	4	3	2	1	B
ท่านต้องการมีเพื่อนร่วมงานที่ดี						B1
ท่านต้องการให้เข้าหน้าที่ดูแล เอาใจใส่ในการฝึก วิชาชีพมากขึ้น						B2
ท่านต้องการฝึกวิชาชีพในสาขาที่แปลกใหม่ และ ทันสมัย สองคดีที่ต้องกับ AEC						B3
ท่านต้องการเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและ เข้าหน้าที่						B4

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของ ผู้ต้องขึ้นเรียนจำจังหวัดมหาสารคาม		ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้สำรวจ
		(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด	
	ท่านต้องการฝึกวิชาชีพให้เกิดความเขียวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อจะได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น						B5
3. การเรียนรู้(Learning)		5	4	3	2	1	C
	ท่านได้เรียนรู้ด้านวิชาชีพจากอาจารย์ที่มีความสามารถและประสบการณ์อย่างแท้จริง						C1
	ท่านได้เรียนรู้ถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น หรือประเทศ						C2
	ท่านได้เรียนรู้ถึงสภาพสังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน						C3
	ท่านได้เรียนรู้ถึงสิทธิประโยชน์ที่ท่านจะได้รับจากการฝึกวิชาชีพ						C4
	ท่านได้เรียนรู้ถึงผลดี และผลเสียจากการฝึกวิชาชีพ ภายในเรื่องจำจังหวัดท้องถิ่น						C5
4. ทัศนคติ(Attitudes)		5	4	3	2	1	D
	ท่านมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกวิชาชีพ						D1
	ท่านมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการฝึกวิชาชีพ						D2
	ท่านมีทัศนคติที่ดีต่อการบริหารงานการฝึกวิชาชีพ ของเรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม						D3
	ท่านมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการบริหารงานการฝึกวิชาชีพ ของเรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม						D4
	ท่านมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่						D5
	ท่านมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเจ้าหน้าที่						D6

	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของ ผู้ต้องขับเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม	ระดับความคิดเห็น					คำแนะนำ
		(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด	
2	ท่านมีทัศนคติที่ดีต่อสถานที่และอุปกรณ์การฝึก วิชาชีพ						D7
3	ท่านมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสถานที่และอุปกรณ์การฝึก วิชาชีพ						D8
4	ท่านมีทัศนคติที่ดีต่อสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากการ ฝึกวิชาชีพ						D9
5	ท่านมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจาก การฝึกวิชาชีพ						D10

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ 3 ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขึ้นเรียนจำจังหวัดมหาสารคาม
แจง โปรดอ่านข้อความ และใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ ที่ตรงกับความเป็นจริงของ
ท่าน ในช่องระดับความคิดเห็นเพียงช่องเดียวเท่านั้น และขอความกรุณาตอบทุกข้อ

ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขึ้นเรียนจำจังหวัดมหาสารคาม	ระดับความคิดเห็น					ลำดับรับผู้ผลิต
	(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด	
1. ความคาดหวังในปัจจุบัน	5	4	3	2	1	E
ท่านคาดหวังที่จะให้เอกสารเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกวิชาชีพ						E1
ท่านคาดหวังให้มีการจัดฝึกวิชาชีพให้ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน						E2
ท่านคาดหวังที่จะได้รับความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและเจ้าหน้าที่						E3
ท่านคาดหวังที่จะได้การคุ้มครองสวัสดิภาพในการทำงานเทียบเท่าแรงงานภายนอก						E4
ท่านคาดหวังให้มีการนำวิทยากรจากภายนอกเข้ามาให้การฝึกอบรม						E5
2. ความคาดหวังในอนาคต	5	4	3	2	1	F
ท่านคาดหวังว่าจะนำวิชาชีพที่ได้จากการฝึกวิชาชีพไปประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษ						F1
ท่านคาดหวังจะได้รับหนังสือรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงานที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐ						F2

ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัด มหาสารคาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้อัป
	(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด	
ท่านคาดหวังให้กรมราชทัณฑ์ จัดหางานให้ท่านเมื่อ พื้นที่						F3
ท่านคาดหวังให้กรมราชทัณฑ์ ช่วยเหลือด้านเงินทุน เมื่อพื้นที่						F4
ท่านคาดหวังให้กรมราชทัณฑ์ หาตลาดรองรับ ผลิตภัณฑ์						F5

ที่ 4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัด
มหาสารคาม

แจง โปรดอ่านข้อความ และกรอกข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังใน
การฝึกวิชาชีพของท่าน

ความคาดหวังในปัจจุบัน _____
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ความคาดหวังในอนาคต _____

ภาคผนวก ๖
ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอนตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
MAHASARAKHAM UNIVERSITY

งานที่ ช.1

วิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ลำดับ น้ำที่ 1	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ					คำถ้า มูลค่า 1	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ					คำถ้า มูลค่า 1			
	คนที่ 1			คน ที่ 2	คน ที่ 3		รวม	IOC	คนที่ 1			คน ที่ 2	คน ที่ 3	รวม	IOC

น้ำที่ 1 แบบสอบถามสภาพทั่วไปของผู้ต้องแบบสอบถาม

0 1	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 3	+1	+1	+1	3	1
0 2	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 4	+1	+1	+1	3	1

น้ำที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำเจหัวมหาราภัย

0 1	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 14	+1	+1	+1	3	1
0 2	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 15	+1	+1	+1	3	1
0 3	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 16	+1	+1	+1	3	1
0 4	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 17	+1	+1	+1	3	1
0 5	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 18	+1	+1	+1	3	1
0 6	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 19	+1	+1	+1	3	1
0 7	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 20	+1	+1	+1	3	1
0 8	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 21	+1	+1	+1	3	1
0 9	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 22	+1	+1	+1	3	1
10	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 23	+1	+1	+1	3	1
11	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 24	+1	+1	+1	3	1
12	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 25	+1	+1	+1	3	1
13	+1	+1	+1	3	1						

(ต่อ)

งที่ ข.1 (ต่อ)

ลำดับ อนที่ 3	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ						ลำดับ ตอนที่ 3	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	คำตาน ตอนที่ 3		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	

นที่ 3 แบบสอบถามความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขึ้นเรียนประจำหัวค มหาสารคาม

ก 26	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 31	+1	+1	+1	3	1
ก 27	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 32	+1	+1	+1	3	1
ก 28	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 33	+1	+1	+1	3	1
ก 29	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 34	+1	+1	+1	3	1
ก 30	+1	+1	+1	3	1	ข้อ 35	+1	+1	+1	3	1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ค.1
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Item	Scale Mean if	Scale Variance if	Corrected Item-	Cronbach's Alpha
	Item Deleted	Item Deleted	Total Correlation	if Item Deleted
ข้อ 1	134.83	309.911	.461	.940
ข้อ 2	135.27	303.769	.568	.939
ข้อ 3	135.08	307.523	.439	.940
ข้อ 4	134.88	309.202	.424	.940
ข้อ 5	135.52	304.333	.534	.940
ข้อ 6	134.77	310.456	.394	.941
ข้อ 7	134.90	308.755	.482	.940
ข้อ 8	135.02	300.019	.664	.938
ข้อ 9	135.42	302.014	.528	.940
ข้อ 10	135.02	300.019	.664	.938
ข้อ 11	135.35	299.603	.516	.940
ข้อ 12	136.19	297.021	.647	.938
ข้อ 13	136.37	296.276	.556	.940
ข้อ 14	135.88	300.692	.478	.940
ข้อ 15	135.54	302.018	.564	.939
ข้อ 16	135.46	300.763	.632	.939
ข้อ 17	135.48	300.333	.643	.939
ข้อ 18	135.56	299.075	.753	.938
ข้อ 19	135.50	301.314	.730	.938
ข้อ 20	135.23	299.554	.675	.938
ข้อ 21	135.27	301.416	.615	.939

(ต่อ)

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

Item	Scale Mean if	Scale Variance if	Corrected Item-	Cronbach's Alpha
	Item Deleted	Item Deleted	Total Correlation	if Item Deleted
ก.อ 22	135.50	302.647	.578	.939
ก.อ 23	135.56	300.761	.670	.938
ก.อ 24	135.33	300.617	.719	.938
ก.อ 25	135.40	298.481	.767	.938
ก.อ 26	134.88	308.183	.382	.941
ก.อ 27	134.77	308.965	.392	.941
ก.อ 28	134.79	304.680	.583	.939
ก.อ 29	134.63	310.668	.384	.941
ก.อ 30	134.65	309.603	.465	.940
ก.อ 31	134.83	306.028	.458	.940
ก.อ 32	134.62	311.183	.443	.940
ก.อ 33	135.02	303.980	.479	.940
ก.อ 34	134.96	303.763	.413	.941
ก.อ 35	135.06	297.624	.545	.940

Cronbach's Alpha = .941

of Items = 35

of Cases = 52

ภาควิชา
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

	ความต่อท้อง	ศรีดิ	ความสัมพันธ์	ค่านการรีบูนร์	ค่านพัฒนาศักดิ์
Pearson Correlation	1				
Sig.(2-tailed)	.296				
N					
Pearson Correlation	.362**	1			
Sig.(2-tailed)	.000				
N	296		296		
Pearson Correlation	.522**	.568**	1		
Sig.(2-tailed)	.000	.000			
N	296		296		
Pearson Correlation	.139*	.122*	.291**	1	
Sig.(2-tailed)	.016	.035	.000		
N	296		296		
Pearson Correlation	.250**	.047	.146*	.259**	1
Sig.(2-tailed)	.000	.423	.012	.000	
N					
Pearson Correlation	.250**	.047	.146*	.259**	1
Sig.(2-tailed)	.000	.423	.012	.000	
N	296		296		

หมายเหตุ *. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

ภาคนวัก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

หนังสือเสนอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อการวิจัย
หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือและขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัย

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำกองด้วยบุคคล ตามรายชื่อต่อไปนี้

- 1.นายสัจจพงษ์พรระตำแหน่งหัวหน้างานควบคุม เรือนจำจังหวัดมหาสารคามวุฒิ ศศ.
ยุทธศาสตร์การพัฒนา) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
- 2.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา ฤลสุวรรณตำแหน่งอาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และ
มนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามวุฒิ ศศ.ค. (ภาษาไทย)
ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ สิงหเลิศตำแหน่งประธานคณะกรรมการผู้รับผิดชอบ
มาตรฐานคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวุฒิศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามวุฒิ
ด. (ประชารศาสตร์) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

. รปศว ๐๒๑๐/๒๕๕๕

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

นายสังข พงษ์พรผละ

สั่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายคงกระพัน พากุลอมนทอร์สประจำตัว ๕๘๘๒๖๒๐๕๐๒๐๗๙๙๙๙ กศกษาปริญญา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาการสอน กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
จัยที่ส่งผลกระทบต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้
วิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงได้รับความร่วมมือจากท่าน
ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา
 ตรวจสอบความเหมาะสมด้านการวัดผลและประเมินผล
 อื่นๆ ระบุ _____

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
อบคุณภาพ โอกาสหนึ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ยุกพาพร ยุกพาศ)

คณะดีคิดคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

๕๓-๕๔๓๕๕๕

๕๐๕๓-๕๔๓๕๕๕

บันทึกข้อความ

ราชการคณะกรรมการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ๑๓๑

รบ/瓜 ๐๐๕๘/๒๕๕๕ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัลยา กุลสุวรรณ

ด้วยนายคงกระพัน พลาฤทธิ์ อารักษ์ ประจำตัว ๕๘๙๒๖๒๐๕๐๒๐๑นักศึกษาปริญญา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาการเรียน กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
อัจฉริยะที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขึ้นเรียนจำชั้นหัวدمหาสารคาม"เพื่อให้
อัจฉริยะดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะกรรมการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามจึงได้ขอเรียน
ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเรื่องเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
- ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา
- ตรวจสอบความเหมาะสมด้านการวัดผลและประเมินผล
- อื่นๆ _____

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ยุก้าพะ ยุก้าพะ)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

บันทึกข้อความ

ราชการคณารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ๑๓๑

รปชว ๐๐๕๘/๒๕๕๕

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ สิงหเลิศ

ด้วยนายคงกระพัน พลาฤทธิ์ผลหัสประจำตัว ๕๘๙๒๖๒๐๕๐๒๐๑ นักศึกษาปริญญา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาการเรียน กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
อัจฉริยะที่ส่งผลต่อกำลังใจทางการเมืองของผู้ต้องขังเรื่องจำจังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้
อัจฉริยะดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงได้ขอเรียน
รับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา

ตรวจสอบความเหมาะสมสมด้านภาษา

ตรวจสอบความเหมาะสมสมด้านการวัดผลและประเมินผล

อื่นๆ ระบุ _____

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
อนุคณนา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุก้าพร ยุกกาค)

คณบดีคณารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ราชกิจ ๐๒๑๑/๒๕๕๕

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย
ผู้มีส่วนได้เสียการเรียนจำจังหวัดมหาสารคาม

ด้วยนายคงกระพัน พลาฤทธิ์พานิชประเจ้าตัว ๕๘๙๒๖๒๐๕๐๒๐๑นักศึกษาปริญญา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาการเรียน กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
"อัตลักษณ์ที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขึ้นเรียนจำจังหวัดมหาสารคาม" เพื่อให้
จัดดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้
เข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชาชนและกลุ่มตัวอย่าง คือ
จำจังหวัดมหาสารคามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๕๒ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้
ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และห่วงเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธพงษ์ ยุทธากาศ)

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

๙-๗๒๓๕๕๕

๔๓-๗๒๓๕๕๕

ପ୍ରକାଶନ ଅନୁତ୍ତମ/ଟେଲିକୋମ୍

กฤษฎากาศตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐

ଟେ ଗ୍ରାମୀଣ ଟଙ୍କା

ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย
สำหรับการเรียนรู้ที่น่าสนใจของนักเรียน

ด้วยนโยบายคงกระพัน พลากุลมณฑลหัสประเจ้าตัว ๕๘๙๒๖๒๐๕๐๑๗๐๑๙นักศึกษาปริญญา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
อัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรื่อง "จังหวัดมหาสารคาม" เพื่อให้
จัดดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะกรรมการและรัฐประศาสนศาสตร์รัฐมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามจึงขออนุญาตให้เข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชาชนและกลุ่มตัวอย่าง คือ ขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับอนุญาตให้รับการฝึกวิชาชีพ ประชาชน ๑,๑๓๔ คน กลุ่มงาน ๒๕๖ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านคู่ยดี บคณมา ณ โอกาสหนึ่ง

ขอแสดงความนับถือ

Frank

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)

คอมบดีคณารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

๑๘๗ ๑๘๗ สมควร์และร้าว ประสาสนศาสตร์

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

କେ-ଟାଇପର୍କ୍ସ୍ୱେବ୍ସ୍

ประวัติผู้เชิญ

นายคงกระพัน พลาฤทธิ์อมฤตาล

18 มีนาคม 2521

บ้าน
177 หมู่ 4 ตำบลเมืองเก่า อำเภอ binทร์บูรี จังหวัดปราจีนบูรี 2524

เดือน

ปีที่บ้าน

อัตลักษณ์การทำงาน

พ.ศ. 2545 บริษัท นิสสัน กบินทร์บูรี จำกัด

พ.ศ. 2560 ชั้น รุ่งนภา 94 (กบินทร์บูรี)

อัตลักษณ์ศึกษา

พ.ศ. 2556 นิติศาสตรบัณฑิต (น.บ.) สาขาวิชานิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

พ.ศ. 2560 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY